

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

55'inci Birleşim 11 Ocak 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	509
II.- GELEN KÂĞITLAR	515
III.- YOKLAMALAR	565, 566, 645
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	516, 523
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>516:521, 523:526</i>
1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'de yaşanan sel felaketi ve Mersin ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı	516:521
2.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, millî birlik ve beraberliğin önemine ilişkin gündem dışı konuşması	523:524

3.- Trabzon Milletvekili Adnan Günnar'ın, 7 Ocak günü Trabzon'da meydana gelen orman yangınına ilişkin gündem dışı konuşması

524:526

V.- AÇIKLAMALAR

521, 526, 587, 591, 605,
614, 616, 619

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

521

2.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

521:522

3.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, ülkenin geleceği için tarihi öneme sahip bir süreçten geçildiğine ve Anayasa'nın kişisel çıkarlara hizmet edecek şekilde değiştirilmek istendiğine ilişkin açıklaması

526

4.- Karabük Milletvekili Burhanettin Uysal'ın, AK PARTİ olarak amaçlarının cumhuriyeti güçlendirecek, gelecek kuşaklara müreffeh bir Türkiye bırakacak yeni bir anayasayı hayata geçirmek olduğuna ve bazı kesimlerin bu Anayasa değişikliğini asılsız bir şekilde eleştirdiklerine ilişkin açıklaması

527

5.- Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın, Mersin'in Anamur ve Bozyazı ilçelerinde yaşanan hortum felaketinin çiftçilerin seralarına önemli ölçüde zarar verdiğine, hasar tespit çalışmalarının devam ettiğine ve Hükûmetin Mersinlilerin yanında olduğuna ilişkin açıklaması

527

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Anayasa değişim paketinin milletin istikbalini, ekonomik ve siyasi istikrarını sağlama yolunda en önemli metin olduğuna ilişkin açıklaması

528

7.- Kütahya Milletvekili İshak Gazel'in, ülkede tüm erkeklerle istikrarı sağlamak için Cumhurbaşkanlığı sistemi ve Anayasa teklifinin hayati bir öneme sahip olduğuna ilişkin açıklaması

528

8.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, iktidarın bütün demokratik hak ve özgürlükler gibi basın özgürlüğünü de ortadan kaldırmaya çalıştığına ve yandaş medya organları üzerinden algı ve olgular yaratarak Türk halkının gerçekleri görmesini engellediğine ilişkin açıklaması

528

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, çiftçilere yıl başında ödenmesi gereken prim ve desteklerin bir an önce ödenmesini talep ettiğine ve dövizdeki yüksek artışa rağmen neden piyasalara müdahale edilmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

529

- 10.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, AKP yöneticilerinin panik hâlde baskı ve zulümlerini artırdıklarına ve milletin Anayasa değişikliğine "hayır" diyeceğine ve vatanına sahip çıkacağına ilişkin açıklaması 529
- 11.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, 5 Ocakta gerçekleştirilen İzmir katliamının PKK uzantısı TAK tarafından üstlenildiğine, terörü ve teröre destek olan herkesi lanetlediğine ilişkin açıklaması 529
- 12.- Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun, Anayasa değişikliğinin kabul edilmesiyle oluşacak yeni sisteme ilişkin açıklaması 530
- 13.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, Anayasa değişikliği teklifinde seçilme yaşının 18'e indirilmesi hükmünün gençlerin özellikle 15 Temmuz sonrası göstermiş olduğu birlik beraberliğe hürmeten desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 530
- 14.- İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunarak tarihî ve hayırlı bir vazife olan Anayasa değişikliği çalışmalarına destek vermenin büyük onurunu yaşadıklarına ilişkin açıklaması 530
- 15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, demokratik toplumlarda anayasaların uzlaşma metinleri olduğuna, toplumun hiçbir kesiminin Anayasa değişikliği teklifinin oluşum aşamasında tartışmalara katılmadığına ve içinde bulunulan konjonktürde Anayasa değiştirmenin doğru olmadığına ilişkin açıklaması 531
- 16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, bu Anayasa değişikliğiyle ülkenin denetimsiz, sorumsuz, partili ve taraflı, her türlü hukuki güvence altında bir Cumhurbaşkanlığı sistemine ve tek kişilik bir dikta rejimine sürüklenmesine asla izin vermemek gerektiğine ilişkin açıklaması 531
- 17.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, bu Anayasa değişikliğinin on beş yıldır iktidarda olan partinin fiilî genel başkanına ülkeyi ve insanların hak ve özgürlüklerini teslim etme isteği olduğuna ilişkin açıklaması 531:532
- 18.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Cumhurbaşkanının hafızalara kazındığı "tek millet, tek devlet, tek bayrak, tek vatan" ilkesinin Anayasa değişikliğiyle birlikte gerçek hüviyetine kavuşacağına ve ülkeyi geleceğe taşıyacağına ilişkin açıklaması 532
- 19.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Balıkesir'de baş gösteren hayvan hastalıklarının üreticileri tedirgin ettiğine ve bu konuda bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 532
- 20.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 10 Ocak İdareciler Günü'ne ve Birinci İnönü Savaşı'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması 533

- 21.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL'in geçici bir süreç olarak değil bir rejim olarak uygulandığına ve bütün toplumsal kesimlerin OHAL rejiminden ciddi zararlar gördüğüne, tutuklu bazı gazeteciler ile HDP parti meclis üyelerinin durumuna ilişkin açıklaması 534
- 22.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhuriyet Halk Partisi olarak özgürlüklerinden ve işinden olan bütün gazetecilerle bir dayanışma içinde olduklarına, bir büyük demokrasi ayıbı olarak değerlendirdiklerine ve Birinci İnönü Savaşı'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması 534:535
- 23.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç'un 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 587
- 24.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 587
- 25.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 591
- 26.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 605:606
- 27.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz'ın, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin oylaması sırasında yaşanan olaylarda İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın kendisine yönelik davranışına ilişkin açıklaması 614
- 28.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin oylaması sırasında yaşanan olaylarda Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun kendisine yönelik davranışlarına ilişkin açıklaması 616
- 29.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 619
- 30.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, kimsenin şiddet uygulama hakkı olmadığına ve Mecliste yaşanan şiddetin sokağa da yansdığına ilişkin açıklaması 619:620

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**535****A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**

535:540

1.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan ve 22 milletvekilinin, Çaltı Çayı'nın çevreye verdiği zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/420)

535:536

2.- Van Milletvekili Adem Geveri ve 22 milletvekilinin, Türkiye'deki mülteci ve sığınmacılara yönelik hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/421)

537:538

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 milletvekilinin, kamusal alanda ana dil kullanımının engellenmesinin neden olduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/422)

538:540

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**540, 550, 571, 578, 597,
615, 617, 621, 642, 655**

1.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Trabzon Milletvekili Adnan Günnar'ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

540:541

2.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

541:542

3.- İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın, İzmir Milletvekili Atila Sertel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

550:551

4.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

551:552

5.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, İzmir Milletvekili Atila Sertel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

552:553

6.- Sakarya Milletvekili Zihni Açıba'nın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

571:576

7.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

578:579

- 8.- Elâzığ Milletvekili Ömer Serdar'ın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 579:580
- 9.- Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın, Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 597:598
- 10.- Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'ın, Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 598:600
- 11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 600
- 12.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 615
- 13.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 617:618
- 14.- Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 618
- 15.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 621:622
- 16.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerindeki soru-cevap işleminde yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 642
- 17.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 655

VIII.- ÖNERİLER**542, 553, 566****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**542:550, 553:564,
566:567

1.- HDP Grubunun, 11/1/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, AKP Hükûmetinin siyasi, iktisadi ve hukuksal uygulamaların yarattığı neticelerden biri olan ekonomik kriz gerçekliğiyle mücadele etmek, ekonomik krizden çıkış yolunu bulmak ve ortak akılla hareket ederek derinleşen ekonomik krizin önüne geçmek amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

542:550, 553:556

2.- CHP Grubunun, 25/8/2016 tarihinde Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na 25 Ağustos 2016 tarihindeki Artvin programı esnasında Şavşat-Ardanuç karayolunda terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen suikast girişiminin aydınlanması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

556:564, 566:567

IX.-KANUN TASARIVETEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**567, 584, 588, 591, 601,
606, 615, 622, 643, 645, 656****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**567:569, 584:586,
588:591, 591:597,
601:605, 606:613, 615,
622:642, 643:645,
645:651, 656:671

1.- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 446)

567

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447)

567:569, 584:586,
588:591, 591:597,
601:605, 606:613, 615,
622:642, 643:645,
645:651, 656:671

3.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 443)

671

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 439)

671

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER**569, 576, 580, 651, 656**

1.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 2'nci maddesinin oylamasının sayım sonucuna ilişkin tutanağın kâtip üyelerce imzalanmasıyla ilgili yapılan işlemin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

569:571, 576:577,
580:584

2.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin görüşmelerinin bir angarya oluşturacak kadar uzun saatler devam ettirilmesinin çalışma usul ve esaslarına aykırı olup olmadığı hakkında

651:655, 656

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**672**

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Birleşik Arap Emirliklerinden Abu Dabi Emirliğinde tutuklanan iki avukatın durumuyla ilgili yapılan diplomatik girişimlere ilişkin sorusu ve Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/9705)

672:673

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.03'te açılarak yedi oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir, Diyarbakır Suriçi Koruma Amaçlı İmar Planı değişikliğine,

İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya,

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca,

10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne;

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Başkanlık Divanı olarak 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nü kutladıklarına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın Anayasa değişiklik teklifi görüşmelerindeki bazı ifadelerine ve Hitler'in propaganda bakanı Goebbels'nin tarihin derinliklerinde kalmadığının görüldüğüne,

İstanbul Milletvekili Didem Engin,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer,

Trabzon Milletvekili Ayşe Sula Köseoğlu,

10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne;

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, on beş yıllık AK PARTİ iktidarında hukuksuzluğun ilke, yolsuzluğun hayat felsefesi olduğuna,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Anayasa değişikliği teklifiyle ilgili yapılan ilk oylamada gizli oylama kuralının ihlal edildiğine ve Cumhuriyet rejimini ortadan kaldıran bu Anayasa değişikliğine bu Parlamentonun özgür iradesinin asla izin vermeyeceğine inandığına,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, Ağrı'nın Diyadin ilçesi AKP Gençlik Kolları Başkanı Mehmet Akif Yardımcı'nın uyuşturucu maddeyle yakalanması konusunda bilgi almak ve dövizdeki artış konusunda neden bir şey yapılmadığını öğrenmek istediğine,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, AKP'li milletvekillerinin Anayasa'nın gizli oylama ilkesine ve kuralına uymadıklarına ve Başkanlık Divanının bu rezaletin tekrarlanmaması için gerekli önlemi almak zorunda olduğuna,

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, iktidarın rejim değiştirme telaşının toplumu bir arada tutan ortak değerleri birer birer yozlaştırdığına, laiklik ilkesine karşı sistematik saldırıların devam ettiğine ve Cumhuriyete sahip çıkan gençlerin susturulamayacağına,

Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, demokratik kitle örgütlerinin Anayasa değişiklik paketine ilişkin ortak basın açıklamasının siyasal iktidar tarafından polis zoruyla engellendiğine ve bu basın açıklamasının bir kısmını paylaşmak istediğine,

İzmir Milletvekili Murat Bakan, milletvekillerini, ellerini vicdanlarına koyarak ettikleri yemine sadık kalmaya ve Anayasa oylamasında buna göre oy kullanmaya çağırdığına,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, Anayasa değişiklik teklifiyle ilgili gizli oylamada bir kabinde 3 AKP'li vekilin birlikte olduklarına,

Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı, Ankara Valiliğinin gösteri yapılmasını bir ay süreyle yasaklamasının tek nedeninin korku olduğuna,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Yurttaş Girişimi ve Diyalog Grubundan milletvekillerine gelen bir mektubu okumak istediğine,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne, tüm yetkilerin bir kişiye devredilmesi çalışmasının Türkiye'ye yapılabilecek en büyük kötülük olduğuna ve Mersin'de AKP'li yöneticilerin partiye toplu kayıt yaptıklarına,

İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya, AKP'nin üç yıldır her seçim öncesinde taşeron üzerinden oy devşirmeyi bırakmasını ve taşerona hemen kadro verilmesini talep ettiğine,

Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım, AKP'nin Kürt dili üzerindeki yok sayma politikalarına ve Kürt dili ve kültürüne yapılan saldırıları şiddet ve nefretle kınadığına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü ile 10 Ocak İdareciler Günü'ne, İstanbul Ataköy 5. Kısım Camisi'nde vatandaşların düşen tentelerin altında kaldığına ve kurtarma çalışmalarının devam ettiğine, Gaziantep Emniyet Müdürlüğü önünde yaşanan çatışma konusunda Hükûmetin bilgi vermesinin yerinde olacağına,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne, 2014'ten beri Şanlıurfa Emniyetinde gözaltında işkence ve özellikle kadınlara yönelik cinsel taciz saldırıları yapıldığıyla ilgili iddialar konusunda başta Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olmak üzere herkesi göreve çağırdığına ve Ankara Valiliğinin Ankara'da her türlü eylem ve miting yasaklama kararına,

İzmir Milletvekili Atıla Sertel, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne, Akın Atalay'ın Berlin'den Türkiye'ye kendi isteğiyle gelmiş olmasına rağmen kaçma şüphesinin yoğunlaştığının belirtilmiş olmasına ve Silivri Cezaevinde Ahmet Şık'a üç gün süreyle su ve yiyecek verilmediği iddialarının doğru olup olmadığını öğrenmek istediğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne, basın-yayın mesleğinin demokratik toplumların olmazsa olmaz unsurlarından birisi olduğuna ve zaman zaman bazı vekillerin konuşmalar içerisinde maksadını aşan, kastını aşan, hakarete varan ifadeleri olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, bu ülkede herkesin barışçıl gösteri yapma hakkı olduğuna ve ülkenin basın özgürlüğü karnesinin dünya çapında hangi sırada olduğunun bilindiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Isparta Milletvekili Nuri Okutan ve 19 milletvekilinin, kaçak ağaç kesimi ve yangınlarla ormanların yok olması konusunda yapılması gerekenlerin (10/417),

Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen ve 23 milletvekilinin, TCDD Genel Müdürlüğünün iş yaptırdığı yüklenici firma işçilerine ödemek zorunda kaldığı tazminatın sebeplerinin, kurumun ve kamunun uğradığı zararın ve sorumlularının (10/418),

İstanbul Milletvekili Selina Doğan ve 21 milletvekilinin, Türkiye'de yaşayan Müslüman olmayan azınlıkların eğitim konusunda yaşadıkları sorunların (10/419),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerilerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 9/1/2016 tarihli 53'üncü Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin bir konuşma yaptı.

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in geçen tutanak hakkında yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması ile yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

HDP Grubunun, 10/1/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, başta emek, demokrasi ve barış mücadelesinin öncü isimleri olan bilim insanları ve kamu emekçileri olmak üzere OHAL KHK'larıyla kamu çalışanlarına yönelik ihraçların yol açtığı hukuksuzlukların ve yarattığı tahribatın tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (3514 sıra no.lu)

CHP Grubunun, 23/12/2016 tarihinde İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay ve arkadaşları tarafından, basın özgürlüğünü engelleyen faktörlerin tespit edilmesi ve ortadan kaldırılması, halkın özgür, tarafsız ve şeffaf bir şekilde haber almasının sağlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (999 sıra no.lu)

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 10 Ocak 2017 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan, tekraren, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, siyasetin nezaket ve vicdan işi olduğuna ve İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasında Başbakanı hakaret kastı olmadığına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, kişinin dili marifetiyle kendisini anlattığına, herkesin dili çok dikkatli bir şekilde kullanması, hakaret etmemesi ve eleştirilerini karşıdaki insanın da faydalanacağı tarzda dile getirmesinin ortak çalışma için son derece önemli olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, (2/207) esas numaralı 6216 Sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 446),

3'üncü sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 443),

4'üncü sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 439),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 447) birinci görüşmesine devam edilerek 3'üncü maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin maddelerine geçilmesi için yapılan gizli oylamanın İç Tüzük hükümlerine aykırılık teşkil ettiğine, 4 siyasi partinin ve Başkanlığın bu konudaki anlayışlarını açıklamasının Parlamentonun itibarı ve Anayasa değişikliğinin kamu vicdanındaki meşruiyeti bakımından önemli olduğuna,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Ankara Valiliğinin Ankara'da her türlü eylem, toplantı ve mitingi yasaklama kararı aldığına, bu kararlar ana muhalefet partisi olarak referandumla ilgili yapacakları çalışmalarının engellenmiş olduğuna ve Bakandan bu konuda bir açıklama beklediklerine,

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Anayasa değişikliği teklifine karşı her türlü toplumsal tepkiyi bugünden kriminalize etmeye dönük bir yaklaşımın terörle mücadele içerisinde mütalaa edilemeyeceğine ve oy kullanma konusunda herkesin kendisine yakışanı yaptığına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, tutuklu 11 HDP milletvekili yasama faaliyetini yürütemediği ve oy kullanamadığı sürece bu oyunda oyuncu olmayacaklarına ve milletvekillerinin Meclisin itibarını ve gizli oy ilkesini zedelememelerini rica ettiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 1'inci maddesinin oylama sonuçlarıyla ilgili tutanağın Kâtip Üye tarafından yazılan şerhle birlikte Genel Kurulun bilgisine sunulması gerektiğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri ile Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Kâtip Üye hakkında sarf ettiği bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, AK PARTİ'li milletvekilleri tarafından kullanılan oyların İç Tüzük'ün 148'inci maddesine uygun yapıldığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Başkanlık Divanı olarak İç Tüzük hükümlerine ve oylamanın gizliliği esasına azami derecede uymaya çalıştıklarına ilişkin bir açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına,

İzmir Milletvekili Özcan Purçu, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yapılan oylama tutanağını açıklama şeklinin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda bir usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olduğu kabul edildi.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 11 Ocak 2017 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 03.38'de son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Özcan PURÇU

İzmir

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

Ali Haydar HAKVERDİ

Ankara

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 68

11 Ocak 2017 Çarşamba

Tasarı

1.- Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısı (1/803) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.01.2017)

Teklifler

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Çocuk Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi (2/1555) (Anayasa; İnsan Haklarını İnceleme ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2016)

2.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in; Devlet Memurları Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1556) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.01.2017)

Sözlü Soru Önergeleri

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KPSS-2016/1 Yerleştirme İşlemleri kapsamında Bakanlığa yerleştirilen mimar ve mühendislerin atamalarının yapılmamasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/665) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.01.2017)

2.- Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer'in, Adana'nın Ceyhan ilçesinde 2 Ocak 2017 tarihinde meydana gelen olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/666) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.01.2017)

3.- Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer'in, Adana'nın Ceyhan ilçesinde 2 Ocak 2017 tarihinde meydana gelen olaya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/667) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.01.2017)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan ve 22 Milletvekilinin, Çaltı Çayının kirlenmesinin önlenmesi ile ilgili çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/420) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

2.- Van Milletvekili Adem Geveri ve 22 Milletvekilinin, Türkiye'deki mültecilerin hukuka aykırı alıkonulduğu iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/421) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.02.2016)

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 Milletvekilinin, kamusal alanda ana dil kullanımının engellendiği gerekçesiyle yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/422) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.02.2016)

11 Ocak 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Mersin’de yaşanan sel felaketi ve Mersin’in sorunları hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Baki Şimşek’e aittir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, sistem reddediyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sistem reddediyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 30 milletvekilini geçtikten sonra almaz, sisteme 30 sayın milletvekili girmiş zaten, problem yok. Şu andan sonra girseniz de...

Buyurun Sayın Şimşek. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek’in, Mersin’de yaşanan sel felaketi ve Mersin ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu’nun cevabı

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mersin’de yaşanan sel afeti ve Mersin’in sorunları hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’nin yoğun gündeminde, Anayasa görüşmeleri devam ederken Mersin yaklaşık bir aydır doğal afetlerle mücadele etmektedir. Fırtına, don, kar ve sel Mersin’i esir almıştır. Mersin’de Karayolları, Devlet Su İşleri, AFAD ve ENERJİSA sınıfta kalmıştır. Sayın Bakanımız ENERJİSA’ya teşekkür ediyor yapılan çalışmalardan dolayı. ENERJİSA on beş günde 5.500 şikâyet almıştır. Şu anda bile elektriği kesik olan -köyleri bırakın- ilçeler vardır Mersin’de. Maalesef, ENERJİSA, bırakın kışı yazın bile elektrikle ilgili sıkıntıları çözmemektedir. Mersin’de 805 tane muhtar vardır. Buradan sayın milletvekillerine sesleniyorum: Herhangi bir muhtarı arasınlar, “ENERJİSA’dan memnun musunuz, değil misiniz? Elektrik kesintileri ne durumda?” desinler alacakları cevap kesinlikle “Memnun değiliz.” olacaktır.

Karayolları Ankara-Mersin yolunu bile açık tutamamıştır. Dün saat 13.00’te Ankara’dan çıkan Mersin’e ait bir otobüs firması sabah dörtte Mersin’de olabilmıştır. Sadece Ulukışla ile Gülek Boğazı arasında kar yağmaktadır. Bu bölgede yoğun kar yağışının yaşandığı bölge Ulukışla ve Gülek arasındır, toplam 40-50 kilometrelik bir yerdir. Ama, maalesef, bu 40-50 kilometrelik bir yerde 15-20 santim kar yağıyor, yol kapanıyor. Dün saat birde Ankara’dan yola çıkan otobüsler sabah saat dörtte orada olmuşlar yani beş saatlik yolu on beş saatte almışlardır; Karayolları da sınıfta kalmıştır.

Mersin’de, şu anda yaklaşık 136 bin dönüm arazi hâlâ sular altındadır. Sayın Bakanımız buradaydı ama... Devlet Su İşleri maalesef dereleri temizlememiş, dereleri ıslah etmemiştir. Mersin’in içerisinde geçen 10 tane dere vardır. Sayın Bakan bize söz verdi buradan “2018 yılında Pamukluk Barajı bitecek, buradan sulama gerçekleştirebileceğiz.” dedi. Yalnız, Sayın Bakanımı ben buradan uyarıyorum, 2017 yılının Ocak ayında uyarıyorum: Gelecek yıl ocak ayında, inşallah, yine Allah ömür verecek Sayın Bakan da, biz de burada olacağız ama karınca hızıyla gidiyor; Pamukluk Barajı’nın bu çalışmayla maalesef bitmesi mümkün değildir.

Sayın Bakan çiftçilerimize müjde verdi, “Doğal afetle ilgili çiftçilerin vergi ve SSK borçlarını erteliyoruz.” dedi sayın milletvekilleri. Hepiniz bilirsiniz, bu bölgede çiftçilik yapan milletvekillerimiz de vardır: Çiftçilerin çoğunluğu küçük tarım işletmesidir, bunların çoğunluğunun vergi mükellefiyeti yoktur, kendi imkânlarıyla karınca kararınca karnını doyurmaya çalışan insanlardır. Bunların sadece tarım BAĞ-KUR’u vardır, tarım BAĞ-KUR borçları zaten aralık ayında yapılandırılmıştır. Yani, Hükümet bugüne kadar Mersin’de afetle ilgili hiçbir şey yapmamıştır, yalnız çıkıp “Vergi ve SSK borcunu yapılandırdık.” diye açıklama yapmıştır.

HACİ ÖZKAN (Mersin) – Belediyenin SSK borcu Baki.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Yapmışsınız çıkar buradan açıklarsınız, dersiniz ki “Mersin’e afetten bu tarafa 10 trilyon para gönderdik, 20 trilyon para gönderdik.” Şu anda zarar 175 trilyondur, devletin resmî tespiti budur, Mersin’de doğal afetten dolayı 175 trilyonluk zarar mevcuttur. Biz, Hükümetin, bölgeye selam, sevgi ve muhabbet göndermesini istemiyoruz. Kimse selamla kelamla gübre vermiyor, ilaç vermiyor, tohum vermiyor. Çiftçilerin dertlerine derman olmalarını bekliyoruz. Bu bölgedeki çiftçiler, bölge hâlen sular altında olduğu için tarlalarını bir yıl boyunca ekemeyeceklerdir, sular mart ayına kadar bu bölgeden çekilmeyecektir. Seralar balçık altındadır, bu seraların sökülmesi, yeniden buraların üretime hazırlanması aylarca zaman alacaktır. Hükümet eğer bu yıl tedbir almazsa kabak ve patlıcan fiyatı et fiyatını geçecektir.

Mersin hali dünyanın en büyük ikinci halidir. Mersin halinde şu anda sevkiyat yoktur. Mersin Komisyoncular Derneğiyle görüşebilirsiniz, Mersin haline sorabilirsiniz. Çiftçiye destekleyen Mersin halindeki esnaflardır, çiftçiye maddi manevi destek veren bunlardır. Çiftçilerle beraber haldeki esnaflar da bu olaydan mağdur olmuştur. Haldeki esnafların da gerek Ziraat Bankasına gerek özel bankalara olan borçları mutlaka yapılandırılmalıdır.

Ayrıca, dün itibarıyla yine Anamur Ören, Kalınören, Emirşah, Kızıllaliler; Bozyazı Kaledibi ve Tekeli Mahallelerinde de hortum olmuştur, yüzlerce muz serası yerle bir olmuştur. Bunlarla ilgili de sadece tespit yapılmasıyla kalınmasını istemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Yaralara merhem olacak tedbirlerin alınmasını istiyoruz. Sayın Bakanımızdan ve Hükümetimizden bu yoğun gündem içerisinde Mersin’i unutmamalarını... Biz hep çıkıp söylüyoruz buradan ama maalesef, Tarım Bakanı hâlen bölgeye gitmedi; Türkiye’nin en büyük yaş sebze, meyvesini üreten bir kentte bu kadar büyük bir afet oldu, Tarım Bakanı o bölgeye gitmedi. Eğer bu afet Karadeniz’in küçük bir ilçesinde olsaydı Bakanlar Kurulu Karadeniz’de toplantı yapardı.

Bununla ilgili Mersin’i hor görmemenizi, Mersin’e sahip çıkmanızı bekliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şimşek.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Gündem dışı konuşmaya Hükûmet adına Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu cevap verecektir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evvela, Mersin’e gerçekten çok kuvvetli, fevkalade kuvvetli yani aşağı yukarı yirmi dört saatte 155 kilogram/metrekare yağış düştü. Tabii, bu yağış neticesinde özellikle 50 bin dekarlık bir alan -deniz seviyesinin altında- su altında kaldı. Ancak burada şunu özellikle belirtmek istiyorum: Şehir içindeki su baskınları ise tamamen maalesef, geçmiş yıllarda belediyeler tarafından özellikle Çavuşlu ve Öksüz yani Çiftlik derelerinin kapatılması neticesinde meydana gelmiştir. DSİ tarafından bu derelerin açılması, üzerlerinin açılması için defalarca ikaz edilmiş olmasına rağmen bugüne kadar açılmamıştır.

Esasen şunu ifade edeyim: Biz Mersin’deki bu taşkından sonra Devlet Su İşleri olarak -ben bizzat talimat verdim- bütün ekipler oradaydı. Bakın, şu anda orada suları tahliye etmek için 23 tane pompa aktif olarak yirmi dört saat çalışıyor. Bunların da kapasitesi 12.800 litre/saniye. İnşallah, burada, deniz altında olan bu araziye, tamamen suyu tahliye etmek suretiyle, ekime hazır hâle getireceğiz. Şu ana kadar da yaklaşık 35 bin dekar, 50 bin dekarlık alanın 35 bin dekarı kurtarıldı; geri kalanı da Sayın Vekilim, bizzat takip ediyorum, kurtaracağız.

Ama şunu belirtiyim: Mersin’i unutmuyoruz. Bir kere, Mersin’de böyle bir felaket olunca özellikle Değerli Bakanımız Lütfi Elvan Beyefendi anında Mersin’deydi. Orada kriz merkezi kuruldu ve -bizzat ben de buradan- DSİ’nin bütün ekipleri, Karayolları ekipleri oradaydı; bunu da özellikle belirtmek istiyorum. Gerçekten fevkalade büyük bir taşkın, İnşallah, bununla ilgili gerekli tedbirleri alıyoruz. Ama “Mersin’i unutmayın.” diyorsunuz. Şunu ifade edeyim: Mersin’e sadece biz Bakanlık olarak on dört yılda 5 milyar 375 milyon TL yatırım yapmışız. Mersin’in suyunu biz getirdik, ishale hatlarını biz yaptık. Ayrıca, barajları şu anda biz yapıyoruz; şu anda 5 baraj, 6 gölet inşa ettik. 89.600 dekar araziye sulamaya açtık. 61 tane dereyi -sadece Mersin içinde değil- biz ıslah ettik. Ama şehir içindeki derelerin yağmur suyu kolektörleri ve derelerin ıslahları Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na göre büyükşehir belediyesi mesuliyetinde. Ancak şunu ifadeyim...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ankara ve İstanbul’u niye siz yapıyorsunuz, belediyeler yapmıyor?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Buna rağmen, biz Mersin’le şu anda temastayız, eğer o derelerin üzerini açarsa dere ıslahlarını Sayın Bakana “Biz yapalım.” diye teklif ettim, biz yapmaya hazırız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, İstanbul Belediyesi su kanallarını da siz yapıyorsunuz, Ankara’nın da yapıyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Bunun dışında özellikle şunu ifade edeyim: Sizin bahsettiğiniz Pamukluk Barajı şu anda yüzde 85’te, yüzde 15 kaldı; Allah nasip ederse 2017 sonuna kadar bitirmek için elimizden gelen gayreti sarf edeceğiz.

Değerli kardeşim, değerli milletvekilim, eskiden bir gölet yirmi iki yılda bitiyordu. Ben Pamukluk Barajı’nın temelini attım, bitiş tarihi ve saatini verdim. Gerçekten yıllarca, elli yıldır beklenen bu muazzam barajı rekor bir sürede yapacağız. Sorgun Barajı, yüzde 75’te, Aksıfat Barajı yüzde 62’de, Toroslar Güzelyayla Barajı yüzde 37’de, Mut’ta Dereyurt Barajı keza yüzde 50’si yapıldı, Mezitli Fındıkpinarı Barajı yeni başladı, Toroslar Gözne Barajı yarısı inşa edildi; Tarsus Karaevli Barajı keza onun da yüzde 10’u bitti, inşaat hızla devam ediyor; Aydıncık Barajı ise yüzde 65 seviyesinde, Toroslar Yüksekölük Barajı ise yüzde 25 seviyesinde. Yani şu anda, Mersin’de doğru dürüst baraj, gölet yokken

-göletleri saymıyorum- 10 tane dev baraj hızla inşa ediliyor; bir kısmını 2017 yılı sonunda, bir kısmını da 2018 yılı sonunda bitireceğiz, sulamaları tamamlayacağız. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Ayrıca, biliyorsunuz, Anamur Ovası'ndaki sulamalar hızla devam ediyor, yani Mersin'de yapılan çalışmaları biz yaptık. İnşallah, eksikler varsa bunları birlikte ele alalım, tamamlamak bizim boynumuzun borcudur. Ben, yapılan çalışmalarla ilgili -bu saatler sürer- vaktinizi almamak için bu kitapçığı size gönderiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Bakanım, bravo!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Var, vaktiniz var Sayın Bakanım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Vaktiniz var, vaktiniz var; çalışmak için geldik.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakanım, on beş dakika vaktiniz var, bilgi verin Genel Kurula. On beş dakika vaktiniz var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kısa ve net Sayın Bakanım. Beş dakikada meseleyi anlatabilmek çok önemli.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunu gönderiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır, vaktiniz var İç Tüzük'e göre, buyurun kullanın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çok konuşarak değil, icraatla bu işler gerçekleşir. Çok konuşanlar bugüne kadar ne yaptı, çok konuşanlar?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo Sayın Bakan, bravo! İcraat yaptın, icraat!

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanın yapmış olduğu açıklamalarda yanıltıcı bilgiler var, onunla ilgili açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye, anlamadım.

Buyurun Sayın Şimşek.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanın yapmış olduğu açıklamalarda yanıltıcı bilgiler vardır, sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Ama, o, sataşmaya girmiyor Sayın Şimşek.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yerinden, 60'a göre...

BAŞKAN – Yani, isminizi ve grubunuzu zikretmeden sizin...

Onu kamuoyu takdir edecek; siz de açıklamalarda bulundunuz, Sayın Bakan da yaptı, takdir kamuoyundur.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yanlış bilgiler var, açıklama yapmak istiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 60'a göre söz verin efendim.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yerimden o zaman, yerimden istiyorum o zaman. Ben net bir şey söyledim, Sayın Bakan cevap versin.

BAŞKAN – Sayın Şimşek, ısrar olursa yerinizden bir dakika, bakalım.

Sayın Atıcı siz ne istediniz?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşmasında sel afetinin daha önceki belediyelerin dere yataklarını işgal etmesinin sonucunda olduğunu söyleyerek daha önceki CHP belediyesine ve bize açıkça bir sataşmada bulunmuştur. Söz istiyorum.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hiç alakası yok, önceki belediye başkanının CHP’li olduğunu bilmiyorduk, bunu da öğrenmiş olduk.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, kusura bakmayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, böyle bir şey olur mu? CHP Belediye Başkanı basına açıklama yapar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir dakika...

Sayın Başkan, Mersin Belediyesini on beş sene Cumhuriyet Halk Partisi yönetmiştir. “Daha önceki belediyenin dere yatağına inşaat yaptığını” iddia ederek açıkça sataşmıştır.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, bu bir sataşma değildir efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

GÜLAY YEDEKİ (İstanbul) – Açık sataşmadır...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, belediye başkanı cevap verir buna.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, selin...

BAŞKAN – Hayır, kusura bakmayın.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir dakika... Hayır efendim, bakın, ben, kolay kolay ısrar etmem.

BAŞKAN – Evet.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama burada belediyenizin yönettiği bir kentteki seli, kendi acziyetlerini Cumhuriyet Halk Partisine yöneltiyorlar.

BAŞKAN – Şimdi, ne parti ismi verdi ne belediye ismi verdi ne sizin isminizi verdi. Ne diye sataşmadan söz istiyorsunuz Sayın Atıcı? Lütfen...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bakın, önceki dönem... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Mersin Milletvekili olmanız hasebiyle arzu ederseniz ben yerinizden bir dakika 60’a göre söz vereyim, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben, yerimden... Peki...

BAŞKAN – Sayın Şimşek’e de aynısını yaptım, buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, sataşma yok, 69’a göre söz veremezsiniz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, ben yerimden zaten söz almıştım. Başka bir...

BAŞKAN – 60’a göre bir dakika verebilirim, o takdir benim ama sataşma yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, peki...

BAŞKAN – Lütfen yerinize buyurun. 60’a göre size de, Sayın Şimşek’e de birer dakika süreyle söz vereceğim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki, bir saniye...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lütfen işleme devam edelim Sayın Başkan.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Bir saniye efendim...

Ben yerimden zaten başka bir konu için söz almıştım; bunun için bir dakika veriyorsunuz o ayrı.

BAŞKAN – Bunun için vereceğim bir dakika.

Buyurun, oturun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ayrıca bir dakika bunun için veriyorsunuz.

BAŞKAN – Ayrıca bir dakika vereceğim; eyvallah, tamam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle pazarlık mı olur? Türkiye Büyük Millet Meclisinin İttüğü’nde “pazarlık” yazmıyor.

BAŞKAN - Sayın Şimşek 60’a göre bir dakika veriyorum.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek’in, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu’nun gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan Pamukluk Barajı’nın temel atması sırasında Mersin’e gelmiş ve temel atma töreninde şunu söylemiştir: “13/Ekim/2013 tarihinde Pamukluk Barajı’nın açılışını yapacağım.” demiştir. Bu sözü vermiş midir vermemiş midir Sayın Bakan? (MHP sıralarından alkışlar) Şu anda 2017 yılına girilmiştir, hâlâ yerinde baraj yoktur. Sayın Bakanı, bu sözünde durup durmadığının açıklamasını yapmaya davet ediyorum.

Ayrıca, diyor ki: “Dereler, belediyelerin denetiminde.” Derelerin mülkiyeti Devlet Su İşlerine aittir. Derelerle ilgili temizleme de, ıslah etme yetkisi de Devlet Su İşlerindedir. Eğer Devlet Su İşleri yapmıyorsa derelerle ilgili yetkiyi belediyelere vermelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - Ayrıca, hibe olarak ödenek de göndermelidir. Mersin’in içerisinden geçen 10 tane dere vardır; belediyeler bu derelerin ıslahını yapmalıdır. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şimşek.

Sayın Atıcı, size de 60’a göre bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O 60 değil ama bu başka 60.

2.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu’nun gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; Mersin’de selden zarar gören insanlar büyük çoğunlukla şehir dışında yaşıyorlar. Yani Tarsus’un Kulak köyünden tutun da Akdeniz’e kadar geldiğinizde Adanalıoğlu ve Kazanlı köylerinde selden çok ciddi zarar gören çiftçiler var. Bu çiftçilerin zararını karşılamıyorsunuz. Bu çiftçilere siz hiçbir şekilde yardım eli uzatmıyorsunuz, bu çiftçiler için siz Mersin’i afet bölgesi ilan etmiyorsunuz, sonra kalkıp burada partizanlık yaparak “Vay efendim, dere yatağı ıslah edilmemiş, oraya inşaat yapılmış.” diyorsunuz; bu size yakışmamıştır.

Birincisi: O dere yatağına inşaat yapılmışsa siz neredeydiniz, uyuyor muydunuz? Hükûmet neredeydi, niye engel olmadı?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok ki Hükûmet. Nerede Hükûmet, hani Hükûmet?

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Belediyeler başına buyruk değildir ama tekrar söylüyorum: Sizin göreviniz, çiftçiye yardım etmektir, çıkıp da burada başkalarını suçlamak değildir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dereler merkezi idarenindir, belediyelerin değildir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Atıcı, siz tekrar sisteme giriyorsunuz.

Sayın milletvekilleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan..

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama bir dakika dinleyin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Meramını dinleyin efendim, meramını dinleyin.

BAŞKAN – Bir dakika...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, lütfen işleme devam edebilir misiniz?

BAŞKAN - Yani, yalnız böyle bir usulümüz yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir saniye...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bakın, özür diliyorum, tutanaklara geçmesi açısından bir şey söyleyeceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - İkinci konuşmacıyı çağırın Sayın Başkan, gündemimizde gündem dışı söz isteyen sayın milletvekili var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Siz Adıyaman Milletvekilisiniz. Ben de aslen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Adıyamanlı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Aslen Adıyamanlıyım. Ama Sayın Bakan buradayken Adıyaman'ın tüm pis lağım suları Atatürk Barajı'na dökülüyor.

BAŞKAN - Arıtması yapıldı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bakın, hâlen yapılmadı.

BAŞKAN - Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz, arıtması yapıldı, sağ olsunlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - 24'üncü Dönem, yine siz buradayken "Hâlen yapılıyor." dedi.

BAŞKAN - Yapıldı, yapıldı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Adıyamanlılara yazık, günah değil mi Sayın Başkanım?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) - Tamam, tamam; otur, otur. Her konuya nane oluyorsun be!

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**

2.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, millî birlik ve beraberliğin önemine ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, millî birlik ve beraberliğin önemi hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'ya aittir.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

NİYZAZİ NEFİ KARA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve yüce Türk milleti; millî birlik ve beraberliğin önemi konusunda gündem dışı söz aldım. Yüce Meclisi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu konuşmayı yaparken, atalarının çoğunu Çanakkale'ye gömmüş, isimsiz kahramanların, Dumlupınar'da çarığının pişirip yemiş Yusuf Onbaşlıların, Toroslar'da yaşayan ve tarihi boyunca vatan, millet ve devlet için gözünü kırpmadan cephelelere koşmuş Kuvayımiliyecilerin torunu bir Yörük olarak konuşuyorum. Bu ülke, yedi düvele karşı, işgalcilere karşı vatanın dört bir yanında vatanın ve milletin bağımsızlığı için mücadele edenlerin, Mustafa Kemallerin, İsmet Paşaların, Fevzi Çakmakların, Kâzım Karabekirlerin, Kara Fatmaların, Halide Ediplerin yollara dökülüp, aç, susuz kalmayı göze alıp, ölümü göze alıp bağımsızlık mücadelesi verenlerin kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bizler, bu Gazi Meclise çocuklarımızın, ülkemizin, milletimizin ve devletimizin geleceği için mücadele etmek, iyi şeyler yapmak için geldik ve namusumuz üzerine yemin ettik.

Yıllardır PKK bu vatan evlatlarını şehit ederken, IŞİD toplu katliamlarla bugün sınırimızın hemen yanı başında gencecik evlatlarımızı şehit ederken ve hatta yakarken, devletin her kademesini FETÖ ele geçirirken iş birliği yapmış olanlar ve 15 Temmuzda bu vatan evlatları demokrasi uğruna şehit edilirken bugün sadece özür dileyenler; unutmayın, bu cumhuriyet bizleri köyde, tarlada çalışırken, dağlarında davarlarını, koyunlarını güderken yetiştirip doktor, mühendis ve avukat yaptı; bu cumhuriyetin yetiştirdiği bu aziz millet bizi milletvekili yaptı. Bu millet biliyor ki bizler, birine koltuğunu feda eden milletvekilleri ya da başbakanlar değil, bu milletin evlatları için, bu devletin geleceği için kendisini feda etmeye hazır milletin vekilleriz. (CHP sıralarından alkışlar)

O nedenle, Başbakanın kendi koltuğunu feda etmeye hazır olduğuna dair beyanları sadece o koltukta gözü olan tek bir kişi için bir anlam ifade edebilir. Başbakanın vermeye hazır olduğu koltuk ise kendi şahsının değil, bu milletin kendisine sunduğu bir koltuktur ve koltukları gerçek sahibi millete devredebilir. (CHP sıralarından alkışlar)

Unutmayın ki Türk milleti vatani, milleti, devleti ve tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti için vatanın dört bir yanında evlatlarına sahip çıkacaktır, Atatürk cumhuriyetine sahip çıkacaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Hakimiyetin kayıtsız şartsız kendine ait olduğunu bilen bu millet, kendi eliyle temsil edilme hakkını tek bir kişiye bırakmayacaktır. Millî birlik ve beraberliğimizi dinamitlemelerine asla izin vermeyecektir. 79 milyon 1'den büyüktür.

15 Temmuz gecesi bu Parlamento çatısı altında 4 parti bir araya gelerek en büyük birlik ve beraberliği gösterdik, demokrasiye sahip çıktık. Getirdiğiniz bu Anayasa değişikliğiyle şimdi neden bu birliği, iradeyi parçalamaya çalışıyorsunuz? Getirdiğiniz sistemde demokrasinin 4 temel dayanağı yok: Yasama yok, siz yoksunuz; yürütme yok, zaten yoksunuz; yarı bir gün size de lazım olacak bağımsız yargı yok ve en önemlisi yurttaş yok. Sadece 1 kişi var; bu 4 olmadan 1'in anlamı yok, 5'i bir olursa olur. "Yeter!" deyin bu Anayasa değişikliğine. Bu, sadece parlamenter sistemle olur.

Uluslararası topluma, dünyaya diyorsunuz ki: "4, 5'ten büyüktür."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİYZİ NEFİ KARA (Devamla) – Evet, doğru söylüyorsunuz. Biz de diyoruz ki: “Türk milleti l’den büyüktür.” (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

NİYZİ NEFİ KARA (Devamla) – Bir cümlede tamamlıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu heyecan kesilmez Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bu heyecana bir dakika daha verin ama alışkanlık hâline gelsin.

BAŞKAN – Sayın Kara, hiç vermiyorum ama bir dakika daha vereyim.

Buyurun Sayın Kara.

NİYZİ NEFİ KARA (Devamla) – Ne bu ülkeyi ne de birlik beraberliğimizi sizlere böldürtmeyeceğiz. Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, yaşasın hukuk devleti, yaşasın demokrasi!

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Şimdi gündem dışı üçüncü söz, 7 Ocak günü Trabzon’da meydana gelen orman yangını münasebetiyle söz isteyen Trabzon Milletvekili Adnan Günnar’a aittir.

Buyurun Sayın Günnar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Trabzon Milletvekili Adnan Günnar’ın, 7 Ocak günü Trabzon’da meydana gelen orman yangınına ilişkin gündem dışı konuşması

ADNAN GÜNNAR (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Trabzon’un Sürmene ilçesi Çamburnu mevkinde 7 Ocak 2017 Cumartesi günü meydana gelen orman yangınıyla alakalı olarak AK PARTİ Grubu adına gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

Sürmene ilçesi Çamburnu mevkinde 7 Ocak 2017 Cumartesi günü gece saat 23.15’te başlayan orman yangınına ilk müdahale Sürmene Orman İşletmesi Müdürlüğü tarafından 23.35’te yapılmış olup, hızı saatte 30-40 kilometreyi bulan lodos sebebiyle yangın hızla ilerlemiştir. O gün Trabzon’da bir yaz havası vardı; Ankara’da, İstanbul’da kar yağışı, yolların kapanması söz konusuysen Trabzon’da yazdan kalma bir günde hafta sonunu değerlendirmek isteyen insanımız piknik yapmaya gitti. Şimdi, Sayın Orman Bakanımızla yapmış olduğum bir sohbette bu orman yangınının tamamen piknikçilerin ateşlerinden veya yarım bıraktıkları odunlardan kaynaklandığı ifade edilmiş ve netleşmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – “Katar Emirine arsa açmak için yakıldı.” diyorlar, ona da bakın.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yanan yerlere tekrar dikilmesine söz veriyor musunuz?

ADNAN GÜNNAR (Devamla) - Evet, şimdi oraya geliyorum.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Adnan aldırma, bastır!

ADNAN GÜNNAR (Devamla) - Kıymetli arkadaşlar, bir de yangınla ilgili sizi bilgilendirmek istiyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Araplara peşkeş çekilmeyecek değil mi?

ADNAN GÜNNAR (Devamla) - Çünkü ne yazık ki Cumhuriyet Halk Partisinden birkaç milletvekili arkadaşımız ve sosyal medyada algı operasyonu yapmak isteyen birkaç zihniyet, Trabzon’daki orman yangınına sabotaj ve Katar Emirine burayı peşkeş çekmek gibi algı operasyonu yapmaya kalkıştı.

Konuyla ilgili bir milletvekili olarak derinlemesine yapmış olduğum analizler neticesinde, Orman Bakanlığımızın yanan ormanları bir yıl içerisinde Anayasa hükümlerine göre yeniden ağaçlandırdığını ve orman alanlarının, yanmış orman alanlarının bugüne kadar Türkiye’de hiçbir yere, hiçbir şahsa, hiçbir kuruma vermediğini de öğrenmiş bulunuyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bursa için de aynısını söylediler; gitsinler, baksınlar şimdi.

ADNAN GÜNNAR (Devamla) - Konuyla ilgili, ayrıca Anayasa’ya aykırı olacağından dolayı da böyle bir organizasyonun yapılmasına da imkân yoktur.

Bir de bir konuda da sizi bilgilendirmek istiyorum değerli arkadaşlar. Gece saat on biri çeyrek geçe başlayan yangına, tam on beş dakika sonra, pardon yirmi dakika sonra, 23.35’te Sürmene Orman İşletme Müdürlüğü müdahale etmiş ve peşine Amasya’dan, Trabzon’dan, Giresun’dan, Rize’den yangın söndürme ekipleri ve belediye ekipleriyle birlikte bir seferberlik ilan edilmişçesine müdahale edilmiş ve sabah saat beş sularında yangın kontrol altına alınmıştır. Elbette ki yangınların olmamasını arzu ederiz, vatandaşlarımızın çok daha dikkatli olmasını arzu ederiz ancak bu yangın, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesinden görevli öğretim görevlileriyle birlikte sahada yapılan tespitler sonucunda 25 hektar olarak tespit edilmiş, bazı medya organlarında ve bazı milletvekillerimizin ifade ettikleri gibi 50 hektar olmamış, ayrıca, bir kısmı kayalık, bir kısmı yol ve bir kısmı ise yanmamış sahalardan oluştuğu belirlenmiştir. Örtü yangını şeklinde gerçekleşen ve alt tabakada bulunan çalı çırpı ve diken formasyonunun zarar gördüğü yangında sahada bulunan sarıçamların canlılığını yitirmediği tespit edilmiş olup zarar gören az bir alandaysa yıl içerisinde ağaçlandırma çalışmaları yapılacaktır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaç çam, kaç çam? Tespit edilmiş mi kaç çam yok oldu?

ADNAN GÜNNAR (Devamla) – Tespitini de size verebiliriz ancak ağaçlarla ilgili herhangi bir problemin olmaması genel olarak sevindiricidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, kıymetli kardeşlerim; bakın, yüzlerce şehit vermiş, 113 yangın bölümü, Orman Genel Müdürlüğü yangın kurtarmada çalışmış birçok şehitlerimizi de bu vesileyle burada saygıyla, rahmetle anıyorum. Onların mücadeleleriyle birlikte Akdeniz Bölgesi’nde yangın çıkan alanlarda Türkiye en başarılı konumdadır. Bu nedenle, Orman Genel Müdürlüğümüze bu organizasyonları başarılı bir şekilde gerçekleştirmek için çaba sarf eden başta Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımıza ve tüm çalışanlara saygılarımı sunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günnar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sataşma var Sayın Başkan, Sayın Altay’a sataştlar.

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın milletvekilimiz Trabzon’da meydana gelen, bizi de üzen yangınla ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisine mensup milletvekillerinin, onun ifadesiyle söyleyeyim...

BAŞKAN – Dinledim Sayın Altay. Sataşmadan söz istiyorsanız buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...yangını sabote ettiklerini ve algı operasyonu yaptıklarını...

BAŞKAN – Dinledim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, bu sataşma tabii.

BAŞKAN – Evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Lakin ben, ne kadar yerin şeyhlere, emirlere peşkeş çekildiğini bilmiyorum ancak Trabzon milletvekilimizi çağırdım, uygun görürseniz biraz sonra bu konuda bu cevap hakkımızı kullanmayı dileriz.

BAŞKAN – Tamam, biraz sonra kullanalım.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bursa için de aynısını yaptınız Sayın Altay. Şimdi gidin, bakın, orası rengârenk.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ne oldu Bursa’da?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ne oldu, ağaçlar dikildi mi Hakan?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bursa’da da aynısını yaptınız. Ne oldu? Ne oldu? Git, bak, şimdi orayı gez. İşiniz gücünüz sahtekârlık, işiniz gücünüz yalan! Millet inanmıyor size, inanmıyor; millet size inanmıyor. Daha fazla çam diktik orada.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren 15 sayın milletvekiline sırayla birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz Sayın Aydın’ın yerine Sayın Kuyucuoğlu’nun.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu’nun, ülkenin geleceği için tarihi öneme sahip bir süreçten geçildiğine ve Anayasa’nın kişisel çıkarlara hizmet edecek şekilde değiştirilmek istendiğine ilişkin açıklaması

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, Sayın Kuyucuoğlu’na söz verdim. Lütfen, saygılı olalım milletvekili arkadaşımıza.

Buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tekrar başlatır mısınız?

BAŞKAN – Tekrar girip çıkmanız gerekecek. Siz konuşun, yetmezse... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Biz oradaydık biz, sen yoktun bile.

BAŞKAN - Sayın Sarıbal, bakın, milletvekili arkadaşınıza söz verdim, lütfen saygılı olalım arkadaşlar.

Buyurun Sayın Kuyucuoğlu, tam süre vermedik, bir dakikaya tamamlayacağız.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin geleceği için tarihî öneme sahip bir süreçten geçiyor ve Anayasa değişikliğini görüşüyoruz. Anayasa kişisel çıkarlara hizmet edecek şekilde değiştirilmek isteniyor, direniyoruz. Atalarımızın kanlarıyla kurdukları bu cumhuriyet, hepimize emanettir. Emanete hıyaneti tarih unutmaz, affetmez. İnanıyoruz ki bu ülkenin gerçek vatanseverleri, atalarımızın emanetlerine ihanet etmeyecek, bu vatan için dökülen kanları hiçe saymayacaktır. Tüm vatansever milletvekili arkadaşlarıma ülkemizin geleceğiyle ilgili sorumluluğumuzu özetleyen en anlamlı dörtlüğü hatırlatmak isterim: “Bastığın yerleri ‘toprak!’ diyerek geçme, tanı:/Düşün altındaki binlerce kefensiz yatırı./Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:/Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.”

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Uysal...

4.- Karabük Milletvekili Burhanettin Uysal'ın, AK PARTİ olarak amaçlarının cumhuriyeti güçlendirecek, gelecek kuşaklara müreffeh bir Türkiye bırakacak yeni bir anayasayı hayata geçirmek olduğuna ve bazı kesimlerin bu Anayasa değişikliğini asılsız bir şekilde eleştirdiklerine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN UYSAL (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Milletimizi anlayamayan ve ülkesini tanıyamamış bazı kesimler bu Anayasa değişim paketini asılsız eleştirmektedirler. Bu eleştirilerden biri de rejimin değiştirildiği iddiasıdır. Türkiye'nin rejimi cumhuriyettir ve adı 1923'te konulmuştur. AK PARTİ olarak bizim amacımız, bu cumhuriyeti konsolide edecek, güçlendirecek, gelecek kuşaklara müreffeh bir Türkiye bırakacak yeni bir anayasayı hayata geçirmektir.

Diğer bir eleştiri de asılsız diktatörlük iddialarıdır. Bizler milletimizin takdirini almış, modern dünyanın gereklerine ayak uyduran, millî ruhumuza uygun bir sistemi getirmenin telaşındayız. Bu sebeple ortaya koyduğumuz Cumhurbaşkanlığı sistemi yeni Türkiye yolunda en önemli gedik taşımız olacaktır. Genel Kuruldan sonra referanduma götüreceğimiz bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHANETTİN UYSAL (Karabük) – ...değişikliğe aziz milletimizin 15 Temmuzda ortaya koyduğu demokrasiye sahip çıkma iradesi gibi aynı şekilde sahip çıkacağına inanıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tezcan, buyurun.

5.- Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın, Mersin'in Anamur ve Bozyazı ilçelerinde yaşanan hortum felaketinin çiftçilerin seralarına önemli ölçüde zarar verdiği, hasar tespit çalışmalarının devam ettiğine ve Hükûmetin Mersinlilerin yanında olduğuna ilişkin açıklaması

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün akşam saatlerinde seçim bölgem Mersin'de, Mersin'e bağlı Anamur ve Bozyazı ilçelerinde hortum felaketi yaşanmış, çiftçilerimizin seralarında önemli ölçüde zarar meydana gelmiştir. Hortum afetine maruz kalan bölgede bu sabah itibarıyla yetkililerimiz derhâl hasar tespit çalışmalarına başlamış ve ilk belirlemelere göre tahmini olarak Anamur'da 400 dekarlık bir alanda 100 kadar üreticimizin, Bozyazı ilçemizde de 46 dekar alanda 65 kadar üreticimizin zarar gördüğü tespit edilmiş ve ortaya çıkan maddi hasarın boyutlarıyla ilgili hasar tespit çalışmaları hâlen devam etmektedir, hemşehrilerime geçmiş olsun diyorum.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz aralık ayı ortasında da Anamur, Bozyazı, Aydıncık, Silifke ve Erdemli ilçelerimizde fırtına ve kara bağlı bazı olumsuzluklar yaşandı. Yine, 2016 yılının son günlerinde Mersin merkez ve Tarsus ilçelerimizde büyük bir sel felaketi oluştu, can ve mal kayıpları gerçekleşti. Hükûmetimizin hemen müdahalesiyle afetlerden zarar gören üreticilerimizin vergi ve SSK prim borçları ertelendi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – ...elektrik hatlarının bir kısmı onarıldı, bir mahalle dışında bütün mahallelerimize elektrik verildi. Hükûmetimiz Mersinlimizin yanında, geçmiş olsun diyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Anayasa değişim paketinin milletin istikbalini, ekonomik ve siyasi istikrarını sağlama yolunda en önemli metin olduğuna ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye’de bir sistem sorunu olduğu bütün kesimlerce aşikârdır. Parlamenter sistemin, bizim siyasi anlayışımız, Türkiye’de seçmen tercihleri dikkate alındığı zaman bize uymadığı açıktır. Almanya, İngiltere, Fransa ve Hollanda gibi devletlerin sistemlerine baktığımızda hiçbirinin sistemleri birbirine benzemez çünkü bu devletlerin sistemleri kendi siyasi geçmişleri ve millî anlayışları çerçevesinde şekillenmiştir. Bu sebeple, yüz elli yıllık anayasa geçmişimizin neticesi olarak Genel Kurula gelen millî anayasa değişim paketi, milletimizin istikbalini, ekonomik ve siyasi istikrarını sağlama yolunda en önemli bir metindir. Özellikle darbe kültürünü ortadan kaldıracabileceğimiz önemli bir eşiğin arifesindeyiz. Özellikle kırk yıldır darbe anayasasını değiştirme sürecinde bir yol haritası çizmenin ve bu noktada doğru istikamette ilerlemenin AK PARTİ olarak ana hedefimiz olduğunu ifade eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gazel...

7.- Kütahya Milletvekili İshak Gazel'in, ülkede tüm erklerle istikrarı sağlamak için Cumhurbaşkanlığı sistemi ve Anayasa teklifinin hayati bir öneme sahip olduğuna ilişkin açıklaması

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, anayasal bir kavram olarak istikrar, hükümetlerin faaliyetlerindeki etkinliği ve sürekliliği ve millî iradeyi etkin bir şekilde temsil etmesi anlamına gelmektedir. Anayasal bir devletten bahsetmek istiyorsak yasama, yürütme ve yargı erklerinin istikrarlı olması gerekmektedir. Ancak Türkiye’nin siyasi geçmişine baktığımızda istikrar karnesinin pek parlak olmadığı bir vakıdır. En fazla iki yıl süren hükümetler, çok fazla değişen yargı sistemi ve koalisyonlarla yasama ve yürütme organları asıl görevlerini yerine getiremez hâle gelmiştir. İşte bu prangaları kırmak ve ülkemizde tüm erklerle istikrarı sağlamak için Cumhurbaşkanlığı sistemi ve yeni anayasa teklifimiz hayati bir öneme sahiptir.

Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve yüce milletimizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

8.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, iktidarın bütün demokratik hak ve özgürlükler gibi basın özgürlüğünü de ortadan kaldırmaya çalıştığına ve yandaş medya organları üzerinden algı ve olgular yaratarak Türk halkının gerçekleri görmesini engellediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün, basın özgürlüğünün ve bağımsızlığının Anayasa güvencesine alındığı ve çalışma koşullarının yeniden düzenlendiği tarihî bir yıl dönümüydü ancak bu gün anlamını yitirdi çünkü siyasi iktidar bütün demokratik hak ve özgürlükler olduğu gibi basın özgürlüğünü de ortadan kaldırmaya çalışıyor. Basın özgürlüğü, artık iktidarın kontrol ve denetiminde kullanılabilen bir tutsaklığa dönüşmüş durumdadır. Türkiye, basın özgürlüğü açısından sicili bozuk, karnesi kırık ülkelerin başında gelmektedir. AKP, bağımlı hâle getirdiği yandaş medya organları üzerinden algı ve olgular yaratarak Türk halkının gerçekleri görmesini engelliyor ve iktidarını sürdürüyor. Bir taraftan, beğenmedikleri şeyleri yazanları muhalif kabul ederek gerekçesiz kararlarla tutuklatarak cezaevine atıyor. Bunun son örneği, Cumhuriyet gazetesi yazarları ve Ahmet Şık'tır. Tutukluluğu tutsaklığa, yargısız infaza dönüştüren AKP mağduru bütün düşünce suçlu gazetecilere özgürlükler diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, çiftçilere yıl başında ödenmesi gereken prim ve desteklerin bir an önce ödenmesini talep ettiğine ve dövizdeki yüksek artışa rağmen neden piyasalara müdahale edilmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ilk sorum Sayın Tarım Bakanına. Dün Uşak ili Ulubey ilçesinden çok sayıda çiftçiden telefon aldım. Yılbaşında ödenmesi gereken, çiftçilere verilmesi gereken primlerin, desteklerin hâlâ ödenmemiş olduğu tespit edilmiştir ve de çiftçiler son derece mağdurdur. Bu primlerin, bu yardımların bir an önce çiftçiye ödenmesini talep ediyorum.

İkinci sorum Sayın Ekonomi Bakanına. Sayın Bakan, neden piyasaya hâlâ müdahale etmiyorsunuz Merkez Bankasıyla birlikte? Şu anda döviz 4 TL'yi geçti; 4,40 oldu. Vatandaş dövizini sattı, Türk lirası değerini kaybetmeye devam ediyor. Vatandaş son derece mağdur oldu, Türk parası pul değerine düşmeye başladı. Vatandaşın elindeki TL de hâlâ değerini kaybediyor. Son derece mağdur duruma düşmüştür. Piyasaya bir an önce müdahale edilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

10.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, AKP yöneticilerinin panik hâlde baskı ve zulümlerini artırdıklarına ve milletin Anayasa değişikliğine "hayır" diyeceğine ve vatanına sahip çıkacağına ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanından ilçe başkanına kadar AKP yöneticileri panik hâlde baskı ve zulümlerini giderek artırmaktadır. Neden? Çünkü başkanlık sisteminin geçmeyeceği endişesi had safhaya gelmiştir. Örneğin, Cumhurbaşkanı kaymakamları toplamış ve onlara şöyle seslenmiştir: "Tayyip Erdoğan için el, göz, kulak, ayak sizsiniz." Buradan anladığımız, Recep Tayyip Erdoğan'ın ne kadar çaresiz olduğudur.

Ayrıca "Muhtarlarla çok hassas bir çalışma yürütmelisiniz." diyerek Tayyip Erdoğan için kaymakamların çalışmaları istenmiştir. Ayrıca bu çalışmalar yapılmazsa kaymakamlara gözdağı verilmiştir.

Meclisteki AKP milletvekilleri de oylarını açık kullanarak tabiri caizse kendilerini aklamaya çalışmıştır.

Değerli arkadaşlar, bu şekilde Anayasa'nın değişmeyeceği aşikârdır. Milletimiz buna "Hayır." diyecek, vatanına sahip çıkacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaynarca...

11.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, 5 Ocakta gerçekleştirilen İzmir katliamının PKK uzantısı TAK tarafından üstlenildiğine, terörü ve teröre destek olan herkesi lanetlediğine ilişkin açıklaması

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, bugün yapılan açıklamalarla İzmir katliamının PKK uzantısı TAK tarafından üstlenildiği açıklanmıştır. Öncelikle, 5 Ocakta adliye önünde silah ve bombalı araçla düzenlenen saldırıda şehit olan kahraman polisimizi rahmetle anıyorum, şükranla anıyorum. Onun kahramanlığıyla daha büyük bir katliam önlenmiştir. Ne acıdır ki bazı kesimler, bu katliamı yapanların henüz netleşmemesi üzerine algı oluşturmaya çalışmışlardır. Oysa bu bir vahşetti ve bu vahşeti TAK üstlendi. Kim bu TAK? PKK'nın uzantısı, PKK'nın yan kuruluşu. Bu terörü de, bu teröre destek olan herkesi de, terörün destekçisi olan uzantılarının her birini de lanetliyorum ve şehitlerimize Allah'tan rahmet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Uslu...

12.- Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun, Anayasa değişikliğinin kabul edilmesiyle oluşacak yeni sisteme ilişkin açıklaması

ATAY USLU (Antalya) –Teşekkür ederim Başkan.

Anayasa değişikliğini Meclisimizde görüşüyoruz. Anayasa değişikliğinde son söz halkımızdır. Halk oylamasında “evet” çıkması durumunda, silahların gücüyle yapılmış vesayet sistemi milletin parmaklarıyla değişecektir.

Cumhurbaşkanlığı sistemiyle ülkemizde siyasi istikrar kalıcı ve kurumsal olarak garanti altına alınacaktır. Hükûmet kurma zorluğu tarihe karışacaktır. Yeni sistemle inşa edilecek hızlı ve etkili yürütme, ekonomik kalkınma ve büyüme sürecini hızlandıracaktır. Hem yasama hem yürütme doğrudan millet tarafından belirlenecek, millî irade güç kazanacaktır. İstikrarsızlık bekleyip hatta istikrarsızlık besleyip iktidar olmak isteyen vesayet odakları tasfiye edilecektir. Cumhurbaşkanı seçiminde en az yüzde 50 oy alma zorunda olunacağı için toplumsal birlik ve uzlaşma kültürü güçlenecektir. Toplumu kucaklama cesaretine ve ferasetine sahip olanlar Cumhurbaşkanı olabilecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kavakcı...

13.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, Anayasa değişikliği teklifinde seçilme yaşının 18'e indirilmesi hükmünün gençlerin özellikle 15 Temmuz sonrası göstermiş olduğu birlik beraberliğe hürmeten desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün görüşülecek Anayasa değişikliği maddeleri arasında seçme seçilme yaşının 25'ten 18 yaşa düşürülmesi maddesi de var. Bununla alakalı, gençlerimize güvendiğimizi, özellikle 15 Temmuz sonrası gençlerimizin göstermiş olduğu birlik beraberliğe hürmeten bu maddeyi ve Anayasa değişikliğimizi desteklememiz gerektiğini düşünüyorum.

Bu meyanda, en genç şehidimiz olan Halil İbrahim Yıldırım'ın şahsında bütün 15 Temmuz şehitlerimizi rahmetle anıyorum. En genç gazilerimizden Görkem Mert Altaylar'ın şahsında bütün gazilerimize Allah'tan hayırlı, uzun ömürler diliyorum.

Gençlik ve Spor Bakan Yardımcımızın şu cümlesiyle bitiriyorum: “Sadece yarınlarımızı değil, bugünlerimizi de biz gençlerimize emanet edebiliriz.”

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çamlı...

14.- İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunarak tarihî ve hayırlı bir vazife olan Anayasa değişikliği çalışmalarına destek vermenin büyük onurunu yaşadıklarına ilişkin açıklaması

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

1980 darbesinde milletin şerefli asker üniformasını bir şekilde üzerlerine çeken silahlı çetenin temellerini atarak şekillendirdiği, devletin idaresini, milletin hizmetini, millet temsilcilerinden koparıp birtakım kurumlara ve o kurumlara konuşlanmış farklı mensubiyetlerin etkisinde kalmış şahıslara terk ettirmekten başka hiçbir şeye yaramayan Anayasa'yı kısmen de olsa değiştirme çalışmaları, görüşmeleri yapıyoruz. Bu tarihî, hayırlı vazifede Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunarak bu çalışmalara destek vermenin büyük onurunu yaşıyoruz. Bu çalışmalar öncesi ve esnasında, telefon, mesaj ve şifahi olmak üzere, birtakım iletişim araçlarıyla destek veren, tebriklerini ileten vatandaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Vekâletlerinin hakkını büyük bir hassasiyetle yerine getireceğimizi bir kere daha ilan ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güner...

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, demokratik toplumlarda anayasaların uzlaşma metinleri olduğuna, toplumun hiçbir kesiminin Anayasa değişikliği teklifinin oluşum aşamasında tartışmalara katılmadığına ve içinde bulunulan konjonktürde Anayasa değiştirmenin doğru olmadığına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan Anayasa değişikliği teklifi üniversitelerin, baroların, hukuk örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, toplumun oluşum aşamasında tartışmasına katılmadığı bir Anayasa değişikliğidir. Anayasalar dünyanın bütün demokratik ülkelerinde uzlaşma metinleridir. Kuşkusuz yüzde yüz uzlaşma değildir ama bir anayasanın meşruiyet zemini olarak tanımlanabilmesi için uzlaşma çabalarının sergilenmesi ve nihayet demokratikliğine dair kuşku taşımayan hükümlerin, bu niteliklerin öne çıkması gerekir. Bu ülkede beka sorunu konuşuluyor. Dünyada kendisinin beka sorunu taşıdığını en yetkili ağızlardan ifade edildiği bir konjonktürde Anayasa değiştirilmesi doğru değildir. Terör, OHAL, Fırat Kalkanı Harekâtı'yla süren savaş ve ekonomik sorunlar ülkemizde yeni ayrışmalar değil, çözüme yönelik uğraşları gerekli kılmaktadır. Dünyada bu koşullarda anayasasını değiştirmiş bir tek ülke var mıdır? Toplumu bunca sorunun içinde bir kez daha ayrıştırarak erişilecek süreç dönülmez sorunlar üretebilir. Bu anlayıştan vazgeçilmeli, ülke sorunlarına çözüm için Türkiye Büyük Millet Meclisi uğraş vermelidir.

Tek adam rejim değişikliği ülkenin hayrına değildir, vazgeçilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, bu Anayasa değişikliğiyle ülkenin denetimsiz, sorumsuz, partili ve taraflı, her türlü hukuki güvence altında bir Cumhurbaşkanlığı sistemine ve tek kişilik bir dikta rejimine sürüklenmesine asla izin vermemek gerektiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

20 Temmuzdan itibaren ülkemizde bir olağanüstü dönem yaşamaktayız. Tüm temel hak ve özgürlüklerin askıya alındığı, baskı ortamının hâkim olduğu ve toplumsal huzursuzluk ve güvensizliğin had safhada olduğu, darbe dönemi benzeri bir süreç içindeyken iktidarın, Hükümetin tek gündemi bir Anayasa değişikliğidir. Bugün tam da olduğu gibi, darbe dönemleri ürünü yasalarda kötü deneyimlediğimiz, darbecilerin kendilerini güvence altına alan anayasal düzenlemenin bir tekrarını yaşamaktayız. Bu Anayasa değişikliğiyle, tüm ülkeye hâkim olacak tek kişinin vesayetini sağlayan yeni bir darbe düzenlemesi hayata geçirilmek isteniyor.

Değerli milletvekilleri, bu Anayasa değişikliğiyle denetimsiz, sorumsuz, partili ve taraflı, her türlü hukuki güvence altında bir Cumhurbaşkanlığı sistemi ve tek kişilik bir dikta rejimine ülkemizin sürüklenmesine asla izin vermemeliyiz.

BAŞKAN – Sayın Sarıbal...

17.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, bu Anayasa değişikliğinin on beş yıldır iktidarda olan partinin fiilî genel başkanına ülkeyi ve insanların hak ve özgürlüklerini teslim etme isteği olduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hükümdar istemiyoruz. Bu değişim, on beş yıldır iktidarda olan partinin fiilî genel başkanına ülkeyi ve insanlarımızın hak ve özgürlüklerini teslim etme isteğidir. Bin Ali'yi saraya feda edebilirsiniz fakat ülkeyi heba edemezsiniz. Bu girişimi kabul etmiyoruz çünkü öngörülen, Cumhurbaşkanının yetkilerini genişletmek ya da başkanlık sistemi getirmek de değildir. Getirilme istenen sistemin adının “Cumhurbaşkanlığı” olarak anılması bir aldatmacadan ibarettir.

Yapılmak istenen, parlamenter, demokratik sistemin ortadan kaldırılması girişimidir, cumhuriyetin kurucu değerlerine yapılan bir saldırdır. Yetkileri tırpanlanıp tek bir adama devredilmek istenen Meclis, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten, Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde büyük zaferi kazanan, egemenliği kayıtsız şartsız millete devreden, saltanatı ve hilafeti kaldıran, Sevr'i yırtıp Lozan'ı imzalayan, cumhuriyeti ilan eden Gazi Meclistir.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

18.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Cumhurbaşkanının hafızalara kazındığı “tek millet, tek devlet, tek bayrak, tek vatan” ilkesinin Anayasa değişikliğiyle birlikte gerçek hüviyetine kavuşacağına ve ülkeyi geleceğe taşıyacağına ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, tarihimizin birçok döneminde olduğu gibi, yine çok önemli günlerden geçiyoruz. 15 Temmuzda haince saldırılara rağmen milletin iradesine sahip çıkan Gazi Meclisimiz yeni bir tarih yazmaya hazırlanıyor. Toplumsal birliğimizi zedelemeye yönelik kalles saldırılar zayıflığımızdan değil, bilakis eskisine nazaran çok daha güçlü olmamızdan kaynaklanmaktadır. Büyük ve güçlü Türkiye, devleti, milleti ve ordusuyla birlikte 2023'e doğru emin adımlarla ilerlemektedir. Bu kutlu yürüyüşü daha da hızlandıracak olan Anayasa teklifimiz, kesinlikle ama kesinlikle rejimi değil, tıkanan sistemin önünü açmayı hedeflemektedir. AK PARTİ cumhuriyetin ve demokrasinin en büyük savunucusudur. Sayın Cumhurbaşkanımızın hafızalarımıza kazındığı “tek millet, tek devlet, tek bayrak, tek vatan” ilkesi Anayasa değişikliğiyle birlikte gerçek hüviyetine kavuşacak ve ülkemizi geleceğe taşıyacaktır. Milletın vekilleri milletin geleceği için “evet” diyecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son olarak Sayın Yıldız Biçer yerine Sayın Tüm.

19.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Balıkesir'de baş gösteren hayvan hastalıklarının üreticileri tedirgin ettiğine ve bu konuda bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Balıkesir ilimizde baş gösteren hayvan hastalıkları üreticimizi tedirgin etmektedir. Veba, çiçek, tüberküloz ve şap tehlikesinin olduğu ilimizde birçok hayvan telef olduğu gibi, özellikle büyükbaş hayvanlarda süt verimsizliğine de sebep olmaktadır. Geçimini hayvancılıkla sağlayan 35 köyümüz devletten acilen çözüm beklemektedir.

Hükûmete buradan soruyorum: Balıkesir ilinde devam eden hayvan hastalıkları konusunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bilgisi var mıdır? Hastalıklarla ilgili bir teşhis konulmuş mudur? Hastalıklı hayvan sayısı konusunda bir çalışma yapılmış mıdır? Ekonomik kayba uğrayan hayvan sahiplerine devlet tarafından herhangi bir destek verilecek midir? Bunlar nelerdir? Devam eden hastalıklar nelerdir? Buna sebep olan etkenler nelerdir? Bakanlık olarak önleyici ve tedavi edici ne gibi önlemler alınmıştır? Balıkesir genelinde üreticilere bu konuda bir açıklama yapılmış mıdır? Bu açıklamalar nelerdir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, sisteme girmiştiniz, iki dakika süreyle söz veriyorum.

Buyurun.

20.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 10 Ocak İdareciler Günü'ne ve Birinci İnönü Savaşı'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün İdareciler Günü'nü idrak ettik. Özellikle, yüzlerce yıllık güçlü yönetim ve devlet geleneğine sahip olan, büyük ve değerli idareciler yetiştirmiş bir devlet için idarecilerimizi böyle bir günde anmanın ve dikkat çekmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Güçlü devlet yapımızın bugüne gelmesinde şüphesiz ki kendilerini çok iyi yetiştirmiş yöneticilerin, işinin ehli, liyakatlı bürokratların rolü çok büyüktür. Kamu yönetimi alanında göstermiş oldukları gayretleriyle görevlerini başarıyla sürdüren, devletin farklı kurumlarında yer alan idareciler vatandaşlarımıza verdiği nitelikli hizmetlerle sosyal bir hukuk devleti olan ülkemiz için de büyük önem arz etmektedir. Kamu yönetimi alanında Türkiye'mizin gelişimine katkıda bulunan, özveriyle bu görevi yerine getiren, hâlen görevde veya emekli olan tüm idarecilerin bu özel gününü kutluyorum.

Liyakat ve kariyer ihmal edilmemeli kamu yönetiminde, partizanlık yapılmamalı, istihdamda objektiflik olmalıdır. İdarecinin aidiyeti ve bağlılığı bir partiye, cemaat veya tarikatlara, birtakım lobilere ve localara olmamalıdır. Devletin memurunun, bürokratının, yöneticisinin aidiyeti devlete, mensup olduğu kuruma, hukuka, Anayasa'ya ve kanunlara bağlı olmalıdır. Kurumlardaki yozlaşma böyle önlenir, 15 Temmuzlar böyle önlenir diyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, aynı zamanda, Kurtuluş Savaşı'mızın en önemli aşamalarından olan Birinci İnönü Muharebesi'nden zaferle ayrılışımızın yıl dönümüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakikada toparlayın Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 11 Ocak 1921'deki bu zafer, 9 Eylül 1922'de İzmir'de sonuçlanan bağımsızlık mücadelemizin mihenk taşıdır. Bu zafer, Türk milletinin bağımsız yaşama iradesinin ne denli kuvvetli olduğunun yedi düvele ilanıdır.

Tarih, milletlerin hafızasıdır. Bir milleti meydana getiren unsurlardan birisi de bu hafızayla oluşacak bilinçtir. Tarihin akışını kavrayarak bu bilinci bugüne taşıyıp yarına aktarmak zorundayız. Tarih bilincinin en önemli unsurları, yaşadığımız sıkıntı ve acılar kadar zaferlerdir, kahramanlıklardır. Millî birlik ve beraberliğimizi zaferlerle taçlandıracağız.

6 Ocakta başlayıp 11 Ocakta kesin bir zaferle neticelenen İnönü Muharebeleriyle başlayan millî heyecan ve şuur bugün de Türk milletinin her bir ferdinde bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlayabilirim miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Akçay, tamamlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dün, işgal girişimi karşısında milletin çelik iradesine çarpanların akıbeti bugün de değişmeyecektir. Kim ne derse desin ve ne yapsa yapsın, dünya durdukça Türk milleti bu topraklarda varlığını birlik ve beraberlik içerisinde koruyacaktır.

Bu vesileyle, İnönü zaferinin komutanı merhum İsmet İnönü'yle birlikte bütün kahramanlarımızı, şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım, size de iki dakika süreyle söz veriyorum, buyurun.

21.- *Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL'in geçici bir süreç olarak değil bir rejim olarak uygulandığına ve bütün toplumsal kesimlerin OHAL rejiminden ciddi zararlar gördüğüne, tutuklu bazı gazeteciler ile HDP parti meclis üyelerinin durumuna ilişkin açıklaması*

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 15 Temmuz günü yapılan darbe girişiminden sonra 20 Temmuz günü ilan edilen OHAL artık bir ara ve geçici süreç olarak değil, bir rejim olarak uygulanıyor ve geriye dönülmez, telafisi yapılmaz tahribatlar bırakıyor.

Düşünün, özellikle 15 Temmuz'u gerçekleştirenlerin dışındaki bütün toplumsal kesimler bu rejimden, OHAL rejiminden ciddi zararlar görüyor. İşi sadece gazetecilik olan -ve ısrarla söylüyoruz, gazetecilik suç değildir- Etkin Haber Ajansı Sorumlu Müdürü Derya Okatan on sekiz gündür gözaltında. Mahir Kanaat bir hafta önce baba oldu ama kendisi on sekiz gündür gözaltında. Tunca Öğreten, Ömer Çelik, Metin Yoksul ve Eray Saygın; bunlar, farklı, Dicle Haber Ajansı, Etkin Haber Ajansı ve BirGün gazetesinde çalışanlar. Derya Okatan on sekiz gündür, aynı zamanda açlık grevinde. Bu çok kritik bir eşiğe doğru gidiyor. Temel ihtiyaçları bile karşılanmıyor. Buradan hareketle, bu 6 gazetecinin bir an önce adil bir yargı önüne çıkarılarak serbest bırakılmaları gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, kritik bir süreçte girildiği için söylüyorum, toplumun haber alma hakkını karşılamakla yükümlü olan bu kişilere karşı estirilen bir süreç, deyim yerindeyse artık, yargı terörüne dönüşüyor. Şundan ötürü söylüyorum, soruyorlar: “Neden on sekiz gündür çıkarmıyorlar?” Dün avukatlara verilen cevabı söyleyeyim Sayın Başkan, siz de bir hukukçusunuz: Bunların dosyasına bakan savcı yıllık izindeymiş. Ne olacak? Memlekette yargı bitiyor mu bir savcı izne çıkınca? Böyle bir cevap olabilir mi?

Yine, partimizin Parti Meclisi üyesi Bayram Altun ve Demokratik Bölgeler Partisi MYK üyesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkürler.

HDP Parti Meclisi üyesi Bayram Altun ve DBP MYK üyelerinden Salih Akdoğan'la birlikte 5 kişi on dokuz gündür hiçbir şekilde avukatlarına dahi sağlıklı bilgi verilmeden gözaltında tutulmaktadır. Bu bile başlı başına göstermektedir ki artık OHAL bir tedbir yasası olarak uygulanmıyor, bir cezalandırma yöntemi olarak, bir rejim olarak uygulanıyor. Bir yerde savcının izinde olması üzerinden on sekiz gün, diğer yerde hiçbir şekilde avukatlara bilgi verilmeksizin sürdürülen on dokuz günlük gözaltı süreleri. Hem 28 Şubatçılara hem 12 Eylülcülere rahmet okutan bir siyasi darbe olarak tarafımızca görülmektedir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Altay, buyurun.

22.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhuriyet Halk Partisi olarak özgürlüklerinden ve işinden olan bütün gazetecilerle bir dayanışma içinde olduklarına, bir büyük demokrasi ayıbı olarak değerlendirdiklerine ve Birinci İnönü Savaşı'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Önemli olayların yıl dönümlerinde yaşıyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Çalışan Gazeteciler Günü'nü çalışan, çalışmayan, tutuklu bulunan bütün gazeteciler çok buruk bir şekilde kutlamaktan öte, meslek yaşamlarıyla ilgili sorunların geldiği noktayı irdeledikleri, inceledikleri, değerlendirdikleri ve hüsrana ve hayal kırıklığı yaşadıkları bir gün olarak 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nde ben de işinden edilen, özgürlükleri ellerinden alınan gazetecilerle; fikri ne olursa olsun, yaklaşımı, anlayışı ne olursa olsun, salt gazetecilik yaptığı için

bu uygulamalara maruz kalan, özgürlüklerinden ve işinden olan bütün gazetecilerle Cumhuriyet Halk Partisi olarak -her ne kadar büyük çoğunluğu genellikle aleyhimize yazı yazsalar da- bir dayanışma içinde olduğumuzu belirtmek istiyorum ve bunu, günümüze, demokrasimize yakışmayan, bizi dünyaya mahcup ve rezil eden bir büyük demokrasi ayıbı olarak değerlendirdiğimizin altını çiziyorum.

Öte yandan, bize bu toprakları yurt edenler, bize önce bu cumhuriyeti kurup sonra demokrasiyle taçlandırmak için çok kıymetli adım atan, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bütün şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Bu vesileyle, İnönü Savaşı'nın yıl dönümü münasebetiyle de Mustafa Kemal Atatürk'ün en yakın silah, dava ve siyaset arkadaşı olarak, bu cumhuriyeti bize armağan etme noktasında Atatürk'ten sonra en büyük hizmetleri gerçekleştirmiş olan büyük komutan, eşsiz devlet adamı İsmet İnönü'yu de bu vesileyle Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak esasen de bütün bir milletçe rahmet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - ...ve minnetle anarken bu vesileyle ebediyete intikal etmiş bütün şehitlerimize, gazilerimize de minnet, şükran ve vefa duygularımızı ifade ederek; onların bize bıraktığı bu kutsal emanet laik-demokratik cumhuriyeti sonsuza dek yaşatacağımızın sözünü vererek saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç adet önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan ve 22 milletvekilinin, Çaltı Çayı'nın çevreye verdiği zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/420)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çaltı çayının kanalizasyon ve fabrika atıkları yüzünden kirletilmesi, bitki örtüsünü ve doğal yaşamı olumsuz etkilemekte ve özellikle, bölgede bulunan dağ keçilerini, kuşları ve balıkları yok etmektedir. Bu konunun araştırılarak önlemler alınması adına Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

1) Müslüm Doğan	(İzmir)
2) Meral Danış Beştaş	(Adana)
3) Behçet Yıldırım	(Adıyaman)
4) Berdan Öztürk	(Ağrı)
5) Dirayet Taşdemir	(Ağrı)
6) Sırrı Süreyya Önder	(Ankara)
7) Ayşe Acar Başaran	(Batman)
8) Mehmet Ali Aslan	(Batman)
9) Saadet Becerekli	(Batman)

10) Hişyar Özsoy	(Bingöl)
11) Mizgin Irgat	(Bitlis)
12) Altan Tan	(Diyarbakır)
13) Çağlar Demirel	(Diyarbakır)
14) Feleknaş Uca	(Diyarbakır)
15) İmam Taşçier	(Diyarbakır)
16) Nimetullah Erdoğmuş	(Diyarbakır)
17) Nursel Aydoğan	(Diyarbakır)
18) Sibel Yiğitalp	(Diyarbakır)
19) Ziya Pir	(Diyarbakır)
20) Mahmut Toğrul	(Gaziantep)
21) Abdullah Zeydan	(Hakkâri)
22) Mehmet Emin Adıyaman	(İğdır)
23) Erdal Ataş	(İstanbul)

Gerekçe:

Sivas'ın güney sıradağlarını oluşturan dağlardan kaynaklanan Çaltı Çayı, Yılanlı dağlarından çıkan Güneş Çayı ile Tecer, Gürlevik ve Karabel yörelerinden kaynaklanan Sincan Çayı'nın Divriği yakınlarında Cüreç Boğazı'nda birleşmesiyle meydana gelir ve burada Çaltı adını alır. Çaltı Çayı Keban Barajı'na da kaynaklık etmektedir. Divriği önlerinde akışını sürdüren Çaltı Çayı, Sivas-Erzincan demir yolunu takip eder, Keban Barajı'nın ilimiz sınırlarında kalan yerinde baraj sularına katılır. Çaltı Çayı, irili ufaklı birçok dereyle beslenmekte ve uzunluğu 180 kilometreyi bulmaktadır, bunun 130 kilometresi Sivas ili sınırları içerisinde.

Akarsular, dereler ve çaylar belli bir seviyeye kadar olan kirliliği arıtma özelliğine sahiptir. Bu sınır aşıldığında suda aşırı kirlilik ve bozulma başlar. Kirliliğe neden olan kirleticiler arasında, farklı çeşitler barındıran kimyasal maddeler, patojenler, ısı değişimi gibi fiziksel veya duyuşal değişiklikler yer almaktadır. Yine, kimi zamanlarda atıklar yüzünden kalsiyum, sodyum, demir, manganez gibi minerallerin aşırı artışı da kirlilik nedeni olarak görülmektedir. Fabrikalarda kullanılan atıklar genelde toksik atıklardır. Patojenler de insan ve hayvanlar üzerinde su yoluyla taşınan hastalıklara neden olur. Suyun fiziksel kimyasında oluşan değişikliklerin nedenleri arasında asitlik (pH değişiklikleri), elektrik iletkenliği, sıcaklık ve alg birikimi yer almaktadır.

Çaltı Çayı'nın kanalizasyon ve fabrika atıkları yüzünden kirlenmesi bitki örtüsünü ve doğal yaşamı olumsuz etkilemektedir. Özellikle, bölgede bulunan fabrika atıkları doğal yaşamı tahrip etmekte, dağ keçileri, kuşlar ve balıkları yok etmektedir. Yaklaşık 16 köyün kanalizasyon atıkları da Çaltı Çayı'na dökülmektedir. Divriği'de bulunan demir çelik madenlerinin atıkları zaman zaman Çaltı Çayı'nı kızıla boyamaktadır. Kanalizasyon ve fabrika atıkları bu şekilde Çaltı Çayı'na atılmaya devam ettiği sürece birkaç yıl içinde bölgedeki birçok bitki ve canlı türü de yok olacaktır.

Tüm bu bilgiler ışığında, doğal yaşamı ve halk sağlığını tehdit eden bu kirlenmenin önüne geçilip Çaltı Çayı'nın korunması ve gereken önlemlerin alınması için bir Meclis araştırması açılması elzemdir.

2.- Van Milletvekili Adem Geveri ve 22 milletvekilinin, Türkiye'deki mülteci ve sığınmacılara yönelik hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/421)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'deki mültecilerin hukuka aykırı alıkonulmaları ve sınır dışı edilmeleri nedeniyle ortaya çıkan insan hakkı ihlallerinin araştırılması için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğinin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

1) Adem Geveri	(Van)
2) İdris Baluken	(Diyarbakır)
3) Filiz Kerestecioğlu Demir	(İstanbul)
4) Garo Paylan	(İstanbul)
5) Hüda Kaya	(İstanbul)
6) Müslüm Doğan	(İzmir)
7) Ali Atalan	(Mardin)
8) Erol Dora	(Mardin)
9) Mithat Sancar	(Mardin)
10) Ahmet Yıldırım	(Muş)
11) Burcu Çelik	(Muş)
12) Besime Konca	(Siirt)
13) Kadri Yıldırım	(Siirt)
14) Aycan İrmez	(Şırnak)
15) Faysal Sarıyıldız	(Şırnak)
16) Ferhat Encu	(Şırnak)
17) Leyla Birlik	(Şırnak)
18) Dilek Öcalan	(Şanlıurfa)
19) İbrahim Ayhan	(Şanlıurfa)
20) Osman Baydemir	(Şanlıurfa)
21) Alican Önlü	(Tunceli)
22) Nadir Yıldırım	(Van)
23) Tuğba Hezer Öztürk	(Van)

Gerekçe:

Uluslararası Af Örgütü 2015'in Aralık ayı içerisinde, Türkiye yetkililerinin mülteci ve sığınmacıları yakaladığı, alıkoyduğu ve savaş bölgelerine geri dönmeye zorladığına dair güçlü delillere yer veren bir rapor yayınladı. Rapor, Türkiye'de Irak ve Suriye gibi ülkelerdeki savaş ve zulümden kaçan mülteci ve sığınmacıların yaşamlarını olumsuz etkileyen ve daha az bilinen bir insan hakları krizinin baş gösterdiğine işaret ediyordu. Bu rapor, Türkiye'nin AB'yle olan kara ya da deniz sınırlarında yakalanan, uzun süreler alıkonulan, dış dünyayla irtibat kurmalarına izin verilmeyen ve bazı vakalarda da Türkiye hukuku ve uluslararası hukukun ihlalini teşkil edecek şekilde ülkelere zorla geri gönderilen yüzlerce mülteci ve sığınmacının içlerinde bulunduğu zorlu durumu belgeliyordu.

Alıkonulan mülteci ve sığınmacıların Uluslararası Af Örgütüne verdiği bilgilere göre, bu kişiler yol boyunca birden fazla yerde tutuldıklarından ve Türkiye'nin güneyi ve doğusundaki alıkonma merkezleri, yakalandıkları batı kıyılarından bin kilometreden daha uzak olduğundan ötürü nihai olarak alıkonuldukları merkeze varmaları günler alıyor. 40 yaşındaki Suriyeli bir mülteci/sığınmacı Erzurum Geri Gönderme Merkezinde eylül ayı sonları ile kasım ayı sonları arasındaki bir dönemde, elleri ve ayakları bağlanmış bir şekilde, yedi gün boyunca bir odada tecrit edildiğini anlatıyor. Bu kişi Uluslararası Af Örgütüne “Ellerini ve ayaklarını zincirlediklerinde köle gibi, sanki insan değilmişsin gibi hissediyorsun.” diyordu. Bu kişi, arkadaşının Erzurum Geri Gönderme Merkezinden getirdiği ve merkezin mali kaynağının yüzde 85'inin AB tarafından sağlandığını gösteren etikete işaret ediyor ve “Bize bu işaret altında işkence yaptılar.” diye ekliyordu.

Konuyla ilgili olarak açıklama yapan Uluslararası Af Örgütü Avrupa ve Orta Asya Direktörü John Dalhuisen yaptığı açıklamada: “Türkiye’de en hassas durumdaki bu insanların bazılarının keyfi alıkonulduğunu belgeledik. Mültecileri ve sığınmacıları Suriye ve Irak gibi ülkelere geri dönmeye zorlamak sadece vicdansızca bir davranış değil, aynı zamanda uluslararası hukukun da doğrudan ihlalidir.”

Rapordaki güçlü kanıtlar, Türkiye yetkililerinin, topraklarında bulunan ve aralarında çocukların da olduğu en hassas durumdaki kişilerden bazılarını alıkoyduğunu ve bu alıkoyma işlemini de hukuki bir alıkonma rejiminden ziyade, adeta kaçırmaya benzer bir şekilde yaptığını iddia ediyor. Mültecileri Suriye ve Irak’a geri dönmeye zorlamak insafsız olduğu kadar Türkiye hukuku ve uluslararası hukuk çerçevesinde de hukuka aykırı bir işlemdir. Bu nedenle, AB ve Türkiye’nin her türlü göç anlaşmasının sözü edilen hukuka aykırı uygulamalara son verecek ve Türkiye’deki mülteci, sığınmacı ve göçmenlerin haklarına tam anlamıyla saygı gösterecek şekilde uygulanmasını sağlamadaki ortak bir sorumluluğa sahip olduğu gerçeğidir.

Acil olarak Türkiye’deki mülteci ve sığınmacılara yönelik hak ihlallerinin araştırılması ve önlenmesi için Meclis araştırması açılmasını talep ederiz.

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 milletvekilinin, kamusal alanda ana dil kullanımının engellenmesinin neden olduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/422)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kamusal alanda ana dil kullanımının engellenmesinin neden olduğu sorunların tespiti ve çözüm yollarının geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzük’ün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

1) Meral Danış Beştaş	(Adana)
2) İdris Baluken	(Diyarbakır)
3) Filiz Kerestecioğlu Demir	(İstanbul)
4) Garo Paylan	(İstanbul)
5) Hüda Kaya	(İstanbul)
6) Müslüm Doğan	(İzmir)
7) Ali Atalan	(Mardin)
8) Erol Dora	(Mardin)
9) Mithat Sancar	(Mardin)
10) Ahmet Yıldırım	(Muş)
11) Burcu Çelik	(Muş)

12) Besime Konca	(Siirt)
13) Kadri Yıldırım	(Siirt)
14) Aycan İrmez	(Şırnak)
15) Faysal Sarıyıldız	(Şırnak)
16) Ferhat Encu	(Şırnak)
17) Leyla Birlik	(Şırnak)
18) Dilek Öcalan	(Şanlıurfa)
19) İbrahim Ayhan	(Şanlıurfa)
20) Osman Baydemir	(Şanlıurfa)
21) Alican Önlü	(Tunceli)
22) Nadir Yıldırım	(Van)
23) Tuğba Hezer Öztürk	(Van)

Gerekçe

Dil, bireysel ve kültürel kimliğin oluşumunun ana unsurudur. Yani bireyler için olduğu kadar sosyolojik ilişki bakımından da bireyin kendini tanımlaması noktasında temel bir referans teşkil etmektedir. Buradan hareketle, ulusal dilde zorunlu eğitim, kamu makamları önünde ulusal dilin kullanılma gerekliliği ve zorunlu askerlik gibi uygulamaların bir ülkede dilsel bütünlüğü yaratmak amacına yönelik olarak şart koşulmasına karşın, ana dil kullanımının topyekûn engellenmesi, toplumsal kırılmalara ve hatta telafisi imkânsız zararlara yol açmaktadır. Örneğin, sosyolojik açıdan kullanılmayan dilin zamanla unutulup ölü dillere dönüşmesi şeklinde tezahür edebilecek nitelikteki zararlar bu bakış açısının ürünüdür. Nitekim Manyas'ta yaşayan Tevfik Esen'in 1992 yılında ölümü ile Ubıhça ölü diller arasında yer almıştır. Kültürel mirasın acı kaybının başka diller açısından da gerçekleşeceği endişesini taşımak durumunda ve dil haklarına sahip çıkmak zorundayız.

Kuşkusuz ana dil kullanımının engellenmesinin, kültürel haklara verdiği zarar kadar yaratacağı başka zararlar da söz konusudur. Kamusal alanda ana dil yasağından kaynaklı olarak hastanelerde kendini ifade edemeyen vatandaşlara uygun tedavilerin uygulanmadığı, mahkemelerde ana dilde savunma imkânının kısıtlılığından ötürü kendini savunamayan bireyin uğradığı zararı geniş kapsamlı değerlendirmek durumundayız. Uğranılan zararların çeşitli boyutları mevcuttur. Örneğin uçaklarda farklı dillerde anons yapılmaması, çoğu kez kritik ve hayati neticeleri doğurabilmektedir. Bu örnekleri çeşitlendirmek mümkün elbette. Zira bireyin dilini kullanımına dair hakları dil hakları kapsamında olup bu haklar, ayırım yasağı, ifade hürriyeti ve özel yaşama saygı gibi genel insan hakları standartlarından doğmuştur.

Dili kullanım özgürlüğü, ifade özgürlüğü ile doğrudan ilgilidir. Uluslararası sözleşmelerde dil haklarıyla ilgili azınlık dillerinin eğitim, yargı, kamu yönetimi, medya ve ekonomik, sosyal ve kültürel hayatta kullanımıyla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, özel işler ve ticari ilişkilerde, idari makamlar önünde ve kamu hizmetlerinde, medyada, yargı makamları önünde ve eğitim alanında azınlık dilinin kullanımı ile azınlık dillerinde ad ve soyadına sahip olmak gibi dil haklarından bahsedilmektedir. Bu husus uluslararası hukuk tarafından benimsenmiştir ve azınlıkların dilsel haklarından çok kanun önünde eşitlik ve ayrımcılığa tabi tutulmama ve adil yargılanma koşullarının sağlanmasıyla ilgilidir. Azınlıklar, kendi ana dillerini kamu otoriteleriyle olan ilişkilerinde kullanma haklarını, geleneksel olarak var oldukları bölgelerde, önemli sayıda oldukları zaman ve yeterince talep olduğu takdirde elde etmektedirler.

2002-2004 yılları arasında Avrupa Birliğine giriş sürecinde, AB'nin çok kültürlülük felsefesi çerçevesinde uyguladığı politikalara uyum sağlayabilmek, AB üyeliğinin siyasi kriterleri olan Kopenhag Kriterlerinin gereğini yerine getirmek amacıyla 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun gözden geçirilerek, kanuna yapılan eklemeye, Türkçe dışındaki farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması mümkün hâle gelmiştir. 2004 yılında yapılan yeni düzenlemeyle TRT'ye verilen tekel kaldırılmış, yayın yapabilme hakkı ulusal radyo ve kanallara da tanınmıştır. Bahse konu düzenlemeler, Türkiye'deki yasaklayıcı dil politikasının terk edilmesinde önemli dönemeçlerdendir.

Bu dönemeçler sayesinde vatandaşların birbirlerinin dilini ve dolayısıyla kültürünü tanımaları olanaklı olmaktadır. Örneğin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Kürtçe yaygın bir kullanım alanına sahiptir. Hakeza Arapça, Süryanice, Ermenicenin yanı sıra ülkenin İç Anadolu, kuzey ve batı illerinde Çerkezce, Lazca, Pomakça gibi çeşitli diller ağırlıktadır. Buradan hareketle, halkın talep ve eğilimleri doğrultusunda kamusal alanda ana dil kullanımına dair engellerin kaldırılması ve ana dilde hizmetlerin verilmesi toplumsal bütünleşme için olduğu kadar bireyin yaşamsal faaliyetlerini yerine getirmesi noktasında da büyük öneme sahiptir. Ezcümle, ana dil kullanımının engellenmesinin neden olduğu sorun alanlarının tespiti ve kamusal alanda ana dil kullanımının sağlanmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi zaruridir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biraz önce zatialinize arz ettiğim şekilde, gündem dışı konuşma yapan Trabzon Milletvekili Sayın Adnan Günnar, Trabzon'da meydana gelen yangınla ilgili olarak kimi Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin sabotaj ettiğini ve algı -yani “sabotaj”dan, şudur aslında “Ormanı yaktılar.” gibi de bir anlam çıktı- ifadelerini kullanmak suretiyle partimizi zan altında bırakan bir sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Kim konuşacak?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Ali Şeker konuşacak, konuya vâkıf milletvekilimiz efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Trabzon Milletvekili değil ki.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Konuya vâkıf.

BAŞKAN – Sayın Şeker, buyurun.

Trabzon Milletvekili demiştik ama...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olay yerine giden bir milletvekili.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Buyurun Sayın Şeker, iki dakika süreniz. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Trabzon Milletvekili Adnan Günnar'ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Evet, değerli arkadaşlar, az önce Sayın Bakan bir algı operasyonu yapıldığını, yanan orman alanlarının ağaçlandırıldığını söylemişti. Buraya dikilenler gördüğünüz gibi bina, ağaç falan değil. Bu bir algı operasyonu değil, bunların hepsi gerçektir. (CHP sıralarından alkışlar) Muğla, Bodrum, Pina Yarımadası'nda yakılan orman alanının yerine binalar dikilmiştir, bu binaların resmi de buradadır, bunların hepsi de gerçektir. Bunların sahipleri kimdir, bunu da AKP'liler gayet iyi biliyor.

Şimdi, arkadaşlar, o bölgede, Trabzon Sürmene’de yanan alan, Bakanın dediği gibi 20 hektar değil, 50 hektardır. 39 millî park Bakanın döneminde imara açıldı. Dünyada 35’inci sıradaki Kaçkarlar maalesef bu dönemde imara açıldı. Sümela Manastırı dört yıldır ziyarete kapalı. “Bir yıl için kapatıldı.” dendi, dört yıldır hâlâ açılmış değil. Trabzon’da 34 mahalleye su veren Karakaya Barajı “İçilemez.” raporuna rağmen, o 34 mahalleye su vermeye devam ediyor. Yarın bir gün ikinci bir Elbistan, ikinci bir Maraş zehirlenmesi mi görmemiz lazım bunun düzeltilmesi için? Ve halktan bu zehirli suya para alınıyor.

Cumhurbaşkanı Arap şehri kurmak için Katar Emirini gezdirdi. Egemenlik sarayın mı, halkın mı? Sarayın sahibinin ülkenin sahibi gibi bu ülkenin bütün alanlarını Arap şeyhlerine, başka ülkelerin krallarına gezdirmek Cumhurbaşkanının görevi değildir. Bu ülkenin varlıklarını korumak Cumhurbaşkanının da, ulusal egemenliğin temsilcisi olan bu Meclisin de birinci derecede görevidir. Sizin bu yaptığınız orman katliamlarına Artvin’de de müsaade etmeyeceğiz, Trabzon’da da müsaade etmeyeceğiz. Halkımızın bu hakkına sonuna kadar sahip çıkacağız, doğaya sahip çıkacağız.

Saygıyla selamlıyorum hepinizi. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şeker.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Trabzon sahip çıkar, sen merak etme. 5-1 oldu, 6-0 olacak. Trabzon bilir işini.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Bakan, isminizi zikrederek... Size de sataşmadan ancak iki dakika söz verebiliyorum. Lütfen iki dakikada tamamlayın, süre uzatımı veremeyeceğim.

Buyurun.

2.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veyisel Eroğlu’nun, İstanbul Milletvekili Ali Şeker’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; özellikle şunu belirtmek istiyorum: Trabzon Çamburnu’ndaki yangının örtü yangını olduğu anlaşıldı. Sarıçamların yanmış olması söz konusu değil, resimleri de sizlere gösterebiliriz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kim yakıtı Sayın Bakan?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Katar Emiriyile alakalı mı Sayın Bakanım?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Ayrıca, bu yangının nasıl çıktığı da ortada, onu da özetle vurgulamak istiyorum: O gün, 21,7 santigrat derece gibi sıcak bir havaydı. Piknikçiler orada piknik yapmış ama saatte 40-50 kilometre hızla rüzgâr çıkınca orayı terk etmişler. Hatta, resimleri de var, arzu edene verebilirim. Orada getirdikleri, piknik yapmak için yaktıkları ateşin odunlarının bir kısmı yanmış, bir kısmı yanmamış ama biz hemen, anında müdahale ettik. Gerek Rize Belediyesi ve Trabzon Büyükşehir Belediyesi, ayrıca bizim orman teşkilatının tamamı sabaha kadar çalıştı, sabah beşte orman yangını, örtü yangını söndürüldü. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Eksi derecede piknik olur mu ya?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Kaldı ki bakın, şunu gururla ifade ediyorum: Bütün dünyada orman varlığı azalırken, Türkiye’de orman varlığı on üç yılda aşağı yukarı 1,5 milyon hektar, 15 milyon dekar arttı, bir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bina ormanlarından mı bahsediyorsunuz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - O bahsettiğiniz şeyi defalarca sosyal medyada belirttim. 1987 yılında, özellikle, zamanın Hükümeti tarafından Bakanlar Kurulu kararıyla turizm alanı olarak ilan edilen alandır. Bizim orman alanımız değildir, turizm alanı olarak tahsis edilmiş Turizm Kanunu sebebiyle.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bu orman alanı turizm alanı mı olmuştur?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Bize onu yüklemeyin. Ben şunu söyledim: Bizim dönemimizde hiçbir yanan alan başka maksatla tahsis edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Orası size piyango olarak mı kaldı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Algı yönetimini yanlış yapmayın. O, tamamen, daha önce, 1987 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Eski yananlar ganimet mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Arzu ediyorsanız, benim Twitter’ımda var, yayınladım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Orman yeri değil mi bunlar efendim, orman yeri değil mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Dolayısıyla, lütfen, milletvekilisiniz, hep birlikte halkı doğru bilgilendirelim. Onu özellikle vurgulamak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Trabzon halkı cevabını verir, merak etme sen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Ormanlarımıza sahip çıkıyoruz, ağaçlandırıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Binalandırıyor sunuz, ağaçlandırmıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- HDP Grubunun, 11/1/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, AKP Hükümetinin siyasi, iktisadi ve hukuksal uygulamaların yarattığı neticelerden biri olan ekonomik kriz gerçekliğiyle mücadele etmek, ekonomik krizden çıkış yolunu bulmak ve ortak akılla hareket ederek derinleşen ekonomik krizin önüne geçmek amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu’nun 11/01/2017 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

11 Ocak 2017 tarihinde İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Filiz Kerestecioğlu ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Ahmet Yıldırım tarafından verilen 3533 sıra numaralı AKP Hükûmetinin siyasi, iktisadi ve hukuksal uygulamaların yarattığı neticelerden biri olan ekonomik kriz gerçekliğiyle mücadele etmek, ekonomik krizden çıkış yolunu bulmak ve ortak akılla hareket ederek derinleşen ekonomik krizin önüne geçmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11/1/2017 Çarşamba günlü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi lehinde ilk söz Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’a aittir.

Sayın Yıldırım, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; açık söylemek gerekirse her siyasi organizasyon icraatlarına dönük eleştirilerden belli düzeyde rahatsızlık duyabilir ancak mevcut siyasi iktidar gerçekleri dile getiren ve bu konuda siyasi iktidara eleştiri getiren her kesimi, topluluğu, grubu ve bireyi...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, uyarır mısınız. Kürsüde grup önerisi konuşuluyor şu anda. CHP’li arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Yıldırım kürsüde konuşuyor, lütfen, insicamını bozmayalım.

Evet, Sayın Yıldırım, siz devam edin, Genel Kurula hitap edin.

Buyurun.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Sayın Başkan, yeniden başlatırsanız sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, on saniye ya.

Yeniden başlatayım bakalım.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mevcut siyasi iktidar, gerçekleri dile getiren gazeteci, siyasetçi, aydın, akademisyen, bütün toplumu hedeflemiş, dışlamış, itham eden ve giderek de suçlayan, yargılatan, cezalandıran bir konuma düşmüştür.

Özellikle ekonomideki gidişatın kötüye doğru seyretmesini çok önceden öngördüğümüz için bunu Plan ve Bütçe Komisyonunda dile getirdiğimizde, Maliye Bakanı ısrarla “Hep bardağın boş tarafından bakıyorsunuz, dolu tarafından bakın.” diyordu. Birazdan vereceğim rakamlarda da görüleceği üzere öyle bir noktaya geldik ki -bütün siyasi iktidar da Maliye Bakanı da müsterih olsun- artık bardağın dolu tarafı kalmadı. Birazdan rakamlarda farklı parametreleri direkt resmî rakamlar üzerinden vereceğim. Bardağın hiçbir dolu tarafı yok. Patır patır ülkedeki ekonomi dökülüyor, çöküyor, insanlar artık büyük bir krizi yaşıyor. İtibar edilen uluslararası bütün kredi derecelendirme kurumları Türkiye’nin notunu düşürmekte ve yatırım yapılamaz ülkeler arasına sokmaktadır. Bunu, ilk, beş altı ay önce burada gündeme getirdiğimizde 2016’nın yazında, Cumhurbaşkanı Meclise laf yetiştiriyordu, bunun üst aklın bir oyunu olduğunu, darbecilere hizmet ettiğini söylüyordu ama geline nokta itibarıyla bırakın yeni yatırımcıların Türkiye’ye gelmesini, yatırımlar bariz bir şekilde azalmış ve mevcut yatırımcılar ise

yurt dışına çıkmaya başlamıştır. Düşünün, Amerika Birleşik Devletleri'nde dünyanın en büyük yatırım bankalarından biri Türkiye'yi Güney Afrika ve Brezilya'yla birlikte, önümüzdeki dönem yatırım yapılabilir ve kredi verilebilir en riskli 3 ülkeden biri olarak gösteriyor. Artık uluslararası ekonomi ve finans kurumları içerisinde Türkiye'nin yeri sondan 20 değil, sondan 10 değil, sondan 5, sondan 3'e kadar düşmüştür.

Tabii, sadece uluslararası finans kurumları üzerinden söylemiyoruz. Bakın, TÜİK üzerinden söyleyelim: TÜİK'in yaptırmış olduğu Ekonomik Güven Endeksi'nde son beş yılın en düşük seviyesini yaşıyoruz, Güven Endeksi'nde, TÜİK bizzat kendisi açıklıyor, yapılan Ekonomik Güven Endeksi araştırmasında son beş yılın en düşük seviyesine düşmüş durumdayız.

İşsizliğe gelelim: İşsizlik genelde 15-64 yaş arasında yüzde 11,6'ya yükselmiş. Buna, özellikle genç nüfusun yoğun olduğu Türkiye açısından baktığımızda ise, 15-24 yaş arasında ise yüzde 19,9 ki bu facia bir rakamdır. Bu, ancak krizle açıklanabilir, başka bir şeyle açıklayabilmek mümkün değildir.

Tabii, millî gelir hesaplama yöntemi değiştiriliyor. Zenginleşiyormuşuz rolü yapılıyor ve öyle bir millî gelir hesaplama yöntemi getiriyor ki, rakamlarla oynanarak ve zorlanarak zenginleşiyormuşuz, gelirimiz düşmüyormuş gibi bir algı yaratılmaya çalışılıyor. Sadece rakamlarla oynama, rakamlar üzerinden bir hile yöntemiyle toplumu yanıltma sadece burada mı var? Hayır, burada yok, her yerde var.

Bakın, değerli milletvekilleri, geçen hafta bugün, uzatılan olağanüstü hâl, toplanmamış bir MGK ve alınmamış bir Bakanlar Kurulu kararıyla uzatıldı ve iddia ediyorum, buradan bütün toplumu uyarıyorum: 20 Ocaktan sonra OHAL kapsamında mağdur edilecek olan bütün yurttaşlarımız bu OHAL'in hükümsüz olduğunu söylemelidir ve buradan hak arama sürecine girmelidir. Çünkü 3 Ocakta ne MGK toplanmış ne de OHAL'in uzatılmasının tavsiye kararı alınmış. Aynı şekilde, Başbakan yardımcısı ve Hükümet sözcüsü Bakanlar Kurulundan sonra yaptığı açıklamada, gazetecinin sorduğu soru üzerine, OHAL'in uzatılması gibi bir gündemin Bakanlar Kurulunda konuşulmadığını söyledi. Ama buraya sahte belgelerle, sahte tarihlerle, maalesef, bir belge sunularak OHAL uzatıldı. Yine, geçen hafta cuma günü sahte oyların kullanıldığını iktidar vekilleri tarafından, maalesef, üzüntüyle izledik.

Yine, değerli milletvekilleri, mazotun fiyatı son bir yılda yüzde 34 arttı, bir yılda yüzde 34 mazot fiyatı arttı; bununla birlikte, tarımsal ürünler arttı, tarlada çalışan iş makineleri ve traktörlerin harcamış olduğu para arttı, maliyet arttı, sofraya daha pahalıya gelmeye başladı; bunun adı, siz kabul etseniz de etmeseniz de, bir krizdir. Kriz değilse nedir? Şuradan, Meclisten çıkıp Kızılay'a kadar yürüyelim, kaç dükkânın kapandığını ve kapanan dükkânların yerine neden yenilerinin açılmadığını bir kendimize soralım.

Yine, her birimiz, bütün yurttaşlar kemer sıkma politikaları uyguladığı hâlde ay başını görememe durumu yaşıyor. Bunu tartışmıyoruz ama diktatörlük anayasasını tartışıyoruz. Bunu söylediğimizde Anayasa Komisyonu Başkanı iki gün önce burada ne söylemişti? Kendi cümlesinden söylüyorum: "Acelemez yok; korkmayın, 2019'da yürürlüğe giriyor." Biz de soruyoruz: Acelesi olan biz değiliz, yangından mal kaçırarak bu Anayasa değişiklik paketini apar topar, yasama tekniklerini ayaklar altına alarak ve çiğneyerek buradan geçirmeye çalışan siyasi iktidarın kendisidir.

Yine, TÜİK'in 27 sektör üzerinde yapmış olduğu bir çalışmada, 27 sektörün 20'si küçülme kararı almıştır ve bu 20 sektördeki küçülme oranı yüzde 5,7'dir. Kamyon ve minibüs, özellikle Türkiye'nin üretmiş olduğu bir imalata dayalı sanayi yüzde 30'un üzerinde küçülme planlamıştır. Özel sektörün borç ve alacak farkı, alacak ve verecek farkı 2016 yılında 190 milyar dolar iken 2017 Ocak ayında 213 milyar dolara yükselmiştir; aradaki 23 milyar dolarlık fark tam 200 milyar Türk lirası olarak yansımaktadır yani geçen yıl özel sektörün alacak-verecek arasındaki farkı ile bu yıl arasındaki fark tam yüzde 35 artış göstermiştir.

Yine, değerli milletvekilleri, bakan, buradan size özellikle bazı rakamlar üzerinden döviz artışlarını ifade edeyim. Biz bu araştırma önergesini dün verdiğimizde euro karşısında Türk lirasının son üç aylık kaybı yüzde 26'ydı ama bugün bunun daha üzerine çıktı çünkü dünden bugüne yüzde 3 bir değişim vardır. Artık, Türk lirasının dolar ve euro karşısında değer kaybetmesi hızına yetişemiyoruz. Dün önerge verdik. Önergemizde yazmış olduğumuz, önergemizin gerekçesinde yazmış olduğumuz özellikle Türk lirasının değer kaybı, bugün yüzde 3 daha fazla artış göstermiştir ve euro 4 lirayı geçmiş, dolar ise 3,84'e varmıştır.

Şimdi, bütün bunların nihayetinde şunu söyleyelim: Bu krizin adını doğru koymamız gerekiyor. Bir buçuk yıl önce siyasi iktidar tarafından bir düğmeye basılmışçasına bir savaşa karar verilmesi, içte ve dışta savaşın başlatılmış olması, sokağa çıkma yasakları, kentlerin viraneye dönüştürülmesi, sivil-militan ayrımı yapılmaksızın yüzlerce insanın katledilmesi ve bunların neticesinde ülkenin bir kaosa sürüklenmesi; yetmedi, son beş ayda belediye başkanları, parti yöneticileri ve en son iki ay önce milletvekillerimize yönelerek devam eden siyasi soykırım operasyonları ülkede bir kaosun yaratılmasına hizmet etmiştir. Bu kaosa çözüm bulamadığımız sürece, bu, savaştan barışa evrilmediği sürece, siz, maliye bürokratları marifetiyle alacağınız tedbirlerle bu ekonomik krizi gideremezsiniz. Anayasa değişikliği paketi tartışılmaya başlandığı günden bugüne kadar dolar ve euroda ciddi bir artış, işsizlikte artış, borsada düşüş ve ülke ekonomisinin geleceğine dair kaygılar artmıştır.

Tabii, bu Anayasa değişikliğini yapmak zorunda. Niye? Çünkü siyasi iktidarın son iki yılda bulaşmış olduğu suç ve günahların hesabını verebilmesi, mevcut hukuk düzeni içerisinde bile çok zordur. Bu yüzden, hesap verilebilirlikten, yargılanmaktan kaçabileceği ve bunun kendisini yargılatmayacağı bir düzen için Anayasa değişikliği öngörüyor.

Özellikle partimize dönük, yerel yönetimler, vekiller ve siyasi partilerdeki bu yönelimin, bu siyasi soykırım operasyonlarının bizce nedeni bellidir. İki yıldır dillendirdikleri başkanlık hayallerini partimiz engellemiştir ve partimizle meşru yöntemlerle, demokratik siyasetle, seçimlerle baş edemeyenler, baraj altında bırakamayanlar, hileyle hurdayla ve siyasi soykırım operasyonları, rehin alma politikalarıyla arkadaşlarımızı alıp aklınca referandum çalışması yaptırmama noktasına itmeye çalışmışlardır. Bütün bunların neye evrileceğini hep birlikte göreceğiz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yıldırım.

Önerinin aleyhinde ilk söz, Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya aittir.

Buyurun Sayın Usta. (MHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz Türk vatandaşları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Tabii, iç açıcı olmayan bir konuyu konuşacağız yine. Burada defalarca konuştuk. Türkiye ekonomisi iyi gitmiyor, Türkiye ekonomisi çok hızlı bir şekilde krize gidiyor diye söyledik bunları fakat maalesef devleti yönetenlerin hiç umurunda olmadı, onlar yine bildiklerini yaptılar ve artık iş iyice içinden çıkılmaz noktalara doğru gidiyor. Tabii, bizim Türkiye'de dolar artmayınca böyle bir kriz algısı oluşmuyor. Kriz algısının oluşabilmesi için doların artması bekleniyor. Tabii, o da aslında çoğu zaman en son noktada olan hususlar.

Şimdi, değerli milletvekilleri, yani son dönemde Türkiye'nin uluslararası piyasalarda negatif ayrıştığını görüyoruz. Hele hele iç problemlerimiz, küresel problemlerin tamamen önüne geçmiş durumda. Tabii, küresel koşullarda bir sıkıntı var mı? Var, bütün gelişmekte olan ülkelerde bir sıkıntı var. Ancak, Türkiye'nin sıkıntısı artık burayla tarif edilecek gibi değil.

Örneğin -bu konuşmamda çok fazla rakam vermek istemiyorum ama- sadece, Türk lirası, dolar karşısında nasıl değer kaybetti diye baktığımızda; biliyorsunuz, 23 Eylülde Moody's Türkiye'nin notunu düşürdü, o günden bugüne Türk lirası yüzde 31,6 değer kaybetmiş. Bizimle benzer diğer ülke para birimlerinde de aynı şey olduysa, tamam, yapacak bir şey yok, bütün dünyadaki hareket dersiniz. Ancak, bakıyorsunuz, Brezilya realı, Rusya rublesi, Hindistan rupisi, bırak değer kaybetmeyi, o günden bugüne dolar karşısında değer kazanmış. Yani, biz yüzde 31 değer kaybederken değer kazanan gelişmekte olan ülke para birimleri var. Onun dışında, Meksika pezosu sadece yüzde 11 değer kaybetmiş; Arjantin pezosu yüzde 4,4; Çin yuanı yüzde 4,1; Kolombiya parası yüzde 2,2; Güney Afrika randı yüzde 0,8... Yani, yüzde 1, 2, 3, 4 mesafesinde değer kaybetmiş kaybedenler, bir kısmı dolar karşısında değer kazanmış ancak Türk parası yüzde 31 değer kaybetmiş. Dolayısıyla, şimdi analizi doğru yapmazsak çözüme doğru varamayız. O yüzden, bunu "Küresel bir problemdir, küresel koşullardan kaynaklanıyor." deyip geçiştiremeyiz. Türkiye'nin sıkıntıları çok fazla arttı.

Şimdi, hadi sorunları anlatmayalım, sorunları zaten artık vatandaş yaşıyor. Biz bugüne kadar sorunları söyledik, olabilecekleri söyledik, riskleri söyledik. Bize "Ya sizin devlette bu kadar çok tecrübeniz var, Parlamentoda bunları söylüyorsunuz, Allah rızası için bir gün gelin, bir konuşalım, nedir yani önümüzdeki riskler, efendim neler yapılmalı, nasıl bu işleri düzeltebiliriz?" şeklinde hiç de bugüne kadar fikrimizi soran, diyen hiç kimse olmadı. Bunun nedenine de bir bakmak lazım tabii. Ama, biz yine de önerilerimizi buradan sıralayalım.

Bir defa, ilk yapılması gereken şey, önce ülkede güveni tesis etmemiz gerekiyor her yönüyle, özellikle kurumlara karşı güven. Bakın, piyasaların yani yerli yatırımcıların, yerli iş adamlarının veya yabancıların Türkiye'deki kurumlara karşı güveni sıfır arkadaşlar, hiçbir şekilde güven duymuyorlar. Birazdan size birkaç örnek vereceğim. Şimdi, tabii, güven tesis edilmediği zaman para gelmeyecek. Türkiye'nin paraya ihtiyacı var. Yıllarca söyledik burada, sürekli söylüyoruz, Türkiye'nin finansman ihtiyacının azaltılması lazım. Hep Hükûmet birtakım şeyler söylerken... Mesela nedir? İşte "Körfezden para getirelim.", efendim "Dolar bozdur, şunu yap, bunu yap." gibi hep böyle sorun çözmek için değil de yani "Paraya ihtiyacımız var ama bunu işte nasıl finanse ederiz?" gibi günübürlük meseleler konuşuldu bu ülkede, en tepeden itibaren bunlar konuşuldu. Bunları söylemek zorundayız. Yani o kadar yanlış ki teşhisler, işte geldi iş tıkandı.

Şimdi, paraya ihtiyacın azaltılması lazım. Ha, bunu azaltamazsın, o zaman paraya sürekli, sağlam ve ucuz finansman kanallarını bulmamız lazım, bunun akışını hızlandırmamız, bunun akışını kolaylaştırmamız, bunun akışını sağlıklı yapmamız lazım. Şimdi, para gelmediği zaman, kurlar zaten istikrarsız, kurlar daha da yukarı gidecek. Eğer bu kafayla giderse arkadaşlar, bu kurlar bunun çok daha üzerine çıkacak, maalesef, bakın, içim yana yana söylüyorum. Tabii, enflasyon zaten 8,53, bir iki ay içerisinde çift basamaklı enflasyonu bu Türkiye görecek. O zaman o siyasetçiler, Hükûmetin başı, Sayın Başbakan, sayın bakanlar, Sayın Cumhurbaşkanı bunları nasıl izah edecek, bunlara artık nasıl bir hikâye uyduracak, onu ben bilmiyorum. Ondan sonra bu, gelecek, kurumları vuracak; açık pozisyonu olan ciddi kurumlarımız var, gelecek, bankacılık sistemini vuracak. Yani, biz burada felaket tellallığı filan yapmıyoruz.

Bakın, bunları daha uygun üsluplarla bugüne kadar, şurada bir-bir buçuk yıldır Parlamentoda sürekli söylemeye çalışıyorum ama önümüzde ciddi sıkıntı var.

Türkiye'nin bir makro çerçevesi yok. Makro çerçevesi olmayan bir ülke, işte millî gelir seviyesi de bunu iyice hızlandırdı. Hani hep söyledim ben burada, Türkiye, pusulasını kaybetti, yön bulamıyor, bir makro çerçeve yok. Bir hikâyenizin olması lazım, birilerini inandırmanız lazım. "Bakın, biz şunları yapacağız, bunları yapacağız. Şu işleri şöyle düzelteceğiz. Evet, sorunlarımız var. Herkesin

sorunu var ama biz bunları şu şekilde çözeceğiz. Elimizde şöyle güçlü kurumlarımız var, böyle güçlü bürokratlarımız var.” demeniz lazım. Bunları diyecek ne bir kurum var ne de hikâye kuracak bir personel var, bir bürokrasi var. Bürokrasi kalmadı arkadaşlar.

Şimdi, ben bugüne kadar böyle hep geçiştirerek söylüyordum kurumlar yıprandı, kurumlar şöyle diye ama bir kısım şeyleri zannediyorum açık açık konuşmanın zamanı.

Şimdi, Kalkınma Bakanlığına -eski ismiyle Devlet Planlama Teşkilatı- gidin bakın Allah aşkına, makro çerçeve konusunda fikir sahibi olan bir tane üst düzey bürokrat var mı? Bakan, maden mühendisi, Müsteşar, inşaat mühendisi; alt taraftaki bütün herkesi almışsınız. Alınanlar da FETÖ’cü filan değil, ben FETÖ’cülere sahip çıkıyor değilim. Sudan bahanelerle... Sayın Cevdet Yılmaz buralardaysa gelsin, benim bu satışmama cevap versin, geldiği zaman da cevap verebilir. Ben bu tartışmayı bugüne kadar yapmıyordum ama bunları konuşmamız lazım. Ufacık bahanelerle oradaki çok kıymetli 2 genel müdürü sen alırsan, ondan sonra bu makroekonomik çerçeveyi oluşturacak bir tane elemanın olmaz. Makroekonomiden sorumlu temel kurum; bu kurum çalışmadığı zaman siz bu işleri yapamazsınız.

Hazine Müsteşarlığı da aynı şekilde. Yani siz orada Cavit Dağdaş’ı iki sene vekâletle çalıştırırsanız, sonra asaletini vermezseniz çeker gider, ondan sonra yani çok değerli olabilir Müsteşar ama bankacılar... Arkadaşlar, bankacılık ayrı bir şeydir. Bankacı bile değiller, işte özel finans kurumlarından, katılım bankalarından gelen arkadaşlarımız; çok kıymetli, çok değerli ama bunlar makrocu değil, makro çerçeve farklı bir şey. Şimdi, bunlarla biz makro çerçeve götürmeye çalışıyoruz, mühendislerle... Mühendisler alınmasın ama her şeyin yakışığı var, bir oluru var. Mühendislerle makro çerçeve yürütmeye çalışıyoruz, ondan sonra da “Niye başımıza bu sıkıntılar geliyor?” diyoruz. Dolayısıyla, bunları bu şekilde yürütme imkânı yok.

Şimdi, bir BDDK Başkanı var, Moody’s açıklama yaptığında -şahsileştirmek istemiyorum Sayın Başkan ancak bunları konuşmamız lazım- yani diyor ki: “Kasıtlıdır.” Bir bürokrat böyle konuşmaz, siyasetçinin bile böyle konuşmaması lazım. Uluslararası kuruluşlar açıklama yaptığında “Fitch, Fitch’liğini yaptı.” Başka bir şeye benzetiyor. İşte “Moody’s hep böyle, bunlar böyle.” İyi şey söylediği zaman OECD’nin İngilizcesini yanlış anlayacaksın, hemen tercüme yapacaksın, diyeceksin ki: “Yüksek gelirli ülkeler grubuna yükseldik.” Yani fiilen değişen bir şey var mı? Yok. Bir tane rapordaki ifadeyi, onu da yanlış tercüme edip ondan sonra Türkiye’ye müjde vereceksin. Yani iyi olduğunu düşündüğün şeylerde böyle bu kadar ısrarla bunları söyleyeceksin, ancak olumsuzluklar karşısında önemsizleştirmeye çalışacaksın. İşte, sizi gelirler, bu şekilde terbiye ederler.

Şimdi, dolayısıyla kurumları bir defa güçlendirmemiz lazım. Türkiye’nin şu andaki temel sorunu -hani yapısal reformlar yapılmıyor, şu bu, hukuk sistemimiz zayıf, hukuk sistemimizin işletilmesi lazım ama- ciddi sorunu, yönetim sorunudur, yönetim sorununun aşılması lazım. Yani bu da az önce dediğim gibi, bir defa bürokrasinin, baştan aşağıya makro bürokrasinin gözden geçirilmesi lazım.

Kurumların itibarı... Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının itibarı çok yıpranmıştır. Merkez Bankasıyla bu kadar uğraşırsanız... Bütün bu işlerde Merkez Bankasının bir tane iletişimi, aslında normal bir ülkede doların veya euronun ateşini söndürür ama bizim Merkez Bankamızın maalesef hiçbir güvenilirliği yok çünkü bağımsızlığı konusunda ciddi endişeler var, siyasi baskı altında olduğu konusunda ciddi bir kanaat var, öyle mi? Evet, öyle. Bağımsızlık işte bu yüzden önemli. Bağımsızlık niye önemli? Çünkü, bağımsız olduğunu bilirlerse alacağı kararları tahmin eder piyasalar -çünkü iktisat biliminin bir gerçekliği var- ama bağımsız olmayan bir kurumun alacağı kararı tahmin edemezsiniz. O yüzden güvensizlik oluşur ve bu güvensizlik üzerinde de sorunlar artar, gider.

Yapılması gereken diğer bir husus: Ekonomi yönetimiyle ilgili kurumlarımız var. 2 tane Başbakan Yardımcılığı var. Bir defa, bu karmaşıklığın giderilmesi lazım. Ekonomi yönetimiyle ilgili hangi tercihi

yapacakları kendilerinin takdiridir ancak 2 tane Başbakan Yardımcılığı olmaz bu işle ilgili. Başbakanın başkanlığında EKK toplanmaz. Başbakan buna vakit ayıramaz, o yüzden EKK toplanamıyor. Müsteşarların alınmadığı EKK toplantıları yapılıyor. Arkadaşlar, devlet, müsteşarlardır. Yani, siyasetçilerle bu işi yapamazsınız ki hafızası vardır bu işin. Yıllardan beri o işlerle uğraşan insanlar, gerçi her ne kadar kalmadıysa da yine belki iyi kötü kalanlar vardır. Şimdi, siz, müsteşar olmadan EKK toplantısı yapmaya çalışıyorsunuz, ondan sonra “Biz niye bu işleri düzeltemiyoruz?” diye şey yapıyoruz.

Ticaretin ve finansmanın kanallarının açılması lazım. Bakın, bu, çok önemli. Yani, Rusya’yla ilgili problemleri bir miktar hallettik gibi oldu ama ticaretin önünde ciddi şeyler var, eski hâline dönmedi. Avrupa Birliğiyle ilgili hem ticaret hem de finansman açısından bu kanalların güçlendirilmesi lazım.

Şimdi, yine, sürem bitti ama önümüzdeki sıkıntıları tekrar şu şekilde ifade etmek lazım: Bu tahsili gecikmiş alacakların ciddi ölçüde artma riski var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakikada bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen bir dakikada.

ERHAN USTA (Devamla) – Biz de bu risk konusunda eğer bunları yapmazsak yani kur artışları ciddi maliyet problemlerine yol açacak, enflasyonu yukarıya doğru götürecektir. Ciddi bir resesyona doğru Türkiye gidiyor. Bakın, bu yıl üç çeyreğin iki tanesi, mevsimsel düzeltilmiş rakamlara göre negatif. Ardı ardına iki tane olmadığı için “resesyon” demiyoruz ama son çeyreğin negatif gelme ihtimali var. Dolayısıyla, Türkiye teknik olarak resesyona girmiş olacak. Önümüzdeki dönemde enflasyon çift haneli rakamlara doğru gidecek yani “stagflasyon” dediğimiz durgunluk içindeki enflasyonu maalesef bu ülke yaşayacak ve daha da vahimi ciddi finansman açıklarından dolayı firmalarımızın ciddi risklerle karşı karşıya kalacağını ben buradan söylemek istiyorum. Önümüzdeki FED kararları bu olumsuzluğu daha da artıracak. 27 Ocaktaki Fitch kararı da maalesef çok olumlu çıkacağına benzemiyor. Bunlara karşı Türkiye’nin hazırlıklı olması lazım, güven tesis edilmesi lazım, sözü tesir edecek kişilerle çalışılması lazım, sözü tesir edecek siyasetçi ve bürokrat ihtiyacı had safhadadır.

Bunları ifade etmek istiyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerinin lehinde ikinci söz, İzmir Milletvekili Atila Sertel’e aittir.

Buyurun Sayın Sertel. (CHP sıralarından alkışlar)

ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, kıymetli vekiller ve bizi televizyonları başında izleyen Türkiye’nin mert, yiğit, dürüst, namuslu çalışan bütün insanlarını saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye, tabii ki her açıdan zor günlerden geçiyor ve insanlarımızın morali gerçekten bozuk. İnsanlar birbirine selam veremez noktada, asık suratlı, gülen insanların neredeyse “Niye gülüyorsun?” diye yargılandığı bir ülke hâline geldik. Bunda tabii, çok gerekçe var ama asıl gerekçelerden biri de AKP iktidarının hep unutturmak istediği ve sütte gerisine attığı ekonomi. Ekonomi, Türkiye’de çalışanların gerçekten geçinemediği ve insanların zor durumda yaşam koşullarını namuslu ve onurlu bir biçimde sürdürmek için çırpındığı bir bataklık hâline gelmiş durumda.

TÜRK-İŞ, asgari ücretin belirlenmesinde ilk kez altına imza atmadı ve asgari ücreti bu iktidar, 1.404 lira olarak belirledi ama TÜRK-İŞ’in açıklık sınırını belirlediği rakam 4.512 lira. Yani siz diyorsunuz ki asgari ücretliye: “Açlık sınırı 4.512 lira ama sen al 1.404 lirayla çocukla beraber evini idare

et.” Bunun imkânının olmadığını Adalet ve Kalkınma Partisinin sayın milletvekilleri de mutlaka çok iyi biliyor. 1.404 lirayla geçim olmayacağını bilenler, asgari ücretliyi açlığa ve sefaletle mahkûm ettiklerini de biliyorlar ve kılları bile kıpırdamıyor. Asıl üzülmenecek noktanın da burası olduğunu düşünüyorum. Pek çok asgari ücretli, ikinci bir iş yapıyor; geceleri taksi şoförlüğü yapıyor; pazara çıkıyor, limon, domates, biber satıyor. Taşeron işçilerine güvence verdiniz. Başbakanlık yapmış ve sizi seçime taşımış olan -kulakları çınlasın- Sayın Ahmet Davutoğlu işçilere “Taşeronu en kısa sürede kaldıracamız ve bu ülkede taşeron işçilik bitecek.” dedi, söz verdi, bu sözünü dahi tutamadı ve ne yazık ki siz, Sayın Ahmet Davutoğlu’na taşeron işçisi muamelesi yaptınız ve sözleşmesini uzatmadınız. Bu, acı.

Türkiye’de emekli perişan. Ben İzmir çocuğuyum. Balçova Termal vardır İzmir’de, termal otelleri vardır. Danimarka’dan, Norveç’ten emekliler gelirler ve orada tedavi görürler, sağlık muayenesinden geçerler, sağlık tedavisi için Balçova Termal’in şifalı sularına girerler. Bizim emeklimiz ise sokağa çıkamaz noktada. Kahveye gitse -çay olmuş 1,5 lira- çay içecek parası bile cebinde yok. İşçinin hâli ortada ama köylü ve emekçiye, köylü kesimine, üreten kesime gelince bütün atasözlerini geriye çeviren bir cümleyi söylemek istiyorum: Hani deriz ya “Ne ekersen onu biçersin.” diye. Çiftçi için, köylü için söylenen tek söz var, tek cümle: “Çiftçi, ne ekerse eksin dert biçiyor.” Yatlara, uçaklara indirimli yakıt sağlıyorsunuz, çiftçiye gelince o indirimli yakıtı vermiyorsunuz. Gübrede, tohumda ona destek olmuyorsunuz ve çiftçi ne ekerse eksin dert biçiyor.

Fabrikalarımızı sattınız. Cumhuriyet tarihinden bugüne kadar, demir çelik -İskenderun, Ereğli- çimento fabrikaları...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – SEKA...

ATİLA SERTEL (Devamla) – SEKA ve gazetecilerin kâğıt üretiminde büyük bir fabrika olan tekellerimizi sattınız. Her şeyi sattınız, savurdunuz, hatta arazilerini bile sattınız; açtığınız tek fabrika yok ve Türkiye’yi işsizliğe mahkûm ettiniz. Az önce arkadaşlarımız söyledi, 6 milyon 800 bin işçi, istatistiki rakamlarda görünüyor ve bunun pek çoğu üniversite mezunu. Siz diyorsunuz ki çocuklara: “Okuyun, büyük adam olun, üniversiteyi bitirin.” Çocuklarımız üniversiteyi bitiriyor, işsiz kalıyor. O çocuklara hangi imkânı tanıyor bu devlet?

Tarım kesimine gelince, ekonomik kalkınmaya gelince ve Türkiye’nin çare arayışına gelince size yine İzmir’den örnekler vermek isterim sevgili arkadaşlar. Bunu iktidar partisi, Sayın Bakan dikkatle dinlesin, Gediz’i temizleyemeyen Sayın Bakan dikkatle dinlesin: Bizim İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanımızın uyguladığı bir model var. Tire Süt Kooperatifi aracılığıyla İzmir’de ve çevrede yaşayan bütün çocuklara, 0-4 yaş grubu çocuklara ücretsiz her hafta 4 litre süt dağıtıyor ve bunu bir kooperatif aracılığıyla yapıyor. Bu işe, önce ilkokul çocuklarına süt dağıtımıyla başladı ve Bayındır’da, Ödemiş’te, Kiraz’da, Tire’de süt üreticileri kalkındı; 6 ineği olan, 12 yaptı; 12 olan, 24 ineğe sahip oldu ve süt üreticiliği gelişti. Hatta, o kadar gelişti ki, Bursa’dan Süttaş geldi, fabrikasını Tire’de süt üreticilerinin yakınına kurdu çünkü akıllılık yaptı, taşımada kolaylık sağladı. Ege’de kalkınma modellerinin önemli bir dönemecidir bu. Süt üreticisi, bugün memnun çünkü arkasında İzmir Büyükşehir Belediyesi var.

Yine, Bademli... Bilir misiniz Ödemiş’in Bademli’sini? Türkiye fidanının yüzde 64’ünü, Türkiye’deki ıslah edilmiş fidanın, meyve fidanının yüzde 64’ünü Ödemiş’in Bademli beldesi karşılıyor. Bu, nasıl oldu? İşte, yine İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı, her yıl 1,5 milyon meyve fidanını alarak İzmir’in bütün ücre köylerine, dağ köylerine kadar ulaştırdı ve meyve fidanlarını ücretsiz olarak Büyükşehir Belediyesinden alan köylüler bin kez İzmir Büyükşehir Belediyesine teşekkür etti.

Sevgili arkadaşlarım, iki tip belediyecilik var; ya İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı gibi olacaksın, Hollanda’ya, lale soğanına milyon dolarlar akıtacaksın ya da İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Aziz Kocaoglu gibi olacaksın Bayındır’da yerel çiçekçiliği kalkındıracağını, yerel çiçekçiliği kalkındırdı arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – İstanbul Büyükşehir Belediyesi, lalesini kendi üretiyor.

ATILA SERTEL (Devamla) – Bayındır, Bademler köyü, bu köylerde yaşayan yurttaşlarımız, şu anda Türkiye’nin çiçek ihtiyacını karşılar noktada, tarımda kazanır noktaya geldi. İşte, kalkınma modelleri bu, örnekler bu. Arıcılığı teşvik etti İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı, kalkınmada model bu. Her anlamda çok güzel örnekler var.

Sayın Bakan, yine, dinlesin, Türkiye’de 554 civarında arıtma tesisi var, temiz su toprağa gitsin diye; bunun 157’si İzmir’de arkadaşlar. İzmir’in suyunu, körfezini her açıdan temizleyerek ekonomiyi canlandırmaya, yatırımları canlandırmaya çalışan bir kent İzmir.

Üstelik, İzmir’de demokrasi var, kimse kimsenin yaşam tarzına karışmıyor. Orada bira içen çocuk ile Kordon’da namaz kılan insan yan yana duruyor ve kimse kimseyi asla rahatsız etmiyor, İzmir öyle bir kent. (CHP sıralarından alkışlar) O nedenle, İzmir’e yatırım gelir arkadaşlar. Eğer siz bu ülkeye demokrasiyi, bu ülkeye güvenceyi, bu ülkeye insan haklarını, bu ülkeye özgürlüğü, bu ülkeye demokrasiyi getirmezseniz, tek adam sultasını getirip koyarsanız bu ülkeye ne dış yatırım gelir ne iç yatırımcı güvende hisseder kendini, asla ve asla yatırım yapmaz arkadaşlar.

Bizim size naçizane önerimiz şu: Halkın sorunlarına sahip çıkın. Sefa ve güzel bir yaşam içerisinde olanlar halkın durumundan anlamayabilirler ama halk açlık ve sefalet sınırının en dibinde ve çaresizlik içinde. Kulaklarınızı açın, tek adama değil, halka döndürün, halka döndürün kulaklarınızı. (CHP sıralarından alkışlar) O zaman sizi milletvekili olarak ayakta alkışlarım arkadaşlar.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – O tek adam, halkın oyuyla geldi, kusura bakma. O tek adamın oyunu sen rüyanda göremezsin.

ATILA SERTEL (Devamla) - Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bizim şu an görüşmekte olduğumuz teklifle bir tek adam rejimi kurmaya çalıştığımızı iddia ederek grubumuza bir sataşmada bulunmuştur. Ben de bu teklife imza atan birisiyim. Bu anlamda bu sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İki dakika süreyle söz veriyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İzmir Milletvekilimiz Hamza Dağ cevap verecek.

BAŞKAN – Sayın Hamza Dağ, buyurun.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *İzmir Milletvekili Hamza Dağ’ın, İzmir Milletvekili Atila Sertel’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi ben de selamlıyorum saygıyla.

Şimdi, sayın konuşmacı, benden önce konuşmasında genelde bir İzmir portföyü çizdi. Gerçekten, İzmir’de son dönemde çok ciddi gelişmeler var, İzmir’de çok büyük hizmetler de yapıldı. İzmir’de süt anlamında Ödemiş gerçekten sütün merkezi oldu. Yılda 4 milyar ton süt üretimi varsa AK PARTİ iktidarının yapmış olduğu çok büyük teşviklerle bu yapıldı. Bayındır’da fidancılık gelişmişse bu yine AK PARTİ’li belediyeye beraber ve önceki dönem belediyeye beraber AK PARTİ iktidarının yapmış olduğu hizmetlerle oldu.

ALİ YİĞİT (İzmir) – Bu mahallî çalışmaları da Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı yaptı.

HAMZA DAĞ (Devamla) - Yine fidancılık, tarım, hepsi gelişmişse bu bir belediyenin tek başına yapacağı iş değil. Belediyenin yapmış olduğu o faaliyetleri de destekliyoruz, güzel şeyler ama takdir edin ki bunlar bir belediyenin yapacağı, alacağı sütlerle olacak iş değil. Bunlar, AK PARTİ iktidarının yapmış olduğu işler.

Diğer taraftan, bir İzmir görüntüsü verilirken sanki İzmir Türkiye’den ayrı bir yerdeymiş gibi bir anlayış oluyor. Yani Ali Bey, geçen biraz daha açık ifade etti bunu, bugün de Atila Bey, farklı şekilde ifade etti.

Arkadaşlar, demokrasi, Türkiye’nin her yerinde; özgürlük, Türkiye’nin her yerinde.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sokağa çıkamıyorsun, yapma ya! Sekizden sonra biz sokağa çıkamıyoruz.

HAMZA DAĞ (Devamla) - İstanbul’da da bir yerde bira içen bir insan var, diğer tarafta namazını kılan bir insan var. Bu ülkenin her bir yeri, 81 vilayeti, 7 bölgesi, tamamı, demokrasiyle yönetiliyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Biz sokağa çıkamıyoruz sekizden sonra.

HAMZA DAĞ (Devamla) - Özgürlük var, öyle siz çıkıp buradan İzmir’i ayrı bir yere koyup diğer illeri ayrı bir yere koyarsanız yanlış yaparsınız. Kesinlikle bunu yapmayın, bir kere daha bunu yapmamanız konusunda sizi uyarıyorum, ben de bir İzmir Milletvekiliyim. Atila Bey “İzmir çocuğuyum.” dedi, ben de bir İzmir çocuğuyum. İzmir’de büyüdüm, gözümü İzmir’de açtım, İzmir’in sokaklarını, her yerini çok iyi bilirim, onun için İzmir’i bu ülkede ayrı bir yere koymanız doğru değil diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben, Sayın Hamza Dağ’ın adını zikretmedim, o iki kez benim adımla zikrederek benim konuyu çarpıttığımı söyledi, ben söz hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Hamza Dağ’a, gruba olan sataşmadan dolayı söz verdik.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama benim adımla zikretti.

BAŞKAN – Adınızı zikretti, sizi sevdiğini, saydığını ifade etti.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, ama ben çarpıtmadım asla, o konuda yanıt vermek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun iki dakika süre veriyorum size de Sayın Sertel, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

4.- İzmir Milletvekili Atila Sertel’in, İzmir Milletvekili Hamza Dağ’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sevgili arkadaşlarım, ben tabii ki Eskişehir’de doğdum, İzmir’de kırk bir yıldır bulunuyorum, o anlamda Türkiye’nin bütün illeri benim için çok önemli. Kars’tan da sorumlu milletvekiliyim ve Kars’la ilgili sorunları da Sayın Ahmet Arslan’ın başını ağrıttacak şekilde her seferinde getiriyorum.

Benim buradaki amacım, iktidara yol ve yön göstermekti yani bizim Büyükşehir Belediye Başkanımızın yaptığı iyi şeylerin onlara da örnek olması gerektiğini söylemek istemiştin ki Sayın Hamza Dağ, sevgili arkadaşım, bu konuda bana bir kez daha konuşma fırsatı verdi ve eksik kalan bir

kısmı tamamlama fırsatı verdi, kendisine de teşekkür ederim. O da şudur: İzmir Büyükşehir Belediyesi, bütün ilköğretim çağındaki çocuklara ücretsiz süt dağıtıyordu, çocukların büyümesinde, kemik gelişiminde süt çok önemliydi. Bunu Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı tam altı yıl sonra keşfetti ve bu uygulamayı Türkiye'ye getirdi. Bunun için de hakikaten de teşekkür etmek lazım ama ilk etapta tabii, çocuklarımız zehirlendi, süte de hile karıştı, o da olur, o da geçti, şimdi düzeldi. İyi şeyleri örnek alsınlar diye söylüyorum, güzel şeyleri örnek alsınlar diye söylüyorum.

Türkiye'de kalkınma modellerini yaratmanız lazım. Niğde'den patates üreticisi bizi arıyor ve "Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı Ödemiş'in patatesini satın alıyor, İzmir'e ücretsiz dağıtıyor, acaba bizim patatesimizi de satın alır mı?" diyor.

Sevgili arkadaşlarım, Bayındır Belediye Başkanı da Cumhuriyet Halk Partili. Çiçekçiliğin merkezi oldu, bundan gurur duymak lazım, onur duymak lazım. Asla ve asla İzmir övgüsü yapmıyorum, İzmir'in modellerinin Türkiye'ye örnek olması için söylüyorum.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz hangi gerekçeyle...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Ne dedi Sayın Bakan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte "Gediz'i temizleyemeyen Sayın Bakan iyi dinlesin." dedi.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Eroğlu, size de sataşmadan dolayı iki dakika söz veriyorum, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

5.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, İzmir Milletvekili Atila Sertel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, ben de o bölgenin bir insanıyım. Özellikle 7 Haziranda da İzmir Milletvekiliydim. Dolayısıyla, kısa bir dönem de olsa İzmir'i yakinen tanıdım.

Ben gerçekten vekillerime şaşıyorum. Sahil kesimleri güzel ama arka tarafları gezdiğimiz zaman gerçekten şehircilik açısından İzmir sınıfta kalmıştır, üzülererek söylüyorum.

Ayrıca, bakın, Gediz'den bahsettiniz. Gediz'de biz Orman ve Su İşleri Bakanlığı olarak üzerimize düşen her şeyi yaptık. Ancak, özellikle bazı şehirlerimizin atık su arıtma tesisleri yeni başladı. Onlar bitince biz... Dere ıslahları, ağaçlandırma, erozyon kontrolü çalışmaları Gediz'de yapıldı. Ayrıca, biliyorsunuz, İzmir'deki kuş cennetini bile biz kurtardık.

ALİ YİĞİT (İzmir) – Ama Gediz yine hâlen zehir akıyor Sayın Bakan, hâlen zehir akıyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamlı) – Bunun dışında, bakın, İzmir'de Büyükşehirden bahsediyorsunuz, süt dağıtıyor. Yahu, süt dağıtmak ne ki, bütçenin kaçta kaç? Şimdi, sadece bizim Torbalı'daki Fetrek Deresi'ne verdiğimiz, Büyükşehirin dağıttığı sütün belki bin katı kadar masraf yapıyoruz. Ayrıca köprüler yıkıldı, yapamadı. Kınık'ta köprü yıkıldı, yapabildi mi? Biz yaptık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama cebinizden yapmıyorsunuz ki, devletin parasıyla yapıyorsunuz. Yapmanız gerekir zaten.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Özellikle, Beydağı’nda köprüler yıkıldı, yapamadınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ankara’da da metro yapamadı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Dolayısıyla, bunları biz yapıyoruz, lütfen bunları bir takdir ederseniz çok sevinirim.

Ayrıca, diyorsunuz ki...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Bakan, cebinizden mi yaptınız, milletin vergisiyle yaptınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ankara’da da metro yapamadı sizinki.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Efendim, Bergama’da, Torbalı’da, o bölgedeki, Bayındır’daki özellikle süs bitkileri ve fidanların üretimini ilk defa Sayın Cumhurbaşkanımızın belediye başkanlığı döneminde alım garantili olarak biz başlattık, gerçekten çok faydalı oldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok, onun davası var; 4. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılandınız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - En azından bunu takdir edin.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir dakika, 4. Ağır Cezada yargılandınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkanım, sadece zabıtlara geçsin diye söylüyorum: Tarihe Gediz’i temizleyemeyen Bakan olarak geçmiştir kendisi.

Teşekkür ederim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ergene de var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Melen’i de temizleyemediniz, Ergene’yi de temizleyemediniz. Adıyaman’ın tüm pis suları Atatürk Barajı’na akıyor.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, 11/1/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, AKP Hükümetinin siyasi, iktisadi ve hukuksal uygulamaların yarattığı neticelerden biri olan ekonomik kriz gerçekliğiyle mücadele etmek, ekonomik krizden çıkış yolunu bulmak ve ortak akılla hareket ederek derinleşen ekonomik krizin önüne geçmek amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisine geçmeden önce, Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin aleyhinde ikinci ve son konuşmacı İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca’dır.

Buyurun Sayın Kaynarca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, sayın milletvekilleri, Sayın Kaynarca’yı davet ettim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, bana teşekkür etmeniz lazım, üç dönemdir ben Adıyaman’ın su sorununu gündeme getiriyorum.

Özür dilerim hatipten.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi aleyhine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Grup önerisi ekonomiyle ilgili. Çok değerli konuşmacıların her biri burada birçok veriler aktardılar. On dört yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde Türkiye Cumhuriyeti devletinin ekonomisiyle ilgili gelinen nokta ortadadır, gerek en kötü süreçte...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tülay Hanım, size söylemem bir şey ama dünden bugüne 54 milyar TL kaybımız.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) - ...2009’daki o krizde güçlü devletlerin eksi büyümesine rağmen büyümeye devam etmiştir gerek borçlarıyla ilgili bakıldığı zaman...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 19 kuruş arttı, 54 milyar dünden bugüne.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) - ...Türkiye genelinde tüm çalışmalarda çok iyi noktaya gelindiğinin verisel örnekleri de vardır. Bütçeyi daha yeni geçirdik örneğin, aralık ayı itibarıyla devletin merkezi bütçesini geçirdik. Ne bütçesi bu? Yatırım bütçesi. Baktığınızda yüzde 30’u aşkın rakamlar dikkatinizi çekiyor. Eğitim 1’inci sırada, sağlık hemen arkasında, sosyal güvenlik yine öyle, millî ve yerli üretimle birlikte çok değerli çalışmaların yapıldığını görüyoruz. Ama, bugün de çok güzel bir gelişme oldu, bakın, bir teslim töreni vardı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 19 kuruş artmış dolar.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) - Kürsüye çıkmışken hemen onu ifade edeyim. Nedir o? Millî imkânlarla gerçekleştirdiğimiz modern piyade tüfeğinin ilk parti üretiminin Kara Kuvvetleri Komutanlığına teslim töreni vardı, Sayın Fikri Işık’la birlikte... Yani, millî savunma sanayisinden ekonomimize, eğitime, sağlığa kadar bütün veriler ortada.

İstikrar çok önemli. İstikrarımız için yaptığımız bir çalışma Anayasa, pazartesi itibarıyla görüşmeye başladık çünkü istikrarınız varsa ekonominiz güçlüdür. İstikbalimiz ve istikrarımız için hazırladığımız bu çalışmaya, bugün Anayasa görüşmelerine yine devam edeceğiz.

Bakın, 15 Temmuz bir darbe girişimiydi. Hemen bir ara parantez açıp cümlelerimi tamamlayacağım, zaman çok değerli, bir an önce yasal çalışmalara geçmemiz lazım. 15 Temmuzda o hain ve alçak girişimi başaramayanların ikinci hamlesi neydi? Ekonomi, değil mi? Az önce ifade eden değerli vekillerin o verilerinin her birinde işte bazı güçlerin müdahaleleriyle ekonomik anlamda yapılmak istenen çalışmalar vardı ve biz bunu da aştık, bunu da başardık, daha da iyi olacak. Nasıl iyi olacak? Birlikte olursak, beraber olursak, güçlü olursak bunu başaracağız kardeşçe.

Bugün Anayasa görüşmelerine devam edeceğiz. Dün ve bugün itibarıyla... Dün 2 maddeyi geçirdik; 1’incisi adaletle ilgili, yargıyla ilgili tarafsızlık maddesiydi. 2’ncisi 550 olan sayının 600’e çıkmasıydı. Bugün de gençlerimiz var gündemde, yaş itibarıyla da seçilme yaşı 25’ten 18’e getiren düzenlemeyi, 3’üncü maddeyi bugün itibarıyla görüşeceğiz.

Dolayısıyla bu duygu ve düşüncelerle HDP grup önerisi aleyhine görüş belirttiğimi ifade ediyor, çok değerli Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın hatip dedi ki: “Biz yerli tüfek fabrikasını açtık.”

Şimdi, değerli hatip, bildiğim kadarıyla barışçıl bir insan, barışı savunan bir insan ve bir anne. Annelerin silaha karşı çıkması lazım, silahsızlanmayı istemesi lazım ama silah fabrikasıyla övündü. Yani kusura bakmayın...

BAŞKAN – Sayın Tanal ya, sizin bu bakışlarınız...

Evet, Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapama Saati: 16.08

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.28

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- *CHP Grubunun, 25/8/2016 tarihinde Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’na 25 Ağustos 2016 tarihindeki Artvin programı esnasında Şavşat-Ardanuç karayolunda terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen suikast girişiminin aydınlanması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

11/01/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/01/2017 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İçtüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından “CHP Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’na 25 Ağustos 2016 tarihindeki Artvin programı esnasında Şavşat-Ardanuç karayolunda terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen suikast girişiminin aydınlanması” amacıyla 31/10/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (853 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11/01/2017 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin lehinde ilk söz Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’a aittir.

Sayın Bayraktutan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; sözlerimin başında yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, vermiş olduğumuz araştırma önergesinin temeli şu: 25 Ağustos 2016 tarihinde Sayın Genel Başkanın Artvin'e yapmış olduğu ziyarette ne yazık ki bir menfur suikast girişimiyle karşı karşıya kaldık değerli milletvekilleri. O günden bugüne kadar, verdiğim araştırma önergesini Meclis gündemine indirmemiştik ama bugün bunu konuşmamız gerektiğine inandık, çünkü aradan yaklaşık beş aylık bir süre geçmiş olmasına rağmen, herhangi bir şekilde bu saldırıyı gerçekleştiren terör örgütleri ve onların mensuplarına ilişkin olarak yargılama makamlarına, adliyeye, savcılıklara intikal etmiş herhangi bir fail veya şey yok, öncelikle onu ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, PKK'nın üç yerden Karadeniz'e girdiğine ilişkin bilgi ve duyumlar var istihbarat örgütlerinde, güvenlik birimlerinde. Bunlardan bir tanesi Ordu-Giresun tarafından böyle bir girişim var Karadeniz'e girmeye alakalı. Diğer taraftan, Trabzon ve Gümüşhane üzerinden böyle bir girişim var. Bizim tarafta da Artvin ve Ardahan üzerinden böyle bir girişim var.

Değerli arkadaşlar, Artvin'de PKK'nın bu şekilde bir saldırı yapacağına ilişkin, şu ana kadar insanın tasavvur edemeyeceği bir gerçekle karşı karşıya kaldık. O gün Sayın Genel Başkan Ardahan'dan, Kars'tan uçaktan aldık, hep beraber Şavşat üzerinden Ardanoç'a gidiyorken Şavşat'taki program bittikten sonra tam orta yolda, "Yanıklı mevki" denilen yerde, Sayın Genel Başkan, Sayın Seyit Torun ve il başkanımızla beraber benim de bulunduğum araç içerisinde bir suikast girişimiyle karşı karşıya kaldık, onlarca mermi atıldı uzun namlulu silahlarla. Özellikle yakın koruma ekibine içten bir teşekkür etmemiz gerekiyor. Yine, Artvin'deki Emniyet teşkilatımıza, Jandarma birimlerimize, Jandarma özel harekât timlerine özellikle teşekkür etmemiz gerekiyor.

Arkadaşlar, oradaki tablo çok vahim bir tabloydu. Burada bir zafiyet vardı; evet, bir zafiyet olduğu için böyle bir olay oldu. Bu olaydan önce de, birkaç gün evvelden de veya birkaç ay evvelden de Artvin'de terör gruplarının bazı köylere baskın yaptıkları, zorla ekmek aldıkları... Ki Artvin'de herhangi bir şekilde halktan lojistik destek alması mümkün değil PKK'nın. Ama buna rağmen bu olay gerçekleşmiştir. Bu olay olduktan sonra biz Artvin'in bir ilçesinden diğer bir başka ilçesine -Şavşat'tan Ardanoç'a- ne yazık ki tarihinde olmayan bir örnek teşkil edecek şekilde hava yoluyla gitmek durumunda kaldık. Olayın ciddiyetine bakın, yani güvenlik güçleri, kara yoluna izin vermediler. Genel Başkan, helikopterle programına devam etti ve Genel Başkanın programına, Şavşat'tan Ardanoç'a helikopterle intikal ettik. Tablo bu kadar vahim bir tabloydu değerli arkadaşlarım. Ama bunun yanında, Artvin'de bu şekildeki bir güvenlik zafiyetinden daha öte, muhtemel bir istihbarat zafiyetinin sorgulanması gerektiğine inanıyoruz. Yani Cumhuriyet Halk Partisinin, Mustafa Kemal Atatürk'ün koltuğunda oturan bir Genel Başkanına Artvin'de bir saldırı girişiminde bulunuluyor; bunu bu Parlamento tartışmalıdır değerli arkadaşlarım, bu Parlamentoda bunu konuşmalıyız diye düşünüyorum. Bu şekilde bir Meclis araştırma önergesinin yararlı olacağını düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, Artvin'de bu girişim yapılıyorken "Güvenlik zafiyeti, istihbarat zafiyeti var." diyoruz ama başka bir olayla alakalı olarak, bir Cerattepe girişiminde Artvin'den Rize'ye kadar -burada birkaç kere konuştum- en aşağı 6 yerde aranarak Rize'ye gittik, bir çevre davasına 6 yerde aranarak gittik. Sayın Bakan burada olsa keşke, İçişleri Bakanı. Kendisiyle bizzat görüşme yaptım "Sayın Bakan, bizleri niye arıyorsunuz?" dedim. Dedi ki: "Bu Rize Cerattepe duruşmasında, Rize'deki duruşmaya PKK geliyor."

Değerli arkadaşlarım, PKK'yla ilk mücadele başladığı zaman benim hatırladığım şudur: Güneydoğuda, yargılamalarda keşif mahalline gitmeyle alakalı hâkimlere PKK baskı yapardı, sağ olun sizin zamanınızda artık keşifleri bıraktı PKK, artık Rize'de Cerattepe duruşmasına geliyor. Eğer bu kafayla gidersek tahmin ediyorum bir iki yıl sonra da Danıştayda ve Yargıtaydaki duruşmaları izlemeye başlayacaktır PKK. (CHP sıralarından alkışlar) O anlamda bunu kabul edebilmek mümkün değildir, onu öncelikle ifade etmek istiyorum.

Bakın, o saldırıda kaybettiğimiz 1 şehidimiz var, Fatih Çaybaşı; kendisini rahmetle anıyorum, ailesine buradan bir kere daha sabır dileklerimi iletiyorum. Genç bir çocuğumuz, bizim önümüzdeydi hemen, ilk yapılan saldırıda kendisini kaybettik Fatih Çaybaşı'yı. Mekânı cennet olsun diyorum, ailesine sabır diliyorum. Yani bir kere daha kendisini saygıyla anıyorum. 2 tane yaralı askerimiz var, onlara da acil şifalar diliyorum. Çok ağır bir nekahet dönemi geçiriyorlar, bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyorum değerli arkadaşlarım.

Sayın Genel Başkanımız saldırıdan hemen sonra -birçok yerden telefon aldı, Sayın Cumhurbaşkanı, Başbakan, bütün siyasi parti liderleri, sayın milletvekilleri, ilgili bakanlar; onlara da yöre milletvekili olarak çok teşekkür ediyorum hemen arkasından "Eğer bir can feda edilecekse, devlete o canımız feda olsun." dedi; onu da burada bir kere daha paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, daha önceki dönemde PKK'yla Hükûmetin veya devletin bir konsepti vardı; bir çatışma konsepti vardı, terörle mücadele ediliyordu. Şimdi bu iş değişti. Bakın, bu olay olduktan hemen sonra öyle bir tabloya gelindi ki bir kınama bombardımanıyla karşı karşıya kaldık; Hükûmet o konuda, gerçekten, tam notu hak ediyor arkadaşlar. Başbakan kınadı, Cumhurbaşkanı kınadı, bakanlar kınıyor; inanılmaz bir kınama bombardımanı var, demek ki yeni "terörle mücadele" konsepti bu. O kadar kınadılar ki PKK da sapıttı, bu kınamadan dolayı o da bunadı, dedi ki: "Bu saldırıyı ben yaptım ama Kemal Kılıçdaroğlu'na karşı yapmadım." Yani, muhtemelen kınamanın yararlarından bir tanesi budur, PKK da sapıttı çünkü. (CHP sıralarından alkışlar) Siz bu kınamayı yaptınız; "Konvoyu yaptım, Sayın Kılıçdaroğlu'na yapmadım." dedi.

Değerli arkadaşlarım, şimdi yeni bir terör konsepti ortaya çıktı: Saldırı yapılır yapılmaz "yayın yasağı" diye bir şeyi ortaya koyuyorsunuz, "yayın yasağı." Bizim orada biz yayın yasağından ne anlıyoruz, biliyor musunuz? Bizim Çoruh'ta yayın balıkları çıkıyor, av sezonu olduğu zaman "yayın" yasağı konuluyor, balıkla alakalı avlar engelleniyor. Şimdi, neredeyse terör olayı olmadan evvel yayın yasağı koymaya başladınız; yani, bunu da yüce heyetinizin takdirlerine arz ediyorum.

Şimdi, 3 Kasım 2002'de Türkiye'deki mevcut Hükûmet 7 şehitle sizlere ülkeyi teslim ediyor arkadaşlar. 7 şehit, bakın, 2002'de 7 şehidimiz var. 1974'te Kıbrıs Barış Harekâtı'nda 486 şehit vermişiz; Kore'de 731 şehit vermişiz; gelinek noktada, son bir buçuk yılda vermiş olduğumuz şehitler neredeyse bunun üzerinde, böyle bir şehit sayısı ile karşı karşıya kaldık.

Sayın Elitaş -kendisinin burada olmasına çok sevindim- 20/12/2016 tarihinde Komisyonunda yaptığımız görüşmeler sırasında -ben de oradaydım Anayasa Komisyonu üyesi olarak- dediniz ki: "Devlet, terör örgütüyle müzakere yapmaz." Dikkatle not aldım, tutanaklara da baktım; 41'inci sayfa, yanılmıyorsa. Evet, devlet, terör örgütüyle müzakere yapmaz, ben de sizin söylediğinizin altına imza atıyorum. Peki, terör örgütüyle müzakere yapmadınız mı Sayın Elitaş? Kim oturdu Habur'da, Oslo'da kim oturdu? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu sormak bizim hakkımız değil mi?

Bakın, değerli milletvekilleri, Diyarbakır meydanında Abdullah Öcalan'a açıklama yaptırdınız; iki gün evvel şurada Meclisin kapısında Ankara Baro Başkanına açıklama yaptırmadınız değerli arkadaşlarım, ben sizinle neyi tartışayım? (CHP sıralarından alkışlar) Kim oturdu bunlarla beraber değerli arkadaşlarım? Öncelikle bunları konuşmak gerekiyor. Bu, terörle mücadele konseptini değiştirmeniz gerekiyor.

Bakın, olay şu: Şu fotoğrafları hep dikkatle takip ediyorduk. Diyorduk ki... Bakın, buradaki fotoğrafları görüyorsunuz: "PKK'lılar Habur'dan böyle giriş yaptılar." diye. Bu kimin eseri? Bu, herhâlde, Cumhuriyet Halk Partisinin veya bizim eserimiz değil değerli arkadaşlarım. Bakın, "PKK, peşmerge Habur'dan ülkeye giriş yaptı." diye.

Şimdi, bugün gazetelerde ilginç bir haber var, bu haberi yüce Meclisle paylaşmak istiyorum. Bakın, “Kandil’in yolladığı teröristleri bırakmamızı Hükümet istedi.” diye. Şimdi, bunları satır satır Parlamento kürsüsünde ileride bırakılacak...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Kim söylemiş?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Bakın, şöyle bir şey var. Bugünkü Sözcü gazetesinde ve diğer gazetelerde var, aynen okuyorum: “Kandil’in yolladığı teröristleri bırakmamızı bizden Hükümet istedi.” diyor, değerli arkadaşlarım, bugünkü gazetelerde var. “Habur rezaleti sırasında Diyarbakır Başsavcısı olan Durdu Kavak aynen şöyle diyor: ‘Hükümet, savcıların sınır kapısına giderek teröristlerin ifadelerinin orada kurulacak bir mekânda alınmasını ve serbest bırakılmalarını talep etti.’” Değerli milletvekilleri, devam ediyor, bakın. “Kandil ve Mahmur’dan gelen PKK’lıların Habur’daki çadır mahkemesinde sorgulanarak serbest bırakılmaları sırasında Diyarbakır Başsavcısı olan Durdu Kavak itiraflarda bulundu. İfadesinde, ‘Hükümet, savcıların sınır kapısına giderek teröristlerin ifadelerinin orada kurulacak bir mekânda alınmasını ve serbest bırakılmalarını talep ediyordu.’ dedi. Habur olayını da anlatan Sayın Kavak şöyle dedi: ‘Hükümet, savcıların Habur Sınır Kapısı’na gitmesini talep edince, savcılar benim talimatımla Habur’a gittiler.’” Dikkat edin, başsavcının ifadelerine bakın. “İfadeler sonrası savcı Ahmet Karaca beni arayarak, 25 teröristin kendi rızasıyla teslim olduğunu, 5’inin ise örgüt adına görüşmeler yapmak amacıyla geldiğini, hepsini tutuklamaya sevk etmek istediğini söyledi. O zaman Karaca ve Okur’un aynı niyette olduğunu ve birlikte hareket ettiğini sezdim.” diyor. Devamında aynen şöyle söylüyor: “Bu arada Habur olayı 2009’da oldu. HSYK, Diyarbakır’daki özel yetkili savcıların Habur Sınır Kapısı’na giderek teröristlerin ifadelerinin orada alınmasına karşı çıkıyor, ifadelerin Diyarbakır’da alınmasını ve tutuklanmalarını istiyordu.” Dikkat edin, en önemli olay bu. “Hükümet ise, savcıların sınır kapısına giderek teröristlerin ifadelerinin orada kurulacak bir mekânda alınmasını ve serbest bırakılmalarını talep ediyordu.” diyor. Bunu talep eden kim? Bunu söyleyen kim? Diyarbakır’ın o dönemdeki başsavcısı. Siz başsavcıya demişsiniz ki: “Bu terör gruplarını serbest bırakın.” Değerli arkadaşlarım, şimdi, bunu diyen bir Hükümetin olduğu ortamda biz, Sayın Genel Başkanımıza yapılan saldırıyı gerçekleştiren teröristleri nasıl bulabiliriz değerli arkadaşlarım? Bunu sizlerin, yüce heyetin takdirine bırakıyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bayraktutan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım, hatibimiz, ben yanlış duymadıysam, mevkidaşım Sayın Elitaş’a çok açık sataşmada bulundu. Cevap vermeyi düşünüyor mu?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Önerinin aleyhinde ilk söz Muğla Milletvekili Sayın Erdoğan’a aittir.

Buyurun Sayın Erdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında her türlü terör eylemini lanetliyorum. Özellikle, 25 Ağustos 2016 tarihinde Artvin’de Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’na yönelik saldırıyı da tekrar buradan kınıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi camiasına ve milletimize tekraren geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Olayda şehit olan jandarma er Fatih Çaybaşı’nı ve tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum.

Ben de 1993-1996 yılları arasında Artvin Vali Yardımcısı olarak görev yaptım. O yıllarda da Artvin’de benzer birtakım terör yapılanmaları vardı. O gün güvenlik kuvvetlerimizin bu olayın üzerine kararlılıkla gittiği dönemde, Artvin halkının güvenlik kuvvetlerimize çok büyük destekleri olmuştı. Bu olayda da eğer Artvin halkının destekleri devreye sokulsaydı bu saldırıyı gerçekleştirenlerin o gün ele geçirilebileceklerini tahmin ediyorum. Ben Artvin halkına da tekrar bu vesileyle selamlarımı, saygılarımı gönderiyorum. Gerçekten, terör konusunda Artvinliler şimdiye kadar her zaman çok duyarlı ve bilinçli hareket etmişlerdir.

Elbette ülkemiz için güvenlik meselesi son derece önemlidir. Demokrasinin yaşatılabilmesi için ülkemizin güvenlik meselesini kökten çözmesi gerekmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman terör örgütleriyle acımasızca mücadele edilmesi gerektiğini ifade ettik çünkü teröristler, birileri tarafından eğitilmiş ve birilerinin hedeflerine uygun olarak programlanmış ve başkalarının hedeflerine göre eylem yapan cinayet şebekeleridir. Tabii, burada güvenliği sağlamak noktasında en önemli sorumluluk elbette Hükûmete aittir. Güvenliği sağlamak Türkiye’yi yönetenlerin yapması gereken en önemli iştir. Burada birinci tartışılacak konu: Hükûmet yetkilileri, Sayın Cumhurbaşkanı, Başbakan ve diğer bakanlar gittiği zaman her türlü güvenlik tedbirini eksiksiz alan Hükûmet, muhalefet liderleri konusunda aynı duyarlılığı niçin göstermemiştir? Bu konuyu Hükûmetin muhakkak bu kürsüye gelerek açıklaması lazımdır, bence bu konunun araştırılacak en önemli kısmı burasıdır.

Bugün de muhalefet liderlerine dönük birtakım dedikodular maalesef sokakta dolaşmaktadır. Çünkü bu dedikoduların önünü almak da elbette ki Hükûmetin görevidir çünkü sadece demokrasilerde muhalefet vardır ve muhalefeti yaşatmadan demokrasiyi yaşatmak da mümkün değildir. Ülkemizin içinden geçtiği böyle sıkıntılı bir süreçte bu konuların konuşulması da şeyyu vukuundan beter bir durumdur.

Şimdi, bu araştırma önergesinden hareketle, geçmişten beri tekrar ettiğimiz bazı hususları yeniden burada ifade etmek istiyorum. Son dönemde Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Kandil’e Türk Bayrağı dikmeden PKK’yla mücadelenin hedefine ulaşamayacağını defalarca burada anlattı. Dolayısıyla, PKK terör örgütünü yöneten içerideki ve dışarıdaki bütün terör odakları, karargâhları yerle bir edilmelidir, Kandil’e acelece Türk Bayrağı dikilmelidir.

İkinci bir konu, son dönemde PKK’yla DHKP-C’nin yeniden ortak eğitim ve ortak eylem kararı aldığı değerlendirmeleridir. Bu doğruysa, Artvin’deki PKK eyleminde DHKP-C’nin bir desteği ve katkısı var mıdır? Yoksa, sadece, üç beş PKK militanının gerçekleştirdiği sıradan bir eylem midir? Bunun ortaya konması lazım.

Yine, olayın meydana geldiği yerin sınırimıza çok yakın bir bölge olduğu da dikkate alınarak sınır güvenliğinin artık Türkiye gündeminden çıkartılacak şekilde sınır güvenliğiyle ilgili gerekli bütün tedbirlerin alınması lazım. Bugün, bütün terör örgütleri sınır güvenliğiyle ilgili Türkiye’nin zafiyetlerinden istifade etmekte ve silah, mühimmat, militan geçişlerini, maalesef, sınırlarımızdan sağlamaktadır. Bu konuda da etkin, kalıcı ve hepimizi ikna edecek tedbirleri almak Hükûmetin görevidir.

Değerli arkadaşlar, terörle mücadelenin olmazsa olmazı istihbarattır. Bu, son dönemde ortaya çıkmıştır ki yaptığımız araştırmalar çerçevesinde, FETÖ terör örgütünün en çok zarar verdiği yer istihbarat yapılanmamızdır. İstihbarat yapılanmasının zafiyetlerinin zaman kaybetmeden giderilmesi, istihbaratın eksikliklerinin giderilmesi ve istihbaratın bugünün ihtiyaçlarına göre yeniden inşa edilmesi olmazsa olmaz bir durumdur. Yoksa, terör örgütlerinin peşinden “Efendim, şuradan geldi, buradan kaçtı.” diye, nokta operasyonları yapacak şekilde istihbaratı bir yere getirmeden başarıyla terörle mücadele yapılamaz. Bu bakımdan, ülkemizin bu istihbarat konusunda muhakkak gerekli çözümleri üretmesi lazım.

Bakınız, ülkemiz son altı aydır olağanüstü hâlde yönetilmektedir. Bu sıkıntılar giderilmeden olağanüstü hâlden çıkılması mümkün değildir. Bugün, Fransa dahi uzun süredir olağanüstü hâl uygulamasından çıkamamıştır. Demokrasinin tüm organlarıyla birlikte işletilebilmesi için de terörün gündemden çıkarılması ve bu olağanüstü hâlin gerekçelerinin ortadan kaldırılması lazım.

Yapılan bu tür saldırıların arkasında Türkiye'yi bir iç savaş ve kaos ortamına sürüklemek isteyenlerin olduğu da açıkça ortadadır. Dolayısıyla, bu tip eylemleri basit bir PKK eylemi olarak değerlendirmemek lazım. Bu eylemlerden sonra herkesin sağduyusunu muhafaza etmesi lazım ama bu sağduyunun sağlanması konusunda Hükûmetin de gerekli sorumluluğu ve duyarlılığı göstermesi lazım. Eğer sağduyuyu muhafaza edemezsek terörle ilgili bir kaos olmasa, bir iç savaş olmasa bile terör gündeminden uzaklaşmıyoruz. Terör gündeminden uzaklaşıp güven ortamını sağlayamadığımız zaman da ortaya bir iç savaş çıkmasa bile başka kaoslar çıkmaktadır. Bugün ekonominin içinde bulunduğu durum ortadadır. Bugün dövizdeki yükseliş durdurulamamaktadır. Bunun sebebi nedir? Türkiye'nin sağlıklı olarak istihdam yaratacak yatırımlar yapamamasıdır, Türkiye'nin turist getirememesidir, Türkiye'nin ihracat yapamamasıdır. Eğer Türkiye'de huzur olduğunu -biz kendi kendimize istediğimiz kadar konuşalım- dünyaya anlatamazsak kimse Türkiye'ye yatırım yapmaya gelmiyor. Gene, Türkiye'de huzur olduğunu -biz istediğimiz kadar kendi kendimize konuşalım- dünyaya anlatamazsak Türkiye'ye, ne İstanbul'a, ne Antalya'ya, ne Muğla'ya, ne İzmir'e ne de Türkiye'nin başka bölgelerine turist gelmiyor. Eğer kendi kaynaklarımızı devreye koyacaksak turizm sektörünü, yatırım sektörünü, üretim sektörünü, ihracatı devreye koymamız lazım. Bunları yapabilmemiz için de Türkiye'de güvenliği sağlamamız ve demokrasiyi işletmemiz lazım. Ama, şunu açıkça bilmek ve görmek lazım ki bir ülkede huzur yoksa ne demokrasi işliyor ne de ekonomi işliyor. Bu bakımdan, Hükûmetin, Türkiye'yi kaosa götürecek bu tip siyasi saldırılara karşı son derece duyarlı olması lazım ve bu yapılan saldırının aydınlatılması konusunda bugüne kadar yapılan çalışmalar yeterli olsaydı, ağustos ayından bu yana geçen altı ayda bunların aydınlatılması lazımdı. Burada bir eksiklik olduğu aşîkârdır. Bu bakımdan, Hükûmetin bu eksikliği burada giderip yapılanları milletimizle milletin kürsüsünden paylaşması gerekir diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Önerinin lehinde ikinci söz Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'e aittir.

Buyurun Sayın Baydemir. (HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin önergesi lehinde grubum adına söz almış bulunuyorum.

Her şeyden önce, kimden kime yöneltilirse yöneltilsin bir siyasi partinin liderine yönelik bir suikast girişimini grubum adına, temsil etmiş olduğum camia adına kınıyorum, lanetliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her birimizin yaşam hakkı biri birinden üstün değildir, her birimizin, her bir insanın yaşam hakkı tereddütsüz ki kutsaldır. Yaşam hakkını veren dışında hiç kimsenin ona el uzatmaya hakkı ve haddi yoktur. Siyaset literatüründe demokratik rejimlerde seçimle işbaşına gelmiş bir siyasetçinin de görevden alınması ancak ve ancak onu göreve getiren halkın uhdesinde, halkın iradesinde olan bir husustur. Sayın Kılıçdaroğlu'na yöneltilen bu saldırı Türkiye siyaset tarihinde maalesef ilk saldırı değildir ve maalesef son saldırı da değildir. Dolayısıyla, hakikat,

hakikate ulaşmak, hakikati bir bütün olarak açığa çıkarmak ancak ve ancak bu ve buna benzer olası saldırıları ortadan kaldırmanın en etkili yolu, en önemli yöntemi olabilir. Bu itibarla, bir kez daha camiamızdan Cumhuriyet Halk Partisi camiasına geçmiş olsun dileklerimizi ifade etmek istiyoruz. Özü itibarıyla çok açık ve net söylüyorum, o konvoyda Sayın Kılıçdaroğlu'nun olmasıyla veya Sayın Demirtaş'ın, Sayın Yüksekdağ'ın olması veya Sayın Bahçeli'nin olması veya Sayın Binali Yıldırım'ın veya Davutoğlu'nun olması arasında ne fark vardır? Çok açık ve net söylüyorum: Hiçbir fark yoktur. O hâlde bu saldırı sadece bir partiye değil, legal, demokratik siyasete yöneltilen bir saldırdır. Bir kez daha söylüyorum: Bu saldırı, maalesef ilk değildir ama aynı zamanda son saldırı da olmamıştır. Cumhuriyet tarihi boyunca ve yakın tarihimize baktığımızda, DEP milletvekili Mehmet Sincar, 4 Eylül 1993 yılında Batman'da uğradığı silahlı saldırı sonucu maalesef hayatını yitirdi. 13 Mart 2010 tarihinde, Demokratik Toplum Partisi Genel Başkanı Sayın Ahmet Türk, Samsun'da saldırıya uğradı. 18 Şubat 2003 tarihinde, Barış ve Demokrasi Partisi milletvekili Sebahat Tuncel, yine Sinop'ta saldırıya maruz kaldı. 2015 yılının Kasım ayından şu ana kadar ve şu anda da cezaevinde bulunan Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş makam aracında olduğu esnada silahlı saldırıya maruz kaldı. Aracın zırhlı olmasından kaynaklı hayatta kaldı.

Bize yönelik saldırıları anlatmadan önce, bugüne kadar hangi siyasi parti olursa olsun saldırıya maruz kalmalarını kabul edilemez buluyoruz, kınıyoruz. Ancak şunu da ifade etmeme müsaade buyurun. 7 Haziran öncesinde 70 yerde il, ilçe binalarımız ve seçim bürolarımız 120 defa saldırıya uğradı. Adana ve Mersin il binamız bombalandı, 5 Haziranda Diyarbakır mitingimiz bombalandı. Yine Bingöl'de Hamdullah Öge adlı seçim çalışanımız faili meçhul bir şekilde katledildi. 6-8 Eylül 2015 tarihinde 300'den fazla parti binamıza saldırı oldu. 8 Eylül gecesi genel merkez binamız saldırıya maruz kaldı. 29 Ekim 2016'dan bugüne kadar il, ilçe örgütlerimize ve mahalle temsilciliklerimize yönelik 74 saldırı gerçekleşti.

Çok açık ve net söylüyorum. Bu ülkede her bir siyasi parti ve her bir siyasi partinin lideri ve her bir siyasi partinin aktivisti bu ülkenin her karış toprağında gezme, dolaşma, propaganda yapma hakkına, hürriyetine, özgürlüğüne sahip olmalıdır.

Şimdi, müsaadeniz olursa, ben dikkatlerinizi bambaşka bir noktaya çekmek istiyorum. O da şudur ki: Değerli kardeşlerim, bu ülkede neredeyse 22 Temmuz 2015 tarihinden bugüne değin legal demokratik siyasetin zemini ortadan kaldırılıyor. Çok açık ve net söylüyorum, bu şiddet sarmalının birinci derecede mağduru hayatını yitirenlerdir; ikinci derecede mağduru ise legal demokratik siyasetin ta kendisi ve özellikle HDP'nin ta kendisidir. Bugün burada bulunması gereken ve saldırıyı ilk kınayanlardan Eş Genel Başkanlarımız Sayın Demirtaş, Sayın Yüksekdağ ve 11 milletvekimiz şu anda cezaevinde bulunuyorlar.

Peki, ne oldu da bu noktaya gelindi, ne yapılırsa bu kaos ortamından çıkılır? İşte, bu önerge bir vesile hâline dönüştürülebilir. Bunun üzerinden hakikate ulaşma çabasını ortaya koyabiliriz. Çok açık ve net, darbeden tam da kırk gün sonra bu gerçekleşiyor. Eğer iddia edildiği gibi direkt Sayın Genel Başkanın hayatı hedef alınmışsa o güzergâhı kim bildirdi? Nasıl böyle bir bilgiye ulaşabildiler, nasıl ulaşabildiler? Neyi hedefliyorlardı? Büyük bir kaos.

Peki, o kaos bugün bu ülkede yok mu ya da o kaosu riski yok mu bu ülkede? Maalesef var. Maalesef var. Ve öyle bir noktadayız ki özgürlük alanlarının tamamı elinden alınıyor... Bir zırhlı araç tahsisıyla bu meselenin üstü örtülemez, kapatılamaz. Bir zırhlı araç tahsis etmekle biz bu musibetleri bertaraf etme şansına sahip olmayacağız. Roboski'den başlamamız lazım. Roboski katliamından başlamamız lazım. Suruç'la sürdürmemiz lazım. Ceylânınar'la sürdürmemiz lazım. Hrant Dink'e

kadar gitmemiz lazım. Ankara gar katliamına kadar gitmemiz lazım. Bütün bunlara ışık tutmamız lazım, bütün bunları aydınlatmanın çabasını ortaya koymamız lazım ve bir şey daha yapmak lazım. İşte, bu, bütün araştırma önergeleri, maalesef, iktidar partisinin reyleriyle, oylarıyla, araştırılmaya, soruşturulmaya izin verilmedi. Emin olun ha, emin olun, üstü örtülen, karanlıkta kalan her bir saldırı yeni saldırıların zemin hazırlayıcısıdır ve o saldırılar sadece ve sadece temsil edilen kitleye yönelik bir zarar değildir. Bu ülkenin geleceğinin tümüne yöneltilebilecek en büyük zarar, en büyük saldırdır.

Peki, nasıl böyle bir atmosfere geliniyor? Nefret diliyle geliniyor. Bakın bütün siyasi suikastlara ama bütün siyasi suikastlara, önce medya tarafından hedef gösteriliyor, şeytanlaştırılıyor, saldırıya açık hâle getiriliyor ve akabinde de saldırılar gerçekleştiriliyor. Ondan sonra gösterilecek reaksiyonların, testi kırıldıktan sonra gösterilecek reaksiyonların emin olun çok ama çok büyük bir kıymetiharbiyesi yoktur, eğer ki testinin kırılması için yeteri miktarda samimiyetle bir duruş ortaya konulmamış ise. Bu itibarla da, gelin, gelin bir çıkış yolu arayalım, hep birlikte bir çıkış yolu arayalım. “Bu musibetten çıkışın yol ve yöntemleri nelerdir, Parlamento bu konuda nasıl bir sorumluluk üstlenmelidir, Hükümet, sorumluluğunun gereği, objektif sorumluluğunun gereğini nasıl yerine getirmelidir?” Bu suallere, bu sorulara hep birlikte yanıt arayalım.

İşte, onlardan bir tanesinin de yolu ve yöntemi; “Bu ülke, 2013-2015 dönemi içerisindeki çatışmazlık zemininden bir kez daha niye, hangi saikle çatışma zeminine geri döndürüldü?” sorusuna yanıt aramaktır. Muhalefeti ile iktidarıyla neden insanların hayatını koruyamadık? Neden barış prosesi, müzakere prosesi nihai sonucu elde edemedi? Neden bu başarısız oldu? Kimin rolü neydi? Kim ne yapması gerekiyordu da yapmadı, kim ne yapmaması gerekiyordu da yaptı, yapmak durumunda kaldı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – İşte bütün bunları araştırmak, bütün bunları soruşturmak ve sonunda aydınlık geleceğe bir barışı miras bırakmak hepimizin boynunun da borcudur.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, bir tek bizim hatibe bir dakika verilmedi.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, size de vermiştim bir dakika.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yok, vermediniz.

BAŞKAN – Tamamladınız. Ha, süre istemediniz. Verebiliriz yani...

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Bu duygularla hepinizi selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can.

Buyurun Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ramazan, Artvin milletvekili yok mu?

RAMAZAN CAN (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na 25 Ağustos 2016 tarihinde Artvin programı esnasında Şavşat-Ardanuç kara yolunda terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen suikast girişiminin aydınlanmasını muhtevi bir önerge. Bu önergeye geçerken burada şehit düşen kardeşimiz Fatih Çaybaşı'ya Allah'tan rahmet ve 2 yaralımıza da geçmiş olsun dileklerini iletıyorum.

Tabii, bu hadiseyi tasvip etmek asla mümkün değil; kınıyoruz, protesto ediyoruz ve Ana Muhalefet Partisi Liderine de ve Cumhuriyet Halk Partisine de geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Bu, sadece Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına yapılmış bir suikast girişiminden ziyade demokrasimize, siyasetimize ve hukukun üstünlüğüne yapılmış bir suikast girişimidir. Bütün siyaset kurumu olarak, sivil inisiyatif olarak bunu böyle değerlendirmek durumundayız. Netice itibarıyla, bugün ana muhalefet partisine yapılan suikast girişiminin yarın başka bir siyasi partiye ya da bir siyasi kimliğe yapılmamasının garantisi olamaz. Bu nedenle, bu tür suikast girişimlerine hep beraber karşı durmak durumundayız; kim yaparsa yapsın, onlara karşı durmak durumundayız.

Netice itibarıyla, burada hiçbir eylemin faili meçhul kalmaması gerekmektedir. Bu manada siyaset kurumu ve bizler siyasetçiler olarak üzerimize düşen her şeyi yapmakla mükellefiz. Aynı zamanda, buradan esinlenerek... Zaten -olaya müdahil olmuş- hazırlık tahkikatında savcılık ve ileri boyutunda da, kovuşturma safhasında da mahkemeler olaya el atacaktır. Delilleri toplaması anlamında, güvenlik kurumlarına yardım etme anlamında, yargıya yardım etme anlamında da Hükümet olarak, Bakanlık olarak ve siyaset kurumu olarak bizler kendi payımızı alıyoruz ve bunun gereğini ifa etmek için elimizden gelen gayreti göstereceğiz.

Burada şehitler üzerinden ve ölümler üzerinden tabii ki bir yarışa girmek doğru değildir, ahlaki de değildir ancak bazı şeyler söylendi. 2002 tarihi itibarıyla şehit sayısı, ölü sayısı, bugün itibarıyla şehit sayısı ve ölü sayısı üzerinden bir denklem kurulmaya çalışıldı; bu doğru bir şey değildir, doğru bir mukayese de değildir çünkü o tarihler itibarıyla teröristler bir eylemsizlik kararı almıştır, bugün ise eyleme geçmiştir. Netice itibarıyla güvenlik güçlerimiz de artık “Bekle, gör.” politikasından ziyade, terörü ve teröristi kaynağında bulup imha etme yoluna geçmiştir. Netice itibarıyla bu farklı bir konsepttir, güvenlik açısından da farklı bir stratejiyi beraberinde getirmektedir. Farklı bir strateji olduğundan dolayı riski de beraberindedir. Bu riskin tabii ki bedeli de ağır olmaktadır, bunu hep beraber yaşıyoruz. Netice itibarıyla, terörün çeşitliliği anlamında da 2002 ile bugün mukayese edilemez. Bunu da göz ardı etmemek lazım.

Diğer taraftan, ana muhalefet partisinin güvenlik anlamında “Hükümet üzerine düşmüyor.” benim araştırma önergesinde okuduğum kadarıyla... Burada şunu söyleyebilirim: Sayın Başbakanımızın ana muhalefet lideri ve muhalefet partisi lideriyle görüşme yaptığı ve bu konuyla ilgili, yakın koruma sistemine geçilmesi ve zırhlı araçla ilgili de kamuoyuna yansıyan, bizim de bildiklerimiz var. Bu manada tabii ki üzerimize düşeni yapmamız lazım.

Netice itibarıyla sözlerimi uzatmak istemiyorum. Bugün Anayasa değişiklik önergelerinin oylamalarına devam edeceğiz. Gece geç saatlere kadar, hep beraber çalışıyoruz. Kamuoyunu yakından ilgilendiren bir değişiklik.

Biz siyaset kurumu olarak ve iktidar partisi grubu olarak bu suikast girişiminin siyaset kurumuna ve demokrasimize yapılmış, sadece Kılıçdaroğlu’na yönelik değil, hepimize yönelik bir suikast girişimi olduğunu kabul ediyor, bu manada üzerimize düşeni, hep beraber, gruplar olarak, siyasi partiler olarak elimizden geleni yapacağız diyor, grup önerisini de Genel Kurulun takdirine bırakıyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz efendim.

BAŞKAN – ...ama sunmadan önce bir toplantı yeter sayısı talebi olmuştur.

Sayın Altay, Sayın Akar, Sayın Bayraktutan, Sayın Arslan, Sayın Ekici, Sayın Hürriyet, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Tümer, Sayın Tarhan, Sayın Koç, Sayın Nurlu, Sayın Bozkurt, Sayın Akyıldız, Sayın Özdemir, Sayın Tuncer, Sayın Durmaz, Sayın Köprülü, Sayın Türkmen, Sayın Şeker, Sayın Hakverdi, Sayın Köse.

Şimdi yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Pusula verenlerin ayrılmaması durumunu söyleyin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İkaz edin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, pusula veren sayın milletvekilleri salondan ayrılmasınlar lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz isimlerini talep edeceğiz.

BAŞKAN – Henüz pusula gelmedi, gelirse söyleyecektim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Burada olup olmadıklarını talep edeceğiz çünkü bu Mecliste çok hile olmaya başladı.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.35****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, yoklama devam ederken, izin verirsiniz bir konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Biliyorsunuz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, böyle bir usul yok, yoklama işlemini bitirmemiz lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir usul yok, İç Tüzük’ü doğru, sen oku. İşlem yapılıyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu örnek olsun Engin Altay Bey’e de Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir de sisteme girmeden söz talep etmemenizi istirham ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki.

Yazılı olarak meramımı anlatayım, gerekirse siz oradan, kürsüden okursunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Onu biz takdir ederiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki Sayın Başkan.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- CHP Grubunun, 25/8/2016 tarihinde Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’na 25 Ağustos 2016 tarihindeki Artvin programı esnasında Şavşat-Ardanuç karayolunda terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen suikast girişiminin aydınlanması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Böylece alınan karar gereğince sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 446)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun birinci görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Geçen birleşimde 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 3'üncü maddeye geçiyoruz.

Geçmeden önce Sayın Gök'ün bir söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Şuradan konuşayım isterseniz, buradan kesiyorsunuz çünkü.

BAŞKAN – İsterseniz bir dakika 60'a göre süre vereyim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yok, ben şuradan izah edeyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ama. Sayın Başkan, biraz önce beni uyardınız, böyle bir usul yok. 60'a göre söz verirsiniz verirsiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen yoklama esnasında söz istedin. Sen şuraya gidip şurada konuşuyorsun.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, Sayın Gök'e ben söz verdim, kusura bakmayın. Söz verecek olan benim.

Sayın Gök, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, elbette Sayın Elitaş da oturum açıldıktan sonra söz isteyebilir, bizim ona diyeceğimiz olmaz, kendisi de bir grup başkan vekili olarak konuşabilir.

(x) 447 S. Sayılı Basmayazı 9/1/2017 tarihli 53'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, doğru bir şey değil. Böyle bir şey olur mu? Usulde yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yüz kere şuradan konuştun ya, yüz kere ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüz kere yaptığınızı usul yapıyorsunuz, yazılı hukuk önemlidir, sen biliyorsun bunu.

BAŞKAN – Sayın Gök, yalnız, meramınızı kısa bir şekilde ifade edebilirsiniz buyurun, sizi dinliyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yani biz Sayın Elitaş’ı her zaman burada konuşurken görüyoruz, saygımızdan ötürü bir şey de demiyoruz, herhâlde o da bize itibar edecektir.

BAŞKAN – Buyurun, ben sizi dinliyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, dün akşam yapılan oylamadan sonraki tutumunuzla ilgili olarak bir usul tartışması açmak istiyoruz. Dün 2’nci maddenin oylanmasından sonra, Başkanlığınızca oylama sonuçlarının açıklanmasından sonra hep beraber gördük ama siz de o arada ara verdiniz. Tekrar geldiğiniz zaman Grup Başkan Vekilimiz Sayın Altay söz istedi. Siz “Konuşmamı bitireyim.” dediniz ama konuşmanızı bitirdiğinizde oturumu kapatarak içeri gittiniz ve Sayın Grup Başkan Vekilimizin de konuşmasına fırsat tanımadınız. Çünkü oturumda, ikinci oylama tutanağı okunduktan sonra fark ettiğimiz husus ve Sayın Altay’ın eğer konuşma yapacak olsaydı söyleyecekleri şuydu, ben şimdi onları size naklediyorum: Sayın Başkanım, birlikte oturumu yönettiğiniz divan kâtiplerinden, Cumhuriyet Halk Partisinin kontenjanından seçilmiş olan kâtip üyemiz Ali Haydar Hakverdi, sizinle beraber dün oturumu yönetti, oylamaları beraber yaptınız. Divan kâtibimizin oylama sırasında tespit etmiş olduğu ve kendisine İç Tüzük’ün 16’ncı maddesiyle verilen, seçimlerin düzen ve dürüstlük içinde geçmesini denetlemek görevini yerine getirdiği ve buna dönük, oylamaların gizli yapılmadığı, pek çok AKP milletvekilinin, bakanların oylamalarını göstere göstere, açık oy kullandığını tespit ettiği yönündeki bir şerhi oylama sonuç tutanağına yazmasına fırsat vermeden, o anda Divanda bulunmayan bir başka kâtip üyeye imzalatmak suretiyle oylama tutanağını okuduğunuzu anlamış bulunuyoruz.

Dolayısıyla, Başkanlık Divanı kürsüsünde bulunan Divan kâtibi Sayın Ali Haydar Hakverdi’nin sizinle birlikte görevde olduğu belliyken oylama tutanağındaki bu şerhi yazmamak suretiyle Divanda oturmayan bir başka üyeye, onun görmesine fırsat vermeden, bilgisi ve rızası dışında imzalatmak suretiyle yapmış olduğunuz işlem usule aykırıdır.

Bu nedenle, tutumunuz hakkında usul tartışması açmak istiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, usul tartışmasını açıyoruz.

Lehte ve aleyhte söz taleplerini tespit ediyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lehte.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Lehte.

LEVENT GÖK (Ankara) – Aleyhte.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aleyhte.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Aleyhte.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Aleyhte.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Aleyhte.

BAŞKAN – Lehte ilk söz Sayın Elitaş, Sayın Doğan Kubat.

LEVENT GÖK (Ankara) – Nasıl efendim? Burada da var.

BAŞKAN – Var mı burada?

LEVENT GÖK (Ankara) – Var efendim.

BAŞKAN – Aleyhte Sayın Gök ve Sayın Kerestecioğlu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, aleyhte biz istedik önce.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ali Haydar Hakverdi’yi yazıyoruz biz efendim.

BAŞKAN – Yani, Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan söz talebi varsa takdim edebiliriz.

Lehte ilk söz Sayın Elitaş’a ait.

Tutumum lehinde buyurun Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 2’nci maddesinin oylamasının sayım sonucuna ilişkin tutanağın kâtip üyelerce imzalanmasıyla ilgili yapılan işlemin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün de ifade ettim, bugün de söylüyorum; İç Tüzük’ün 16’ncı maddesi kâtip üyelerin ne yapacağını yazmış:

“MADDE 16- Kâtip üyelerin görevleri şunlardır:

1. Tutanakların tutulmasını denetlemek;
2. Tutanak özetlerini yazmak;
3. Genel Kurulda evrak okumak;
4. Yoklama yapmak;
5. Oyları saymak;
6. Seçimlerin düzen ve dürüstlük içinde geçmesini denetlemek;
7. Söz sırasını kaydetmek.”

Biz (6)’ncı fıkraya göre yani 16’nın (6)’sına göre bir işlem yapmıyoruz. Dün söyledim, bugün tekrar söylüyorum: Biz bir kanun görüşmesinde oylama yapıyoruz; seçim yapmıyoruz, seçim yapmıyoruz, seçim yapmıyoruz. Bunu açık ve net bir şekilde öğrenmeniz gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki: Oylama yapılırken Başkan ve Divan üyeleri sadece okuma yaparlar. Oylama sayımına girdiği anda bütün Divan kâtipleri görevlidir. Başkanlık Divanı üyelerine de yani idare amirleri ve diğer arkadaşlara Sayın Başkanın çağrısı üzerine görev verilmiştir. Oylama yapıldıktan sonra, kupalar kaldırıldıktan sonra Divan kâtibinin orada oturması imza atmasına yetkili değildir.

Üç: Divan kâtibi eğer “Ben buna imza atmıyorum.” diyorsa görevini ihmal ediyor, istismar ediyor demektir. Meclis Başkanlığının, derhâl, imzadan imtina eden Divan kâtibini görevden alması gerekir, ona Divanda görev vermemesi gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin göreviniz sadece oyların sayısını tespit etmektir, başka bir hakkınız, yetkiniz, göreviniz yoktur, seçim yapmıyoruz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Oy sayıyorsun Elitaş, oy sayıyorsun, oy, oy. Çarpıtma.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Dördüncüsü: Sayın Başkan, bakın, geçen bir yoklama yapıldı, o yoklamada... Bizim İç Tüzük’ümüzün 57’nci maddesine göre “20 milletvekili aynı anda ayağa kalkarsa...” diyor ve o zaman itiraz ettim, dedim ki: “Burada bulunan milletvekilleri, 20’den fazla olan milletvekilleri sanal mı?”, “Hayır, biz milletvekiliyiz.” dediler. Nasıl ki burada zaman, yoklama

için verdiğiniz iki dakikalık süre dolduğunda hiçbir milletvekilinin pusulasını kabul etmiyorsanız, aynı anda 20 milletvekili ayağa kalkmadıysa onların yoklama talebini de işleme almamanız gerekir. O milletvekilleri yoklamaya girmeyip de o haklarını kullanıyorsa, ayağa kalkmadıkları takdirde...

LEVENT GÖK (Ankara) – Hepsi ayağa kalktı, hepsi ayağa kalktı. Oradan etmek çıkmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...grup başkan vekilinin talimatı doğrultusunda bu işleme katılmadıkları anlamını ifade etmiş olur.

LEVENT GÖK (Ankara) – Oradan etmek çıkmaz, oradan etmek çıkmaz. Hepsi ayağa kalkarak...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Onun için, Değerli Başkan, madem İç Tüzük'ü uyguluyoruz, 20 milletvekilinin aynı anda ayağa kalkması gerekir...

LEVENT GÖK (Ankara) – Oradan etmek çıkmaz sana Sayın Elitaş, etmek çıkmaz, hepsi kalkıyor. Hepsini tutanağa yazıyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...nasıl ki iki dakikada koşu koşu gelen bir milletvekilinin oy pusulasını dikkate almıyorsunuz, ayağa kalkmayan 20'nci milletvekilini saymamanız gerekir. Usulü bu şekilde tatbik ederseniz İç Tüzük'e uygun olmuş olur.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Bizim bütün yoklamalarımızda ayağa kalkılır ve hepsi tutanaklara geçiyor, hepsi tutanaklarda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tutumum aleyhinde ilk söz...

Sayın Hakverdi, siz mi konuşacaksınız?

LEVENT GÖK (Ankara) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hakverdi. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Genel Kurul, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, öncelikle ben bir milletvekiliyim ve Divan kâtip üyesiyim, burada süs bitkisi olarak oraya oturtulmadık biz. Oylamalar başladığında bize bir görev veriliyor; öncelikle, şuraya zarfların, pulların ve katılımcıların işaretlenmesi, düzgün, sistemli bir şekilde oy kullanılması için oralarda görev alıyoruz. Madem sadece pulları saymakla yetkiliyiz, neden oralara oturuyoruz pratik olarak? İç Tüzük o kadar açık ki, çarpıttıyorsunuz, kendi lehinize kullanıyorsunuz ve bizi yok saymaya çalışıyorsunuz. Oradaki düzeni sağladıktan sonra, hep beraber, Divan üyeleriyle beraber orada oylamanın sonuçlarını tespit ediyoruz ve tutanağı imzalayan sadece 2 Divan üyesi oluyor, şu an orada oturan Divan üyeleri. Şu an, mevcut salondaki oylamalar veya tutanakların tamamı, bu 2 Divan üyesi ve Meclis Başkanı veya Başkan Vekili tarafından imzaya bağlanıyor.

Dünle ilgili Divan tutanağını az önce getirdiler. Bakın, Meclis Başkan Vekilimizin gönderdiği tutanak. İçerisinde MHP Divan üyesi yok çünkü dün MHP Divan üyesi burada oturmuyordu, orada imzaya yetkili Divan üyesi ben idim; bugüne kadar hep böyle olmuştur. Başkanla Divandaki konuşmamızı aktarıyorum, yanlışsa, en ufak bir eksiği varsa hemen oradan açıklamasını yapabilir: “Sayın Başkan, saat gece üçü geçti, gerginlik artabilir bu imza dolayısıyla. Bakın, açık oylama yapıldı. Ben bu açık oylamayı tespit edeceğim ve imzaman altına bunu şerh vereceğim.” dedim. Başkan dedi ki: “Genel Kurul kararı aldık, imzaman altına şerh veremezsin.” Ben de “Benim imzam namustur, benim namusumdur, sizin iradenizle benim namusuma halel gelemmez. Ben oraya şerh veririm. Asla namusumu sizin iradenize teslim etmem.” dedim. (CHP sıralarından alkışlar) Başkan da “Tamam, gerginliği artırmayalım...”

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Ne alakası var?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – ...imzadan imtina ettiğini yazalım, siz ayrıca, haricen serh verin.” dedi. Bu hususta anlaştık Başkanla; sözünü tutmadı, hile yaptı ve benim haberim olmadan MHP Divan üyesini getirdi, imzalattı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Divan üyesi Başkanlığa hakaret ediyor Sayın Başkan. 163’ü uygulayın Sayın Başkan.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Kendisi burada şahittir, gelsin bunu izah etsin. Ben, bu hilenize ortak olmam. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanlığa hakaret ediyor. Divan üyesi Başkana hakaret edemez, 163’ü uygulayın.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdiden bu hileyi yapıyorsanız bizi yok sayıyorsunuz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu Divan üyesi orada görev yapamaz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – ...bu rejim değişikliğini geçirdikten sonra...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 163’ü uygulayın. Divan üyesi Başkanlığa hakaret edemez.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – ...bizim hâlimiz, muhalefetin hâli nice olur. İmza namustur, ben onun arkasındayım.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir Divan üyesi milletvekili Başkanlık Divanına hakaret edemez. Şu anda Divan üyesi Başkanlık Divanına hakaret etmiştir.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Usulsüzlük yapıyor.

LEVENT GÖK (Ankara) – Usulsüzlük yapıyorsa ne diyeceksin?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lütfen İç Tüzük’ün gereğini yapın.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, Sayın Zihni Açıba’ya söz vermek durumundayım onun da ismi geçtiği için, aynı şekilde.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Talebim var Sayın Başkan, talebim var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Açıba.

İki dakika süreyle size söz veriyorum.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- *Sakarya Milletvekili Zihni Açıba’nın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi’nin usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ZİHNİ AÇBA (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, bir ifadeyi reddediyorum. Bu Genel Kurul salonunda hiç kimsenin hiç kimseyi getirtmek gibi bir hakkı, yetkisi ve gücü olamaz; hele hele Zihni Açıba’yı getirtecek hiç kimse olamaz, bir. (CHP sıralarından gürültüler)

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Geç, geç onları.

ZİHNİ AÇBA (Devamla) - İkincisi: Dün, Genel Kurul tutanağını, Kanunlar ve Kararlar Dairesinden Divanda görevli bulunan bir bürokrat “Divan kararıdır.” deyip, şurada, kürsünün etrafında dolaşırken önüme getirdi, üzerinde isminin yazılı olduğu bir kâğıt. Eğer ben, bu Meclis Genel Kurulunda, üzerinde isminin yazılı olduğu bir kâğıda imza atamayacaksam hangi kâğıda imza atacağım, o kadar güvenemeyeceksem hangi kâğıda güveneceğim? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Boş, boş...

ZİHNİ AÇBA (Devamla) - Önüme konulan bu kâğıda güvenmeyeceksem hangi kâğıda güveneceğim?

Neticede, dün olan hadisenin şahsımla ve grubumuzla herhangi bir alakası yoktur, rol çalma, rol kapma veya yer tutma gibi bir gayretimiz de yoktur. Sadece, önümüze gelen Başkanlık Divanının kararını imzalamışızdır. Onun dışında, bu hadiseyle hiçbir alakamız yoktur.

Saygıyla arz ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Zihni Bey, sizi aldatmışlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Hakverdi, bir saniye...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, sadece tutanaklara geçmesi için söylüyorum.

BAŞKAN – Bir saniye...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bakın, siz orada görev yaparken, siz orada otururken başka bir Meclis Başkan Vekili gelip imza atabilir mi? Ayşe Nur Bahçekapılı atabilir mi, Akif Hamzaçebi atabilir mi, başka bir başkan vekili, siz orada otururken imzanızı atabilir mi? Vicdanınıza.

BAŞKAN – Sayın Hakverdi, parmağını işaret etme, ben size söyleyeceğim şimdi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir saniye... Bir saniye Sayın Elitaş, lütfen...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 161'i lütfen uygulayın.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, bir saniye...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili bu yüce Meclisi temsil etmektedir, 550 milletvekilini temsil etmektedir.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - O makama kimse hakaret edemez!

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Siz hakaret ediyorsunuz, siz!

BAŞKAN - Buradaki konuşmayı aktardı Sayın Hakverdi ve şahsıma da sataştığı için burada bana da cevap hakkı doğdu.

Sayın Hakverdi, elini vicdanına koy...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Eyvallah!

BAŞKAN - “Burada ben, her ne kadar siz yönetiyorsanız da partimin baskısı altında kendimi hissediyorum, partim beni zorluyor.”, bunu dediniz mi, demediniz mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dedin mi, demedin mi? Dedin mi, demedin mi? Hadi buyur! Hadi buyur!

BAŞKAN - Vicdanına koy elini, dedin mi, demedin mi? Devamında... (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kesinlikle böyle söylemedim! Kesinlikle böyle söylemedim!

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Namus ne oldu, namus!

BAŞKAN – Bakın, ben bunları söylemeyecektim ama çok haksız ifadeler kullandınız.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Yuh! Yuh sana!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Kesinlikle böyle söylemedim!

BAŞKAN – Otur, otur yerine, otur, ben konuşuyorum! Otur! Otur yerine! (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Cevap istiyorsunuz, buyurun o zaman.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, 161’i uygulayın! Sayın Başkan, lütfen 161’i uygulayın!

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, nasıl emir böyle ya! Nasıl bir emir bu ya!

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Kimsin sen!

BAŞKAN – Bakın, bana o kadar ağır hakarete bulunacaksınız, haksız bir şekilde hakarete bulunacaksınız...

LEVENT GÖK (Ankara) - Orası emir verme yeri değildir öyle! Usulsüzlük yapma yeri değil orası öyle! Sahte oy pusulası kullandırıp onu koru, bunu koru!

BAŞKAN - Siz bana “Partimin baskısı altındayım, siz de anlıyorsunuz, bir grubun mensubuyum. Burada ben şerh mi atayım, imzadan mı imtina edeyim?” dediniz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ne oldu namus, ne oldu! Hani namus!

BAŞKAN - Ben de şunu söyledim: “Şerhin hukuken yok sayıldığına bu Genel Kurul karar verdi.”

LEVENT GÖK (Ankara) – Dediniz mi, demediniz mi?

BAŞKAN – Dolayısıyla “Ben o zaman imzadan imtina edeyim, Meclis Başkanına da niçin imzadan imtina ettiğimi ifade edeyim.” dediniz.

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, bir şeyi doğru koyalım, burada ben olduğum müddetçe senin partin seni yönetmez burada, burada burayı ben yönetirim, Meclis Başkan Vekili yönetir, bunu bileceksin. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar) Meclis Başkan Vekili yönetir ve burada Meclis Başkan Vekili söz vermeden ne şerh yazabilirsin ne konuşma hakkın vardır.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – “Otur yerine!” ne demek?

BAŞKAN - Herkes hakkını, hukukunu bilecek. Herkes hakkını, hukukunu bilecek.

MUHAMMED ERKEK (Çanakkale) – Siz de bileceksiniz!

LEVENT GÖK (Ankara) – Siz de bileceksiniz hakkınızı!

BAŞKAN - Bakın, değerli arkadaşlar, burada...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, ben tamamlayayım Sayın Elitaş çünkü çok haksız bir şekilde...

Sayın Hakverdi, ben bunlara girmeyecektim. Etik olarak da doğru bulmuyorum ama az önce haddinizi de aşarak, hakaretvari bir türlü...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hakaret, “vari” değil, hakaret!

BAŞKAN - ...bir şekilde Meclis Başkan Vekilini tahkir ettiniz, bunu yapmayacaktınız, bunu yapmayacaktınız. (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Ben İç Tüzük'ü uyguluyorum ve bundan sonraki süreçte de bu İç Tüzük ne derse yine onu uygulayacağım ama arada ilişkilerimiz, kardeşlik hukukumuz, burayı yönetirken birlikte hukukumuz, konuşmalarımız, özel şeyler de konuşulabilir ama ne olursunuz, kalkın, doğruyu konuşun ya da hiç konuşmayın, vatandaş sizi doğru bilsin bari, hiç konuşmayın daha iyi! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, orada görev yapan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Elitaş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dakika, bir dakika, Açba'dan sonra ben söz istedim, Elitaş yoktu arada.

BAŞKAN – Sayın Altay, Elitaş'a ben söz verdim, lütfen, size de söz vereceğim.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada oturan Meclis Başkan Vekili kim olursa olsun, hangi partiden olursa olsun, 550 milletvekilini temsil etmektedir. Hiç kimse Meclis Başkanlık Divanına hakaret edemez.

LEVENT GÖK (Ankara) – Neresi hakaretmiş ya, dinle bir şeyi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, size İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasını okuyorum: “Görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına, Başkanlık görevini yerine getiren Başkanvekiline hakarete bulunmak, sövmek veya onları tehdit etmek yahut Türkiye Cumhuriyetine veya onun Anayasa düzenine sövmek...” Neyi gerektirir? Meclisten geçici süreli olarak çıkarmayı gerektirir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ver talimatı ver!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ver talimatı! Nerede hakaret, küfür nerede?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Meclis Başkanlığına hakarete bulunmak, Türkiye Büyük Millet Meclisine hakarettir. Lütfen, 161'inci maddeyi -İç Tüzük'e uyacağınızı söylediniz- uygulayınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Hepimiz aynı şeyi tekrarlıyoruz, o sözün hepimiz arkasındayız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, hep söyledik, söylemeye devam edeceğiz: Başta Sayın Elitaş olmak üzere, bu görüşmelerin gergin geçmesi için ne lazım geliyorsa yapılıyordu. Dün gecedен beri zataliniz de buna alet oluyorsunuz,

Sayın Başkan, birincisi şudur: Elbette Genel Kurulun Başkanısınız ama oradan bir sayın milletvekiline “Otur yerine.” deme hakkınız yok, “Lütfen yerinize oturun.” diyeceksiniz, önce işinizi öğrenin.

İkincisi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hakaret ederse “İyi.” diyecek, öyle mi?

BAŞKAN – Hakaret edecek, parmak sallayacak, ben bunu söylemişim çok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, parmak sallamasın size.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben daha ileri gidiyorum, dün akşam yaptığınız iş hilenin de ötesinde evrakta sahtekârlıktır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, lütfen uygulayın Sayın Başkan. Sayın Başkan, Meclis Başkan Vekiline kimse hakaret edemez.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Eğer İç Tüzük uygulanacaksa disiplin bakımından, önce Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına oturduğu yerden talimat veren Elitaş için uygulanır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sen ne yapıyorsun şurada, sen ne yapıyorsun?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen talimat veriyorsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkana “sahteci” diyorsun sen.

LEVENT GÖK (Ankara) – Talimat verip yönetiyorsun şimdi, hep öyle. Sahte oy pusulası kullan, şeyi kullan, böyle şey olur mu? Siz usulsüzlükleri kapatıyorsunuz orada.

BAŞKAN – Sayın Altay, oturur musunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oturmam ben.

BAŞKAN – Bir saniye... Ne demek oturmam? Ben size “Oturur musunuz?” diyorum, bana “Ben oturmam.” değil, başka bir şey söyleyebilirsiniz ama...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkan izin veriyor mu da konuşuyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Meramım bitmedi.

BAŞKAN – Meramınızı düzgün bir şekilde ifade edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ediyorum.

Yaptığınız iş evrakta sahtekârlıktır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Altay, imzalamıyorsa ne yapacak adam? İmzalamamış ya.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Meclisin kayıtlarında, orada oturan... On sene sonra okuyan adam, o anda orada Ali Haydar mı vardı, Zihni Bey mi vardı bilmez. Orada Zihni Bey yokken Ali Haydar Bey’in atması gereken bir imzayı Zihni Bey’e attırmak...

BAŞKAN – Oy sayım ve dökümünde var Zihni Bey.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O ayrı bir iş, ayrı iş o.

BAŞKAN – Asıl odur, oy sayım tutanağı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bal gibi de sahtekârlıktır.

BAŞKAN – Bir saniye...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İki: Burada dün gece ben bir grup başkan vekili olarak ayağa kalktım, son derece nazik bir şekilde şu şekilde durdum.

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Hep ayağa kalkıyorsun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sizin bana meramımı sormadan oturumu kapatmanız da Parlamento tarihinin en büyük kabalığıdır; teessüf ediyorum, teessüf ediyorum!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle hakaret ettirecek misiniz? Meclise hakaret ediyor.

BAŞKAN – Şu anda kabalığın en büyüğünü siz yapıyorsunuz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olmaz böyle şey. Burayı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, susturun şunu, Meclise hakaret ediyor!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gel sen sustur, gel. (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Meclise hakaret ediyor; size değil, Türkiye Büyük Millet Meclisine hakaret ediyor.

BAŞKAN – Sayın Altay...

Sayın Elitaş, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, son cümle.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi söyleyin, lütfen oturun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Otururum ben, merak etmeyin.

Bana ait bir sözle değil, eski bir AK PARTİ milletvekili ve bakanına ait bir sözle kendi konuşmamı kapatıyorum: “Sayın Başkan, burayı Nasrettin Hoca gibi size yönettirmeyeceğiz.” Burayı Nasrettin Hoca gibi yönetemezsiniz.

BAŞKAN – Biz de size yönettirmeyeceğiz o şekilde. Burayı ben yöneteceğim, yönetecek olan burası.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yönetin de Başkan olarak yönetin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Altay, imza atmamış adamınız, imza atmamış.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 2'nci maddesinin oylamasının sayım sonucuna ilişkin tutanağın kâtip üyelerce imzalanmasıyla ilgili yapılan işlemin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Evet, usul tartışmasının lehinde ikinci söz Sayın Kubat'a aittir.

Buyurun Sayın Kubat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan, lütfen, hakaretle ilgili açıklama yapayım.

BAŞKAN – Sayın Kubat'ı davet ettim, buyurun oturun.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Değerli Başkanım, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Aslında, dün, bugün Sayın Altay'ın gündeme getirdiği konu burada bir usul tartışmasına konu oldu ve Genel Kurul bir karar verdi. Bu, şu anda parlamento hukukunun bir parçası olarak uygulanmak mecburiyetinde.

LEVENT GÖK (Ankara) – Kim imzaladı Doğan Bey, dünkü kim imzaladı?

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Genel Kurul imzaladı.

LEVENT GÖK (Ankara) – Onunla bu farklı, onunla bu farklı.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Dinle, dinle.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Levent Bey, tutanaklara bakarsanız görürsünüz.

Bu Genel Kurul kararında aynen şu husus kabul edildi: Oylama tutanaklarında oylamanın sayım ve dökümüne ilişkin bilgiler dışında başka bir hususa yer verilemeyeceğine, böyle bir ifade, ibare yazılmışsa bunun hukuken yok hükmünde sayılmasına, bu konuda ısrar eden kâtibin de görevinden imtina etmiş sayılmasına dün Genel Kurul karar verdi, Başkanlık makamı da bunun gereğini yapıyor.

Değerli arkadaşlar, işi, mevzuatı zorlayarak kendi birtakım gayretlerinize alet etmeyin İç Tüzük'ü. Divan üyesi görevini yapacak. Burada, 16'ncı maddede yazıyor, oyları sayacak. Oyların sayımı, dökümü şuralarda yapıldı dün. Bu konuda Ali Haydar Bey'in bir itirazı var mı oylar sayılıp dökülürken?

LEVENT GÖK (Ankara) – Var tabii ki, onu zapta geçiriyor zaten.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Burada CHP’li arkadaşlar, 15 kişi, hepimiz buradaydık. Şurada görev yaptı Ali Haydar Bey, “Genel Kuruldaki oylamanın gizliliği ihlal edildi.” diyor. Şurayı gördün mü kardeşim? Görmedin. Demek ki yazacağın ifade gerçeğe aykırı, niye zorluyorsun yani, böyle bir şey var mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Hayda!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, tekrar ediyorum: Genel Kurul bu konuda kararını vermiştir, İç Tüzük uygulamasına açıklık getirmiştir. Kâtip üyelerin görevi Divan tutanağını imzalamaktır, 142’nci maddede de kıyasen bunu uyguluyoruz. Orada da oyların sayımı ve dökümü kâtip üyelere yapılır ve tutanakla tespit edilen sonuç aynı oturumda başkan tarafından ilan olunur. Burada bütün arkadaşlarımızın, 78 milyonun, 79 milyonun gözü önünde açıkça yapılan dürüst bir sayıma itiraz etmeyip, sonucunu tutanağa bağlayıp Başkanlığa verdikten sonra... Kusura bakmayın, bu şark kurnazlığıdır, buna da Genel Kurul dün set çekmiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, yapma Allah aşkına, bir de hukukçusun ya! Doğan Bey, bir de hukuk mezunusun, ayıp ya!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Bu, hakkın da suistimalidir, görevi ihmaldir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dün yanımda sen de şahittin ya!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - Başkanlık makamı bu konuda o sayımı yapan kâtip üyelerden herhangi birisine de bu tutanağı imzalatır, hukuken bu belgeler de geçerlidir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – O derslere girmedin mi sen? Hukuk mezunusun ya, ayıp, ayıp.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - Bunun aksini iddia etmek, hukuku inkâr etmek demektir.

Saygılarımla hepinizi selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hukuk okudun bir de ya, açıkça sahtekârlık yapıldı ya, açıkça, gözlerimizin önünde ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan...

ÖMER SERDAR (Elâzığ) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, Sayın Hakverdi’yi dinleyeyim.

Buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Açıkça görevi kötüye kullandığını, görmediğini...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yalan söylediğini...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Hepsi doğru.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Baskıya maruz kaldığını!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – ...yalan söylediğini... Açıkça bir sataşma var. Söz istiyorum.

BAŞKAN – İki dakika, sataşmadan söz veriyorum; lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – İtiraf mı edeceksin?

BAŞKAN – Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bakın, dün akşamki konuşmamızda Başkanla niyet o kadar iyiydi ki, o kadar iyiydi ki...

BAŞKAN – Niyetim her zaman iyidir.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Ben açıkçası aleni oy kullanmayı tespit ettim. Ancak burada, buradaki o hukuka aykırı aldığınız Genel Kurul kararı var ya... Ya, Komisyonda şöyle bir karar alabilir misiniz: Komisyonda tartıştınız ve “Muhalef üyeler imza atacak o karara ama şerh koyamaz.” diyebiliyor musunuz?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, ne alakası var kardeşim ya, ne alakası var ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sen Divan üyesisin, yaptığın görevin ne olduğunu daha bilmiyorsun sen.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Burada bana nasıl “Şerh koyamaz.” dersiniz! Çünkü ben buradaki açıktan, aleni oy kullanmayı gördüm.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sen muhalif değilsin, Divan üyesisin. Sen muhalif değilsin, Divan üyesisin, onu öğren.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Gördüm ve milletvekillerinizi uyardım, isim isim veririm. Dedim ki: “Sayın vekilim, lütfen, usulüne uygun oy kullanın ve kabine girerek oy kullanın.”

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Allah Allah...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Birçoğundan aldığım cevap şuydu: “Sen kimsin!”, “Sana ne lan!”, “Ben de milletvekiliyim.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Görevlisin sen, muhalif değilsin.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - İsim isim söylerim. Sadece bir vekiliniz, sadece bir vekiliniz –onun da ismini söylerim- “Çok özür dilerim, haklısın.” dedi ve şaşırttı beni.

Bakın, ben bu durumu tespit etmek zorundayım, ederim de. Çünkü ben imza koyuyorum, bir usulsüzlük varsa onu da şerh etmek benim hakkım. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yalan söyleme, yalan.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yapsın? Ne yapsın?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Gördüğümün dışında başka bir şeyi bana söyletemezsiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Dava açacağız sana.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ayrıca, bakın, o kadar naif bir görüşmeydi ki Başkanla, beni kandırdı, beni kandırdı. Kendisine hakaret gibi bir niyetim asla olamaz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Çünkü bu görüşmeyi kendi de doğruladı.

Grup baskısına gelince, şöyle söyledim, bakın, aynen şöyle söyledim, dedim ki...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yok, yok, gördün mü görmedin mi onu söyle. Baskı gördün mü?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – “Sayın Başkan, şu saatten sonra çok ciddi gerginlik olabilir az önceki kararınızdan dolayı, saat üçü geçmiş, gruplar birbirine düşmesin, daha fazla gerginlik olmasın.” dedim ve şerh konusunda anlaştık, konuşmamız budur, “Aksini benden beklemeyin.” dedim.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yalan söylüyorsun bak. Yalan söyleme, yalan söyleme.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Kendisi de aynen ifade ettiği hâlde son anda okudu ve Meclisi...

LEVENT GÖK (Ankara) – Kapattı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – ...hiç bize söz vermeden kapatıp kaçtı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

LEVENT GÖK (Ankara) – Aynen öyle oldu, hepiniz gitmiştiniz, aynen öyle oldu.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Kaçan adam bugün gelmez.

BAŞKAN – Kapatıp kaçma diye bir şey olmaz Sayın Hakverdi, sözlerinize dikkat edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kaçtın Sayın Başkan, kaçtın; kaçmasaydın!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ben sözümün arkasındayım ama hakaret kastım asla olamaz çünkü saygın bir makamda, yüce Meclisimizi temsil eden bir makamdadır kendisi. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Sende saygı yok, saygı! Başkanına saygı göstermiyorsun, Divan üyesisin sen.

BAŞKAN – Siz bir Divan üyesisiniz, siz partinin militanı gibi hareket edemezsiniz, siz Divan üyesisiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Başkan vekili kadar siz de tarafsız olmak zorundasınız, kusura bakmayın. O kadar baskı altında hissettiğinizi, burada terler dökerken bana siz ifade ettiniz. Bunları söylemek zorunda bırakmayın beni. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bunu yapmayacaktınız.

ÖMER SERDAR (Elâzığ) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, sizi dinliyorum.

ÖMER SERDAR (Elâzığ) – Efendim, dün ikinci oylama sonrasında tutulan tutanakla ilgili... Tutanağın altında benim de imzam var. Tutanağa yönelik bir sahtecilik iddiası vardır, bu bir sataşmadır.

BAŞKAN – Size de iki dakika süre veriyorum. Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, niye söz verdiniz? Kime söz atılmış orada?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sataştı Divana.

BAŞKAN – Sataşmadan verdim efendim. Divan töhmet altında kaldı, tutanağa imza atan arkadaş...

LEVENT GÖK (Ankara) – Töhmet altında kalan sizsiniz Sayın Başkan, arkadaşımız değil, sizsiniz. Bence sizin cevap vermeniz lazım.

8.- Elâzığ Milletvekili Ömer Serdar'ın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖMER SERDAR (Elâzığ) – Değerli arkadaşlar, şimdi, 1'inci maddenin sonunda tutanaklar tutulurken Divandaki bir arkadaşımız, Özcan Purçu Bey, tutanağın altına aleniyetle ilgili bir şerh yazmak istedi.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ve imzaladı değil mi? İmzaladı. Haydar Bey imzaladı mı?

ÖMER SERDAR (Devamla) – Ben de kendisine aynen şunu dedim: Bak, bizim buradaki görevimiz, sayım işlemi tutanak altına almaktır. Aleniyetle ilgili bir iddia varsa tutanak memurluğuna, Divana farklı şeyler verilebilir, dilekçeler verilebilir ama bunun görevi, bu tutanağın işlevi, sayımda, dökümdede herhangi bir hata varsa bunu tekrarlayabiliriz... Bunu söyledim. “Yok, ben bu şerhi yazacağım.” dedi. Ama, madem gerçekleri konuşuyoruz, lütfen siz de bunu kabul edin: O şerhler geldi, ellere tutuşturuldu grup tarafından. (CHP sıralarından gürültüler)

LEVENT GÖK (Ankara) – Kim tutuşturmuş ya?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi canım! AKP milletvekili mi sandın?

ÖMER SERDAR (Devamla) – “Hadi canım” değil, “hadi canım” değil; gözümle gördüm. Biz sonra arkadaşlarla konuştuk; ya, bu doğru bir şey değil; artı, bir önceki Divan...

LEVENT GÖK (Ankara) – Olayı değiştirir mi? Ya, nerede hazırlanırsa hazırlansın, ne anlamı var?

ÖMER SERDAR (Devamla) – Bir dinle, dinle olayları, bir anlatayım ya.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Boş kâğıda imza attınız, boş kâğıda!

BAŞKAN – Dinleyin arkadaşlar ya, dinleyin.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Boş kâğıda imza attın, neyi konuşuyorsun?

ÖMER SERDAR (Devamla) – Bir dinle, olayları anlatıyoruz.

Bir önceki günün tutanağı geri alınıp ona da şerh yazılmak istendi. “Bakın, bu doğru değil. Size sahtecilik yaptırılmak isteniyor, bu doğru değil.” dedik.

Şimdi, değerli arkadaşlar, açık oy meselesi... Bu Meclisin geleneğini bilenler bilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Açık oy yapmıyoruz biz, usulüne uygun oy kullanıyoruz.

ÖMER SERDAR (Devamla) – 1995 yılına kadar pullar milletvekillerine verilip kupaya atılırırdı. Bu açık oy meselesi, bu farklı bir konu. Meclisin tutanaklarına bakarsanız uygulamaları burada görürsünüz. Mesele, burada Divanı töhmet altında bırakmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Milletvekilliğimizden utanıyoruz. Ayıp vallahi!

ÖMER SERDAR (Devamla) – Burada Divana yönelik sahtecilik iddiasını arkadaşşıma yakıştıramadım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kendi milletvekilliğimizden utanıyoruz ya!

ÖMER SERDAR (Devamla) – Biz birlikte görev yapıyoruz, üzerinde birtakım baskılar olmuş olabilir ama olayları çarpıtmanın bir anlamı yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Serdar.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 2'nci maddesinin oylamasının sayım sonucuna ilişkin tutanağın kâtip üyelerce imzalanmasıyla ilgili yapılan işlemin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN - Tutumumun aleyhinde ikinci ve son söz Sayın Kerestecioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1995'te kutulara topluca oy atılmış olabilir; iki sene, beş sene önce de böyle yapmış olabilirsiniz. Ama şu anda gerçekten, daha ileri, daha demokratik bir şey yapmak istiyorsak, aslında günlerdir burada istenen ve Sayın Başkanın yapması gereken de şudur: Tek tek isimlerin okunması, gelinip perdelerin arkasına geçerek gizli oy kullanılması. Bu, bu kadar zor bir şey midir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sen niye yapmıyorsun o işi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sizinle muhatap olmuyorum Elitaş, ben bütün Genel Kurula konuşuyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizimle muhatap olma, AK PARTİ Grubuyla muhatap olma!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Siz sürekli kışkırtmak için oradan konuşuyorsunuz ama...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Kendi grubuna bak.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Demokrasiyi savunan insanlar, eğer bir Divan varsa burada, sadece başkanlık değilse istediğiniz o Divan üyelerinin de gördükleri bir usulsüzlük varsa...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Oy bile kullanmıyorsun ya, ne konuşuyorsun?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - ..bu usulsüzlüğü tespit ettiklerinde şerh koyma hakları vardır. Aksi takdirde orada tuzluk gibi niye oturuyorlar Divan üyeleri, neyi gözlüyorlar?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Kim orada tuzluk gibi oturuyor? Oy kullanmıyor...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Yani bunu yapmaları gerekir, demokrasinin gereği budur.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Sen niye oy kullanmıyorsun? Tuzluk gibi orada oturuyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ama, şu anda aynen çoğunluk tahakkümü başınızı döndürmüş durumda.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) - Niye tuzluk gibi oturup oy kullanmıyorsunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Çoğunluk tahakkümü başınızı döndürmüş durumda. O yüzden laf atmadan yerinizde de oturamıyorsunuz, gerçekten oturamıyorsunuz.

Sayın Başkan, sözleriniz gerçekten incitici Genel Kurulu. “Ben talimat veririm.”, “Otur yerine.”, “Sen konuşma, ben konuşuyorum.”, “Ben yöneteceğim.” Bunlar doğru üsluplar değil.

BAŞKAN – Sayın Başkana ithafen söylenen sözleri de bir ifade etmeniz ya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tabii ki edebilirim. Ama, siz Başkansınız, Başkan olarak sizin tutumunuzun böyle olmaması lazım.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) - Doğruyu söyleme alışkanlığınız yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ben gerçekten, aslında şu dönemin mottosunun “İtaat et, rahat et.” olduğunu düşünüyorum.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) - Sen önce oyunu kullan, oyunu!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Zaten birazdan görüşmelerine başlayacağımız başkanlık teklifi de aynen budur; evet, “İtaat et, rahat et.” “Ben Başkanım, ben yöneteceğim.” sizin anlayışınız da budur.

Saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Siz rahat mısınız?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Nereye itaat ettiğiniz belli!

İLKUNUR İNCEÖZ (Aksaray) - Siz nereye itaat ediyorsunuz? Önce onu açıkla Filiz Hanım?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, tutumumu açıklıyorum.

Divan olarak tüm birleşimlerde görüşülen teklifin gizli oylama işlemlerinin İç Tüzük’e uygun yürütülmesi adına gereken önlemleri almış, hatırlatmaları yapmış ve usulüne uygun olarak da yerine getirmişiz ve bundan sonraki süreçlerde de hiç endişeniz olmasın, aynı hassasiyetle yerine getireceğiz.

İç Tüzük'ün "Kâtip üyelerin görevleri" başlıklı 16'ncı maddesinde, oy saymak bütün kâtip üyelerin görevleri arasında belirtilmiştir. Nitekim, teklifin maddelerine geçilmesi, 1'inci ve 2'nci maddesinin oylamasının tasnifi ve sayımı tüm kâtip üyelerce birlikte yapılmıştır.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - 6'ncı maddeyi oku Başkan, 6'nci maddeyi oku.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) - Atlayarak okuma Sayın Başkan.

BAŞKAN - Oy sayım ve tasnifinde bir anlaşmazlık yaşanmamış olup bu durum kâtip üyeler tarafından imzalanan tutanaktan da anlaşılmaktadır. Söz konusu tutanak yapılan oylamaya ilişkin Divana intikal ettirilen zarf ve pulların sayım ve tasnifi sonucuna ilişkin olup tutanakta bu husus dışında bir konuya yer verilmesi, bu konuda şerh düşülmesi veya bunun okunması mümkün görülmemektedir. Bu kapsamda, oylama tutanaklarında oylamanın sayım ve dökümüne ilişkin bilgiler dışında başka bir hususa yer verilemeyeceği hususu dünkü birleşimde usul tartışmasına konu edilmiş ve tutumum oya sunulmak suretiyle Genel Kurulca da kabul edilmiştir. Dünkü birleşimde 2'nci maddenin oylaması işlemi sırasında, nöbet çizelgesine göre Divanda okuma yapılan taraftaki kâtip üye Sayın Özcan Purçu iken yerine Sayın Ali Haydar Hakverdi oturmuştur. Sayın Hakverdi ise oy tasnifine katılmasına, tasnife, sayım ve işlemine ve sonucuna bir itirazı olmamasına rağmen, oylamanın yapılmasına ilişkin şerh koyma ısrarıyla oylama sonucunu içeren tutanağı imzadan imtina etmiştir. Bunun üzerine, tasnif ve sayım işlemine katılan başka bir kâtip üyece de tutanak imzalanmıştır. Kâtip üyeler tarafından tutulan tutanak gizli oylamanın sonucuna ilişkindir.

Kâtip üyenin oy tasnifi tutanağını imzalamadığı için Genel Kurulun bekletilmesi ancak bir hakkın suistimali olur. Bütün kâtip üyelerin 16'ncı maddeye göre oyların sayımı hususunda görev ve yetkisi vardır ve bu görev diğer kâtip üyelerce de hep birlikte yerine getirilmiştir. Divanda görevli kâtip üye tarafından oylamanın sayım sonucuna ilişkin tutanağın imzalanmaması durumunda, sayım işlemine katılan bir başka kâtip üye tarafından ilgili tutanağın imzalanması İç Tüzük'e uygun olduğundan, dünkü birleşimdeki tutumum bu şekilde gerçekleşmiştir.

Şimdi, Divanda görevli kâtip üye tarafından oylamanın sayım sonucuna ilişkin tutanağın imzalanmaması durumunda sayım işlemine katılan bir başka kâtip üye tarafından ilgili tutanağın imzalanması hususunu ve bu bağlamdaki tutumumu Genel Kurulun oyuna sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tutumumda bir değişiklik yoktur.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yasaya geçelim Sayın Başkan. İç Tüzük'ü uygulayın Sayın Başkan, bitti iş.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, taleplerimiz var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, bitirelim.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, kanuna geçtiysek konuşmaya çağırın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Elitaş sesini biraz yükseltse herhâlde bana söz vermeyecektiniz. Elitaş'a da sesini yükseltmediği için teşekkür ederim.

Sayın Başkan, gerek Sayın Özcan Purçu gerek Sayın Ali Haydar Hakverdi oylama esnasında sizi hiç uyarmamış olsalar ve sayım dökümden sonra "Biz buna şerh koyuyoruz." deseler, Allah var, yerden göğe haklısınız. Ancak, samimiyetinize, iyi niyetinize... Sayın milletvekillerinin önünde size bir soru soruyorum: Her iki arkadaşımız da, her iki sayın üye de oylamalar esnasında "Sayın Başkan,

açık oy kullanılıyor, İç Tüzük’e aykırı bir işlem yapılıyor.” dediler. Arkadaşların sizi uyarmalarına rağmen, sizin onların bu uyarısını dikkate almayarak, ilk gün olduğu gibi, benim, tutanağa bu durumu geçirdikten sonra sizin bilinçli ve kasıtlı olarak, sırf tutanağa geçsin diye “Oylama, usulüne uygun ve gizli yapılmıştır.” diyen siz Sayın Başkanın bu tutumu karşısında, oradaki kâtip üyelerin o tutanağı imzalarken bu şerhleri yazmaları kadar doğal, hakkaniyetli bir şey olamaz.

Siz burada bir oylamayla şunu da yapamazsınız...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Dün oyladık bitti, tekrar başa dönüyoruz ya.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Yeter ya, yeter ya!

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen tamamlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siz burada şöyle bir oylamay da yapamazsınız: Biraz önce yaptığınız -tutanağa geçsin diye söylüyorum- tutumunuzla ilgili ama aslında tutanaklara imza konusunda Genel Kuruldan, daha doğrusu Genel Kuruldan demeyelim de AK PARTİ çoğunluğundan bir oylamayla...

BAŞKAN – Genel Kuruldan efendim, Genel Kurula sunuyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel Kurul... Genel Kurul 276’dır.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Biz Genel Kurulu temsil ediyoruz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, Genel Kuruldan, doğru, Genel Kurul.

AK PARTİ çoğunluğunun kahir ekseriyetiyle aldığınız bir yetkiyle oradaki kâtip üyeleri kendinize oyuncak yapamazsınız, biz buna müsaade etmeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Siz de yapamazsınız Sayın Altay, siz de yapamazsınız oyuncak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, kâtip üyeye...

BAŞKAN – Kâtip üyelere de yazık etmeyin, lütfen yazık etmeyin, baskı uygulamayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir şey söyleyeceğim: Kâtip üye arkadaşınız dedi ki: “CHP’li kâtip üyeye not verildi.” Evet, verildi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Al, işte ispatı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, bir dakika, bir dakika... Atlama erken.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Ama itiraf et.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Verildi. Şu arka odanın dili olsa da konuşsa. Bu Divana Elitaş not değil ultimatoma veriyor, ultimatoma veriyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tövbe Ya Rabbi!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olmaz öyle şey, olmaz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben öyle bir hadsizlik yapmam.

BAŞKAN – Sayın Altay, ne Elitaş ne Sayın Engin Altay, kimse buraya ultimatoma veremez.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, şurada...

BAŞKAN – Hiç kimse veremez. Lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu tartışma şöyle biter, bu tartışma şöyle biter...

BAŞKAN – Tartışmayı bitirdik efendim, o sizin konuşmanız.

Konuşmanızı bitirin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, siz “Bitirdik.” demekle tartışma bitmez. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bakın, talimat veriyor size!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu tartışma şöyle biter...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz dediğiniz zaman mı bitecek?

BAŞKAN – Bir saniye, bir saniye...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Böyle bir şey yok ya! Siz dediniz zaman mı bitecek?

BAŞKAN – Bitirin, siz bitirin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şöyle biter: Biraz önce tutumunuzu oylatmanıza bir itiraz edemem, oylanır, tutumunuz meşrulaşır, bir şey demem ama biraz önce kâtip üyeleri değiştirme konusunda yaptığınız oylama doğru değil; Bunu tutanağa ben geçirdim. Bence siz de “Yaptığım oylama tutumumun benimsenmesiyle ilgili.” diye geçirin, ondan sonra da kâtip üyeler sizi uyardığı vakit “Oylama gizli yapılmıyor.” diye, siz gereğini yaparsınız; bize mensup, CHP menşeli hiçbir kâtip üye de şerh koymaz, tartışma da biter. Olay bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

Bizler Meclis Başkanlık Divanı olarak oylamanın gayet usulüne uygun bir şekilde yapılması noktasında azami hassasiyet gösteriyoruz, gereğini de yapıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir cümle...

Başkanlık Divanına talimat verebilecek hadsizliği yapan bir grup başkan vekili değilim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu İç Tüzük’ü en iyi bilenlerden biriyim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Siz konuşun, ben konuşmaya son veririm.” diyecek de hadsiz bir davranış içinde bulunmam.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Başkanlık Divanına, buraya hiç kimse ultimatoya da talimat veremez.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ara vermelerinizin sürelerini bile Elitaş belirliyor. Olur mu öyle şey?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tavsiye, tavsiye o.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi 3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 2709 sayılı Kanunun 76 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yirmibeş” ibaresi “Onsekiz” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar,” ibaresi “askerlikle ilişkisi olanlar,” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç’a aittir.

Buyurun Sayın Koç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yalnız, selamdan hemen sonra, üzüntülerimi de ifade etmek istiyorum. Sistemi değiştirecek olan bir Anayasa değişikliği teklifinin görüşüldüğü sırada Meclisteki şu tartışma ortamını ve üzülmekle belirtmek istiyorum Sayın Başkan, riyasetinizin ne şekilde tarafgir olduğunu görmekten de ayrıca üzüntü duyuyorum.

Değerli arkadaşlarım, maddeyle ilgili çok konuşmayacağım. Daha önce, 2010’da yaptığınız Anayasa paketindeki gibi, 18 yaşındaki gençlerimize, gelecek umutlarımıza, kuşaklarımıza bir “seçilme hakkı” adı altında, esas amacınızı maskeleyerek için bir madde getiriyorsunuz buraya, bu çok açık. Biz tüm gençlerimizin hayata da bir meslek sahibi olarak katılmalarını, geleceği garanti görmelerini, bu ülkede iş kurlmalarını, iyi birer yurttaş olmalarını tabii ki istiyoruz, siyasete de katkıda bulunmalarını çok doğal karşılıyoruz. Ama bir paket içerisinde -ki bu paketin amacı Türkiye Büyük Millet Meclisini ilga etmek ve tek kişide bütün yetkileri toplamak- böyle bir paketin içerisinde bu maddenin yer alması zehrin dışında bir şeker kaplaması olarak gözüküyor.

Değerli arkadaşlarım, bugün Türkiye’imiz, ülkemiz, ortak vatanımız dünyanın en gaddar, en gözü dönmüş, kolayca taşeronlaştırılan çeşitli terör örgütlerinin her yönden saldırısı altındadır. Silahlı ve silahsız, bu ülkeye karşı her türlü diz çöktürme, baş eğdirme eylemlerine karşı koymamızın tek yolu millî birliğimizi, beraberliğimizi korumaktan geçer. Şu tartışma ortamında bunu ne kadar başarabileceğimizi de takdirlerinize bırakıyorum.

Bugün bu çatı altında bağımsız bir cumhuriyetin halkının seçtiği, vekâlet vererek buraya onları temsil etmek için gönderdiği vekiller olarak öncelikle bize bu imkânı sağlayanlara şükran duymak zorunda olduğumuzu da ifade etmek istiyorum. Başta Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları olmak üzere tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum. Bugün hâlâ bu ülkenin birlik ve bütünlüğünü, esenliğini korumak adına mücadele eden tüm kahramanlarımıza da şükranlarımızı sunuyorum, Allah yardımcıları olsun diyorum.

Değerli arkadaşlarım, kuruluşunda, Türk milleti ki yani “Cumhuriyeti kuran; her kökten, kökenden, her mezhepten, mezhepten herkese, ahaliye Türk milleti denir.” adı altında Anayasa maddesi olarak bizi tarif eden o Türk milleti İstiklal Marşı’nda “Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım/Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.” dizesindeki gibi, cumhuriyetle beraber egemenliğini de, kendi kaderini de eline aldı, “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” dedi ve boynuna geçirilen tutsaklık zincirini kırdı. Bu vatan böyle kuruldu, bu cumhuriyet böyle kuruldu değerli arkadaşlarım. İçinde bulunduğumuz bu Meclis işte bu büyük destanın timsalidir. Bu Meclis bizzat millet tarafından milletin egemenliğini kılmak için kuruldu. Şimdi, bir bina olarak görebilir bazılarınız bu Meclisi, bir taş çatı, tuğlalardan ibaret duvarlar... Hiç de öyle değil; hür yaşamış, hür yaşayacak olan bir milletin simgesidir bu Meclis. Bu Meclisin yetkilerine dokunmak oturduğunuz bu Meclisi değil, bu Meclisin simgesi olan milleti yıkmaya teşebbüs etmek anlamına çok açık bir şekilde gelecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu teklif yalnız kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırmıyor, bu milletin birliğini ve dirliğini ortadan kaldırmak için birtakım unsurlar getiriyor gündeme. Bu teklif yalnızca bütün gücü tek bir kişiye vermiyor, bu teklif milletin varlığını da bir kişinin keyfine bırakıyor. Ki, bizim sistemimizde Cumhurbaşkanı sistemin sigortasıdır, hani şu yapı taşı ustalarının dediği gibi kilit taşıdır. Devletin ve demokrasinin kurumları ve kuralları arasında bir anlaşmazlık olduğunda onları ahenkle yürütecek olan bir arabulucudur, tarafsız bir devlet başkanıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu teklifle iki yüz yıllık Türkiye’yi geleneğinden, rotasından çıkartmıyorsunuz, aynı zamanda üzülmekle söylüyorum ekonomik, sosyal ve siyasal bir çöküşün de temelini atıyorsunuz. Kimse asla yanılgıya düşmesin, bu milleti oluşturan bütün unsurlar, bu milletin asla pes etmeyeceğini tarihte birçok kez göstermişlerdir. Bunlar çıkabilir, kabul edebilirsiniz, bir dönem uygulayabilirsiniz ama bu milleti rotasından, egemenliğini kullanma hakkından asla alıkoymazsınız.

Değerli arkadaşlarım, tüm içtenliğimle bir dostunuz, arkadaşınız olarak uyarıyorum. Bir yönetim kriziyle, bir devlet kriziyle karşı karşıyayız. Türkiye çatırdıyor bugün, çatırdama sesi sokaklarda patlayan bombalarla, her gün gelen şehitlerimizle, her gün fırlayan döviz kuru ve çöken borsayla duyuluyor. Bakın, 1 Kasım'da milletin önüne çıktık, o günlerde partisi adına oy isteyen eski Sayın Genel Başkan arka sıralarda oturuyor. Söylediğimiz bir söz var koalisyon görüşmelerinin sonunda: Kusura bakmayın Sayın Başbakan, ben amatör bir siyasetçiyim ama yeni bir seçime gidiyoruz, öyle gözüküyor; bir terör hortlamasıyla da bu seçimde çoğunluğu sağlamaya çalışacaksınız. Sayınız kaç olarak gelerseniz gelin, şunu çok iyi bilin, bu milleti asla şu ana kadar yaptığınız gibi tek başınıza yönetemeyeceksiniz demiş idim ve bugün maalesef haklı çıkıyoruz. Bugün 317 kişisiniz, şimdi bütün yetkiyi bir kişinin eline vermekle sorunu halledeceğinizi sanıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım -çok klasik oldu bu- ne istediniz de yapamadınız Allah aşkına? Ne istediniz? Eğer bu Anayasa değişikliği bir pazarlıkla yapılacak ise hangi pazarlıklarla hayata geçtiği bu millet tarafından öğrenilecektir ve bu pazarlığı yapanlar bu milletin vicdanında mahkûm olacaklardır. (CHP sıralarından alkışlar) Daha astüğünüz seçim afişleri duruyor. Biliyorsunuz... Terör mü önlendi? Ekonomi mi, geçim sıkıntısı mı... Adaleti mi sağladınız? Eğitimin durumu içler acısı. Hukuksuzluk ortada, baskılar ortada. Başkanlık ve kaos tehditleri...

Değerli arkadaşlarım, maalesef, terör üzerinden yürütülen, ulaşılmaya çalışılan kişisel siyasal hedefler, tatmin edilmeye çalışılan siyasal hırslar; kandıran kandırana, kandırılan kandırılana, memleketin hâli bu. Her biri ayrı bir siyasi tefrika olabilir ancak faturayı ödeyen, geleceği karartılan tek bir odak var, Türk milleti. Türkiye'nin gençleri gelecekte umutsuz, kin ve nefretle kuşatılan genç kuşaklarımız ve umudumuz gelecek nesiller.

Değerli arkadaşlarım, bu teklife ne yazık ki imza atan arkadaşlarımız milletin başına açtıkları felaketin farkında değiller. Daha sonra tekrardan bir "kandırıldık" tiradı dinleyebiliriz uzun süre.

Bu teklif kabul edilirse Türkiye'de bugün yaşanan hiçbir sorun -iddiayla söylüyorum- çözülemez, bütün sorunlar katlanarak karşımıza gelir.

Değerli arkadaşlarım, bakın, 2010 yılında karşınıza çıkıp herkesi uyaran bir milletvekili kardeşiniz olarak söylüyorum: Biz uyardık, birileri de FETÖ'yle kol kola girdiler, ölümleri bile kaldırıp oy vermeye çağıran bir kampanya yaptılar. 2010 referandumu burada yaşandı, görüşmeleri. Milletin karşısına çeşitli vaatlerle çıktılar. Gün oldu devran döndü, söylediklerimiz haklı çıktı. 15 Temmuz'da bu Meclisin çatısına atılan bombalar, roketler 2010 referandumunda yerleştirildi. (CHP sıralarından alkışlar) 15 Temmuz'da millete sıkılan kurşunlar 2010 referandumunda dolduruldu. Bunları siz yaptınız. Şimdi gündemde olan bu teklif 2010 yılındaki tekliften çok daha vahim bir hata, çok daha büyük bir felaketin temelidir.

Hep değer verdiğim, hep saygı duyduğum bir sayın politikacının kısa bir zaman önce kullandığı sözü tekrarlayarak ifade ediyorum: "Bu tip bir başkanlık sistemi Türkiye'nin bölünmesinin reçetesidir, demokrasinin idam fermanıdır, tek adam diktatörlüğünün beratıdır, hırsızlık ve yolsuzluk ruhsatıdır." Bu sözlerle aynen imza atıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Partim ve şahsım adına sizleri hatadan dönmeye davet ediyorum, bu milletin karşısında bir daha kimse "Aldatıldık, kandırıldık." diye çıksın istemiyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bostancı, söz talebiniz var.

Evet, bir dakika süreyle söz veriyorum.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç'un 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – 24'üncü Dönemde bir Anayasa Uzlaşma Komisyonu oluştu, 4 partinin ittifakla oluşturduğu bir Komisyon. Bir pazarlıkla oluşturulmadı, uzlaşma arandı; bu uzlaşma bulunamadı.

Siyaset, mümkünün sanatı. Bugünkü teklifin arkasında bir uzlaşma var, evet. Her tür siyasi uzlaşmayı bir pazarlık unsuru gibi değerlendirmek siyasette aynı zamanda uzlaşma talep etmekle tam bir çelişki oluşturur; siyaset elbetteki bir uzlaşma sanatı. Bu uzlaşmaları tahkir edici, aşağılayıcı dili doğru bulmam. Bu, uzlaşmaların önünü kapatır, her bir partiyi kendi başına davranmak mecburiyetinde olan partiler olarak gösterir; bunu yanlış bulurum. Hepimiz burada yeri geldiğinde uzlaşmadan bahsediyoruz ama sonra uzlaşmaları bu şekilde aşağılırsak bu yanlış bir tavır olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bostancı.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök, size de 60'a göre bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

24.- *Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Naci Bostancı uzlaşmadan bahsetti, doğrudur. Cumhuriyet Halk Partisi bu tavrını her zaman gösterdi. 24'üncü Dönemde Anayasa Uzlaşma Komisyonu masasına oturulduğunda bütün partilerin amacı uzlaşmaktı ama sonunda o masayı dağıtan iktidar partisi oldu başkanlık hayalleri yüzünden. Biz, o masaya otururken de, bugünlerde de ve dün de sivil bir anayasa yapılması konusunda her türlü çabayı göstereceğimizi, parlamenter demokrasiyi güçlendirecek çabayı göstereceğimizi ifade ettik. Ama, onun yanında bir başka şey daha söyledik, Anayasa'yı değiştirmenin yanında 12 Eylül hukukunu da değiştirmemiz gerekir. Şimdi, iktidar partisinin umurunda mı yüzde 10 seçim barajı? 12 Eylül darbesinin yarattığı bir unsur değil mi? Yani, yüzde 10 barajına dokunmayacak, bir başka anayasa yapımıyla başkanlık rejimini iki parti uzlaşıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gök, son kez... Böyle tamamlayacağız inşallah, bir dakikada. Bundan sonra uzatmaları vermeyeceğim, ona göre.

Buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Diğer partiler ve toplumun büyük bir kesimi, sivil toplum bu konudaki itirazlarını belirtiyor; bunun adına uzlaşma denilebilir mi? Uzlaşma için başka ülkelerde, dünyanın demokratik ülkelerinde saatlerce, günlerce, yıllarca, aylarca çalışmalar yapılıyor. Herkes bir araya geliyor, bir metin ortaya çıkıyor. Ama iktidar partisinin anladığı, kendi dayattığı bir anlayışı uzlaşma olarak sunmaktır. Biz buna asla prim vermeyiz, böyle bir pazarlığın içerisinde olmayız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlnur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına ikinci söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Mithat Sancar’a aittir. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Sancar, sizin şahıslar adına da söz talebiniz var, diğer grupların da mutabakatıyla, emsal teşkil etmemek kaydıyla ilave ediyorum, on beş dakika süre veriyorum.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 3’üncü madde üzerinde söz aldım. Teklifin 3’üncü maddesi, milletvekili seçilme yaşı 18’e indiriyor. Olumlu bir düzenleme fakat bu düzenlemenin de ilk önericisi 2011’deki Anayasa Uzlaşma Komisyonu görüşmeleri sırasında bizim bundan önceki partimiz BDP idi. O zaman bu öneriyi getirdiğinde BDP, dalga geçilmişti, alay edilmişti. Şimdi, büyük bir reform olarak sunuyor AKP bunu. Ancak bu madde üzerinden bir değerlendirme yapmayı gerekli görmüyorum. Bu tür düzenlemeleri, esasa ilişkin olmayan düzenlemeleri getirme taktiği AKP’de ezelden beri var. Aslında, asıl meseleyi örtmek veya tartışmayı başka yerlere kaydırmak gibi bir tür amaç taşıyor. Tartışmayı buraya saptamak yerine, teklifin tümü ve ne getirdiği üzerine yoğunlaştırmak daha doğru olur.

Evet, teklif, bir sistem değişikliği öngörüyor. Bunun ucu rejim değişikliğine kadar varır. Yapılan şey, hükümet sistemi değişikliğinin ötesindedir. Bu değişikliğin açacağı yol, Türkiye’de demokrasiyi de cumhuriyeti de bitirebilecek bir yoldur. O gelişmeler bu yoldan akıp gidebilir. O nedenle son derece hayati, son derece kritik bir teklifi tartışıyoruz.

AKP temsilcileri ve Hükümet adına konuşan bakanlar bu teklifi savunurken birkaç gerekçe ileri sürüyorlar. İleri sürdükleri gerekçelerden ilki “Başkanlık” ya da “Cumhurbaşkanlığı sistemi” adı verdikleri bu yeni sistemin Türkiye’ye istikrar getireceği iddiasıdır. Diyorlar ki: “Türkiye’nin istikrara ihtiyacı var; istikrar içinde daha iyi büyürüz, daha güçlü bir ülke oluruz. O nedenle bu sistem değişikliğini yapmamız lazım.” Oysa istikrar açısından baktığımızda asıl büyük sorunun AKP’nin güçlendiği dönemlerde yaşandığını görürüz. AKP, 2011 seçimlerinde oylarını en yüksek seviyeye çıkardı ve ondan sonra da otoriterleşme eğilimleri açığa, daha fazla açığa çıkmaya başladı. O günden bugüne bu eğilim artarak devam ediyor. 2011’den beri Türkiye toplumunun nefes aldığı tek dönem 2015 7 Haziran seçimleriydi. Orada AKP, ilk defa, kurulduğundan beri ilk defa tek başına hükümet etme çoğunluğunu kaybetmişti ve toplumda büyük bir iyimserlik, umut havası oluşmuştu. Daha sonra, bu havayı dağıtmak için çeşitli yöntemler kullanarak seçimlerin sonuçlarını geçersiz kıldılar, 2015 Kasımında, 1 Kasımında seçimler yenilendi; AKP, yine oldukça yüksek bir oranla tek başına hükümet kurma çoğunluğunu elde etti. O günden bugüne yaşadıklarımız ortada arkadaşlar. Her alanda istikrarsızlık derinleşti. İstikrarsızlığın olduğu yer kaosu eşliğidir. Şu an Türkiye siyasi, toplumsal ve ekonomik açıdan çok derin krizler yaşıyor, bir kaos havası ülkeye hâkim olmuş durumda. Demek ki AKP güçlendikçe ülkeye ne demokrasi açısından istikrar geliyor ne ekonomik açıdan istikrar geliyor ne de toplumsal barışı sağlayacak bir uzlaşma ortamı, bu anlamda bir istikrar ortaya çıkıyor. Bu açıdan, istikrar gerekçenizin hiçbir inandırıcı tarafı olmadığını açıkça söylemek gerekiyor.

AKP sözcülerinin ileri sürdüğü ikinci gerekçe, hukuk devletini güçlendirmek istediği şeklindedir. Hukuk devletinin iki temel kuralı var birbirine bağlı; biri kuvvetler ayrılığıdır diğeri de buna bağlı olarak yargı bağımsızlığıdır. Peki, bu teklifte kuvvetler ayrılığı var mı? Hayır, kesinlikle yok. Cumhurbaşkanına tanınan yetkileri şimdi sıralasam -ki pek çok konuşmada sıralandı bunlar- görülür ki aslında bütün yetki nihai olarak Cumhurbaşkanında toplanıyor. Bu sistemde bir fren ve denetleme organı olması gereken yargı, yine Cumhurbaşkanının denetimi altına sokuluyor, doğrudan veya dolaylı olarak. Yargı bağımsızlığı kaldırılıyor. Cumhurbaşkanına yargı alanında verilen yetkileri okursak, hatırlatırsak bu söylediğim çok daha iyi anlaşılır. Şimdi, Cumhurbaşkanı Hâkimler ve Savcılar Kuruluna -yeni adı öyle olacak- 6 üyeyi doğrudan atıyor, toplam 13 üyenin 6'sını Cumhurbaşkanı atıyor, kalan 7 üyeyi de Meclis seçecek. Ancak unutmayalım, bu Cumhurbaşkanı partili bir cumhurbaşkanı olacaktır ve Cumhurbaşkanlığı seçimiyle Meclisi oluşturacak genel seçimler aynı tarihte olacaktır. Büyük ihtimalle, çok çok büyük ihtimalle hatta neredeyse kesin olarak Meclis çoğunluğu Cumhurbaşkanıyla aynı siyasi partiden oluşacaktır. Bu durumda Cumhurbaşkanı, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 13 üyesinin 6'sını doğrudan, 7'sini de dolaylı olarak kendisi belirlemiş olacak. Bununla bitmiyor tabii, diğer alanlarda da oldukça fazla yetkisi var. Anayasa Mahkemesinin 15 üyesinin 12'sini doğrudan seçiyor, 3'ünü de yine kendi etkisi altındaki Meclis seçecek. Danıştaya atanacak, Yargıtaya atanacak hâkimlerle ilgili de yine Cumhurbaşkanı bu çerçevede doğrudan ve dolaylı çok önemli yetkilere sahip.

1'nci maddeye “Yargı tarafsızdır.” diye koydular ama yargının tarafsız olabilmesinin ön şartı yargının bağımsız olmasıdır. Yargının bağımsız olabilmesi de ancak yürütmenin denetiminden kurtarılmasıyla mümkündür. Yargı bağımsızlığı, esasen yürütmeye karşı ortaya çıkmış bir güvence, bir ilkedir. Eğer yürütme yargıyı belirleme imkânına sahipse yargı bağımsızlığından asla söz edilemez, yargının bağımsız olmadığı bir yerde tarafsızlık da mümkün değildir.

Demokrasiyi güçlendirmek gibi bir üçüncü gerekçe ileri sürüyor yine AKP sözcüleri ve Hükümet temsilcileri; diyorlar ki: “Bu teklifle biz demokrasiyi güçlendiriyoruz.” Demokrasiden anladıkları görüyor ki sadece seçimlerdir. Seçimlere dayalı bir sistem, Cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesi demokrasiyi güçlendirmek olarak sunuluyor oysa -yine herkesin bildiği bir şeyi burada çok uzun anlatmama gerek yok- seçimlerin olduğu sistemlerin hepsi demokrasi değildir. Seçim, demokrasinin vazgeçilmez şartıdır, varlık sebebidir; doğru fakat tek şartı değildir. Ayrıca, seçimin var olması tek başına bir sistemi demokrasi olarak nitelermeye yetmez.

Şimdi, Türkiye'yle ilgili uluslararası kuruluşların raporlarına bakarsanız görürsünüz ki Türkiye, artık, 2012'den bu yana “kusurlu demokrasi” kategorisinden de çıkarılmıştır. Eskiden “kusurlu demokrasi” deniyordu, şimdi “modern otoriter sistem” deniyor ya da “seçime dayalı otoriterizm” olarak nitelendiriliyor Türkiye. “Seçimli otokrasi” diyor bazı kuruluşlar.

Bu sistemlerin temel özelliğini çok kısa söyleyeyim: Modern otoriter stratejinin temel unsuru, siyasal çoğulculuğu besleyen kurumların ele geçirilmesidir. Amaç, sadece yürütme ve yasama organlarına değil, aynı zamanda medyaya, yargı organına, sivil topluma, ekonomiye ve güvenlik güçlerine hâkim olmaktır. Otoriter yöneticiler kendi lehlerine bir seçim sonucu sağlamayı hâlâ zorunlu saymakla birlikte, bilgi akışının denetlenmesine, sivil toplumdaki eleştirilerin marjinalleştirilmesine ve yargı üzerinde etkili bir denetim kurulmasına eşit derecede, hatta daha fazla önem verirler. Zaten şu an, on ikiden beri bu, Freedom House'ın raporunda yapılan tanımdı ve Türkiye bu tanıma göre “seçimli otokrasi” olarak nitelendiriliyor. Bu sistem, getirmek istediğiniz sistem ise, tam anlamıyla, dünyadaki en mümtaz “seçimli otokrasi” veya “seçime dayalı otoriter sistem” örneği olacaktır. En seçkin “otoriter”, “seçimli otoriter sistem” örneğine doğru Türkiye'yi götüren bir değişikliği tartışıyoruz şu anda.

Demokrasi demişken, şunu da söylemek lazım: Hangi şartlarda tartışıyoruz biz bu Anayasa değişikliğini? Ortada demokratik şartlar yok, olağanüstü hâl var. Meclisin 3'üncü büyük grubuna sahip parti her açıdan izole edilmiş; bu yetmiyor gibi, eş genel başkanları dâhil toplam 11 milletvekili tutuklu ve bu tutuklama kararlarını veren yargı da doğrudan doğruya yürütmenin etkisi altında. Bunu defalarca burada anlattık, tekrar söylemeye gerek yok.

Diyelim ki buradan geçti; meydana ineceğiz referandum için. Siz, en ciddi rakibinizin, "hayır" kampanyasının en etkili aktörünün elini kolunu bağlayarak bir "evet" kampanyası yürütmeyi içinize sindirebiliyor musunuz? Buna "demokrasi" diyebiliyor musunuz? Diyebiliyorsanız size söyleyecek bir söz bulamıyorum.

Bunun ötesinde bu değişikliğin başka sonuçları da var arkadaşlar, hızla anlatmaya çalışayım. Bir defa, bu kadar çok yetki verdiğiniz bir Cumhurbaşkanı, neredeyse hukukun tamamen denetimi dışında faaliyet gösterme imkânına sahiptir. Anayasa Komisyonu görüşmeleri sırasında söyledim. Bu kadar çok hukuksuzluk yaşanıyor bu ülkede, her gün yeni hukuksuzluklar yaşanıyor. Yarın öbür gün başkanlık seçimini AKP kaybederse, rakibi olan siyasi güç kazanırsa, gelip aynı yöntemleri AKP'lilere uygularsa itirazınız olacak mı? Eğer bu sistem yerleşirse sonu intikamcılıktır, rövanşizmdir. Şunu söyleyeyim: Bugün herkesi terörist ilan ediyorsunuz. Kaybettiniz iktidarı çünkü başkanlık sistemi böyle bir şeydir, seçimi kazanan her şeyi alır. Hele bu sistemde tamamen böyledir, seçimi alan her şeyi alır. Peki, seçimi alan siyasi güç çıktı, dedi ki: "AKP terörist bir örgüttü zamanında. Oraya mensup olanlar, iltisak edenler, yardım edenler, çalışanlar teröristti." AKP'li olamayan Cumhurbaşkanı olağanüstü hâl ilan etti ve sizleri içeri almaya başladı. Ha, bunu Komisyonunda söyledim. Haksızlık yapılırsa o zaman -biz iktidarda olursak yapmayız ama- iktidarda değilsek sizi savunacağız, o haksızlıklara karşı çıkacağız ama sizin karşı çıkma hakkınız olmayacak.

Peki, bir sonraki dönem başka bir Cumhurbaşkanı geldi, o da sizden, bu sefer kendisi intikamcılık döngüsünü sürdürecektir. Türkiye'yi sonu bitmez bir intikamcılık döngüsüne mahkûm eden bir sistem getiriyorsunuz. Bu sistemin altındaki yönetim zihniyeti hukuka uymayan, hukuk devletini tanımayan, keyfi davranan yönetim zihniyeti her an size karşı dönebilir. Şu soruya samimiyetle cevap verin: Biz HDP olarak bugün yüzde 50'yi bulacak çoğunlukta olsaydık ve bu teklifin aynısını satırına dokunmadan getirseydik, kabul edecek miydiniz? Samimiyetle "Kabul edeceğiz." diyen çıksın, söylesin ben "evet" oyu vereceğim, bu kadar net söylüyorum, ben kendim evet oyu vereceğim bu teklife. (HDP sıralarından alkışlar) "Evet, HDP de başta olsa, Cumhurbaşkanı HDP'li de olsa biz bu sistemi gene getirirdik." diyen çıksın, ben "evet" oyu vereceğimi burada ilan ediyorum. Bu, grubu bağlamıyor, benim kendi sözümüdür.

Son olarak şunu söyleyeyim: Bu gizli oy meselesi... Hani, saçma tartışmalara makul argümanla yaklaşmak mümkün değildir. Gizli oyun anlamı bellidir, bunu yeniden icat edecek değiliz, neden konduğu da bellidir. Türkiye'de ilk seçim, gerçek çok partili ilk seçim hangi yıl yapıldı? Herkes "1950" der değil mi? Hayır, 1946. Ama, hangi ilkeyle yapıldı? Açık oy, gizli sayım. O nedenle, çok partili serbest seçim sayılmıyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayılmaz, sayılmaz.

MİTHAT SANCAR (Devamlı) – 1950, gerçek seçim sayılıyor haklı olarak.

Bir de buradaki milletvekillerine bir şey hatırlatmak isterim: Bakın, 1924 Anayasası tek partili bir Meclis tarafından yapılmıştır; evet, doğru.

Süre bitiyor, bir dakika ya da iki dakika ekleyebilir misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Bir dakika ilave edeceğim, lütfen tamamlayın.

MİTHAT SANCAR (Devamlı) – Tamam.

Bununla birlikte tek parti dönemi başlamıştı, seçimler nasıl yapılıyordu belliydi -şimdi sizin burada yapmak istediğiniz gibi- ama Anayasa tartışmalarında -Meclis tutanaklarını okursanız- ciddi bir özgürlük ve serbestlik vardı, ilginç. Getirilen teklifte çok önemli değişiklikler yapılıyordu 1924 Anayasası'nda. Komisyonun getirdiği teklifte Cumhurbaşkanını güçlendiren, konumunu güçlendiren

hükümler çıkarıldı, Meclis çoğunluğu bunları reddetti, tek partili bir sistemin altında oluşmuş Meclis bile bunu reddetti. Mesela, Cumhurbaşkanının Meclisi feshetme yetkisini Meclis çoğunluğu reddetti, Mustafa Kemal'e, cumhuriyetin kurucusuna vermedi bu yetkiyi; başkomutanlık sıfatını vermedi; Cumhurbaşkanının veto ettiği kanunların kabulü için üçte 2 çoğunluk şartını da reddetti. O Meclis yapıyorsa, tek parti döneminin Meclisi yapıyorsa, bu Meclis de yapar, ben inanıyorum.

Saygıyla selamlıyorum sizleri. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sancar.

SIRRI SÜREYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Hatip bize sataştı, grubumuz adına da kendisi cevap versin. (Gülüşmeler)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bostancı, buyurun, bir dakika süreyle...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Mithat Bey'in oyuna talibiz, şu bakımdan talibiz “evet” oyuna, Mithat Bey de dinlerse.

BAŞKAN – Mithat Bey, dinleyin efendim, size cevap veriyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Mecliste biz eğer zayıf bir grup olsaydık bu teklifi getirme imkânımız olmazdı. Fakat, 2019'da bu teklif çerçevesinde seçim yapılacaktır. Halkın oyu kimsenin cebinde değil. Halk kime oy verirse, bütün samimiyetle ben ve arkadaşlarım, kim bu teklifin arkasındaysa, bütün samimiyetle ifade ediyoruz, başımızın üzerinde yeri vardır. Mithat Bey'in de oyunu talep ediyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlnur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)*

BAŞKAN - Şimdi, grupları adına son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'a aittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ha, özür diliyorum Sayın Akdoğan, bir saniye.

Kusura bakmayın, fark etmedim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmacımız Sayın Zühal Topcu, sıra itibarıyla.

BAŞKAN – Özür diliyorum.

Sayın Akdoğan, siz lütfederseniz, Sayın Zühal Topcu'nun söz sırasıymış, kaçırmışım.

Üçüncü söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Zühal Topcu'ya aittir.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yani ne yapıp edip kendi partinizi kayıracaksınız yani.

BAŞKAN – Sayın Gök, lütfen.

Buyurun Sayın Topcu.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Evet, teşekkür ediyorum.

Adaletinize güvenmek istiyoruz, yani onu burada özellikle belirtmek istiyoruz.

BAŞKAN – Rahat olabilirsiniz.

MHP GRUBU ADINA ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği teklifinin 3’üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gençlik konusu, bütün iktidarların ana konularından birini oluşturmaktadır. Tarihi süreçte baktığımızda, bütün iktidarların özellikle gençliğin yetiştirilmesine yönelik olarak birçok politikalar ürettiğine şahitlik ediyoruz. İşte, neden bu gençlik politikaları ve gençlere yönelik yapılan yatırımlar önem arz ediyor diye bakıldığında, bir ülkenin gelişmişlik düzeyinin gençliğine yapılan yatırımlarla doğru orantılı olarak gittiğini biz biliyoruz. Çünkü, gelişmiş ülkelerdeki gençliğe yapılan yatırımlara dikkatinizi çektiğinizde, eğitim seviyesinin durumu, gençlerin yetiştirilme sürecine baktığımızda, inanın, bunların çok daha paralel gittiğini, AR-GE çalışmalarının, yenileşme çalışmalarının bunlarla paralel olarak sanayi üretimine dönüştüğüne de şahitlik ediyoruz. İşte, bu açıdan bakıldığında, diyoruz ki, gerçekten, gençliğin yetiştirilmesi çok önemli. Ben bir örnekle buna, özellikle 1965 yılında Hüseyin Nihal Atsız’ın gençliğin yetiştirilmesine yönelik olarak yazdığı bir makaleyle, dönemin Hükümetini kurmak için görevlendirilen Suat Hayri Ürgüplü yönetiminin programına yönelik olarak yaptığı eleştiriden bahsederek devam etmek istiyorum. Şimdi, buradan baktığımızda, Suat Hayri Ürgüplü Hükümeti kurduğu hükümet programında gençliğin milliyetçi olması gerektiği yönünde vurgu yapıyor yani altının boş olduğu bir söylemi programlarına yerleştiriliyorlar. Hüseyin Nihal Atsız da diyor ki: “Eğer siz gerçekten buna inanıyorsanız bu lafın, bu sözün altının doldurulması gerekir ve bunun için de, bunu gerçekten uygulamak istiyorsanız Anayasa’yla bunların değiştirilmesi...” Anayasa maddelerine bir hüküm getirilebileceği yönünde de önerileri var. Yani, eğer gerçekten gençliğe yönelik bir şeyler yapmak istiyorsanız yolunuz açık diye. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak diyoruz ki: Eğer hamasetin ötesinde bir şeyler yapmak istiyorsanız, Milliyetçi Hareket Partisi her zaman bu ülkenin gençliğinin faydasına yönelik bütün programların arkasında durmuştur ve bundan sonra da duracaktır.

İşte, gençlik denilince özellikle birçok şey söylüyoruz. İki kavramdan bahsedebiliriz: Bir tanesi, metaforik anlamda gençliğe yüklediğimiz anlamlar, bir de şu anda elimizde bulunan gerçek gençliğin durumu. Baktığımızda görüyoruz ki, metaforik olarak o kadar çok şey söylüyoruz ki işte, “ülkemizin geleceği”, bilmem, “bütün göz nurumuz, göz bebeğimiz”, “bütün yatırımlar onlar için” ama bunların altının boş kaldığını görüyoruz. Gerçekten gençliğin durumuna baktığımızda hiç de öyle olmadığını biraz sonra rakamlarla, istatistiklerle paylaşmak istiyorum.

Sosyolojik olarak bakıldığında, bir toplumun enerjisi gençlik, bir toplumun umudu, itici gücü gençliğimiz ama işte, bunun altyapısının doldurulması gerekmektedir. Kalkınmanın, gelişmenin önemli unsuru gençlik ama zamanın ruhu açısından her dönemin sosyal ve kültürel şartlarına göre de gençliğin yetiştirildiğini biliyoruz. On dört yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarda ve gençlik adına yapılan çalışmalara da hep birlikte şahitlik ediyoruz.

Türk tarihine baktığımızda, gençlik, toplumların her döneminde bir değer olarak kabul edilmiştir ve bu kabullerin ve icraatların verdiği güçle, destekle Türk gençliği de tarih yazmıştır aslında. Bu millet birçok zorluklarla karşı karşıya kalmıştır ama asla hürriyetinden de vazgeçmemiştir. Çünkü, bu toplum bir bütün olarak ele alındığında gençlerin şimdiye kadarki politikalarda hiçbir zaman araçsallaştırılmadığını da tarih bize örneklerle vermektedir. Çünkü, Bilge Tonyukuk’un önderliğinde,

Dede Korkut'un tecrübesinde, Ahmet Yesevilerin vicdan ve ahlakında, Akşemseddinlerin sabrında, Mustafa Kemal Atatürk'ün ve daha nicelerinin önderliğinde ahlak, erdem, adalet ve daha birçok değeri bu toplumla harç yaparak bu gençlik tarih yazmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda aldıkları sorumluluğun oluşturduğu güvenle Mustafa Kemal Atatürk cumhuriyeti gençlere emanet etmiştir ve Gençliğe Hitabe de bunun göstergesi ve nişanesi olarak karşımızda durmaktadır. Peki, o zaman soruyoruz: Biz acaba gençlik için ne yaptık, hangi vizyonu oluşturduk, hangi verdiğimiz sözleri tuttuk, hangi programların uygulamalarını icraatlarla gerçekleştirdik? Yani bu açıdan baktığımızda biraz eksikliklerin olduğunu biliyoruz. Cenab-ı Hak kusursuz ve eksiksiz olarak bütün insanları yaratmaktadır; bunları geliştirmek de onların sorumluluğunu alan siz yöneticilere düşmektedir ve aynı zamanda bu kararları burada alan bu iradenin, millî iradenin temsilcisi olan bu Meclisin sorumluluğu altındadır. Türkiye'ye baktığımızda özellikle sıfırla 30 yaş grubu arasındaki oran, Türkiye nüfusunun yüzde 50'sini oluşturmaktadır ama gençlik politikalarına baktığımızda gençlik politikalarının bu nüfusu karşılıksız bıraktığına, başıboş bıraktığına da şahitlik ediyoruz. 15-24 yaş arası nüfusa baktığımızda da 13 milyon gençten bahsedebiliyoruz. Peki, bu 13 milyon gencin aslında bütün Türkiye nüfusuna oranı yüzde 17, Avrupa Birliğinin 28 ülkesine baktığımızda bu oran yani genç nüfusun oranının yüzde 12 olduğunu görebiliyoruz, bu da bizim elimizdeki büyük bir cevheri ifade ediyor.

İşte bu toplumun, bu gençlerin bizlerden beklentileri var ama işsizlik oranlarına baktığımızda işsizliğin yüzde 20 olduğunu, 800 binden fazla üniversite mezununun açıkta kaldığını görebiliyoruz. Uyuşturucu bağımlılığı oranının gittikçe yükseldiğine şahitlik ediyoruz ve 12 yaşa yükseldiğini de istatistiksel verilerde elde ediyoruz. O zaman diyoruz ki: Bu gençliğin bazı şeylere ihtiyacı var ve bunları da net olarak tespit etmek lazım; nitelikli eğitim gibi -sanayi 4 devrimi geldi- norm ve değerlerin kazandırılması, beceri kazandırma, kendini ifade edebilme, özgürce gelişebilme gibi bir sürü değerlere sahip olması gerekiyor ve Uluslararası Yetişkin Becerilerinin Ölçülmesi Programı'nda elde ettiğimiz verilere baktığımızda, Türkiye'nin 31 ülke arasında 29'uncu ve 30'uncu sıralarda olduğunu -talihsizce- görebiliyoruz. Yani demek ki gençlikle ilgili olarak, gençlik politikaları ve icraatlarıyla ilgili olarak daha katedilmesi gereken çok yol var.

Bu kürsüden daha önce çok kere tekrar ettik, PISA sonuçları ve TIMSS sonuçları karnemiz zayıf. Yani dikkat edildiğinde, son dönemlerde, bırakın onları, üniversite giriş sınavlarındaki karnemizin de zayıf olduğunu görebiliyoruz. Daha Türkçeyi konuşamayan, 40 soruda ortalama olarak 20 sorunun yapılmadığı bir dönemden geçebiliyoruz; dikkat edilmesi lazım.

Gençlik kendini güvende hissetmek istiyor, geleceğe güvenle bakmak istiyor ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin garantisi ve güvencesi altında olmak istiyor. Bu gençliğe gerçekten sahip olmamız lazım, onlara vizyon oluşturmamız lazım ve bu ülkenin, bu devletin, bu yönetimin arkalarında olduğunu da söylememiz lazım.

Milliyetçi, ülkücü hareket bir gençlik hareketi olarak başladığı davasına Milliyetçi Hareket Partisi olarak da gençlik politikalarındaki tutarlılığıyla devam etmektedir.

Arif Nihat Asya'nın Fetih şiiriyle son vermek istiyorum sözlerime:

“Yürü, hâlâ ne diye oyunda oynaştasın?

Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.”

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Topcu.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.02

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan’a gelmiştir.

Sayın Akdoğan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YALÇIN AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği teklifinin 3’üncü maddesiyle ilgili AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi sevgiyle selamlıyorum.

3’üncü maddede seçmenin ve toplumun çok önemli bir bölümüyle ilgili bir siyasi düzenleme gerçekleştiriyoruz. Milletvekili seçilme yaşı 25’ten 18’e düşürülüyor bu maddede. Bugün itibarıyla Türkiye’de bu yaş kategorisinde yaklaşık 9 milyon gencimiz var ve 2019 yılında bu sayının 13 milyon olacağı tahmin ediliyor. 18-25 yaş arasında bir gencin milletvekilliği yapıp yapamayacağı üzerinde çok farklı değerlendirmeler farklı ülkelerde, farklı zamanlarda hep yapılagelmiştir ama neticede, bugün baktığımızda, 40 ülkede 18-25 yaş grubunda gençlerin milletvekili seçilebildiğini görüyoruz. Avrupa’da Almanya’dan Fransa’ya, İspanya’ya, Hollanda’ya kadar, farklı kıtalarda, Kanada’ya kadar bu tür uygulamaların olduğunu görüyoruz. Tabii, 18 yaş düzenlemesi için “Acaba erken değil mi?” gibi birtakım sorgulamaların, soru işaretlerinin de toplumun bazı kesimlerinde ortaya çıkabilmesi mümkündür.

Değerli arkadaşlar, yönetimde olan temel ilke ehliyet ve liyakattir. Ehliyet ve liyakat sadece yaşı getirdiği bir tecrübeyle kazanılan bir durum da değildir. Nice gençler vardır ki tarihin akışını değiştiren işler yapmışlardır ve çok büyük başarıları imza atmışlardır. Mesela, Fatih Sultan Mehmet İstanbul’u 21 yaşında fethetti. Kanuni 25 yaşında, II. Mahmut 23 yaşında padişah oldu, çok önemli fütuhât gerçekleştirdi. Einstein 20’li yaşlarda fizikte devrim yaptı. Leonardo da Vinci meşhur eserlerinden bazılarını yaptığında daha 21 yaşındaydı. Alexander Graham Bell telefonu icat ettiğinde daha 30 yaşına girmemişti. Napolyon 26 yaşında Fransız ordusuna komutan oldu. Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed (AS) Usame Bin Zeyd’i 19 yaşında ordu komutanı yaptı. Usame bir dönem bir kölenin, Zeyd’in oğluydu ve Arap da değildi ve komuta ettiği orduda çok büyük sahabeler vardı; Hazreti Ömerler vardı, Hazreti Ebu Bekirler vardı. Yine, Peygamber Efendimiz Muaz Bin Cebel’i 20’li yaşlarda Mekke’de kendi yerine vekil bıraktı, 27 yaşında da Yemen’e vali atadı. Yani, dünya tarihinde, birçok genç bu yaşlarda çok önemli başarıları imza atmışlardır.

Burada mesele şudur: 18 yaşına gelen herkes milletvekili olacak anlamına gelmiyor. Bu, gençlere bir güven aşılmasıdır, bir umut, bir sorumluluk duygusu kazandırmaktır. Ayrıca, işin bir de temsil boyutu var, toplumun 10 milyonluk bir kesimi. “Bunları ben temsil ederim, kadınları da ben temsil ederim, gençleri de ben temsil ederim.” Böyle bir yaklaşım doğru da değildir. Yani, bu büyük toplum kesiminin kendi içinden çıkan fertler tarafından temsil edilebilmesi de önemli bir demokratik nüve olacaktır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, paketin tümüyle ilgili de, Anayasa değişikliğinin geneli üzerinde de birkaç değerlendirme yapmak istiyorum. Hükûmet etme sistemini değiştiriyoruz. Bununla ilgili de, geçmişten bu yana bu konu tartışılır. Merhum Özal, merhum Demirel, merhum Türkeş, merhum Erbakan hep bu konuya parmak basmıştır. Yani, başkanlık sistemi üzerine birtakım tartışmalar olmuştur. Ortada bir sorun var ve bir ihtiyaç var. Parlamenter sistemin işleyişinden kaynaklanan bir mesele var ve bu konuda icraya kuvvet, sürat ve etkinlik kazandırmak için bu konu hep gündeme getirilir. Kuvvetler ayrılığı önemlidir ama yürütmenin tek elde toplanması, dağılmaması da ayrıca önemli bir değerdir.

Belki şu denebilir: “Parlamenter sistemde krizler oluyor, istikrarsızlık oluyor ama güçlü bir tek parti iktidarı olduğunda bu mesele aşıyor, ne gerek var da bu değişiklik yapılıyor?” Bundan yaklaşık yirmi yıl önce, daha AK PARTİ yokken bir makale yazmışım ve şunları söylemişim: “Meclis çoğunluğuna sırtını vermiş, vizyonu olan, güçlü bir siyasi iktidarın bugün birçok problemi çözmede başarılı olabileceği doğrudur ancak anayasal değişikliklerle takviye edilmemiş, bürokratik idari mekanizmada, yürütme-yasama-yargı üçlüsünde, topyekûn devlet yönetim felsefesinde revizyona gidilmemiş bir ortamda iktidarın Meclis çoğunluğuna dayanması da çok anlamlı olmayacaktır.” Bakın, bunu yirmi yıl önce, AK PARTİ daha yokken söylemişim. Parlamenter sistem 1970’li yıllarda kriz çıkardı mı? Çıkardı. 1990’lı yıllarda çıkardı, 2000’li yılların başında çıkardı. Bugün, AK PARTİ iktidarından dolayı bu kriz kısmen aşılabilmiş durumda.

Halkın Cumhurbaşkanını doğrudan seçmesine geçildi. Bu da sistemde bir değişikliktir, yeni bir durumdur ve bugün, AK PARTİ’li bir Cumhurbaşkanı, AK PARTİ’nin çıkardığı bir hükûmet olduğu için birtakım sıkıntılar yaşanmıyor. Halkın doğrudan seçtiği bir Cumhurbaşkanı ve hükûmet denkleminde, bu denklemden AK PARTİ’yi çıkardığınızda, başka krizlerin yaşanması da mümkündür.

Rejim meselesi konusu: Burada da bence zorlama birtakım yorumlar yapılıyor. Siyasal sistem, rejim, düzen, bu gibi kavramlara muğlak birtakım anlamlar yükleyerek ajite etmek de doğru bir yaklaşım değildir. Sistemler bellidir: Monarşi, oligarşi, demokrasi, demokratik rejim, parlamenter sistem, başkanlık sistemi, yarı başkanlık sistemi. Burada, rejimin, sistemin, düzenin değişmesi üzerinden başka bir ajitasyon yapmak da doğru değildir.

Bakın, kendisini hep Türkiye’de rejimin bekçisi olarak niteleyenler... Bu millet hiçbir zaman demokrasiye darbe vurmadı, darbe vuranlar hep demokrasinin, rejimin bekçisi olarak kendisini lanse edenler oldu. Bu, önemli bir konudur. Tabii, şu söyleniyor: Mesele, tamam, Hükûmet sistemini değiştirin, sorun yok, çok yetki veriyorsunuz, işte güçlü, çok büyük güçler aktarılıyor vesaire ve Sayın Cumhurbaşkanımız üzerinden bazı atıflar yapılıyor.

Değerli arkadaşlar, Tayyip Erdoğan meşruiyeti önemser yani halkın iradesine dayanır ve hukuka uygun hareket eder ama Erdoğan, Sayın Cumhurbaşkanımız siyasi gücünü kanun yaparak elde etmez, halkın sevgisinden alır ve sandıktan alır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Siz, kanun çıkararak hiçbir siyasetçiye lider de yapamazsınız, ona büyük bir siyasi güç falan da atfedemezsiniz, güçlü bir lidere de dönüştüremezsiniz. Bu, kanun çıkarmakla, Anayasa değiştirmekle olacak bir şey değildir.

Bakın, Tayyip Erdoğan’ın hiçbir makamı yoktu, koltuğu yoktu, sıfatı yoktu, hatta siyasi yasaklıydı; o dönemde Türkiye’nin gündemini belirleyen bir siyasi liderdi. Bu yüzden, güçlü lider, nükleer silahların şifrelerini elinde bulunduran, süper güçlerin süper yetkiler verilmiş başkanı değildir, güçlü lider tankların, savaş uçaklarının önüne halkı çıkarıp darbeleri püskürtebilen liderdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Daha önce de cumhurbaşkanları, başbakanlar oldu, aynı yetkilere sahiptiler ama hiçbiri bu darbeleri püskürtemedi. Önemli olan, o siyasi güçle demokrasiye bağlı olarak, hukuka bağlı olarak hareket etmenizdir, bu önemlidir.

Burada tabii, demokrasinin muhtevası önemli, bu bir kültür, iktidarda da olsanız muhalefette de. Birtakım anlayışları da sorgulamak lazım o zaman.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Kuvvetler ayrılığı nerede? Kuvvetler ayrılığı nerede?

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Mesela şunu sorgulayalım: Siyasi alanda biz burada bir düzenleme yapıyoruz, meşru dairede Meclis, siyaset kurumu bir düzenleme yapıyor. Bunu, buradaki düzenlemeyi ihanet olarak adlandırmak bu demokrasiye uygun düşer mi? Bunun adı “siyasi tekfircilik”tir.

Hep vardır, “Din elden gidiyor.”, “Vatan elden gidiyor.”, “Laiklik elden gidiyor.” diyerek birileri birilerini tekfir eder, hainlikle suçlar, “gerici” der.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Gitmiyor mu kardeşim?

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) - Kimse dinin de vatanın da laikliğin de rejimin de tek ve gerçek sahibi olarak kendisini görerek başkalarının samimiyetini sorgulama hakkına, hukukuna sahip değildir diye düşünüyorum.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – 2010 referandumunda da benzer şeyi söylediniz. 2010’da da benzer şeyleri söylediniz.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Diğer bir anlayış da şudur: Devleti kutsal ve düzenlenemez bir alan olarak kodlamaktır.

Sayın Baykal çok değerli bir siyasetçi, devlet umuru görmüş bir kişi, bugün de kendisiyle ilgili bir yazı yazdım. Şimdi, yazıya cevap hakkını kullanarak Mecliste bir ilk olmasın diye onunla ilgili bir şeyler söyleyeceğim, belki cevap hakkını kullanır. Şöyle bir cümle sarf etti konuşmasında: “Bu, siyaseti devletin temeline sokmaktır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Burada, demokrasiye bakışta bir farklılık...

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, siz de tamamlayın lütfen bir dakikada.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Yoksa diğer milletvekilimizden bir iki dakika alabiliriz belki.

BAŞKAN – Diğer milletvekilimizden beş dakika alabilerseniz şahsı adına var bir tane.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şahsı adına konuşmamızı...

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Şimdi, bu “siyasati devletin temeline sokmak”, burada devletin temeline millet iradesi giremez, sirayet edemez gibi bir yaklaşıma kapı açabilir. Bunu yanlış anladıysam Sayın Baykal düzeltebilir. Demokrasi, tam da milletin, devletin temellerine ve işleyişine nüfuz edebildiği sistemin adıdır. Bu devletin temellerini 23 Nisanda, 29 Ekimde millet kurmuştur; 15 Temmuzda da devletin temellerini millet kurtarmıştır. Bunun dışında kıymeti kendinden menkul hiçbir güç yoktur. Meclis Avrupa’da birtakım kurullara üye seçer, yargıya vesaire, bunun adı “demokratikleşme” olur; Türkiye’de Meclis seçeceği zaman “siyasallaşma” denir ve kötü bir şey olarak takdim edilir; bu çifte standarttır.

Ve son bir şey: Muhalefet çok sık “Gümrükten mal mı kaçırıyorsunuz kardeşim, nedir bu acele? Acele işe şeytan karışır.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Bu, şeytanın uydurduğu bir safsatadır. Bizim kabul ettiğimiz Rahmani olan versiyonu “Hayırlı işlerde acele ediniz.” sözüdür. Bu hayırlı bir iştir, lazımdır.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Bu bir tek adam rejimidir.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti bugün yedi düvelle mücadele etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti’nin istiklali ve istikbali bu düzenlemeyi gerekli kılmaktadır.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Bu bir rejim değişikliğidir.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Bu bir antivirüs programdır. FETÖ’cülere karşı, darbecilere karşı, vesayet odaklarına karşı millet iradesine dayanan bir sistemdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akdoğan.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Bu değişikliğe tamamen destek oluyoruz. Sayın Bahçeli başta olmak üzere MHP’li arkadaşlarımıza da çok teşekkür ediyorum.

Hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Baykal’ın ismi geçti, arzu ederse...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, Sayın Baykal konuşacak.

BAŞKAN – Sataşmadan dolayı iki dakika süre veriyorum.

Buyurun Sayın Baykal. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- Antalya Milletvekili Deniz Baykal’ın, Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan’ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

DENİZ BAYKAL (Antalya) – Değerli arkadaşlarım, bir sataşma olduğu kanısında değilim, düzeltilmesi gereken bir şey de yok. Biraz önce Yalçın Bey’le baş başa sohbet ettik. Bana açıkça ifade etti ki aleyhimde bir yazı yazmış. Sabahleyin eşi “Dün akşam Deniz çok güzel bir konuşma yaptı, farkında mısın?” demiş, onun üzerine “Acaba ben mi yanlış algıladım?” diye bir tereddüdün içine girmiş, benimle açıkça bunu paylaştı ve “Bir noktada böyle bir değerlendirmem oldu.” dedi. “Devletin temeline siyaseti sokmaya itiraz eder bir cümleliz vardır değil mi?” dedi. “Hayır, böyle bir cümlem yok.” dedim. “Herhâlde sen şunu anladın: Devleti parti devleti hâline getiriyorsunuz, yanlış olan budur.” Yoksa siyaset elbette devletin temelinde olacak. Nasıl olacak? Millet siyaseti olarak olacak, millet olacak. (CHP sıralarından alkışlar) Millet lehinde yaptığı değerlendirmeye çok teşekkür ederim ama milleti temsil eden bir tek organ var: Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet işte bu. Yani bütün siyasi görüşler, her anlayış, her etnik köken, her inanç hep beraber bir arada milletiz, biz milleti temsil ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama, siz bu milleti yani egemenliği oluşturan, birlikte oluşturan bu milleti bir yana bırakır da bir tek kişiye, bu milleti oluşturan siyasetlerden birisini temel alarak ve o siyaseti bir tek kişinin şahsında egemenliği milletin elinden yani hepimizin elinden alıp bir tek zihniyete, anlayışa verirsiniz siz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Baykal, bir dakika daha açıyorum mikrofonu, tamamlayın.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Söylemenize gerek kalmadan da açabilirsiniz Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gelenektir Sayın Başkanım, gelenektir.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Evet, tersinin uygulandığı olayları görüyoruz.

Şimdi, bunun gerçekleşmesi yani milletin bölünmeden, parçalanmadan millet iradesinin yani egemenliğin... Ki devleti oluşturan bu. Siz onu parçalayıp da bir unsuru, bir siyaseti, bir inancı, bir düşüncüyü, bir kesimi yani yüzde 100’ün yerine yüzde 50’yi ikame etmeye kalkarsanız parti devletine,

parçalanmış egemenlik devletine gidersiniz, siz milleti parçalayarak devleti oluşturunuz. Bizim söylediğimiz, elbette, devletin temelinde millet olacak, milletin egemenliği olacak, bütün siyasetler olacak, hep beraber olacağız. Ama, bunu ayırıp, parçalayıp, bölüp, onun içinden bir yüzde 50, tek şahıs çıkarıp, o tek şahsa onu bağlayıp, sonra Meclisin ortak yetkilerini önemli bir ölçüde ona devredip onu etkisiz kılarak siyaseti, saygın siyaseti, millete değer veren bir siyaseti hayata geçirmiş olmazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ BAYKAL (Devamla) - Bugün karşı karşıya bulunduğumuz tehlike bu. Kimse kimseye millet dersi vermesin. Bakın, tek partinin bütün milleti temsil ettiği dönemden çok partili hayata geçince devletin de artık tek parti olarak hükmedemeyeceği ortaya çıktı, yeni bir siyaset kuruldu.

Geçenlerde Sayın Adalet Bakanı bu kürsiye geldi “Biz 1930’lara gidiyoruz.” dedi. Ya, biz 1930’lardan 21’inci yüzyıla gitmeye çalışıyoruz, 21’inci yüzyıldan sen “1930’lara gidiyorum.” diye övünüyorsun. (CHP sıralarından alkışlar)

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) - Milleti cahil yerine koymayalım.

DENİZ BAYKAL (Devamla) - Bakın, birbirimize avukatlık yapmayalım, gerçeği görelim. Gerçek, milletin iradesi giderek etkisizleştiriliyor.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Atatürk’ün kemiklerini sızlatıyorsunuz Sayın Baykal. Sayın Baykal, Atatürk’ün kemikleri sızlıyor.

DENİZ BAYKAL (Devamla) - Bu getirdiğiniz anayasa milletin iradesini etkisiz kılmaya yönelik bir anayasa taslağıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Meclisi devreden çıkarmaya yönelik, Meclisi etkisizleştirmeye dönük bir anayasa taslağıdır. Bunu burada “Vay, siyasete karşısınız, millete karşısınız.” söylemiyle ortadan kaldırmanız, maskeleyeniz mümkün değildir. Bizim anlayışımız da ortadadır, uygulamamız da ortadadır. Tek partiyle başladık, demokrasiye doğru gidiyoruz. Siz elinize aldığınız demokrasiyi tek parti, tek adam rejimine doğru geriye döndürüyorsunuz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Baykal.

YALÇIN AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, yerinizden mi istiyorsunuz?

Size de iki dakika süre veriyorum.

Lütfen, bitirelim inşallah.

Buyurun.

10.- Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan’ın, Antalya Milletvekili Deniz Baykal’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YALÇIN AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii, Sayın Baykal’la ikimiz de siyaset bilimciyiz, düşüncelerimiz tamamen birbirinden farklı. Ben ona sırf bilerek sataştım ki bugünkü yazıma cevap verebilsin. Tabii, Sayın Baykal’ın konuşmasının hiçbir kısmına katılmıyoruz ama bu, hitabet açısından bazı toplum kesimleri tarafından iyi bulunmuş olabilir yoksa muhtevaya katılma anlamında bir şey değildir bu.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Neyine katılmıyorsunuz, söyler misiniz?

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Burada, arkadaşlar, mesele şudur: Türkiye Büyük Millet Meclisi, hukuki meşruiyet çerçevesinde, siyasi meşruiyet çerçevesinde Türkiye’nin ihtiyacı olan -ki bugün Türkiye’nin ihtiyacı vardır, Türkiye’nin istiklali ve istikbali için ihtiyacı vardır, karşılaştığı sıkıntılar açısından ihtiyacı vardır, güçlü bir yürütmeye ihtiyacı vardır- bu düzenlemeyi...

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – On dört yıldır iktidardasınız ne alaka! On dört yıldır tek başınıza iktidardasınız.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) - ...yapma hakkına sahiptir; bunu takdir makamı da yüce milletimizdir, aziz milletimizdir, milletimiz buna karar verecektir.

Burada, tabii, sürem yetmediği için birçok şeye değinemedim. CHP’li konuşmacı, işte “kirli pazarlıklar, vesaire” dedi. AK PARTİ’nin tarihinde kirli pazarlık hiçbir zaman olmamıştır, kimseyle de pazarlık yapmadık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Dolmabahçe, Habur...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yapma ya! Dolmabahçe, Oslo...

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Ben, MHP’nin tarihinde de bir kirli pazarlık hatırlamıyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Bakın, Sayın Baykal’ı herkes dinledi, siz de dinleyin lütfen.

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Burada sürekli “uzlaşma, uzlaşma, uzlaşma” diyeceksiniz, siyasi partiler uzlaşacak siz bunu ve bu düzenlemeyi ihanetle adlandıracaksınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İsrail’le anlaşmayı unuttun mu, kan parası aldığını?

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) – Bu, kabul edilebilir bir yaklaşım değildir arkadaşlar, bu, samimiyetsizliktir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye Cumhuriyeti’nin ihtiyacı olan her türlü düzenlemeyi yapar ve korkmadan millete gidilir, millet buna karar verir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İsrail’den kan parası aldığını unuttun mu? 9 kişinin kan parasını unuttun mu?

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) - Bugün de AK PARTİ birçok yetkiye sahiptir, Cumhurbaşkanı da Başbakanı da ve Türkiye’nin lehine on dört yıldır kullanmaktadır. Hâlâ niyet okuyarak, gizli gündem takipçiliği yaparak CHP bir yere varamaz. Siz bu kafayla yüz yıl daha iktidar olamazsınız.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Mavi Marmara pazarlığı ne oldu, anlat bakalım!

YALÇIN AKDOĞAN (Devamla) - Hepinizi sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – İsrail’le hangi pazarlığı yaptığını, onu anlat.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akdoğan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Akdoğan yani bizim iktidar olma süremize bir ömür biçti, o milletin bileceği bir iş. Milletin iradesine çok açık bir saygısızlıkta bulundu.

YALÇIN AKDOĞAN (Ankara) - Anayasa değişikliğine de millet gidecek, niye korkuyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz de milletin vekiliyiz. Bir bu sataşması var. Bir de seviyesizlikle itham etti. İkinci sataşması da budur efendim.

YALÇIN AKDOĞAN (Ankara) – Yo, öyle bir şey yok. Öyle bir şey söylemedim.

BAŞKAN – Seviyesizlikle itham ettiyse buyurun.

Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika süre veriyorum.

Lütfen toparlayalım, bu polemiği de bitirelim.

11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siyasette pazarlık olmaz diye bir şey yok. Yapılan pazarlıklar sizin siyasi ikbaliniz açısından şeffaf, temiz, faydalı, verimli olabilir ama bizim baktığımız pencereden, yapılan pazarlıklar -o zaman da söylediğimiz gibi- Türkiye'nin hayrına, milletimizin hayrına değildir. O zaman da bir pazarlığınız için dedik ki: Beyninizin arka planında bir şey olmasın. Millete hesap veremeyeceğiniz bir angajmanın içine girmeyin. Gerçekleri, verdiğiniz, aldığınız her neyse milletin Meclisiyle paylaşın dedik. Bu sağduyu içerisinde yaptığımız uyarılara kulaklarınızı tıkadınız, sonra geldiniz, dediniz ki: “Bunlar bizi kandırdı.” İşte, böyle olunca da “Bu yaptığınız iş çok temiz olmayan bir iştir.” diye de -arkadaşımız, kim söyledi bilmiyorum- yaptığınız işlerle ilgili olarak “kirli pazarlık” ifadesi de kullanılır, hepsi kullanılır.

İki: Kimin iktidar olacağına millet karar verir.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Anayasaya da millet karar verir.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Dün de söyledim: Egemenlik millettir; millet, egemenliğini bu Meclis marifetiyle yürütüyor. Siz, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi millete diyorsunuz ki: “Ey milletim, devletin bütün anahtarlarını bir kişiye verin. Bir halkaya takın devletin bütün anahtarlarını, bir kişiye verin.”

ŞAHİN TİN (Denizli) – Öyle bir şey yok ya.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Öyle, bu teklif odur; bu teklif, Türkiye Büyük Millet Meclisini baypas eden, sembolik hâle getiren bir tekliftir. Ben bu milletin, bu milleti millet yapan Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldıracak, devletin bütün anahtarlarını bir kişiye verecek bir teklife sıcak bakacağına inanmıyorum. Bunu hep birlikte ya burada ya milletin meydanlarında göreceğiz. Devletin anahtarlarını bir kişiye verdiğiniz vakit -her zaman söylediğim gibi- oradan demokrasi çıkmaz, oradan demokrasi çıkmaz, oradan dikta çıkar.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Milleti millet yapan Türkiye Büyük Millet Meclisi değildir.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Demokrasi, tepki ve protesto rejimidir. Kendisi bin kişiyle hacca giderken 50 tane avukata su sıkıran, gaz sıkıran adamdan da demokrat olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Madde üzerinde şahıslar adına son söz, İstanbul Milletvekili Erkan Kandemir’e aittir.

Buyurun Sayın Kandemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Değişikliği Teklifi’mizin 3’üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, umudun öznesi olabilenler, yarınlara dair hayalleri olanlar, en önemlisi değişimin öncüsü olma cesaretini taşıyanlar tarih yazarlar. İşte bu teklif, aslında bir tarih yazıyor. Bir, bütün, güçlü, istikrarlı, yarınlara güvenle bakan bir Türkiye için tarihî bir tercihte bulunuyoruz. Milletin taleplerine uygun, halkın kodlarıyla uyumlu, yarınlara güvenle bakmamıza vesile olacak bir değişikliğin arifesindeyiz.

Değerli milletvekilleri, ben bu teklifin geneline baktığımda, doğrusu Sayın Baykal’ın -ki çok da değer veririm- çok önemserim sözlerini, cümlelerini, tam onun aksini görüyorum aslında.

Bu teklifi özetleyecek olsak üç şey söyleriz: Bir, millete güven. İki, vesayetin alanının daraltılması, millî egemenliğin alanının genişletilmesi, güçlendirilmesi. Üç, istikrar. Tüm bu toplam teklifin ruhunu aslında 3’üncü maddede bulmak mümkün. Bu anlamda, bu maddeyle beraber getirdiğimiz 18 yaşındaki gençlerin seçilebiliyor olması teklifinin de çok anlamlı olduğunu düşünüyorum. Yani, aslında biz diyoruz ki: Bu ülkenin gençlerine, cevherine güveniyoruz. En somut örneği olarak da millete güveniyoruz diyoruz; en dinamik unsur gençlere siyasetin öznesi olma fırsatının yolunu açıyoruz. Bir yandan da siyasette seçmek ve seçilmek eşit derecede önemlidir diyoruz. Eğer 18 yaşında bir gence seçme hakkını vermişsek, aile kurma yetisini vermişsek, o anlamda güveniyorsak diyoruz ki: Evet, o genç, bu ülkeyi yönetebilecek kapasiteye de sahiptir.

Değerli milletvekilleri, ülke ve millet olarak bizim için ne siyasi ne de ekonomik krizler yıkıcı bir tehdit; bizim için asıl tehlike, coğrafyamızla ve milletimizle ilgili tarihsel vizyonumuzu kaybetmemiz. Bu ülkenin tarihinde, kuruluşunda, büyümesinde gençler var. 20’li yaşlarında ülke kuran, yöneten Hazreti Aliler, Alparslanlar, Fatih Sultan Mehmetler, Mustafa Kemaller var. 15 Temmuz gecesi şehit olan 17 yaşındaki Abdullah Tayyip Olçaklar, 15 yaşındaki Mutlu Can Kılıçlar, 18 yaşındaki Mustafa Karasakallar var. Bir idrak, bir anlayış bu gençliğin sokaklara çıkmasını sağladı. Emin olun ki o idrakle bu millete hizmet edecek milyonlarca genç var bu ülkede. Bu bir bakış açısı, gencine güvenmek, önünü açmak, nesnesi olduğu tarihin öznesi hâline getirmek meselesi gençleri; bir felsefe, bir bakış açısı.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde üzerinde en çok konuşulan, hakkında süslü cümleler kurulan toplum kesimidir gençlik fakat ne zaman gençlikle ilgili somut bir ilerleme kaydedilecek olsa “ama”lı cümleler başlayıverir. Millete tepeden bakanlar, milleti güvenilmez bulanlar gençlere hiç güvenmezler zaten. Bu sebeple, vesayet anlayışının klişelerde boğulan, debdebeli söylemlerle başlayan gençlik nutukları somutlaşmayan tavsiyelerle biter. Bu teklif, tümü üzerinden düşünüldüğünde vesayete bir meydan okuma; işte, en somut örneği de bu madde. Biz bu maddeyle 12,5 milyon gence siyasetin, seçilmenin yolunu açıyoruz. Sivil siyasetin alanını genişletiyoruz. Gençleri çözümün bir parçası hâline getiriyoruz.

İşte, fırsat aslında, hamaset ile hakikat arasında gidip gelen bir dilden çıkıp şu gelen öneri vesilesiyle bir tavır gösterme fırsatı.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bir hikâyesi var. Bizler kendi hikâyelerimizin başrol oyuncusuyuz. Yarın çocuklarımız, torunlarımız, kızlarımız, evlatlarımız yanlarımıza gelecekler ve bize soracaklar, 18 yaşında, 20 yaşında aday olmak isteyenler diyecekler ki: “Bir tavsiyen var mı?” Ama bunun yanında mutlaka diyecekler ki: “Evet, o Mecliste bir teklif gelmişti, benim seçilmem, kendimi ifade etmem anlamında...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN KANDEMİR (Devamla) – Son cümlem Sayın Başkanım.

“...bir fırsat bulmuştum, sen nerede durmuştun?” diye soracaklar bize.

Teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, böylece konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi on dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğim. Bu sürenin ilk beş dakikasını soru olarak, kalan beş dakikasını da cevap olarak kullanacağım.

Sırayla söz veriyorum.

Sayın Aydın, buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarihe not düşülmesi amacıyla soruyorum: Anayasalar bu konuda üstün bilgiye sahip kişiler tarafından yapılır, anayasa profesörleri ya görüş bildirir ya da kendilerinin anayasanın hazırlanmasında payları olur. Sizin getirdiğiniz Anayasa değişikliğinin parti binasında yapıldığını biliyoruz. Tarihe geçmeleri açısından, bu değişiklikte hangi hocalardan görüş alındı ya da hangi hocalar yazımda pay sahibi? Kısaca, bu değişikliği kaleme alan isimleri teker teker sayabilir misiniz? Hem halkımız bilsin hem de kayıtlara geçsin diye soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, soru önergelerine yanıt vermiyorsunuz. Burada size net, üstelik çoktan seçmeli bir soru soracağım, yanıtını halkımız adına bekliyorum.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’na göre hükümleri değiştirilmeyen ve değiştirilmesi teklif edilmeyen maddelerden değildir?

A) Yasama yetkisinin devredilmezliği.

B) Cumhuriyetin nitelikleri.

C) Devletin şeklinin cumhuriyet olduğu.

D) Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti.

E) Hiçbiri.

BAŞKAN – Sayın Yalçinkaya...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bugün dayatmayla yapılmak istenen Anayasa değişikliği halk bir kişiyi seçer, o da ülkeyi istediği gibi yönetir önerisidir, egemenliği halktan alıp bir kişiye verme girişimidir. Yapılan teklif bir yönetim sistemi değişikliği değildir. Gerçek yönetim sisteminde belirlenen yönetim esaslarıyla

birlikte birbirini dengeleyen ve denetleyen kurumların olması gerekmektedir. Verilen teklifte ise bu unsurlar ve denetleme mekanizmaları olmadığından buna yönetim sistemi değil, dense dense tek adam sistemi denir. Yasama, yürütme, yargı kuvvetlerini fiilen tek kişinin elinde toplamaya yönelik olan bu değişiklik egemenliğin millette kalmasının yolunu kapatmakta, Meclisi işlevsiz hâle getirmektedir. Bu teklifle Cumhurbaşkanına gerekçe göstermeksizin Meclisi feshetme yetkisi veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın)– Bu anlayış, Kurtuluş Savaşı vermiş, gazilik unvanı kazanmış, milleti temsil eden Meclisimizin sonunu hazırlayacaktır. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz, içinize sindirebiliyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

Sayın Erdem...

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Bakan, bugün İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu'na MİT turları davası kapsamında ömür boyu hapis cezası isteyen bir savcı sistemiyle karşı karşıya kaldık. Dosyanın içeriğinde hiçbir delil, hiçbir belge, hiçbir ifade olmadığı hâlde bu siyasi talebi ortaya koyan bu savcı, bu kadar siyasi iktidarın arzu ve amaçlarına dönük tutum izliyor iken getirdiğiniz anayasayla yüksek yargı organlarının tamamını Cumhurbaşkanının ataması hâlinde Türkiye Cumhuriyeti'nde siyaset yapan tüm milletvekillerinin müebbetle yargılanacağı realitesini siz de doğru buluyor musunuz? Böyle bir gerçekle karşı karşıya kalınacağını düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Anayasa'mızda yapacağınız 18 maddelik değişiklik sonucunda getireceğiniz başkanlık sistemiyle ülkemizi terör kışkıracından kurtaracak mısınız; terör bitecek mi; işsizlik önlenecek mi; çiftçimizin ürünleri para edecek mi; emeklinin geliri artacak mı; millî gelirden bir artış olacak mı; yatırımlarımız, üretimimiz, ihracatımız artacak mı; dış ticaret açığımız azalacak mı; ülkemizin dış borcu azalacak mı; basın özgürlüğü sağlanacak mı; özgürlükleri artıracak mısınız; yargı bağımsız olacak mı; yargı tarafsız karar verebilecek mi; vatandaşımızın can ve mal güvenliği sağlanacak mı; demokratik bir ülke olacak mıyız; demokrasimiz güçlenecek mi; adalet adil bir şekilde gerçekleşebilecek mi? Öyle anlaşıyor ki bunların hiçbirisi değişmeyecek ve iyileşmeyecek. O hâlde siz bu değişiklikleri neden yapıyorsunuz? Bu telaşa, bu aceleye ne gerek var? Bu nedenle, görüşmekte olduğumuz Anayasa değişikliği teklifini lütfen geri çekin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, şimdi, soruları cevaplandırmak üzere sözü Sayın Bakana bırakıyorum.

Buyurun Sayın Bozdağ.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Anayasa değişikliklerinin veya yeni anayasa yapımının nasıl olacağına ilişkin düzenleme bizim Anayasa'mızda yer almaktadır. Bu düzenlemenin içerisinde “Anayasa yapılırken veya Anayasa değişiklikleri yapılırken anayasacılara veya falanlara filanlara görüş sormazsanız bu anayasa anayasa olmaz, anayasa değişikliği yapılamaz.” diye bir kural yok. Anayasa'ya göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye tam sayısının üçte 1'inin yazılı teklifiyle verilen bir Anayasa değişiklik önergesi Anayasa Komisyonunda görüşülür, kabulü üzerine Genel Kurula gelir, Genel Kurulda 2 defa görüşülür, birinci görüşme ile ikinci görüşme arasında kırk sekiz saat olur ve bir nisap aranır, bu nisap bulunduğu da değişiklik yapılmış olur. Anayasa'mızın aradığı kurallar bunlardır. Tabii, bütün partiler anayasa hukuku profesörleriyle, iyi yetişmiş hukukçularla istişare hâlinindedir. AK PARTİ'nin istişare ettiği çok değerli hukukçular var, milletvekillerimiz arasında anayasa hukuku profesörümüz var, değerli hukukçular var, kendini ispat etmiş insanlar var. Milliyetçi

Hareket Partisi arasında da çok değerli hukukçular, siyaset adamları olduğu gibi onların da istişare ettiği çok değerli anayasa hukukçuları ve hukuk adamları var; bütün bunların hepsi istişareleri yapılarak gündeme getirilmiştir. Ayrıca, Anayasa Uzlaşma Komisyonunda 24'üncü Dönemde bu konu müzakere edildi ve orada da her partinin danışmanları vardı, anayasa hukuku profesörlerinden uzmanları vardı; bu son derece önemli konu orada da geniş bir şekilde müzakere edilmiştir. Danışılması gereken her kesimle danışmalar, istişareler en üst düzeyde yapılmıştır. Komisyonunda kimlerin çağrılacağı, kimlerin çağrılmayacağı da komisyon başkanının takdirinde olan bir konudur.

Tabii, bu cumhuriyetin nitelikleriyle alakalı bir soru sordu Sayın Tarhan. Tabii, çoktan seçmeli bir soru sordu, artık onun cevabını kendi biliyordur elbette ama ben kendisine sadece şunu ifade edeyim: Bu değişiklik teklifinin içerisinde devletin şeklinin cumhuriyet olduğunu değiştiren doğrudan veya dolaylı bir ifade yoktur; bir. Cumhuriyetin niteliklerini değiştiren, doğrudan veya dolaylı değiştiren veya zayıflatan bir madde yoktur, bir düzenleme yoktur; iki. Yine, devletin resmî dili, başkenti, İstiklal Marşı, bayrağı, bunları değiştiren de herhangi bir şey yoktur. Hiç kimse bu Anayasa değişikliği teklifi içerisindeki maddeler arasında Anayasa'nın ilk 4 maddesini doğrudan...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Boşuna hayal ediyorsunuz, cumhuriyeti size yıktırmayacağız Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - ...veya dolaylı değiştiren bir hüküm olduğunu iddia edemez; iddia etmesi bir abartıdan öte de bir anlam ifade etmez, aksine bunlar cumhuriyetin niteliklerini, hem hukuk devleti niteliğini hem demokratik devlet niteliğini güçlendirmektedir. Burada egemenliğin tek bir kişiye verilmesi söz konusu değildir, egemenlik kayıtsız şartsız millete aittir ve bugünkü Anayasa'mıza göre de egemenliğin nasıl kullanılacağı belli ve burada da bir değişiklik söz konusu değildir. Şu anda yapılan şey nedir? Fark olarak yasama ve yürütmenin birbirinden tam ayrılması, birbirine karşı bağımsız olmasıdır. Yasamanın da yetkisini doğrudan halktan alması, yürütmenin de yetkisini doğrudan halktan almasıdır. Şu anda nasıl? Yasama seçiliyor, yasamanın içerisinde yürütme çıkıyor. Vatandaşın doğrudan yürütmeyi seçme yetkisi yok. Egemenliği halka götürmek demek işte tam da bu, yürütmeyi de doğrudan vatandaşa seçme yetkisi vermektir. Bu teklif esasında egemenliğin bir tarafı eksik olan kısmını tamamlıyor, yasamayı doğrudan halkın seçip belirlemesi gibi yürütmeyi de doğrudan halkın seçmesine imkân veriyor, yetki veriyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Madem yasamayı seçiyor, başsavcılar da halk seçsin. Valileri, başsavcılar da halk seçsin.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Daha güçlü bir yasama sağlıyor, daha güçlü bir yasama denetimi sağlıyor. “Burada yasama denetimi yok.” demek, büyük bir abartı, çarpıtma abartısıdır hem de. Meclis araştırması var, Meclis soruşturması var, soru var, genel görüşme var; bunların hepsi denetim yollarıdır, bunların hepsi işliyor.

LEVENT GÖK (Ankara) – Hiçbiri işlemiyor. Doğruyu söylemiyorsunuz bir kere. 400 oyla Meclis soruşturması, nerede görülmüş o? Halkı aldatıyorsunuz ya!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yine, yürütmenin siyasi sorumluluğu var, yargısal denetimi var, bütün denetim mekanizmaları sonuna kadar açık. Olmayan gensorudur; o da, sistemin doğası gereği buraya konulmamıştır. Bunun ikisi arasındaki farkı çok iyi anlamamız gerektiğini ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çarpıtıyorsun Sayın Bakan.

LEVENT GÖK (Ankara) – Hiç de doğru söylemiyorsunuz. Bekir Bey, doğru söylemiyorsunuz. Meclis soruşturması kaç oyla açılıyor, kaç oyla açılıyor?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Meclisin fesih yetkisi Cumhurbaşkanına bu teklifle verilmiyor, esasında mevcut Anayasa'nın 116'ncı maddesi Cumhurbaşkanına Meclisi belli şartlar altında fesih yetkisi veriyor. 7 Haziran seçimleri sonrası da bu uygulandı.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Parlamenter sistemlerde olur o. Sayın Bakan, Burhan Kuzu'nun kitabını okumadınız mı siz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi ne getiriliyor? Meclise Cumhurbaşkanının seçime götürme görevine seçime götürmek suretiyle son verme yetkisi getiriliyor.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Yanlış bir şey işte. Başkanlık sisteminde olur mu böyle bir şey? Yanlış.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Eğer Cumhurbaşkanı Meclisi seçime götürürse kendi seçimini de yenilemek müeyyidesiyle karşı karşıya getiriliyor. Esasında bir denge, fren sistemi var, daha güçlendiriliyor ve Meclis korunuyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tayyip Erdoğan Başbakan olsaydı savunacak mıydın Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, bir dakika süreyle 60'a göre...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Az önce yaptığım konuşmada -gizli oy ve usulle ilgili- Sayın Divan üyelerini inciten bir sözüm olmuş. Onunla ilgili şöyle bir açıklama yapmak istiyorum. Sözlerim şöyle: "Eğer Divan varsa burada, sadece başkanlık değilse istediğiniz, o Divan üyelerinin de gördükleri bir usulsüzlük varsa bu usulsüzlüğü tespit ettiklerinde şerh koyma hakları vardır. Aksi takdirde orada tuzluk gibi niye oturuyorlar, Divan üyeleri neyi gözlüyorlar?" demişim. Aslında, bu, sadece zaman zaman ironik olarak kullandığım bir lafı ama onları incitmek için değil, aksine ben Divan üyelerinin daha işlevli insanlar olduğunu ifade etmek için kullanmışım. Bu sözü düzeltiyorum, geri alıyorum. Bunu ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tabii, buradaki arkasından gelen diğer sataşmaları da sizin takdirinize bırakıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kerestecioğlu.

Sayın milletvekilleri, zaman zaman tabii ki ortamın geriliminden de olsa gerek her birimizin ağzından istem dışı sözler sarf ediliyor olabilir; bunda bir kasıt yoktur. Bu noktada istem dışı da olsa bu tür sözleri sarf ettikten sonra bunu geri almak da, özür dilemek de bir erdemdir.

Bu bağlamda bizler de istem dışı birtakım ifadelerle birilerini incitmişsek özür dileriz, geri alırız ama bu noktada tüm milletvekillerinin Meclisin mehabetine zarar vermeyecek tarzda bir ifade, bir söylem geliştirmesi hepimizin ortak arzusudur.

Hassasiyetinizden dolayı da teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal, ne oldu?

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce Sayın Adalet Bakanı dedi ki: “Bu tasarının hazırlanması...”

BAŞKAN – Sayın Tanal, bakın, buraya girmeyelim, herkese cevap yetiştirmek zorunda değilsiniz. Lütfen... Lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meramımı bir dinler misiniz.

BAŞKAN – Onun dediğiniz...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Dinleyin!

BAŞKAN - Kamuoyu takdir edecek Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, meramımı bir dinler misiniz.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde beşi aynı mahiyette olmak üzere yedi önerge vardır.

İlk okutacağım beş önerge aynı mahiyettedir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tanal, lütfen, istirham ediyorum.

Şimdi önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1504) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinde yer alan “şeklinde” ibarelerinin “olarak” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hakan Çavuşoğlu

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahipleri:

Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt

Mustafa Yel

Ramazan Can

Çorum

Tekirdağ

Kırıkkale

Hamza Dağ

İzmir

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkan, geri çekiyoruz.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

Şimdi diğer iki önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mizgin Irgat

Bitlis

Meral Danış Beştaş

Adana

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

İstanbul

Levent Gök

Ankara

Özgür Özel

Manisa

Tekin Bingöl

Ankara

Ahmet Haluk Koç

Ankara

Bülent Tezcan

Aydın

BAŞKAN – Son okuttuğum önerge Anayasa'ya aykırılık önergesi olup ilk işleme alıyorum. Dolayısıyla Komisyona ve Hükûmete soruyoruz.

Sayın Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan.

Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın Anayasa değişikliği teklifini görüşüyoruz. Bu konuda iktidar kanadının, AKP'nin bir ısrarı var bunu geçirme konusunda, yasalasma konusunda değişikliği. Bugün doların geldiği rakam 3,93, en son aldığım, buraya çıktığımda daha da yükselmiş olabilir bilmiyorum ama buraya çıkmadan önce 3,93 lira dolar kuru, euronun kuru 4,11 lira yani döviz her gün hızlanıyor, ateşi yükseldi. Bu tartışmanın başladığı günden itibaren döviz doludizgin, milletin zararı diplere vurmuş, perişan olmuş ama biz ısrarla bu tartışmayı sürdürüyoruz. Ben bu ısrarı anlamıyorum. Bu tartışmanın başladığı günden bu yana, yani hani bir söz vardı ya, 15 Temmuzdan sonra bu tartışmayı yeniden gündeme getiren “Getirin teklifinizi görüşelim.” sözü vardı ya, o sözün söylendiği günden bu yana dolardaki artış, dövizdeki artış nedeniyle Türkiye'nin dış borcundaki artış en az 277 milyar lira, eski parayla 277 katrilyon lira. Bu para bu milletin cebinden çıkıyor değerli milletvekilleri, bu milletin cebinden çıkıyor. Sadece bir ısrar ve hırsın bedeli bu milletin dış borcunun bu kısa süre içerisinde en az 277 katrilyon lira artması demek; bu, doğacak çocuklarımızın da borcunu artıran ve geleceğini ipotek altına alan bir anlayış.

Şimdi, bu anlayışı geçirmek için birçok şey yapılıyor “Hayırcı milletvekilleri var.” deniliyor, “hayır” diyecek olanlar, rahatsız olanların olduğu söyleniyor. Kulislerde bir söylenti var, ben ihtimal vermiyorum, ben milletvekillerimizin de böyle bir söylentiye itibar edeceğini, şantaja itibar edeceğini zannetmiyorum ama bu söylentiye paylaşımda da yarar var. Deniliyormuş ki “Eğer bu Anayasa değişikliği geçmez ise AKP erken seçim yapar, dolayısıyla milletvekilliğiniz de biter.”

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bunlara girme, ucuz söylemler bunlar.

BÜLENT TEZCAN (Devamlı) – “Onun için bu Anayasa değişikliğinin geçmesi lazım.”

Erken seçim olmamasının güvencesini de şöyle koyduk diyorlarmış; geçici 21’inci maddeye seçim tarihini “3 Kasım 2019” diye koymuşlar. Aslında âdetten değildir, bu çok ilginç bir şey hiçbir Anayasa değişikliğine seçim günü konulmaz. “Bunu koyma sebebimiz -tereddütlü milletvekillerine söylüyorlarmış- Anayasa’da bu yazdığı için, bu geçtikten sonra AKP istese de erken seçim kararı alamaz. Alması için Anayasa’yı değiştirmesi gerekir, bunun için de üçte 2 oy çokluğuna ihtiyaç var. Mecliste de üçte 2’yi bulamaz.” diyorlarmış.

Şimdi, ben milletvekili arkadaşlarımızın buna itibar edeceğine ihtimal vermiyorum. Kaldı ki, milletvekilliği koltuğu için demokrasinin feda edilebileceğini de düşünmüyorum. Ama başka bir şey var, bir tuzağı anlatmakta yarar var. Eğer olur da aklı karışan milletvekilleri varsa, bu bir tuzak, böyle bir şey yok. Bu değişiklik geçse dahi altı ay sonra seçim yapmak üzere AKP yine karar alabilir, hem de üçte 2’yle değil basit çoğunlukla, yani 139 kişiyle de karar alabilir; bunu bilmenizde yarar var. Çünkü Anayasa’da erken seçimi düzenleyen madde, 77’nci madde. 77’nci madde, ilk seçim tarihinde yürürlüğe giriyor. O madde, basit çoğunlukla erken seçim kararının alınabileceğini düzenliyor. Yani, bu hüküm yürürlüğe girse bile mevcut 77’nci maddeye göre Meclisteki çoğunluk, basit çoğunluk, AKP’nin mevcut çoğunluğu da erken seçim kararı almaya yeter. Geçici 21’inci madde bunu önleyecek bir madde değildir. Bir tuzak var, bir.

2’neisi: Kaldı ki bir başka şifre var, anahtar var. “67’nci maddenin son fıkrası hükmü uygulanmaz.” diye hüküm konuyor buraya. İki buçuk sene sonra yapılacak seçimde 67’nin son fıkrasındaki “Bir yıl içerisinde seçim kanunları uygulanmaz.” hükmünü askıya almanın bir mantığı var mı seçim iki buçuk yıl sonra olacaksa? Demek ki hazırlık belli. Yani, olur da tereddüt eden milletvekilleri varsa onlara duyurulur.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tezcan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Mizgin Irgat (Bitlis) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bitlis Milletvekili Mizgin Irgat.

Buyurun Sayın Irgat. (HDP sıralarından alkışlar)

MİZGİN IRGAT (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa teklifinin 3’üncü maddesi üzerinde önergemiz adına söz aldım. 3’üncü madde bu teklifin belki de en azından dışarıdan da en olumlu olarak görülen bir maddesi olarak değerlendirildiğinde, bunu, AKP iktidarının yıllardır

popülist çalışmalarının bir örneği olarak değerlendirebiliriz diye düşünüyorum. Gerçekten buradan tartışmak gerekir. Teklifin bir bütünü bir kenara bırakarak sadece ve sadece bu maddeyi baz alarak biz olumlu bir düzenlememiş gibi ele alamayız. Teklifin tamamına baktığımızda burada birçok genç arkadaşı getirsek dahi... Ki buradan tüm genç arkadaşlardan özür dilerim, kendilerine dair değildir açıklamalarım, buradaki politikalar ve yapılmak istenen siyasi işlerle ilgilidir. Düşünün ki buraya getirdiğiniz sayısız genç arkadaşın işlevi ne olacak? Siz bir kere Meclisin yetkilerini, Meclisin itibarını bu kadar zedelerken 18'den 78'e, yaş ortalaması ne olursa olsun, hangi vekil bu Mecliste ne yapacak, nasıl siyaset üretecek? Lider sultasını geçtik, Cumhurbaşkanı sultasına geçtik, hatta onu da geçtik yasama, yürütme, yargıyı bir elde topladık; ayrıştırma yerine, güçlendirmek yerine tek bir başkana, bir diktatöre teslim ettik. Genç olsa ne olur, olmasa ne olur. 23 Nisanda koltuklara oturtulan çocukları hatırlatır bana bu düzenleme. Bir günlüğüne çocuklar orada bir imaj yaratma, bir mesaj verme adına nasıl oturtulursa bu Meclis de hiçbir çabası, hiçbir niteliği siyasete yansımayan işlevsiz bir Meclis olacaktır. Dolayısıyla, bu düzenleme, bizim açımızdan popülist, teklifin tamamı içerisinde değerlendirilen gereksiz bir düzenlemedir. Halkların Demokratik Partisi, Türkiye siyasetini bir ivmeye, bir noktaya taşımıştır; tarihinin en yüksek oranlı kadın temsiliyetini -yüzde 39'larda- burada temsil etmiştir. Hakeza bu Meclisin en genç vekilleri Halkların Demokratik Partisinde şu an siyaseten temsil hakkını kullanıyor. Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, bizler, bu düzenlemeler ile teklifin bir bütünü hep beraber değerlendirmemiz gerekiyor. Onun için teklifin bir bütünü halkların ve Türkiye'nin bütün kesimini kucaklayan, gençlerini de kadınlarını da tüm halklarını da kucaklayan tarihsel gerçekliğe uygun bir düzenleme değildir.

Yalçın Akdoğan burada bir konuşma yaptı bugün. Kendisi konuşma yaparken ben şunu da yapması gerektiğini düşünüyorum: Dolmabahçe mutabakatı yani birçok kesimin farklı şekilde dile getirdiği ama bu ülkenin en önemli sorunlarının da çözümünün odağını oluşturan bir ivmeyi, bir aşamayı kaydeden 28 Şubat 2015'e dair anılarını, görüşmelerini de burada paylaşması gerektiğini düşünüyorum. Dolmabahçe mutabakatı, bana 8 Şubat 1914'ü hatırlatır yani Ermeni meselesinin siyasal anlamda reformlarla çözülmesi sürecini, ardından gelen baskılarla, inkâr edilen süreci hatırlatır. Aynı iki tarih yani şubat aylarında yapılan bu müzakerelerin ve görüşmelerin ardından ne oldu biliyor musunuz? Büyük bir baskı, büyük bir intikam, büyük bir işsizlik, büyük bir cinayet süreci yaşandı. Şu anda da 28 Şubat sonrası hatırlayın, en büyük tutuklamalara, en büyük isyanlara, en büyük uygulamalara, özellikle Sur'da, Cizre'de ve ardından gelen 15 Temmuz bahanesiyle ilan edilen OHAL uygulamalarına bakın. Oysa ki mutabakatın metni burada, önümde; her bir maddesi bırakın bu taslağı, Türkiye'nin yüz yıllık sorunlarına çözüm getirecek noktada. Demokratik siyaset tanımına ve içeriğine dair, demokratik çözümün ulusal ve yerel boyutlarının tanımlanmasına dair...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Başkan, bir dakika süre istiyorum.

Sayın Başkan, siz dinlemiyorsunuz ama bir dakika süre istiyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, pozitif ayrımcılık kadınlara.

BAŞKAN – Beş dakikalarda bir dakika süre vermiyorum, diğerlerinde de vermiyorum.

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Herkese verdiniz.

BAŞKAN - Ama tamamlayın, vereceğim, pozitif ayrımcılık yapıyorum.

Buyurun, tamamlayın lütfen.

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Teşekkür ederim.

Özgür vatandaşlığın yasal ve demokratik güvenceleri adına demokratik siyasetin devlet ve toplumla ilişkisi ve bunun kurumsallaşmasına dönük başlıklar, çözüm sürecinin sosyoekonomik boyutları, çözüm sürecinde demokrasi-güvenlik ilişkisinin kamu düzenini ve özgürlükleri koruyacak şekilde ele alınması noktasında; kadın, kültür, ekolojik sorunların yasal çözümleri ve güvenceleri noktasında; kimlik kavramı, tanımı ve tanınmasına dönük çoğulcu demokratik anlayışın geliştirilmesi. Demokratik cumhuriyet bugün Türkiye'nin en büyük sorunu. Ortak vatan ve milletin demokratik ölçülerle tanımlanması, çoğulcu demokratik sistem içerisinde yasal ve anayasal güvencelere kavuşturulması; bütün bu demokratik hamle ve dönüşümleri içselleştirmeyi hedefleyen yeni bir anayasa.

Dönemin başbakan yardımcısı ve İmralı heyetinin altına imzasını attığı tarihsel bir mutabakat metni.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Yani önümüzdeki sorunların çözümüne bizi götürecek en önemli çalışmalardan ve süreçlerden birini bugün inkâr ederek getirdiğiniz bu başkanlık sistemiyle bu süreci başarıyla sonuçlandıramayız.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Irgat, süreniz doldu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, görüyorum ve anlıyorum ki bir oylamaya geçiş hazırlığınız var, bir şey demiyorum. Ama Sayın Başkan, bu sıralarda oturanlar aslan değil, aslanlar bir yemek yer, bir hafta yemese de olur.

BAŞKAN – Aslan gibi milletvekilleri hepsi ya, maşallah.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Buradaki herkes insan. Saat şu anda sekiz çeyrek.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Oylamayı yapacağız, oylamayı yapacağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oylamaya geçin, geçmeyelim demiyorum efendim. Türkiye’de normal yemek saati yedi, yedi buçuktur.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yapalım ondan sonra. Bir gün aç kalın.

BAŞKAN – Bir saniye, ben dinliyorum arkadaşlar, müdahale etmeyin Sayın Altay’a.

Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani, önce insani olmak durumundayız. Yani, makul süre geçti. Ben bekledim ki hani maddenin görüşmeleri biter, yemek yeriz, sonra oylamaya geçeriz. Bunu anlamam mümkün değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, grup önerileriyle uzatmayın da insani bir çalışma yapalım.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Oylamayı yapacağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sizin bu konuda yani acıkan milletvekillerini tatmin edecek bir açıklamanız var mı? Yemek arasını ne zaman vereceksiniz?

BAŞKAN – Sayın Altay, şu anda zaten bütün milletvekilleri burada ve görüşmeleri tamamladık, oylamaya geçeceğiz, düzeni alacağız. Oyunu kullanan sayın milletvekili gider yemeğini yer.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Öyle şey olur mu! Ben ne yapacağım?

BAŞKAN - Kaldı ki o arada oylamadan sonra ara vereceğim, oylama biter bitmez yemek arası vereceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sonucu açıkladıktan sonra verecek misiniz?

BAŞKAN – Evet, sonucu açıkladıktan sonra yemek arası vereceğim.

Teşekkür ediyorum hassasiyetiniz için ayrıca.

Sayın milletvekilleri, Mizgin Irgat ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Böylece madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sayın milletvekilleri, gizli oylamaya geçeceğiz. Bir kez daha gerekli uyarıları yapacağım ben ama dün güzel bir sistem oturttuk. Sayın milletvekilleri yerlerinde otursunlar, bir kalabalık oluşturmazsınlar. Ad okunmak suretiyle, inşallah, oylar kullanılacak. Hükûmet ve Komisyon sıralarında ve kürsü önünde görevli arkadaşlar haricinde ve Başkanlık Divanı üyeleri haricinde lütfen kimse kalmasin. Bütün gruplardan da istirham ediyorum, herkes grubuna sahip çıksın.

Şimdi, gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum: Komisyon ve Hükûmet sıralarında yer alan kâtip üyelerden Komisyon sırasındaki kâtip üyeler Adana'dan başlayarak Denizli'ye kadar, Denizli dâhil ve Diyarbakır'dan başlayarak İstanbul'a kadar, İstanbul dâhil; Hükûmet sırasındaki kâtip üyeler ise İzmir'den başlayarak Mardin'e kadar, Mardin dâhil ve Mersin'den başlayarak Zonguldak'a kadar, Zonguldak dâhil adı okunan -sayın milletvekilleri, lütfen yığılma yapmayalım, isimler okunmadan kesinlikle oy kullanmayalım- milletvekilini ad defterinde işaretleyerek kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf vereceklerdir. Milletvekilleri Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklardır. Vekâleten oy kullanacak bakanlar da yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır. Bildiğiniz üzere, bu pullardan beyaz olanı kabul, kırmızı olanı red, yeşil olanı çekimser oyu ifade etmektedir. Oyunu kullanacak sayın üye, adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden üç yuvarlak pul ile oylamaya özel bastırılan mühürlü zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine, kabine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak ve diğer iki pulu ise iskarta kutusuna atacaktır. Bilahare oy verme yerinden çıkacak olan üye oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır.

Sayın milletvekilleri, şimdi gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

Buyurun.

(Oyların toplanmasına başlandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen buralarda bekleme yapmayalım.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

(Kürsü önünde toplanmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen herkes yerine otursun bir.

Sayın milletvekilleri, durduralım şu anda, kâtip üyeler vermesin.

Kâtip üyeler, şu anda vermiyorsunuz, duruyorsunuz. Şu anda oylamayı durduruyoruz.

Şu kalabalığı boşaltalım.

Sayın milletvekilleri, lütfen şurayı boşaltalım. İdare amiri ve kâtip üyeler dışında kimse kalmasin orada. Sayın milletvekilleri, açalım lütfen.

(Kürsü önünde toplanmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum, şu anda oylamayı durdurduk, şu önü boşaltalım, ondan sonra devam edeceğiz.

İdare amirleri, lütfen oradaki yığılmayı önleyelim.

Arkadaşlar, hiç yakışmıyor, lütfen, sizi kendi yerlerinize davet ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şu kalabalığı boşaltır mıyız ön tarafı! Sayın idare amirleri, lütfen yardımcı olun arkadaşlara.

Arkadaşlar, lütfen herkes şu alanı boşaltsın. Oturun lütfen, yorulmayın, ayakta kalmayın.

Lütfen arkadaşlar, siz o alanı boşaltın sonra devam edeceğiz.

(Kürsü önünde toplanmalar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sayın idare amirleri ve sayın kâtip üyeler; Başkanlık Divanı üyeleri dışında kimse burada kalmamasın. Şu alanı da boşaltıyoruz ve kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Evet arkadaşlar, devam ediyoruz, Sayın Purçu, devam edin.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oylama, gizli oylamadır; gizli oylamanın esasına göre davrandığınız için teşekkür ediyoruz.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yığılma yapmayalım lütfen, oyunu kullanan sayın milletvekili hemen oy kutularının olduğu alanı boşaltsın.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Arkadaşlar, alanı boşaltalım lütfen, kürsü önünü, oylamaya gidecek sayın milletvekillerinin bulunduğu mekânı da boşaltalım, sadece oy kullanacaklar gitsin ve görevli arkadaşlar dışında kimse kalmamasın orada lütfen.

(Kürsü önünde toplanmalar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şu alanı boşaltır mıyız lütfen. Bakın, oy kullanacak sayın milletvekilleri var.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şu alanı boşaltır mıyız lütfen.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları ve birbirlerinin üzerine yürümeleri)

BAŞKAN - Oylamayı durduruyoruz, şu alanı boşaltıyoruz. Lütfen...

Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum, şu alanı boşaltalım lütfen.

Sayın milletvekilleri, bakın, oylamayı durduruyorum, lütfen şu alanı boşaltın.

Sayın kâtip üyeler şu anda zarf ve pul vermeyin.

Şu alanı boşaltalım, istirham ediyorum.

Sayın kâtip üyeler, oylamayı durdurduk, zarf ve pul vermiyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, lütfen, istirham ediyorum, şurayı boşaltalım. Şu alanda idare amirleri, kâtip üyeler dışında kimse kalmamasın.

Arkadaşlar, lütfen...

Sakin olun arkadaşlar, lütfen...

Şu alanı boşaltıyoruz.

Ama bakın, hepinize diyorum, şu alanı boşaltın.

Sayın milletvekilleri, lütfen....

Şu alanı boşaltın.

Sayın milletvekilleri, herkes yerine lütfen.

Sayın milletvekilleri, hiç yakışmıyor.

Şu alanı boşaltın, lütfen şu alanı boşaltın.

Sayın kâtip üyeler ve idare amirleri, kutuları emanete alıyoruz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.28

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.02****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz’ın, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 3’üncü maddesinin oylaması sırasında yaşanan olaylarda İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın kendisine yönelik davranışına ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; az önce bütün milletimizin gözü önünde çok nahoş sahneler yaşandı bu Mecliste, videolardan izledik, MHP’nin CHP’nin kıymetli genel başkanları buradalar, onların gözü önünde. Bizler AK PARTİ Grup Yönetim Kurulu olarak şahsım, yaşanan hadisede kargaşanın artmaması adına araya girerek milletvekillerini ayırmaya çalışırken CHP Grup Başkan Vekili yani burada CHP adına suhuleti sağlamakla görevli Sayın Engin Altay, videolardan da izlediğim kadarıyla, arkamdan kallesçe saldırarak ve kafama vurarak bu noktada Sayın Genel Başkanının önünde nahoş bir tablo sergilemiştir. (CHP sıralarından gürültüler, “Kalles sizziniz.” sesleri)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kallessiniz, kalles!

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bu hareketi şiddetle kınıyorum ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Grup Başkan Vekilimize nasıl “kalles” dersin sen? Biz de seni kınıyoruz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum, bakın, her birimiz milletin değerli oylarıyla buradayız ve milleti temsil ediyoruz. Bu milletin onuruna, haysiyetine yakışır bir şekilde şu işi çözmemiz lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok üzgünüm, önce onu söyleyeyim. Sayın milletvekilinin biraz önce yaptığı konuşmada şahsıma yönelik çok ağır, bayağı bir hakaret var, hem buna cevap vermek hem de işin aslını Genel Kurula ve yüce millete izah etmek için söz talep ediyorum.

BAŞKAN – İki dakika süreyle size sataşmadan dolayı söz veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

12.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Milletvekilim, öncelikle... İsmi de bilmiyorum sayın milletvekilimin. (AK PARTİ sıralarından “Akif” sesleri)

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – İsmi belli, sahibinin sesi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Akif Bey, çok üzgünüm ancak bu, şuna benziyor: Filmin başlangıç bölümünü atlayıp ya da kompozisyonun giriş kısmını atlayıp gelişme ve sonuç bölümünü buraya nakletmeye benziyor.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Sadece ayırıyorduk, bizim görevimiz o.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Samimiyetle söylüyorum, bir evladım var, üzerine söylüyorum: Sayın milletvekili, ben de kendisi gibi ortalığı yatıştırmaya çalışırken, belki fark etmedi, önce beni bir tuttu. Dedim ki: Sen ne yapıyorsun?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Yüz yüze dahi gelmedik.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Arkadaşlar, bu Parlamentoda çok hadise oldu, olmayaydı keşke. Lakin hiçbirinde, hiçbir grup başkan vekiline el sürülmedi, bu böyle.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Biz ayırıyoruz. Seni ben orada görmüyorum, görmüyorum bile seni orada.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Ben kendisine döndüm: “Bak, bana dokunamazsın, hoş olmaz.” İsraren iki eliyle bir beni de buradan aşağıya itekleyince... Ben de insanım, karnım aç. Ben de kendisini tuttum, itekledim. Durum bundan ibarettir, başka bir şey varsa namerdim. Olay bundan ibarettir. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Özür dilemen gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sayın milletvekilleri, herkesi kendi grubunda, bulunduğu yerde şöyle oturmaya davet ediyorum, oturalım arkadaşlar.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)*

BAŞKAN - 3'üncü maddenin oylamasında az önce birleşime ara vermiştik.

Şimdi hiç kimsenin endişesi, kuşku olmasın, biz bu oylamayı tekrarlayacağız. Kupalar burada, şu ana kadar kullanılan oy pulu ve zarfları, bunları kâtip üyelerin denetiminde biz imha edeceğiz. Dolayısıyla yeniden, sıfırdan... (CHP sıralarından gürültüler) Sayın milletvekilleri, istirahat ediyorum...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, Fatma Hanım da bir şey söyleyecek, ondan sonra...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun, size de söz vereyim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin oylaması sırasında yaşanan olaylarda Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun kendisine yönelik davranışlarına ilişkin açıklaması*

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkanım, burada herkes gibi yapılan haksızlıkları, hukuksuzlukları görüntülemek adına sadece elimde telefonla oradaki görüntüleri...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Senin işin milletvekilliği, oy kullanmak, görüntülemek değil.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Lütfen dinler misiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

...kayda alırken Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Elitaş'ın...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Böyle bir göreviniz mi var sizin ya?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – ...bana fiziki müdahaleye varacak kadar şiddetini buradan kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ardından, İdare Amiri Ahmet Gündoğdu telefonumu elimden gasbederek -bu gasp suçudur- üzerime saldırması...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne yapıyordun telefonla orada?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bakın, boğazım kıpkırmızı, boğazım şu anda kıpkırmızı.

Bu kadar şiddeti içselleştiren AKP Grubunu, milletvekillerini kınıyorum! (CHP ve AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Yere batsın Saray'ınız! Yere batsın anayasanız! Yere batsın diktatörlüğünüz! (CHP ve AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, bu kadar tahrike gerek yok.

Burada şu kabinlerin önüne kadar gelip kamerayla çekim yapmak -ne kadar- gizliliği ihlal mi değil mi? O da ihlal. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Elitaş, bir saniye...

Arkadaşlar, oturur musunuz lütfen. Bakın, sayın genel başkanlarınız burada. Herkes yerine otursun burada.

Arkadaşlar, niye ayakta duruyoruz, lütfen...

Oylamayı biraz daha dikkatlice... İsmi okunmayan sayın milletvekillerine oy pulu ve zarfı kâtip üyelerimiz vermeyecek.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – İşte bu.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, oturabilir miyiz, lütfen...

Sayın Elitaş'a, evet, açıkça bir sataşmada bulunulmuştu.

Buyurun Sayın Elitaş ama bitirelim şu polemizi lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bir dakika ya, Fatma Hanım'a niye söz vermediniz o zaman.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

13.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin iki Sayın Genel Başkanı burada, biraz önce de bizim Genel Başkanımız buradaydı, Milliyetçi Hareket Partisinin Sayın Genel Başkanı da burada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bizimki cezaevinde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Biraz önceki oylamada daha önceki, dünkü yaptığımız oylamaya benzer bir usulün devam edeceğini anlaşılmıştı, görüşmüştük. Fakat burada bir anda bir yoğunluk oluştu, öbür tarafta farklı bir yoğunluk oluştu ve CHP’li bir grup milletvekili arkadaş burada set oluşturmaya gayret etti. Ben oyumu kullandım. Hanımefendi benim resmimi çekiyor, lütfen, beni çekmeyin dedim. “Hayır, çekirim.” dedi. Yapamazsınız, lütfen beni çekmeyin dedim. “Ben çekirim.” dedi. Hanımefendi, lütfen çekmeyin, yanlış yapıyorsunuz, ben buna izin vermem dedim. Israrla çekti.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) - Canlı yayındaydı Anayasa değişikliği görüşmeleri, canlı yayındaydı, milletin huzurunda!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, bizim jandarmaya da ihtiyacımız yok, müfettişe de ihtiyacımız yok. AK PARTİ Grubu imzasının arkasında. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Milletvekillerinize jandarmalık yapıyorsunuz ama!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – “İçeriye girin, şöyle yapın, böyle yapın.” Siz isteginiz şekilde oy kullanın, AK PARTİ Grubu İç Tüzük’ün ilgili maddesine göre uyulan gizlilik neyse gizli oylama usulüne en uygun şekilde oylarını kullanmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – İçeri gir de kullan ya!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Hiç alakası yok! Hiç alakası yok!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Kabine girmiyorsunuz!

KAZIM ARSLAN (Denizli) - Ya, kabinler niye konuldu oraya?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, dün Çalışan Gazeteciler Günü’ydü. Burada öyle bir hâl var ki herkes gazeteci olmuş. Koca kameralar var. Çıkın oraya, oradaki arkadaşlara gidin, orada görevinizi yapın.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Kabinler niye konu oraya?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Bakın, olmayan şeyleri burada yapıyorsunuz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – O zaman kaldırın kabinleri!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Biz 50 milyon insandan oy almış genel başkanlara saygı gösterelim, o genel başkanların huzurunda böyle yanlış işleri yapmayalım.

Değerli milletvekilleri, sonuçta millet karar verecek. Sizi de seçen, bizi de seçen bu millet karar verecek. Onun için millete gitmekten hiç kimse gocunmasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu, istirham ediyorum...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hayır, hayır, hayır...

BAŞKAN - Sayın Gündoğdu, lütfen...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Sayın Başkan, lütfen, ismim geçerek...

BAŞKAN – Bakın, Sayın Elitaş gereken cevabı...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hayır, ben idare amiriyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkan, “İdare amiri boğazımı sıktı.” dedi.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Böyle şey olur mu?

BAŞKAN – Buyurun, size de iki dakika süre vereyim.

İsminizi zikrederek...

14.- Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu’nun, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet’in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Değerli Başkan, değerli arkadaşlarım; yeni bir anayasa yapıyoruz, hürriyetler sınırsız değildir.

Biz Başkanlık Divanı üyesi olarak son oylamada defalarca bu milletvekili hanımefendiye milletvekillerini tahrik ediyorsunuz yapmayın dedik. (CHP sıralarından gürültüler)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Lafa bak, lafa!

AHMET GÜNDOĞDU (Devamla) – Sabırlı ol.

Arkasından, grup başkan vekilimizin oy vermesini tacize varan yaklaşımla yine çekmeye devam etti.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Açıkta oy kullanmayacaksın.

AHMET GÜNDOĞDU (Devamla) – Sabırlı ol.

Bizim görevimiz burada kavga olmasını önlemek, benim görevim gasbetmek değil. Anayasa Komisyonunda “evet” diyen milletvekillerinin, 316 milletvekilinin altına imza attığı bu pakete “evet” demesini gasbetmeye çalışanlara engel oldum.

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – Boş kâğıda.

AHMET GÜNDOĞDU (Devamla) – Bunun adı budur, başka alana çekmeyin. Kimse bu milletin iradesini gasbedemez. (CHP sıralarından gürültüler)

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Kaldırın bu kabinleri o zaman.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sözcüleriniz konuşuyor zaten, lütfen her kafadan bir ses çıkmasın.

Şimdi Sayın Altay’a söz veriyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Gündoğdu'yu dinlerken ibrete düştüm. Ne demek gasp? Burada bir gasp yapılıyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğü gasbediliyor. (CHP sıralarından alkışlar) İç Tüzük'ün amir bir hükmü var.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Hadi canım!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, Şimdi, Sayın Elitaş, bu oylamalar başlamadan -beraber basın bürosunda, ben bir kanalda, o bir kanalda- konuşuyor, diyor ki: “Milletvekilleri oyunu nasıl isterse öyle kullanır.” Bu işin fitilini aslında Sayın Elitaş orada ateşledi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Elitaş kadar kafana taş düşsün.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Elitaş burada hâlâ şunu iddia ediyor: “Biz bildiğimiz gibi oy kullanacağız.” Sen bildiğin gibi oy kullanacaksın... Yani, ettiğin bir yemin var, bu yeminle, kendi kişiliğinle ilgili de kötü bir algı oluşturursun. Yemin kıymetli bir şey. Anayasa'ya, ona dayanan İç Tüzük'e uyacağına yemin ettin. Biz bir şey demiyoruz. İmzanıza sahip çıkın, sizin olsun, hayırlı kademli olsun ama kural ve kaide var diyoruz. Orada hücreler var, orada kupalar var, orada zarflar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İşin gereğinin yapılmasını temin ve tesis etmek sizin oradaki en asli görevinizdir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bunu tekrar tekrar rica ediyorum: Bu hırstan, bu inattan vazgeçilsin, kural kaide neyse yapılsın, imzanız sizin olsun. Olay bundan ibaret.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kerestecioğlu, size de bir dakika süreyle söz veriyorum.

Buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Fatma Hanım da söz istiyor.

30.- *İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, kimsenin şiddet uygulama hakkı olmadığına ve Mecliste yaşanan şiddetin sokağa da yansıdığına ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

En başından itibaren aslında çok basit bir kural olduğunu ve yapılabileceğini ifade ettik yani buraya 8 kişi gelir, buraya 8 kişi gelir ve başka, ismi okunmayan kimse de gelmez ve siz sürekli “Bu Meclisi ben yönetiyorum.” diyorsunuz. Bunu sağlayabilecek olan da sadece sizsiniz yani bunu yapmak elinizde olan bir şey. Bugün yaşanan şiddet nasıl yansıyor, biliyor musunuz? Kimsenin kimseye, öyle “Tahrik mahrik etti.” diyerek, hele kadınlara karşı şiddet uygulama hakkı hiçbir şekilde yok. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bir kere bunu bir kenara koyalım. Erkeğe karşı da yok, kadına karşı da yok. Siz, bakın, hâlâ aynı kaba üslupla ellerinizi kaldırarak konuşuyorsunuz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Sen ne yapıyorsun? Ellerini sen de kaldırıyorsun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bugün İstanbul’da Kadıköy Moda’da bir kedi barınağı yapmak istedi diye bir adam öldürüldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEHRA TAŞKESENİOĞLU (Erzurum) – Ya, bunlar bozacının şahidi şıracı. İşte bu kadar!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tamamlayacağım...

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kerestecioğlu, lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Üsküdar’da aynı şekilde, sadece bu soğuk havada karların içerisinde kalmasın diye kedi barınağı yapmak isteyen gençler linç edilmeye kalkıldı. İşte buranın şiddeti sokağa yansıyor, linç kültürü her yere yansıyor. Bunu yapmamalıyız, buna hiçbirimizin hakkı yok. Toplum gerçekten bir cehennemi yaşadığını düşünüyor bu anlamda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kürsüden söz istiyorum çünkü açık, alenen sataşma var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Az önce ben yerimden söyledim... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Darbedilen ben, konuşan siz kardeşim, istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hem tacizci hem de söz istiyor.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye, bir saniye Sayın Kaplan. Niye öyle...

Sakin sakın konuşun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bunlara söyleyeceksiniz, AKP Grubuna söyleyeceksiniz.

BAŞKAN – Konuşun, tamam, ben sizi dinliyorum.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sataşmadan dolayı söz istiyorum kürsüden.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hangi sataşma?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Az önce buradan ifade ettim ama AKP... Saldıranlar, fiziki müdahalede bulunanlar oradan...

BAŞKAN – Buyurun, size de iki dakika süre veriyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hangi gerekçeyle Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaplan. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

15.- *Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, az önce yerimden de ifade ettim, kürsüden söz almadım.

Daha fazla büyümesini tabii ki istemiyoruz ancak mağdur edilen ben, müdahaleye uğrayan ben... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Ne işiniz vardı orada sizin, orada ne işiniz vardı?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – ...fiziki müdahaleye uğrayan ben; konuşan siz...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Oy kullanırken ne işiniz vardı orada?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – ...gene mağdur olan siz, burada çıkıp bir sürü hikâye anlatan gene siz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, bir grup başkan vekiline yakışmıyor, bir kadına fiziki müdahalede bulunmak hiç yakışmıyor. Buradan, bir kere daha sizi kınıyorum Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından “Biz de seni kınıyoruz.” sesi)

İdare Amiri, sizi de.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Ne işiniz vardı sizin orada? Sizin kadın olmanız başkalarına hakaret etme yetkisi mi veriyor? Niçin?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Resmen telefonu elimden gasbettiniz, fiziki müdahalede bulundunuz.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hayır hayır, yalan söylemeyin.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Bakın, boynumun hâlini görüyor musunuz?

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Yalan söylüyorsunuz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Boynumun hâlini görüyor musunuz?

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hiçbir fiziki müdahale yok!

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Yalan yalan! Yalancı!

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Yalancı da sizsiniz.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hiçbir fiziki müdahale yok!

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Burada insanları kandırmaya çalışıyorsunuz, kınıyorum.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Siz gazeteci misiniz, milletvekili misiniz?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Bir kadına saldırabilecek kadar gözü dönmüş olmanızı kınıyorum.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Gözü dönmüş olan sizsiniz. “Evet”e tahammül edemiyorsunuz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Bir kadına bu kadar müdahale edebilecek kadar başkanlık hırsına bürünmüş olmanızdan dolayı sizi kınıyorum.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – “Evet”e tahammül edemiyorsunuz, gözü dönmüş olan sizsiniz! Kınıyorum sizi.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Bir kere daha söylüyorum: Yere batsın saraylarınız! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar) Yere batsın başkanlığınız! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Yazıklar olsun sana!

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Yere batsın anayasamız! Yere batsın hırsınız! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Provokatör! Provokatör!

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Yakışmıyor, bir kadına yakışmıyor bunu yapmak. Hayır! Bu ne ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, artık ben bu tartışmayı burada bitiriyorum, hiç kimseye söz vermiyorum. Herkes...

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Hayret bir şey! Eline telefonu alan meydanda. Bir daha gelin bakayım! (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın genel başkanların önünde ben o hanımefendiye, konuşan kişiye cevap vermeyi uygun bulmuyorum, milletime havale ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, 3'üncü maddenin oylamasını tekrar yapacağız.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını ben size arz edeceğim.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Sayın Başkan, bu, alışkanlık hâline gelirse, yarın genel seçimde vatandaş derse...

BAŞKAN – Sayın Ekici, lütfen, yerinize oturur musunuz ya! Oturur musunuz. Genel Başkanınız orada, ayıp be!

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Ya, yürü otur yerine, git otur yerine!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – “Açık oy kullanacağım.” derse ne yapacağız?

BAŞKAN – Genel Başkanınız orada, grubunuz orada, lütfen...

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Vatandaş “Ben de açık oy kullanacağım.” derse ne yapacaksınız? Bunu alışkanlık hâline getirirseniz...

BAŞKAN – Sayın Ekici, lütfen...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – İlk defa geliyorsun be, nereden biliyorsun?

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Şeref yoksunu! Genel Başkanın gözüne girecek, müptezel!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, uzun süredir, on senedir bu Parlamentodayım; bu Parlamentoda çok seçimler, çok oylamalar yapıldı, açık, gizli ama genel başkanların, Başbakanın olduğu oturumlarda onların oluru olmadan hiçbir milletvekili ayağa bile kalkmazdı.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Yalancı!

BAŞKAN – Bakın, ben burada konuşmamı tamamlamadan bile orada konuşuyorsunuz.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ahmet, ben on beş yıldır buradayım...

BAŞKAN – Ben burada konuşmamı tamamlamadan orada konuşuyorsunuz.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Kendi genel başkanınıza bile saldırdınız, ne konuşuyorsun!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, oylamanın sıhhati, ortamın suhleti için hepinizle birlikte, güzel bir sistemde şu gizli oylamayı gerçekleştirelim. (CHP sıralarından gürültüler)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Gizli ama gizli!

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Gizlilik mi kaldı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, teşekkür ediyorum.

Şimdi, şunu ifade ediyorum: Bir kez daha, ne kamera ne kamerasız...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Herkes kabine girecek.

BAŞKAN – ...şu kürsüden sonrasına gerek Hükûmet gerek Komisyon sıralarında görevli arkadaşlardan başka, Meclis Başkanlık Divanı üyelerinden başka hiç kimseyi görmek istemiyorum.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Herkes kabine girecek yalnız.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Herkes kabine girecek.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tamamlıyorum ya, ne oluyor size! Ne oluyor size, lütfen... Biraz sabırlı olun ya! Hepinizi dinliyorum ben.

Burada oylamanın suhleti için, sıhhati için ne gerekirse hep birlikte yapalım diyoruz. Burada sadece ben değil... Yani sopayı alıp herkesin peşine mi takılacağım ben, kusura bakmayın. Her grubun buna dikkat etmesi lazım, her grubun. Her grup elinden geleni yapacak, kendi grubuna sahip çıkacak ve biz burada, kabinlerde gizli oylama esasına uygun olarak bu oylamayı gerçekleştireceğiz ve şunu özellikle ifade ediyorum: Sayın kâtip üyelerden de buradan istirham ediyorum, adı okunmayan sayın milletvekiline pul vermeyeceksiniz ve zarf vermeyeceksiniz. Burada da herkes yerinde otursun, adı okundukça kalsın, oyunu kullansın.

Değerli arkadaşlar, gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını bir kez daha arz ediyorum: Komisyon ve Hükûmet sıralarında yer alan kâtip üyelerden Komisyon sırasındaki kâtip üye Adana'dan başlayarak Denizli'ye kadar, Denizli dâhil ve Diyarbakır'dan başlayarak İstanbul'a kadar, İstanbul dâhil; Hükûmet sırasındaki kâtip üye ise İzmir'den başlayarak Mardin'e kadar, Mardin dâhil ve Mersin'den başlayarak Zonguldak'a kadar, Zonguldak dâhil, adı okunan milletvekiline ad defterinden işaretleyerek kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf verecektir. Oylamayı tekrarlattığımız için ayrı bir zarf verilecek. Milletvekilleri Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklardır. Vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır. Beyaz kabul, kırmızı ret, yeşil çekimser oyu ifade etmektedir. Oyunu kullanacak sayın

üye adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden üç yuvarlak pul ile zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak ve diğer iki pulu ise ıskarta kutusuna atacaktır. Bilahare, oy verme yerinden çıkacak olan üye oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır. Adı okunmayan sayın milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir.

Adana ilinden başlatıyorum gizli oylamayı.

(Oyların toplanmasına başlandı)

(CHP sıralarından “Dur.” sesleri)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeter.

KÂTİP ÜYE ÖMER SERDAR (Elâzığ) - Benim işime de mi karışyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum...

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“Diyarbakır

Nursel Aydoğan... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

İdris Baluken... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

Çağlar Demirel... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

(Oyların toplanmasına devam edildi)

NECATİ YILMAZ (Ankara) – ByLockçular kabinlere girmiyor.

EREN ERDEM (İstanbul) - Sayın Başkan, niye müdahale etmiyorsunuz?

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, hassasiyetiniz için teşekkür ediyoruz. Gizli bir şekilde kullanmaya devam ediyoruz.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“Hakkâri

Nihat Akdoğan... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

Selma Irmak... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

Abdullah Zeydan... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“Siirt

Yasin Aktay...

Besime Konca... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)”

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“Mardin

Gülser Yıldırım... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“İstanbul

Selahattin Demirtaş... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“Şırnak

Ferhat Encu... (HDP sıralarından “Cezaevinde.” sesleri)

(Oyların toplanmasına devam edildi)

“Van

Figen Yüksekdağ Şenoğlu... (HDP sıralarından “Cezaevinde” sesleri)

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye varsa kullansın, özellikle kâtip üye arkadaşlar.

Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır böylece.

Görevli arkadaşlardan oy kupalarını kaldırmalarını ve kâtip üyeler ile idare amirlerimizin olduğu bölgeye getirmelerini istirham ediyorum.

Kâtip üye arkadaşlarımız gelsinler.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 485

Kabul : 341

Ret : 139

Boş : 3

Geçersiz : 2

Kâtip Üye
Özcan Purçu
İzmir

Kâtip Üye
Ömer Serdar
Elâzığ”

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.22

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.22

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Elif Doğan TÜRKMEN (Adana)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, 4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 2709 sayılı Kanunun 77 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “C. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının seçim dönemi MADDE 77- Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır. Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir. Cumhurbaşkanlığı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde 101 inci maddedeki usule göre ikinci oylama yapılır.”

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman’a ait.

Buyurun Sayın Büyükataman. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMET BÜYÜKATAMAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına huzurunuzda bulunuyorum. Bu vesileyle heyetinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, milletimizin ve ülkemizin istiklali, istikbali ve istikrarı için çok önemli, tarihî mahiyette görüşmeler yapıyoruz. 15 Temmuz hain darbe teşebbüsünün ardından gelişen süreçte, üzerinde tartışılacak olan bu değişikliklerin ülkemizin doğrudan bekasıyla ilgili olduğu ortadadır.

2010 Anayasa referandumu ve Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle oluşan fiilî durumun yarattığı yönetim anlayışı 15 Temmuz sonrasında Türkiye’nin çözmesi gereken bir problem olarak karşımıza çıkmıştır. Söz konusu olan bu gerçekten hareket eden Sayın Genel Başkanımız, Anayasa ve yasa ihlalleriyle kangren hâline gelen yönetim sorunlarının ortadan kaldırılması amacıyla Hükûmete halkın hakemliğine dayanan bir çıkış yolu sunmuştur. Netice itibarıyla, iktidar partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi arasında varılan mutabakat sonucunda Türkiye’de hükûmet modelini yeni bir zemine oturtan Anayasa değişikliği paketi hazırlanmıştır. Bu sürece girilmesinde 2014 yılında Cumhurbaşkanının halkoyuyla seçilmesi sonrasında oluşan erkler belirsizliğinin ve karmaşasının payı vardır. Bundan sonra rejim ve bilhassa Anayasa yamalı bohçaya dönmüştür. Söz konusu süreç, sistemin revizyondan geçirilmesine, her şeyin yeniden tarif edilmesine ve her erkin sınırlarının yeniden tespiti ihtiyacına neden olmuştur. Bu gerçekten hareketle, siyasi tikanıklığın giderilmesi ve Cumhurbaşkanlığı makamının ve iktidarın çözüme sevk edilmesi için zorlayıcı bir demokratik siyasi dalga yaratılması düşüncesi hasıl olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi bunun için harekete geçmiştir. Madem yargı erki mevcut Anayasa’nın verdiği yetkileri kullanarak üzerine düşeni yapamamaktadır, o hâlde Parlamento devreye girmelidir.

İşte bunun içindir ki Sayın Genel Başkanımız, milletin mercisi olan Parlamentonun devreye girmesini, ardından da halkın reyine müracaat edilmesini meşru bir çözüm yolu olarak göstermiştir. Mevcut defakto durum Türkiye'yi giderek büyüyen bir siyasi istikrarsızlık tehlikesine sürükleyecektir. Yeni darbelere davetiye çıkaran, yeni krizleri tetikleyen kronik bir politik atmosfer husule gelecektir. Türkiye'de erkleri paylaşan kurumların da anayasal ve yasal fonksiyonlarını icra etmesi gerekmektedir. Türkiye'nin yeni bir toplum sözleşmesine ihtiyacı vardır ve sorumluluk hepimizin sırtındadır.

Değerli milletvekilleri, artık siyaset ve demokrasi hayatımızda her şey 15 Temmuz sonrasına göre şekil alacak, bitmeyen tehditler, azalmayan tehlikeler ancak bu şekilde göğüslenecektir. İş birliği kanallarını açık tutmalıyız. Hassasiyet göstermemiz gereken önceliklerimiz vatandır, millettir, kardeşliğimizdir, istiklalimizin akıbetidir. Anayasa, devlet-millet ilişkilerini demokratik ölçülere göre düzenleyen, birlikte yaşamının asgari kurallarını koyan ve dengeleyen kapsayıcı bir toplum sözleşmesidir. Bizim Anayasa'ya bakımımızda herhangi bir değişiklik, bir sapma veya farklı bir anlayışa savrulma yoktur. Dün ne söylemişsek bugün de aynı çizgideyiz, dün nerede duruyorsak bugün de aynı noktadayız. Özellikle, Anayasa'nın ilk 4 maddesinin değişmemesi, değiştirilmesinin dahi teklif edilmemesi hususundaki ısrarımızı kayıtsız, şartsız muhafaza ediyoruz. Bu çerçevedeki tutarlı ve sağlam irademizi yıllardan beri samimiyetle koruyor ve sürdürüyoruz. Bizde siyasi bir kırıklık ve taviz söz konusu değildir. Diyoruz ki: 15 Temmuzda vatan kaybının sınır hattına gelmiştik, Allah muhafaza, işgale uğruyorduk, iç savaşa savruluyorduk, ilanı yapılmamış bir Sevr'i, hatta daha acısını yaşayacaktık, devletimiz yıkılacaktı, milletimiz paramparça olacaktı, bir vatandan, Türklüğün ve İslamiyet'in son kalesi, son umudu olan bir vatandan olacaktık.

Sayın milletvekilleri, maalesef, Türkiye devasa tehditlerin hedefindedir. Ülkemizi Suriye ve Irak gibi etnik ve mezhep temelli bölme planları etrafta dolaşımdadır. Peki, bu durumda ne yapmamız gerekirdi? Türk milliyetçileri olarak ihmale kurban edilemez bir sorumluluğumuz vardır, o da Türkiye Cumhuriyeti devletini hukuk sınırlarına ne pahasına olursa olsun tekrar çekmektir. Yeni krizleri önlemek, gittikçe kabaran kaos dalgasını durdurabilmek için devlet yönetiminde hukuk ve sistemik kuralları hâkim kılmak tarihî bir görevimizdir. Tartışılan rejim değildir, olamayacaktır. Tartışılan, üzerinde tahribat yapılan, tartışmalara ve uzlaşmaz fikir ayrılıklarına neden olan hükûmet etme sisteminin niteliğidir. Bırakalım Türk milleti nasıl yönetileceğine kendisi karar versin.

Sayın milletvekilleri, fecir vakti ağaçlardan kalkan karga sürüleri nasıl sağa sola telaşla kanat çırpıyorsa sisli ortamlarda pusuya yatanlar aynıdır. Hiçbir şey yapmadıkları, hiçbir yaraya merhem olmadıkları hâlde haksız eleştiri ve haddi aşan hakaretlere resmî geçit yaptırılanlar da vardır. Bunlar sorumluluk almazlar, inisiyatif üstlenmezler, yangın varsa benzin dökerler, yoksa kibrit çakanları teşvik ve taltif ederler. Yalan, düzmece ve asılsız isnatlarla ilk 4 maddenin kaldırılacağını, yürürlükteki rejimin son bulacağını hangi hakla, hangi bilgiyle, hangi izanla iddia edebiliyorlar? İlk 4 maddenin değiştirilebileceğini geçmişte fütursuzca söyleyenler bize ne anlatmaya çalışıyor?

Milliyetçi Hareket Partisi olarak devletin çöküş sürecinde olduğunu görüyoruz. Etrafımız ateş çemberine alınmış, terör örgütleri kanlı vardiyelelerini peşi sıra giriyor, canlı bombalar, bomba yüklü ölüm araçları aramızda dolaştırılıyor. Türkiye bölünsün mü? Vatan elimizden kayıp gitsin mi? Ya onurlu ve huzurlu bağımsız bir millet olarak yaşayacağız ya da küresel oyunlara boyun eğerek bölünme ve parçalanma tuzağına düşeceğiz. Geleceği yeniden planlamak, devleti hukuki tamiratla ayağa kaldırmak varken akılsızlığa niye kurban gidelim. Korkaklarla zafere değil, bozguna yürünür. Türklüğün cevherini küresel dayatmalarla çembere alma teşebbüsü önce milli vicdandan dönecektir. Büyük dava ve ülküler, kişisel çıkar ve şahsi hesaplarla çelişir. Yürekte yeşeren sevdalar karşılıksızdır, samimidir, çıkarsızdır, ücretlidir. Bizim için öncelik, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğümüzün

ve bin yıllık kardeşlik hukukumuzun muhafazasıdır. Türkiye sahipsiz ve kimsesiz değildir. Bizim için vatan deryadır, haşmettir, dünden yarına akan hatıralar demetidir. Vatan teferruat değil esastır, geçici heves değil bedeli kanla ödenmiş kalıcı ve kuşatıcı bir şüurdur. Türkiye, Türk milletinin ebedi vatanı olarak var olacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, sözlerime son verirken, teklifin aziz milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, yüce heyetinizi en derin saygı, hürmet ve muhabbetlerimle selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Büyükataman.

Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Erol Dora'ya aittir. (HDP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Dora.

HDP GRUBU ADINA EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği teklifinin 4'üncü maddesi üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, “demokrasi”, “kuvvetler ayrılığı” gibi kavramların içlerinin iyice boşaltıldığı bir teklifle karşı karşıya bulunuyoruz. Bunun yanında “devletin yeniden inşası” gibi oldukça iddialı hedeflerden de sıkça söz edildiğine şahit olmaktayız. Bu bağlamda, kamuoyunu olup biten duruma ilişkin doğru bilgilendirmek gerekmektedir. Ülkenin yönetim biçiminde köklü değişiklikler yapılması yönünde bir değişikliğe sadece iki partinin karar vermesi durumu toplumun ortak iradesini yok saymaktadır.

Değerli milletvekilleri, gelişmiş demokrasilerde, anayasal düzenin devamlılığı sırasında anayasa yapımı güç dengelerince değil, demokratik ilkeler yoluyla belirlenir ve gerçekleştirilir. Bu anlamda, ya İsviçre örneğinde olduğu gibi halk direkt olarak sürece dâhil edilir ya da Finlandiya örneğinde olduğu gibi kurulu iktidar düzleminde tam uzlaşma yoluyla anayasa yenilenir. Bu çerçevede, 2011’de, Meclis bünyesinde kurulan Anayasa Uzlaşma Komisyonu marifetiyle uzlaşma sağlamak suretiyle yeni bir anayasa yapmaya çalışıldı fakat dönemin koşulları neticesinde başarısız oldu ancak Türkiye demokrasi tarihi bakımından, uzlaşma kültürünün denenmiş olması bakımından motivasyonu yüksek bir deneyim olduğunu kabul etmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, bir ülkede yetkileri olabildiğince paylaşırsanız, yerel yönetimleri güçlendirirseniz, denge ve denetim mekanizmalarını sağlamlaştırırsanız bu temel üzerinde demokratik bir rejimi inşa edebilirsiniz. Aksine, bir ülkede tüm yetkileri tek bir kişide merkezleştirirseniz, yerel yönetimleri yok sayarsanız, denetim mekanizmalarını da işlevi olmayan güdümlü birer tabelaya dönüştürürseniz işte o zaman da otoriter bir rejim inşa edersiniz; mesele bu kadar basittir.

Şimdi, geldiğimiz noktada, AKP ve MHP 79 milyon yurttaşın ortak hukuku niteliğindeki bir belge üzerinde son derece köklü değişiklikler içeren bir meseleyi sanki bu konu 2 partinin iç meselesiymiş gibi ele almışlar ve ülkemizde otoriter bir rejimin yolunu açacak bir teklifi çoğunluğun dayatması biçiminde nitelendirilebilecek bir yöntemle önümüze getirmişlerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, hep birlikte yaşadığımız ve son altı aydır fütursuzca sürdürülen OHAL ilanlarının ardı ardına uzatıldığı belirsiz bir süreçten geçmekteyiz. Halkın temel bilgi edinme kanallarının birçoğunun lağvedildiği, gerçek bilgiye ulaşmanın sürekli engellendiği karanlık bir süreç bu. Bu süreçte ifade hürriyeti yok, basın özgürlüğü yok, akademik özgürlük yok ve adil yargılanma hakkı da bulunmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dokunulmazlıkların kaldırılması, eş başkanlarımız başta olmak üzere 11 milletvekilimizin tutuklanması Parlamentomuza vurulan en büyük darbe olmuştur. Anayasa'nın 83'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır." amir hükmüne karşın eş başkanlarımız ve milletvekillerimizin tutukluluğu hukuksuzca devam ettirilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa'mızca da olağanüstü hâl durumlarında dahi korunması gereken çekirdek haklar yok sayılmış ve âdeta bir anayasasızlaştırma sürecine girilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bir anayasa yapım sürecinin en önemli öncülleri, olmazsa olmazları ifade özgürlüğünün serbestçe kullanılması, medyaya erişim hakkı ve kamu gücünü elinde tutan devlet organlarının tarafsızlığıdır. Medyaya eşit erişim hakkı dâhil, düşünce ve ifade özgürlüğü, toplanma ve gösteri özgürlükleri ile örgütlenme özgürlükleri hukuken ve fiilen ileri derecede kısıtlanmış bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, günümüzde birçok çağdaş dünya anayasasında ve özellikle demokratik olarak nitelendirdiğimiz ülkelerin anayasalarında, savaş, sıkıyönetim, olağanüstü hâl gibi olağanüstü dönemlerde anayasanın değiştirilemeyeceğine dair hükümler bulunmaktadır; örneğin, Fransa, İspanya ve Portekiz anayasaları olağanüstü dönemlerde anayasa değişikliğini yasaklamışlardır. Şu hâlde, sağlıklı bir anayasa tartışması için OHAL'in kaldırılması öncelikli sorunumuz olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, getirilen düzenlemenin bir başkanlık sistemi olduğu vurgulanmaktadır. Oysa, başkanlık sisteminin uygulanan tek demokratik örneği olan ABD'de sert kuvvetler ayrılığı ve kuvvetlerin bağımsızlığı vardır. Getirilen teklifte ise, Anayasa Mahkemesinin ve HSYK'nın oluşumu ve üyelerinin belirlenmesini dikkate aldığımızda kuvvetlerin tek bir kişinin elinde toplandığı açıkça görülecektir. 1789 Fransız İnsan Hakları Bildirgesi'nde "Erkler ayrılığının bulunmadığı toplumlarda anayasa yoktur." denilmektedir. Evet, bu teklifle birlikte Türkiye'de aslında Anayasa rafa kaldırılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifle Cumhurbaşkanı tek başına 600 milletvekilinden oluşacak yasamayı yani Meclisi kontrol edecek bir yetkiye sahip olmaktadır; öyle ki, Cumhurbaşkanı Meclisi feshedebilecektir. 79 milyonun ortak emeği olan bütçenin nereye harcanacağı yetkisi Meclisin elinden alınıp tek kişinin insiyatifine bırakılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Meclisin yasama yetkisine de el konulmaktadır ve tüm bunları tek başına yapabilecek bir Cumhurbaşkanı yasamanın denetiminden de azade kılınmaktadır. Yine, Cumhurbaşkanı tek başına yargıyı istediği gibi şekillendirebilecektir. Dolayısıyla yargı yürütmeyi denetleyemeyecek, yürütme ise yargıyı tek taraflı olarak hem belirleyecek hem de denetleyecektir. Bu teklifle demokrasinin ve hukuk devletinin göz bebeği olan "kuvvetler ayrılığı" kavramı siyaset literatürümüzden çıkarılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerinde görüştüğümüz 4'üncü madde Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile milletvekilliği genel seçimlerinin aynı zamanda yapılmasını öngörmektedir. Tabii, bu maddeyi Cumhurbaşkanının partisiyle olan ilişkisinin kesilmeyeceği biçimindeki düzenlemeyle birlikte ele almak gerekmektedir. Bu teklif yasalarsa Cumhurbaşkanı rahatlıkla meydanlara inip kendi siyasi partisi için oy isteyebileceği için artık kâğıt üzerinde de olsa Cumhurbaşkanlığının tarafsızlığından söz edilemeyecektir. Mevcut Siyasi Partiler Yasası'na göre partiyi temsil yetkisi genel başkana aittir. Diğer taraftan, Anayasa'da Cumhurbaşkanının Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil ettiği belirtilmektedir. Dolayısıyla bir kişinin hem partisini hem devleti temsil etmesi ancak ve ancak bir parti devletinde mümkün olabilmektedir. Bu teklifle 21'inci yüzyılda Türkiye'ye önerilen, bir parti devleti rejimidir. İki seçimin aynı zamanda yapılması, devlet başkanının aynı zamanda parti başkanı olarak seçime katılması ve kendi partisi için oy istemesi, kendi partisinden milletvekillerini belirleyecek olması seçimlerde eşitlik ve adil seçim ilkeleriyle hiçbir biçimde bağdaşmayan bir durum yaratacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; otoriter bir rejimi Türkiye’ye egemen kılmak çok ciddi ekonomik neticeleri de beraberinde getirecektir. Tek kişinin inisiyatifinde çıkarılacak kararnamelerin yaratacağı istikrarsızlık ve güvensizlik, her an bir şirkete kayyum atanması kaygısı gerek yerli ve gerekse yabancı yatırımcıları engelleyecektir. Bu durumda zaten tavan yapmış olan işsizlik, genç nüfusun büyüklüğü dikkate alındığında yönetilemez boyutlara ulaşacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye toplumunun acil ihtiyacı olan, toplumsal barış için sivil, demokratik ve çoğulcu yeni bir anayasadır; çağdaş dünyayla bağımızı koparan değil güçlendiren bir anayasadır. Evrensel ölçekte önemli tecrübelerin neticesinde süzülerek biriken insanlığın ortak değerleri çerçevesinde insan haklarına dayalı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletinin yaşamsal kılınacağı bir anayasaya ihtiyacımız vardır. Bu bağlamda iktidarı sınırlama belgesi olan anayasanın iktidarın aracı hâline getirilmesine karşı durmak yasama erkinin üyesi bulunan tüm milletvekillerinin görevidir. Bunu bir kez daha bütün Meclise tekrarlıyor, tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dora.

Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek’e aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Erkek, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 447 sıra sayılı Anayasa Değişikliği Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 4’üncü madde mevcut Anayasa’mızdaki 77’nci maddede yeni bir düzenleme getiriyor. Bizim Anayasa’mızın Üçüncü Kısım’ının başlığı “Cumhuriyetin Temel Organları”dır, evet “Cumhuriyetin Temel Organları.” Hepimizin bildiği gibi yasama, yürütme ve yargıdan bahsediyorum. Ve 77’nci madde de “Yasama Organı” bölümünde yer almaktadır. Ama lütfen 77’nci maddenin üçüncü fıkrasını okuyun, sizin getirdiğiniz üçüncü fıkra. Yürütmenin başı olacak Cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili bir düzenleme getiriyor. Düşünebiliyor musunuz, yasama bölümünde yürütmenin seçimiyle ilgili bir hüküm. Yasa yapma tekniği açısından son derece ciddi bir hata. Kuvvetler birliğini 77’nci maddede zaten siz getirmişsiniz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Merkezinin hazırladığı Şubat 2016 tarihli çok önemli bir rapor var. Bu rapor hükûmet sistemlerine göre parlamenter denetim yollarını anlatıyor. Anayasa Komisyonunda da bahsettim. Bu çalışmada başkanlık, yarı başkanlık ve parlamenter sistemde yasama organının yürütmeyi denetleme araçları demokratik ülke örnekleri üzerinden incelenmiş; Meclisimizin sitesinde var, intranette, iç sahada. Çok önemli bir rapor, bütün milletvekilleri mutlaka okumalı. Bu raporu okuduğumuz zaman, yüce Meclise sunulan bu değişiklik teklifinde yasama organının ne kadar denetimsiz bırakıldığı, ne kadar zayıflatıldığı açıkça görülecek değerli milletvekilleri.

Peki, bize sunulan teklif nasıl bir sistem öngörüyor? Başkanlık sistemi mi? Başkanlık sistemi olamaz çünkü başkanlık sisteminde çok iyi biliyoruz ki en temel kural –Burhan Kuzu Hocam da burada-Burhan Kuzu Hocamın kitabında da açıkça yazılı, başkanlık sisteminde ne yasama organı yürütmeyi azledebilir ne de yürütme yasama organı feshedebilir. Böyle bir şey mümkün değildir ama mevcut pakette bunu getiriyorsunuz. Yürütmenin başı yaptığınız kişi hiçbir gerekçe göstermeden Meclisi feshedebilecek; başkanlık sisteminde böyle bir şey mümkün değil.

Yine, başkanlık sistemlerinde yürütmenin başı olan kişinin yapacağı bütün üst düzey atamalar Meclisin onayına tabi olmalıdır. Mevcut pakete göre, seçilen Cumhurbaşkanı yani bir kişi valileri, kaymakamları, büyükelçileri, rektörleri, yüksek yargıçları, bakanları, bütün üst düzey kamu görevlilerini atayacak ama Meclisin onayı yok, herhangi bir organa danışması dahi gerekmiyor. Onun için, başkanlık sisteminden bahsetmemiz mümkün değil. Başkanlık sisteminde kanun gücünde kararname de çıkartamaz yürütmenin başındaki kişi, yasa çıkartmak için Meclise, kongreye muhtaçtır, onunla birlikte çalışmak zorundadır. Yapacağı bütün harcamalar Meclis tarafından kanunla yetkilendirilmelidir. Bunların hiçbirisi yok bu pakette. Hiçbir denetim, denge, fren mekanizması yok; onun için bu, başkanlık sistemi olamaz.

Peki, bize sunulan ne? Bize sunulan paket değerli milletvekilleri, kesinlikle meşru bir teklif değil. Neden değil? Şeklen legal gözüken bir yöntemle anayasal düzenin özünü ortadan kaldırıyorsunuz ve ayrıca, otoriter bir sistemi meşrulaştırmak istiyorsunuz. İşte, bunun için meşru değil; bunun için, üzerinde çok ciddi düşünülmesi gerekiyor. Bunlar, Meclisin Araştırma Merkezinde iktidar partisinin görevlendirdiği uzmanların hazırladığı raporlarda da var, Burhan Kuzu Hocamın kitabında da var ama Burhan Kuzu Hocam, kendi kitabında yazdığı bütün bilimsel gerçeklere rağmen, inandıklarına rağmen bu teklife “evet” diyor. Enteresan.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) - Ne belli(!)

MUHARREM ERKEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de Sayın Adalet Bakanının tespitleri var. Anayasa değişiklik teklifinin tümü üzerinde yaptığı değerlendirmede Sayın Adalet Bakanı çok enteresan tespitlerde bulundu. Bakın, bizim ülkemizde yargının ve adaletin hazin tablosunun nedenini Adalet Bakanımızı dinlediğimiz zaman anlıyoruz maalesef, üzücü bir tablo. Diyor ki Adalet Bakanı: “Bu ülkede belediye başkanları, belediye meclis üyeleri, il genel meclis üyeleri, bakanlar, Başbakan siyasi partisiyle ilişkisini kesiyor mu, Cumhurbaşkanı neden kessin?” Değerli milletvekilleri, bu ülkede belediye başkanları, belediye meclis üyeleri, bakanlar Türkiye Cumhuriyeti’ni temsil mi ediyorlar, Türk milletinin birliğini temsil mi ediyorlar, tarafsızlık yemini mi ediyorlar? Bu ülkede, seçilmiş kişiler arasında tarafsızlık yemini eden bir tek kişi var, bir tek kişi. Milletvekili yemininde de tarafsızlık yok. Kim o kişi? Seçilen Cumhurbaşkanı. “Üzerime aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için bütün gücümle çalışacağıma Büyük Türk Milleti ve tarih huzurunda, namusum ve şerefim üzerine andiçerim.” diyor. Kim diyor? Seçilen Cumhurbaşkanı.

DENİZ BAYKAL (Antalya) - Hâkim atayacak, hâkim.

MUHARREM ERKEK (Devamla) - Evet.

Belediye meclis üyeleriyle nasıl kıyaslanabilir? Nasıl bir mantıktır, gerçekten anlamak mümkün değil.

Diyo ki Sayın Adalet Bakanı: “Atatürk dönemine dönüyoruz; 1921, 1924 Anayasalarına dönüyoruz.” Hâlbuki 1921 Anayasası Mecliste yetkileri toplamıştır çünkü Millî Kurtuluş Mücadelesi yapılacak. Meclis hükûmeti sistemidir. 1924 Anayasası’yla da parlamenter sisteme geçiş yaşanmıştır. Ne ilgisi var sizin getirdiğiniz paketle? Atatürk dönemine dönmenize gerek yok değerli milletvekilleri. Mustafa Kemal Atatürk bize her zaman “Beni aşın, beni aşın; bana dönmeyin.” dedi. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, “Kalıplaşmış bütün kuralları, dogmaları yıkın, aklın ve bilimin rehberliğinde çağdaş uygarlığı yakalayın.” dedi. “Cumhuriyeti demokrasiyle taçlandırın.” dedi.

Atatürk dönemine dönelim mi? Çok kısa bir hikâye: Yıl 1931, Mustafa Kemal Paşa Cumhurbaşkanı, tek parti, tek adam dönemi. Dikili kasabasına gidiyor. Onu bütün Dikili heyeti karşılıyor tabii ki. Karşılamayan bir tek kişi var, Dikili hâkimi. Hâkimi sevmeyen heyetten bir iki kişi hemen bunu Paşa

hazretlerine gammazlıyor. Diyor ki: “Gazi Paşa hazretleri, bütün heyet burada, Dikili hâkimi gelmedi.” Atatürk “Öyle mi? Gelmedi mi? O zaman biz hep beraber adliye gidelim, sayın hâkimin çayını içelim. İşte, cumhuriyetin hâkimi böyle olacak.” diyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, yıl 1931. Yıl 2016, Saray’da yüksek yargı organlarının başkanları el pençe divan duruyor. İşte, Türkiye’yi getirdiğiniz nokta bu. İşte, Adalet Bakanının yargısı bu. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Muharrem Bey, süreni beş dakika daha uzattık, devam et, beş dakika daha uzattık.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın, Türkiye’nin sorunu hükûmet sistemi sorunu değil, Türkiye’nin sorunu demokrasi sorunu, demokrasi sorunu.

BAŞKAN - Sayın Erkek, beş dakika da şahıslar adına var, emsal teşkil etmemek üzere birleştiriyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Onu da uzattık, helal olsun, devam.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Peki, o zaman bir yudum su alayım.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Helal olsun.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; samimi olmak zorundayız. Bizim, millete karşı sorumluluğumuz var. Biz milletin haklarını korumak için bu yüce Meclisin çatısı altında görev yapıyoruz. Bizim sorunumuz sistem sorunu değil, bizim sorunumuz demokrasi sorunu. Demokrasi kültürünüz yoksa, uzlaşma kültürünüz yoksa hiçbir sistemde başarılı olamazsınız.

Bakın, deniyor ki: “İstikrar, kalkınma.” İstikrar ve kalkınma arıyorsanız dünyada yönetilen ülkelere bakın, parlamenter sistemle yönetilen Avrupa’daki ülkelere bakın, bir de Latin Amerika’ya, Afrika’ya, Orta Asya’ya bakın. İstikrar ve kalkınma nerede?

MEHMET METİNER (İstanbul) – Oralarda monarşi de var.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Oralarda monarşiler saltanat sürüyor, hükûmet etmiyor, sembolik; demokrasi gelişmiş.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Krallıklar da var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen uyma oraya, bize anlat sen, anlamaz.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Bakın, diyorsunuz ki: “Cumhurbaşkanını halk seçtikten sonra yapacak bir şey yok.” Bakın Avrupa’ya, Cumhurbaşkanını halkın seçtiği sistemlere; bakın Avusturya’ya, İrlanda’ya, İzlanda’ya, Bulgaristan’a, Slovenya’ya, buralarda da cumhurbaşkanını halk seçiyor ama buralarda seçilen cumhurbaşkanları ne diyor? “Beni halk seçti, tarafsız olacağım, partilerüstü olacağım.” Bir örnek vereyim size: Avusturya’da, İrlanda’da, Slovenya’da halkın seçtiği cumhurbaşkanının parlamentodan gelen yasayı veto ya da iade etme yetkisi dahi yok. Onun için bu bir kültür meselesi. Samimi olmak zorundayız.

“Fiilî durum.” deniyor. Anayasa’ya aykırılık var, suç işleniyor. Bakın, değerli milletvekilleri, seçilen Cumhurbaşkanı yeni bir fiilî durum yaratırsa, Anayasa’yı, hukuku yine tanımazsa ne yapacağız? Ona uygun bir paket mi hazırlayacağız, ona uygun yeni bir anayasa mı hazırlayacağız? (CHP sıralarından alkışlar) Onun için bu paket meşru değil. Yasama ve yargıyı ayak bağı olarak gören bir zihniyet, fiilî bir anayasasızlık ve hukuksuzluk dönemi yarattı. Bu paket yürürlüğe girerse siz aynı zihniyetin Anayasa’ya, hukuka saygılı hareket edeceğini düşünüyor musunuz?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Düşünüyoruz.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – O zaman siz Türkiye’de yaşıyorsunuz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Nerede yaşıyoruz?

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Başka bir dünyada yaşıyorsunuz, sen.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Hikâye anlatıyor.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Bakın, gerçekleri görün. Bakın, bir ülkede ekonomi çökmüşse, adalet çökmüşse, insanlar mutlu değilse, milyonlarca insan açlık, yoksulluk sınırı altında yaşıyorsa, üniversite mezunları işsizse...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Sen Türkiye’de yaşıyorsun, sen.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – ...küçük çocuklara cinsel taciz dahi engellenemiyorsa yurtlarda, insanlar özgür değilse, gazeteciler cezaevindeyse zaten o ülkede demokrasi yoktur, bir demokrasi oyunu oynanıyordur, bir taklit vardır; onun için gelin demokrasiyi geliştirelim. Sizin derdiniz demokrasi olsaydı gerçekten, derdiniz demokrasi olsaydı gerçekten, on beş yıldır tek başına yönetiyorsunuz, 12 Eylül darbe hukukunu mevzuatımızdan arındırmadınız, Siyasi Partiler Kanunu’nu, Seçim Kanunu’nu değiştirmediniz, siyaseti demokratikleştirmediniz, bunları yapmanız gerekirdi; bunları yapsaydınız Türkiye’nin önünü açardınız. Onun için söylüyorum, bizim sorunumuz, hukuk devleti sorunu, demokrasi sorunu, özgürlük sorunu; bu paket değil bizim sorunumuz.

Bakın değerli milletvekilleri, düşen bir çığda hiçbir kar tanesi olup bitenden kendini sorumlu tutmazmış. Memleketimiz şu anda bir uçurumdan yuvarlanıyor. Toplumsal barış ve huzurumuz hiçbir dönemde olmadığı kadar ciddi tehdit altında. Peki, biz ne yapıyoruz? Biz kar taneleri değiliz. Eğer biz gerçekten milletin vekilleriysek, milletin egemenliğini bu çatı altında korumak, bizim birinci vazifemiz olmak zorunda. Burada, bakın, bütün partilerin aldığı oylara bakın, yüzde 100’e yakın milletin iradesi var. Mevcut paket yürürlüğe girerse, ikinci turda belki de yüzde 30’la seçilecek bir kişi, burada millî egemenliğin üzerinde devleti şekillendirecek. Yasama organını belki de tanımayacak, bugün tanımadığı gibi Anayasa’yı ve hukuku. O zaman ne yapacağız?

Değerli milletvekilleri, biz aklımızı, sağduyumuzu, vicdanımızı, adalet duygumuzu mu kaybettik? Bir kişiye bu kadar yetki verilebilir mi hiçbir denetim olmadan? Eğer yürütmeyi tek başlı yapmak istiyorsanız, yasama organının denetimini, yargının denetimini artırmak zorundasınız, yoksa bir felakete gideriz, bir felakete gideriz değerli milletvekilleri.

Bakın, başkanlık sistemi diye yola çıktınız, Özbudun’a parlamenter sisteme dayalı anayasa hazırlattınız. Başkanlık sistemi diye yola çıktınız, kuvvetler birliğini tesis eden bir paketle yüce Meclisin huzuruna geldiniz ve yarın da millete bunu sunmak istiyorsunuz.

2010 referandumunda bu millet size güvendi, “evet” dedi. Peki, siz ne yaptınız? Milletin bu güvenini, milletin verdiği yetkiyi kötüye kullandınız, yargıyı çetelere teslim ettiniz, evet, 2010 referandumu. (CHP sıralarından alkışlar) Yine aynı şey olacak, yine milletin verdiği yetkiyi... Eğer verirse ki ben vereceğine inanmıyorum, kesinlikle inanmıyorum, millet egemenliğine sahip çıkacaktır. Kuvvetler ayrılığını yok etmek demokrasiye ihanettir, egemenliği şahsileştirmek cumhuriyete ihanettir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, cumhuriyet asla ve asla yalnızca bir yönetim biçimi değildir, hele hele bizim cumhuriyetimiz; bizim cumhuriyetimiz bir fazilettir, bir erdemdir, aynı zamanda siyasi bir rejimdir; bizim cumhuriyetimiz, değerli milletvekilleri, ulusal egemenliktir, ulusal egemenliktir. Onun için, biz, sonuna kadar ulusal egemenliğimizi, istiklalimizi, demokrasimizi ve cumhuriyetimizi koruyacağız, hem bu Meclis çatısı altında hem milletin huzurunda.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erkek.

Gruplar adına son konuşmacı, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Mehmet Ali Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ALİ ŞAHİN (Karabük) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; AK PARTİ Grubu adına görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 4'üncü maddesi üzerindeki görüşlerimizi sizlerle paylaşmak için huzurunuzdayım. Bu vesileyle tüm milletvekili arkadaşlarımı sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Biraz önce konuşan arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, üzerinde görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 4'üncü maddesi mevcut Anayasa'nın 77'nci maddesinde değişiklik öngörmektedir. 77'nci madde Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçim dönemini ifade eden bir başlıkla düzenlenmiş olan bir maddedir, aslında bu kanun teklifinin belki de en önemli maddelerinden biridir getirilen yeni madde. Çünkü, bu teklifle Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri cumhurbaşkanlığı seçimleriyle aynı gün yapılacağı için 101'inci maddede düzenlenmiş olan Cumhurbaşkanının seçimiyle ilgili düzenleme de buraya taşınmıştır. Biraz önce Muharrem Bey burayı eleştirdi. Çünkü, eğer siz milletvekili seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimini aynı gün yaparsanız bunu birlikte yapmanın en mantıklı yolu, böyle bir düzenleme yapmaktır.

Saygıdeğer arkadaşlarım, peki ne değişiyor yeni maddede? Türkiye Büyük Millet Meclisinin dönem süresi biliyorsunuz dört yıl şu anda. Bu süre şu anda bu değişiklik beş yıla çıkıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kim dörde düşürdü Sayın Bakanım?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Değişikliği siz yapmıştınız değil mi, dörde siz düşürmüştünüz?

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Niçin dört yıldan beş yıla çıkarmak durumundayız?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Peki, neden beşten dörde düşürdünüz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 367 garabetinden.

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Çok teşekkür ederim. “Neden beşten dörde düşürdünüz?” Evet, onu biz düşürdük. Çok teşekkür ederim, ben de tam bu soruya cevap verecektim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Niye düşürdünüz, niye çıkarmaya çalışıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim lütfen.

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Bundan on yıl kadar önce Türkiye Büyük Millet Meclisinin iki dönem arasındaki süresi beş yılken biz on yıl kadar önce bir Anayasa değişikliği paketi içerisinde bu süreyi dört yıla indirdik. Bu değişiklik 7 maddelik bir Anayasa değişikliği idi, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini öngören bir kanun teklifiydi, bir Anayasa değişikliği idi. Bunun Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçebilmesi için ve 367 oyla geçebilmesi için sayımız yetmediğinden o sırada Parlamentoda bulunan Anavatan Partisiyle bir iş birliği zarureti doğdu ve beş yıldan dört yıla indirme, Anavatan Partisi Genel Başkanı Sevgili Dostum Erkan Mumcu Bey'in teklifi olarak bu metne girmiştir. Siyaseti yakinen takip eden arkadaşlarımız hatırlayacaklardır, Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanen yaptığımız yasal düzenlemelerden içine sinmeyen bu düzenlemenin Parlatmentonun görev süresinin beş yıldan dört yıla indirilmesi olduğunu ifade etmiştir. Ben de aynı görüşteyim çünkü dönemin Cumhurbaşkanı bu Anayasa değişikliğini veto edeceği izlenimini verdiği için biz mutlaka 367'nin üstüne çıkması gerektiğini düşünüyorduk. Bunun için 352 milletvekilimiz vardı, 20 milletvekili de

Anavatan Partisinin vardı, bu nedenle Anayasa’da bize destek veren partinin bu talebini yerine getirdik. Şimdi bunu düzeltmenin fırsatı doğdu. İşte şimdi Cumhurbaşkanlığı seçiminin süresi de beş yıldır, milletvekili seçimi süresini de bu düzenlemeyle beş yıla çıkarıyoruz. Tabii, önemli bir değişiklik de biraz önce ifade ettiğim gibi, Cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili, 101’inci maddedeki düzenlemeyi de, seçim düzenlemesini de buraya getiriyoruz. Artık, millî irade aynı gün hem yürütme organını hem de yasama organını seçmiş olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, bunun ne gibi sonuçları olabilir, yani aynı gün seçimin yapılmış olmasının, iki seçimin aynı gün yapılmış olmasının ne gibi sonuçları olabilir? Bunun seçim ekonomisi bakımından birtakım faydaları olabilir ama artık eğer bu teklif yasalaşırsa ve yürürlüğe girerse ve Cumhurbaşkanı da partili olacağı için sanıyorum siyaset bakımından da önemli sonuçları olacak bir değişikliktir bu. Dolayısıyla, 2019 3 Kasımında yapılması bu Anayasa’ya göre öngörülen seçimlere doğru giderken tabii ki siyasi partiler kendi genel başkanlarının Cumhurbaşkanı olmasını, Cumhurbaşkanı adayı olmasını arzu edeceklerdir. Öyleyse bu noktada bazı siyasi partiler için böyle bir düzenleme risk oluşturuyor olabilir. Çünkü genel başkanını Cumhurbaşkanı adayı olarak gösterdiğinizde, seçilemediği takdirde, milletvekili olamayan bir genel başkan durumuna düşecektir. Bu, siyasette yenileşmenin, yeni isimlerin siyasete girmesinin yolunu açacak, bana göre siyasi sonuçları olacak olan önemli bir değişikliktir.

Şimdi, saate baktım, zamanım da çok azalmış.

Şimdi, biraz önce arkadaşlarımız, her iki muhalefete mensup arkadaşlarımız önemli şeyler söylediler, diyorlar ki: “Bu teklif diktatörlük getirecek, tek adam diktasını getirecektir. Niçin getirecektir? Çünkü Cumhurbaşkanı hem yürütmeyi hem yasamayı hem de yargıyı eline geçirecektir.” Değerli arkadaşlarım, bir kişinin Cumhurbaşkanı seçileceğine karar verecek olan milletin kendisidir, millet karar verecek. Parlamentoda kimin çoğunluğu alacağına millet karar verecektir.

Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu bu yasayla Hâkimler Savcılar Kurulu hâline geliyor. Peki, şu anda bu kurulun üyelerini kim seçiyor? 4 tanesini şu andaki Anayasa’ya göre zaten Cumhurbaşkanı seçiyor. Şimdi, bu değişiklikle yine Cumhurbaşkanı 4 tanesini seçecek. Nereden seçecek arkadaşlar? Sokaktan mı seçecek? Kendi partisinin il başkanlarından, ilçe başkanlarından mı atayacak? Hayır, birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar arasından seçecek. Kürsüde yer almış, on beş yirmi yıl bu görevi yapmış olan hâkim ve savcılar arasından seçecek.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Başkanım, ya millet seçmesini bilmezse(!)

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Ayrıca, 7 tane üyeyi de Türkiye Büyük Millet Meclisi seçecek. Nereden seçecek? Yargıtaydan seçecek, Yargıtay üyelerinden seçecek, Danıştay üyelerinden seçecek, avukatlar arasından seçecek ve öğretim üyeleri arasından seçecek. Nerede seçecek? Burada seçecek. Hangi çoğunlukla seçecek? Değerli arkadaşlar, bakın, biz şu andaki Meclisteki çoğunluğumuza rağmen, ne komisyonda ne Genel Kurulda istediğimiz kişiyi seçtirme imkânına sahip değiliz. Dikkatlice okunduğunda orada getirilen oranlar, bizim tek başımıza istediğimiz bir HSK üyesini, Hâkimler Savcılar Kurulu üyesini seçtirmek mümkün değildir; mutlaka uzlaşma arayacağız, mutlaka siyasi partilerin bir araya gelerek en isabetli isimleri seçmesi konusunda bir uzlaşma zemini yakalamaya çalışacağız.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Hâkimlerin, savcıların kendilerini seçme yeteneği yok mu Sayın Bakanım, Sayın Başkanım? Hâkimler, savcılar niye kendilerini seçmiyorlar, bir kişi seçiyor onları?

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu paket yani 18 maddeden ibaret olan bu Anayasa değişikliği paketi, inanıyorum ki ben siyasi kutuplaşmayı azaltacak, uzlaşmayı hızlandıracak olan bir pakettir. Şimdi, yüzde 50’yi geçerek oy almak kolay kolay mümkün mü

arkadaşlar? Dolayısıyla, siyasi partiler bu paket yürürlüğe girdiğinde merkeze yakın siyaset yapma ihtiyacını duyacaklar, ittifak arayışları içerisinde olacaklar, başka siyasi parti tabanlarıyla da ilişkiye geçme ihtiyacını duyacaklar. Böylece Türkiye’de var olduğu iddia edilen kutuplaşmayı azaltıcı olan bir pakettir bu paket. Aynı zamanda, biraz önce ifade ettiğim gibi, uzlaşmayı da teşvik edecek olan bir pakettir.

O bakımdan, ben bu paketin, getirilen 4’üncü maddenin yani 77’nci maddedeki düzenlemenin ülke için yararlı sonuçlar doğuracağını, siyaset kurumunu daha da güçlendireceğini ve ülkemizde bu yeni anlayışla millet egemenliğinin daha da pekişeceğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – O nedenle hem şahsi olarak hem de grup olarak hem bu maddeye hem diğer maddelerine bütün olarak desteğimiz sonuna kadar devam edecektir. Sonunda kararı verecek olan yine millettir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, biraz önce de ifade etmiştim, deniyor ki: “Bu paket, bu Anayasa değişikliği diktatörlük getirecek, diktatör seçeceğiz.” Değerli arkadaşlarım, bu millet hiçbir diktatöre izin vermez. Bu millet diktatörlük getirecek olan hiçbir yasal düzenlemenin arkasında durmaz. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, milletimize güveneceğiz, izah edeceğiz. Buradan çıktıktan sonra millete gideceğiz, siz aleyhinde olan düşünceleri söyleyeceksiniz, biz bu paketin faydalarını anlatmaya çalışacağız, en sonunda millet kararını verecek.

MURAT EMİR (Ankara) – Ama bizi kimse duymayacak.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Eşit şartlarda değiliz Sayın Başkanım, bizi susturuyorsunuz, konuşturmuyorsunuz, eşit haklarda değiliz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Milletten kimse korkmayacak.

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - O hâlde, millet kararını verecek olduğuna göre, bu kadar stresli olmanın, tansiyonu yükseltmenin hiçbir anlamı yoktur. O nedenle, bu görüşmelerin, buradaki görüşmelerin barış ve huzur içinde geçmesini diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Adamları Meclise sokmadınız, kilometrelerce uzakta durdurdunuz.

BAŞKAN - Şahıslar adına son söz, Şanlıurfa Milletvekili Kemalettin Yılmaztekin’e aittir.

Buyurun Sayın Yılmaztekin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Anayasa değişikliği paketinin 4’üncü maddesinde belirlenen Cumhurbaşkanının görev süresi ve seçilme şeklinin yeniden düzenlenmesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu maddeyle birlikte, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin beş senede bir aynı günde yapılması ve seçmenlerin salt çoğunluğunun oyunun alınması şartları getirilmektedir. Böylelikle, toplumun en az yarısından 1 fazlasının oyunu alması gereken bir cumhurbaşkanının hem seçim süreci boyunca hem de görev süresi içerisinde toplumun geneline hitap etmesi, kimseyi ötekileştirmeden herkes için hizmetlerde bulunması bir zaruret olarak ortaya çıkacaktır. Bu durum toplumda karşılığı olmayan ve ülkeye hiçbir faydası dokunmayan siyasi yaklaşımlara güç kaybettirirken, milletin yanında saf tutan siyaset anlayışını güçlendirecek, merkez siyaseti geliştirecektir. Bu da kutuplaştırmaların önüne geçilerek toplumsal birlik ve beraberliğin altyapısını sağlamlaştıracaktır.

Bu noktada bir hususa da değinmek istiyorum: Bu sistemde oylar tartışılmayacaktır, oylar tüm demokrasilerde olduğu gibi sayılacaktır. Oyları tartma hevesinde olanlar için geçerli olan Türkiye çok gerilerde kaldı. Açık oy, gizli sayımlardan kalma günlerden 2019'un, 2023'ün Türkiye'si'ni yorumlamaya kalkışanlar özledikleri o dönemlerin tarihte kalan utanç günlerine gömülüp kalmaktan ileriye gidemeyeceklerdir.

Değerli milletvekilleri, bu topraklarda güçlü bir devlet yapılanmasının olmadığı fetret dönemlerinde hep bu coğrafyanın insanları zulüm görmüş, başları ezilmiştir. Tarih boyunca bu topraklarda kurulacak olan tahakküm, dünyayı yönetme arzusunun bir kilidi olarak dünya siyasetinde yer edinmiştir. Anadolu'nun siyasi düzeninin bozulduğu dünyada hep zulümler yaşanmış, hep mazlumların ahları alınmıştır. Osmanlı'nın çökmesiyle işte tam da biz bunu yaşadık. Dünya siyasetinin kodlarını stratejik üstünlüğüyle nevi şahsına münhasır olarak kendi içerisinde barındıran Osmanlı'nın yıkılmasıyla bu kadim medeniyet kendi içerisine kapatılmaya çalışıldı, güçlü bir devlet yapılanmasının bu topraklarda hüküm sürmesi hep bir şekilde perdelemeye maruz bırakıldı. Bu süreç içerisinde milletimize ve devletimize sistematik olarak bir aşağılık kompleksi psikolojisi aşılandı. "Biz motor üretemeyiz.", "Biz araba üretemeyiz.", "Biz kendi millî silahımızı üretemeyiz.", "Kendi kendimize politika geliştiremeyiz.", "Kendi başımıza hareket edemeyiz.", "Birilerinden icazet almadan adım atamayız." Birilerinin izni olmadan hamle yapamayız." denildi, bazıları da inandı. Batılı bir yazarın şöyle bir sözü var, aynen aktarıyorum: "Türkiye öyle bir devlet ki solduğunda sulanmalı, boylandığında da budanmalı." Bu tanımlama "Biz Türkiye'yi bir uydu devleti olarak kullanalım, sömürelim ve kontrol altında tutalım." demektir. Bu Batılı yazarın sadece bu sözü bile devletimizin yıllar yılı karşılaştığı saldırıları özetler niteliktedir. Tüm bu gerçekleri gözler önüne serdikten sonra karşılaştığımız sistematik saldırılarla asıl yapılmak istenenleri daha açık bir şekilde görebiliyoruz. Bugün maruz kaldığımız saldırılar, on yılda Menderes'i asarak katledenlerin, on yılda Özal'ı öldürenlerin, birkaç sene içerisinde Erbakan'a hükümetten el çektirenlerin on beş yıldır deviremedikleri, yıkamadıkları, yenemedikleri Erdoğan'a duydukları tahammülsüzlüğün ve acziyetin adıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla bu sistem, varolan istikrarı kurumsallaştırarak ülkemize yönelik saldırıların amacına ulaşamaması sonucunu doğuracaktır inşallah. Parlamenter sistemin bugüne kadar bizlere kazandırdıklarına baktığımızda elimizde koca bir hiç olduğunu görürüz. Tek parti döneminin bitmesiyle 1950 yılında geçiş yaptığımız parlamenter sistem ile bugüne kadar geçen altmış altı yıl içerisinde Menderes, Özal ve Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki on yıllar süren istikrarlı hükümetleri geride bırakırsak her hükümetin ortalama ömrünün yedi sekiz ay olduğu gerçeği gözler önüne serilmektedir. Bölgemizde dengeler anlık olarak değişirken, devletin sürekli olarak çevresinde yaşananlara güçlü reflekslerle karşılık vermesi beklenirken, bizim parlamenter sistemin romantizmi içerisinde hükümet krizleri ve istikrarsızlıkla kaybedecek vaktimiz olamaz. Parlamenter sistemin bize sunduğu imkânlarla ne yazık ki yıllar yılı devletimizin enerjisi gelip geçici iç siyasi çekişmelerle eritilip heba edilmiştir. Bugün, artık kadim tarihimizi de göz önünde bulundurarak dünyadaki tüm mazlum ve mağdur toplulukların umudu olacak güçlü bir devlet teşekkülü icra etmek durumundayız. Biz, bunu sağlamadığımız müddetçe Halep'te, Musul'da ve İslam dünyasının çeşitli yerlerinde katledilen çocuklar için dünya hep sırtını dönmeye devam edecektir. Adaletin güneşi Anadolu'dan yükselmedikçe zulme boğulan topraklar karanlıkta kalmaya ne yazık ki mahkûm edilecektir.

Dolayısıyla, birilerinin sahte demokrasi havarisi kesilmesi ve demokrat rolü oynamaları bizler için hiçbir şeyi değiştirmez. Biz inanıyoruz ki bir gün öncülüğünü yaptığımız bu amansız mücadele bitecektir ve o gün bugünkü mücadelesinde zaafa düşmeyenler galip geleceklerdir, diğerleri emin olun, mağlup olacaklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Nereye gideceğiz?

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Devamla) – Yeni ve güçlü Türkiye kurulurken elini taşın altına koymayanlar, rol yapanlar güzel günler geldiğinde bu mukaddes mücadelede yer almamanın burukluğunu yaşayacaklardır.

Bu sebeple, biz onları bir kenara bırakmak ve yolumuza devam etmek zorundayız diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaztekin.

Sayın milletvekilleri, konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, on dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz. Bu sürenin yarısı soru yarısı da cevaba ayrılacaktır.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, AKP iktidarında on beş yılda yargıyla ilgili kaç kanun çıkardınız? Çıkardığınızla yetinmeyip aynı kanunları kaç kere değiştire değiştire devam ediyorsunuz? Bu çıkan kanunu da ileride değiştirmeyi bugünden düşünüyor musunuz? 12 Eylül 2010 Referandumu 15 Temmuz sürecini yaratmadı mı? Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısını değiştirerek bugün terör örgütü olarak kabul edilen, o gün, siyasi iktidarınızla birlikte karar ürettiğiniz cemaatin kontrolüne geçmedi mi? Balyoz, Ergenekon, casusluk gibi kumpaslar kuruldu, Türk Silahlı Kuvvetlerini itibarsızlaştırma süreci başlatıldı. 15 Temmuz eren sürecin başlangıcı, o dönemdeki muhalefetin, yaratacağı sorunları anlatmasına rağmen, dinlemeyen iktidar çoğunluğu yani AKP oylarıyla Meclisten geçirilmedi mi ve referandumla yasallaşan süreç başlamadı mı? 2010 Anayasa değişikliğini savunan ve yasallaştıranlara akıl verenleri, süreci biçimlendirenleri, 15 Temmuz sürecinin oluşmasını sorumluluklarını da tarih yazacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bugünden yarına yine aynı olumsuzlukları yaratacak bir Anayasa değişiklik tasarısı uygun mudur?

BAŞKAN – Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Türkiye’de yargı öyle vahim bir duruma geldi ki, suçlu ile masum iç içe girdi. Cezaevindeki gazetecileri bırakın, hâlen 6 gazeteci on sekiz gündür gözaltında. Gerekece, savcının tatilde olması. Savcı tatilden döndü ama bir türlü gazeteciler hâlen ifade veremedi. Bugün de bu siyasallaşan yargıdan nasibini Milletvekilimiz Enis Berberoğlu aldı. Uğradığı iftira sonucu şüpheli sıfatıyla çıktığı hâkim karşısında savunması da hazırlanmadan müebbet ceza istemiyle savcı istekte bulundu. Arkadaşımızın geldiği nokta da adaletin geldiği açık bir nokta. Biz de görüyoruz ki, ne adaletin ne de yargının vicdanı kalmadı. Bu yargının neresinden tutup da düzeltmeyi düşünüyorsunuz? Aslında düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, görüşmelerin başladığı günden itibaren oylamada yaptığınız hukuksuzlukları engellemeye çalışan vekillerimize yapılan fiziki saldırıları bir kez daha kınıyorum.

Sayın Bakan, “Gizli oylama demek, kabine girip perdeyi kapatmak değil.” dediniz. Anayasa’mıza göre -Anayasa değişikliği için şart koştuğu- gizli oylama nasıl yapılır, lütfen açıkla mısınız? Artık hukuksuzluklarınızla yarattığınız her türlü fiilî durumlara bir son veriniz. Ama değerli milletvekilleri,

hiç şaşırtıcı değil. Zaten bugün görüşmelerine devam ettiğimiz Anayasa değişikliğinin gerekçesi de 2014 yılında seçilen bir Cumhurbaşkanının Anayasa'yı yok sayarak yarattığı fiili duruma ve hukuksuzluğa bir kılıf arama çabası değil mi? Gerekçesi ayıplı, hazırlanması ayıplı, oylaması ayıplı olan bu Anayasa değişikliği Parlamento tarihinde, arşivinde, raflarında ayıplı olarak yer alacaktır, evet diyecek olan milletvekilleri de bu ayıba ortak olacaklardır.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir yandan PKK, bir yandan FETÖ, üstüne İŞİD'le uğraşırken, öbür taraftan ekonomik sıkıntılarla boğuşurken, işsiz sayımız 8 milyona dayanmışken, ülkede olağanüstü hâlle hukuk askıya alınmışken böyle bir ortamda bir de ülkenin yönetim sistemini altüst edecek Anayasa değişikliğine kalkışmak, referanduma götürmeye çalışmak ne kadar doğrudur? Üstelik, kendi milletvekiliniz anayasa hukucusu Burhan Kuzu bile olağanüstü hâl döneminde anayasaların değiştirilmesi için uygun bir ortam olmadığını kendi kitabında belirtmişken bu kadar ısrarınız neden? Bu teklifle göklerden dolar mı yağdıracaksınız? Bu teklifle maaşını kaşıkla verip kepçeyle aldığınız emeklinin, işçinin, memurun sorunlarını mı çözeceksiniz? Bu teklifle on dört yıldır kepenklerini kapatmak zorunda kalan, aylardır sicil affıyla oyaladığınız, borçlarla boğuşan, icralık olan esnafları ayağa mı kaldıracaksınız? Bu teklifle kuruş kuruş para kazanan çiftçiye para mı kazandıracaksınız?

BAŞKAN – Sayın Arık...

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Mecliste yaptığı konuşmasında “Vatandaşa itaat et, rahat et.” diyor. Sayın Başbakan, keşke vatandaşa itaat etseniz. Vatandaşa itaatin başımızın üstünde yeri var. Sanırım siz vatandaşa itaat ile Saray'a itaati birbirine karıştırıyorsunuz. Zira, vatandaş güven istiyor, huzur istiyor, şehitler gelmesin istiyor, iş istiyor, aş istiyor, dolar 4 lira olmasın istiyor. Eğer siz gerçekten vatandaşa itaat edip rahat etmek isteseydiniz milletin bu taleplerine kulak verirdiniz, bir kişiye koltuk sağlamanın peşinde koşmazdınız. Sayın Başbakan, siz Saray'a itaat edip rahat etmenin peşindesiniz. Gelin, bir kez de olsa vatandaşa itaat edin, milletin size emanet ettiği millî iradeyi bir kişiye ipotek etmeyin, demokrasiye, cumhuriyete kıymayın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, soruları cevaplandırmak üzere şimdi sözü Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ'a veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; yargıyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kaç kanun yasaladı, buna dair bir rakam verme imkânım şu anda yok çünkü bunları tek tek incelememiz, bakmamız gerekir. Ama, kanunlar toplumsal ihtiyaçları karşılamak için Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılmaktadır. Bir kanun sorunu çözmek ve daha iyi alanı düzenlemek maksadıyla çıkarılıyor. Sorun çözüldüğünde zaten mesele yok, daha iyisi olduğunda gene mesele yok. Ama, çıkardığınız kanun eğer amaçladığınız sorunu çözmiyorsa, hedefi gerçekleştiriyorsa o zaman “Biz bu kanunu bir ay önce çıkarmıştık, bir sene önce çıkarmıştık, aman bir daha çıkarmayalım.” demek de doğru değildir çünkü Parlamento bugüne kadar çıkardığı binlerce kanun içerisinde o kanunlarda defalarca, yüzlerce değişiklik yapmıştır. Her kanunda var, her dönemde bu var. Bunlar tamamıyla ihtiyaçlarla alakalı bir husustur, bu zaman zaman yapılır.

Bir başka konu, tabii Türkiye cezaevlerinde şu anda mesleği gazeteci olduğu hâlde tutuklu olan insanlar var, hükümlü olan kişiler de var. Ama şunu çok net söylüyoruz, her defasında da ifade ediyoruz: Türkiye cezaevlerinde salt gazetecilik yaptı diye tutuklu hiçbir kimse yoktur. Eğer bir kişi -mesleği gazeteci ama- diyelim ki uyuşturucuda suçüstü yapılmışsa yani mesleğinin gazetecilik olması onun yargılanmasına, tutuklanmasına, mahkûm olmasına engel olabilir mi? Bakın, adam öldürmekten içeride yatan gazeteciler var ama onları kimse dile getirmiyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne alakası var?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Bakıyorum, içeride tutuklu gazeteci sayısı, mesleği gazeteci olanların sayısı farklı ama dile getirilene bakıldığında, onların içerisinde bazıları özellikle seçilip gündeme getiriliyor. Bu da tabii bu yaklaşımın yanlış olduğunu göstermesi bakımından yeterlidir. Bakın, şu anda Türkiye cezaevlerinde tutuklu veya hükümlü bulunan, mesleği gazetecilik olan kişilere isnat edilen suçlara baktığımızda, anayasal düzeni zorla değiştirmeye kalkışmak, silahlı terör örgütüne üye olmak, yağma, kasten öldürme, mühür bozma, silahlı tehdit, hakaret, uyuşturucu madde ticareti, örgüt propagandası yapmak, tehlikeli maddeleri taşımak... Bütün hepsini de yazmadı arkadaşlar. (CHP sıralarından gürültüler)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hüsnü Mahalli gazeteci değil mi Sayın Bakan?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamam mı, bunlar önemli şeyler.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hüsnü Mahalli'nin iddianamesi bile yok. Ahmet Şık terörist mi? Gazeteci, Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Onun için, hiç kimse gazetecilik yaptı diye içeride değil. Onlarla ilgili bir suç isnadı var.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) - Ahmet Şık ne yaptı?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Ahmet Şık'ın suçu ne Sayın Bakan?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Bunları soruşturan savcılar var.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Akın Atalay'ın suçu ne? Hüsnü Mahalli'nin suçu ne?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Bunlara ilişkin karar veren hâkimlikler, mahkemeler var. Bunu özellikle ifade etmek isterim.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hüsnü Mahalli hangi suçu işledi?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Enis Berberoğlu...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Ahmet Şık'a üç gün su verilmedi cezaevinde.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Onun kararını ben vermeyeceğim, mahkeme verecek, onun kararını onlar verecekler.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İddianame hazırlamıyorlar Sayın Bakan, iddianame hazırlamıyorlar.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Siz kendinizi mahkeme yerine koymayın, hâkim, savcı yerine koymayın.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Bakan, iddianame hazırlamıyorlar. Hüsnü Mahalli cezaevinde felç olma riskiyle karşı karşıya.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Bunlara dair biz karar veremeyiz. Ben bunlara dair karar verme yetkisine sahip değilim. Ben sadece soruşturma dosyalarında hüküm giymişse hüküm verilmiş olan dosyalardaki isnatlardan bahsediyorum yoksa onlarla ilgili kararı elbette biz vermeyeceğiz.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, iddianame hazırlanmıyor, gazeteciler on aydır cezaevinde.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Enis Berberoğlu'yla ilgili husus: Şu anda Anayasa'ya eklenen geçici maddeyle dokunulmazlığı kaldırılan fezlekelerden biriyle ilgili süren bir yargılama var ve bu yargılama ile ilgili devam eden bir süreç var. Yargılama devam ettiği için bizim buna bir şey söyleme imkânımız yok. Yani, dokunulmazlığı kaldırılmadan kendisine yönelik başlatılmış bir soruşturma şeyi, hani öyle ifade ediliyor, “Fezleke düzenlenmesi lazım. Böyle bir şey olmadan nasıl yapılıyor?” deniyor; burada elimde bilgi notu. Dokunulmazlığın kaldırılmasından sonra yürüten bir süreç var ve yargılama sırasında savcının verdiği bir mütalaa vardır. Bu, tamamen hukuk içinde ve Anayasa'ya uygun biçimde yürüten süreçtir.

Gizli oylama nasıl yapılır? Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 148'inci maddesi gizli oylama usulünü düzenliyor: “Milletvekilleri, beyaz, yeşil ve kırmızı renkte üç yuvarlak birden verilir. Bunlardan oy olarak kullanılacak yuvarlak, bunun için gösterilen kutuya atılır. Diğer iki yuvarlak ayrıca belirtilen yere bırakılır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Baktığınız zaman burada “Kabin kurulur. Kabine girilir. Kabinde atılır.” diye...

ENGİN ALTAY (İstanbul) - E, kaldıralım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Sayın Bakanım, kaldıralım o zaman.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Kaldıralım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Bakın, bir şey söylüyorum. Burada esas nedir? Oyun gizliliğidir.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - İşte mesele o.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Kullanılan yerin kabin olması değildir. Şimdi, şöyle bir algı yaratılıyor: “Kabine girersen gizli oy kullanmış olursun.” Ya, ben kabine girmeden gizli oy kullanamaz mıyım? Kullanabilirim, siz benim oyumu görmedikten sonra bunun bir şeyi yoktur.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) - Kabinleri kaldırın o zaman.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Oylar burada gizli kullanılıyor, herkes gizliliğe riayet ediyor ancak Anayasa Mahkemesine sahte delil üretmek için burada çabalar yapılıyor ama bunlar beyhude çabalar, oylar gizli kullanılıyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, kabinler ne işe yarıyor o zaman?

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) - Açık oy kullanın!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakan grubumuza yönelik ağır bir ithamda bulundu Sayın Başkan. Grubumuzu Anayasa Mahkemesine yönelik sahte delil üretmekle itham etti. Sayın Başkan, söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

İki dakika süreyle sataşmadan söz veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

16.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerindeki soru-cevap işleminde yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sondan doğru başlarsak, Sayın Bakan kaç yıllık hukukumuz var? Adalet Bakanı olarak Parlamentonun sayın üyelerini gizli oy kullanmaya teşvik etmenizi yadırgadım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Açık oylamayı teşvik ediyor.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Zira biraz önce yapılan oylamada Sayın Başbakan Binali Yıldırım, benim görebildiğim, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sayın Ayşe Nur Bahçekapılı ve bir kısım AK PARTİ'li arkadaşlarım hakikaten İç Tüzük'ün emrettiği şekilde amir hükümleri çerçevesinde oylarını kullandılar. Kendilerini kutluyorum, teşekkür ediyorum. Burası kanun koyulan bir yerdir ama Sayın Bakanın gizli oy için “Hücreye gerek yok, ona gerek yok, zarfa gerek yok.” yorumu...

Bu gizli oyla ilgili neydi Sayın Tanal o arkadaşımızın adı, kitap yazan? Bana bir isim ver.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Neziroğlu... Parlamento hukukuyla ilgili Şeref İba ve aynı zamanda Neziroğlu.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Bakan, Şeref İba'nın kitabının bir özetini okumanızı tavsiye ederim, bir.

Yani biz Anayasa Mahkemesine sahte delil değil, somut delil... Biz üretmiyoruz siz üretiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Ben geçen de Anayasa Mahkemesini zorda bırakmayın, adamlar aleyhinize kolay karar alamaz ama hukukçu kimliklerinden de utanırlar, bunu yapmayın dedim.

İki: Sayın Bakan, cezaevinde 147 gazeteci var. Ben demiyorum ki gazeteci hiçbir şekilde cezaevine girmesin, suç işlese girer, bana ne ama yazdığından dolayı kimsenin cezaevine girmemesi lazım özellikle sizin döneminizde, son dönemde. Ya, dedim, şu 15 Temmuzla dünyaya doğru anlatamıyoruz, sizin yüzünüzden. Apar topar bu kadar gazeteciyi içeri alırsanız dünyadaki 15 Temmuzla ilgili şaibeleri temizlemek için biz uğraşıyoruz dedim.

Üçüncüsü: İstanbul Milletvekilimiz Sayın Enis Berberoğlu konusu iki dakikaya sığacak bir konu değil, direkt yürütmenin yargıya müdahalesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) - Yarın bu Parlamentoda kırk dakika İstanbul Milletvekili Enis Berberoğlu'nu getireceğimiz bir grup önerisiyle burada tartışacağız. Umarım, siz de o anda burada olursunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi 4’üncü madde üzerinde yedi adet önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1504) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesi ile 2709 sayılı Kanun’un değiştirilen 77’nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “maddedeki” ibaresinin “maddede yer alan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Öntürk

Hatay

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin imza sahiplerini okutuyorum...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Aynı mahiyetteki önergeleri çekiyoruz efendim.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 5/1/2017

Garo Paylan

İstanbul

Dirayet Taşdemir

Ağrı

Aynı mahiyetteki önergenin imza sahipleri:

Nimetullah Erdoğan

Diyarbakır

Meral Danış Beştaş

Adana

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

İstanbul

Levent Gök

Ankara

Özgür Özel

Manisa

Tekin Bingöl

Ankara

Haluk Koç

Ankara

Mahmut Tanal

İstanbul

BAŞKAN – Son okuttuğum önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YUSUF BAŞER (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada “Cumhurbaşkanı seçimi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi seçiminin aynı gün yapılmasının sakıncası var mıdır, yok mudur?” sorusuyla konuya bakmak lazım. Cumhurbaşkanlığı seçimi ile milletvekili seçimi aynı gün yapılırsa parti genel başkanı olan Cumhurbaşkanlığı adayı aynı zamanda partisinin milletvekillerini de belirleme imkânını bulacak. Burada hem aday gösterme yetkisi nedeniyle milletvekillerini ismen belirleme imkânı olacak hem de aynı anda yapılan seçimlerde seçmen Cumhurbaşkanlığı ile onun partisine oy vereceğinden dolayı siyasi olarak da Meclis çoğunluğuna hâkim olacak. Böylece seçilen Cumhurbaşkanlığı, fiilen yasama organının da çoğunluğunu belirleyip kontrol edebilecek. Meclisin Cumhurbaşkanlığı denetleyebilmesi fiilen mümkün olmayacak, bu da güçler ayrılığını yok edecek. Oysa, seçimlerin farklı zamanlarda yapılması millî irade denetiminin işletilmesini de sağlar, ara denetim yolunu da açar. Cumhurbaşkanlığı seçen irade, aradan bir süre geçtikten sonra yönetimden memnun olmazsa vatandaşımız, Meclis seçiminde sandığa yansıtıp iktidarı denetleyebilir. Aynı anda seçim, bu ara denetim yolunu ortadan kaldırır. Getirilen düzenleme bir anlamda bir dayatma düzenlemesidir. Millete “Kimi Cumhurbaşkanlığı seçiyorsan onun partisinin milletvekillerini de sen seç, beş yıl olarak orada buna katlan.” anlamı çıkıyor.

Şimdi, bu düzenleme topluma ne getirir? Başkanlık sisteminde kazanan hepsini kazanır, kaybeden her şeyi bitirir. Sayın Mehmet Ali Şahin Bey “Partiler arasında diyalogu getirir.” dedi. Aslında, bir yönde partiler arasındaki diyalog küçük partilerin kapanması açısından, sadece Türk siyasi tarihinden... Sayın Burhan Kuzu Bey’in de televizyon kanallarına dediği gibi 2 tane siyasi parti kalmış olur. Yani, burada, doğru, 2 siyasi parti kalır. 2 siyasi partinin kalması, diğerlerinin bitmesi açısından böyle alt zeminde bir taban olur. Ancak, halk arasında bu, liyakat sistemini ortadan kaldıracak için tüm devlet kademelerine, yönetimine ancak partizanca bir siyasi partiye üye olanlar girebilecek ki bu, toplumda neyi getirir? Toplumda demokratik siyaseti sıfırlar. Toplumda çatışma potansiyeli yaratır. Toplumda kutuplaşma yaratır. Toplumda gerilimi artırır ve bu aynı zamanda, siyasal kutuplaşmayı da artırır. Parlamenter sistemde ne var? Parlamenter sistemde de daha uzlaştırıcı, daha ılımlaştırıcı, daha ara bulucu bir tablo söz konusu.

Şimdi, Ankara-İstanbul yolu trafiğe dar geliyorsa, bu yol gerçekten bozuksa bunu tamir etmek, yolu genişletmek daha mı rasyonel, daha mı ekonomik, daha mı akılcı bir yöntem; yoksa, bizim bu yolu komple iptal edip yeni yol yapmamız mı daha mantıklı? Değerli arkadaşlar, ekonomik açıdan baktığınız gibi, hukuksal açıdan da...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Bazen eskiyi tamir etmek yeniyi yapmaktan daha zordur.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Siz gelirsiniz, burada konuşursunuz veya gidersiniz -gayet rahat- Amerika’da sizin bir hocanız vardı ya, terör örgütünün lideri, o aklı oradan alırsınız, bana oradan laf atmayınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FATMA BENLİ (İstanbul) – Hiç yakışmıyor ama hiç yakışmıyor size.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sen gittin, onların kapılarının önünde durdun ya.

MAHMUT TANAL (Devamla) – O aklı gidersiniz, oradan alırsınız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – TOMA’ların sularını sen yedin.

MAHMUT TANAL (Devamlı) – Bu açıdan baktığımız zaman değerli arkadaşlar, bu, tamamen ülkeyi diktaya götüren bir rejim.

Şimdi, bu Anayasa değişikliği geçerse ülkemizde ne olur? Anayasa'yla bir diktatör yaratırız, her şeye dokunan ama kendisine dokunulmayan bir diktatör ortaya çıkar. Demokratik rejimden tamamen ayrılıp otoriter bir rejim kurulur. Hiçbir vatandaşın can ve mal güvenliği kalmaz. Can ve mal güvenliğinin olmadığı yerde hukuk güvenliği olmaz, hukuk güvenliğinin olmadığı ülkede iktisadi güvenlik de olmaz, iktisadi istikrar da olmaz. İktisadi istikrarın güvencesi, siyasi istikrarın güvencesi hukuk güvenliğinden geçer değerli arkadaşlar. Demokrasi özgürlüklerin güvencesidir, demokrasinin de aynı zamanda, güvencesi hukuk devletidir. Kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırdığımız zaman hukuk devleti ortadan kalkar. Çünkü bu getirilen rejimle kuvvetler ayrılığı ortadan kaldırılmış oluyor ve dolayısıyla, hukuk devleti ortadan kaldırılacağı için gerçekten ülkeyi felakete götüren bir tekliftir. Bu teklifin aleyhinde oy vereceğiz, sizlerin de destek vermenizi istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hayhay, desteğimiz sizinle!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Oylama öncesi bir yoklama talebi var.

Sayın Önder, Sayın Kerestecioğlu, Sayın Taşdemir, Sayın Yıldırım, Sayın Kaya, Sayın Doğan, Sayın Baydemir, Sayın Erdoğan, Sayın Çelik, Sayın Aslan, Sayın Adıyaman, Sayın Irgat, Sayın İrmez, Sayın Uca, Sayın Öcalan, Sayın Önlü, Sayın Atalan, Sayın Becerekli, Sayın Toğrul, Sayın Dora.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri salondan ayrılmasınlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyetteki diğer iki önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 5/1/2017

Dirayet Taşdemir (Ağrı) ve arkadaşları

Aynı mahiyetteki önerenin imza sahipleri:

Meral Daniş Beştaş (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YUSUF BAŞER (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Nimetullah Erdoğan.

Buyurun Sayın Erdoğan. (HDP sıralarından alkışlar)

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

21'inci yüzyıl, 20'nci yüzyıl gibi olmayacak ve bu iki yüzyılın tam da kavşağındayken cumhuriyet Türkiye'si bir asra ömrünü tamamlamak üzere merdiveni dayamış ve Orta Doğu âdeti kaynayan bir kazan gibiyken bu şekilde volkanik homurtular sağrıların bile kulaklarını delip geçerken biz bugünkü Meclisimizde bir anayasa ihtiyacının, zorunlu bir ihtiyacın gereği olarak bir tartışma yürütüyoruz. Bu tartışmanın dünya genelindeki en büyük saiki yani dünyada bugün şahit olduğumuz ve yaşadığımız bu tartışmaları tetikleyen iki ana akım var. Bunlardan bir tanesi, özgürlükler için can atan bir sivil dünya ile özgürlükleri tehdit ve hıyanet gören, ihanet gören egemen, hegemonik bir gücün şu anda baskısı altında zamanımızı maalesef tüketiyoruz.

Değerli arkadaşlar, güç denince, tarihî olarak baktığımızda insanlık tarihini tabu olarak en fazla tehdit eden ve putlaşan tehlikelerden, tehditlerden biri olarak okunmalıdır. Dolayısıyla, biz gücü ikiye ayırırız ve somut örnek olsun diye de iki örnekle tanımlarız. Birinci örnek, köleleştiren güçtür. Köleleştiren güç tabudur, puttur ve tamamen sömürüye dayalıdır, aynen efendi ile köle arasındaki ilişki gibidir bu.

İkinci güç ise olumlu olan ve insan merkezli, insanın hizmetine sunulan güçtür ki bunu da öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiye benzetebiliriz. Bakınız, öğretmen ile öğrenci arasında da bir üstünlük ilişkisi aslında var fakat öğrenci yetiştiğinde öğretmenle arasındaki o güç dengesi de değişiyor, o değişince de o güç tamamen bir hizmete, bir eğitime ve bir katkıya dönüşüyor. Bugün, ülkemizi bekleyen tehdit gücü maalesef birinci sınıf güç dediğimiz birinci bölümde izah etmeye çalıştığım tabu olarak kendisini dayatan güçtür, böyle bir gücün şiddetle karşısında olacağız; bu, tek kişinin gücü de olabilir, parti gücü de olabilir, devlet gücü de olabilir. Eğer bu bir tabuya dönüşüyorsa bu tehliktir, tehdittir ve asla ve asla kabul edilecek bir güç değildir. Umarız ki önümüzdeki süreçte bu tehdit olarak duran gücün öğretmen ile öğrenci dengesini düzenleyen bir güce yani hayırlı bir güce dönüşmesi için biz birinci güce “hayır”, ikinci gücün oluşması için de mücadelemizi sürdüreceğiz diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önergede konuşacak olan Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir.

Buyurun Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, kadınlar Türkiye’de yıllardır kadına yönelik şiddetle mücadele ediyor ve bu şiddetin görünür kılınması için de epeyce kampanyalar yürütüyor. Evet, bizler sokakta, evde, iş yerinde, cezaevinde kadına yönelik şiddetle çokça mücadele geliştirdik, bunları çokça duyduk ama bugün Mecliste kadına da şiddet uygulanabileceğini AKP milletvekilleri bir kez daha bize gösterdi. Açıkça şunu söylemek isterim ki eğer şiddet, kadına yönelik şiddet Meclise kadar gelmiş ise bizim bundan sonra sokakta, evde, iş yerinde ve cezaevlerinde yaşanan şiddete ilişkin, şiddetle mücadele etmekte nasıl bir söz sahibi olacağız, bununla mücadele yöntemlerini nasıl geliştireceğiz? Özellikle iktidar partisi sıralarında oturan kadın vekillerin, bundan sonra, bugünden sonra bu Meclis kürsüsünde şiddete ilişkin, kadına yönelik şiddete ilişkin söyleyeceği sözün de bir anlamı olmayacağını düşünüyorum. Yani öyle ki, açıkçası, toplum bir şiddet sarmalı içerisinde terbiye edilmeye çalışılıyor. Farklı düşünen, farklı görüş belirten, sizin gibi olmayan, başka bir görüş ifade eden kim olursa olsun aslında susturulmaya, bastırılmaya ve bir şekilde sözünü söyleme hakkı elinden bu şiddet yöntemleriyle alınıyor.

Bakın, bir akademisyen Nuriye Gülmen, hukuksuz bir şekilde kanun hükmünde kararnamelerle görevinden alındı. Nuriye Gülmen’in yaptığı tek şey, Yüksel Caddesi’nde demokratik hakkını kullanarak oturma eylemini gerçekleştirerek kendi işine geri dönmeyi talep etti, onlarca kez gözaltına alındı, bugün de şiddet uygulanarak gözaltına alındı.

Peki, Nuriye Gülmen nasıl bir tehditti ki kendi hakkını ararken, hukuksuzluğa karşı bu direnişi geliştirirken bugün gözaltında. Yine, özellikle Adalet Bakanının bunu dinlemesini istiyorum. Sayın Bakan, dinlerseniz sevinirim.

Yine, bu şiddet örneklerinden bir tanesi ise Van M Tipi Cezaevinde Ferit Haşçelik isimli bir tutsak Van M Tipi Cezaevinden T Tipi Cezaevine sevk edilirken çıplak aramaya maruz kalıyor ve bu tutsak çıplak aramayı kabul etmediği için şiddete uğruyor. Uygulanan şiddet ne biliyor musunuz? Aslında çokça Hizbullah dosyalarında karşımıza çıkan “domuzbağı” denilen bir yöntem. Yani Ferit Haşçelik’in elleri ve ayakları kelepçeleniyor, domuzbağı şeklinde bayılncaya kadar dövülüyor. Peki, biz bunu nasıl tanımlayacağız? Hükümetin bu konuda burada bir açıklama yapmasını da bekliyoruz.

Açıkçası, bir de şunu ifade etmek isterim ki bu şiddet sarmalı bugün başlamadı, 7 Hazirandan beri aslında toplum bir şekilde susturulmaya çalışılıyor. Bunun ilk örneklerine partimize yönelik şiddet, tutuklama furyasıyla, kayyum atamalarıyla bizler tanıklık ettik.

Bakın, siz, bu kürsüye çıkan her milletvekili ya da Hükümet yetkilisi ilk önce şunu söylüyor, diyor ki: “Biz halkın iradesini temsil ediyoruz, halk bize bu gücü verdi, biz halk adına konuşuyoruz.” Ama öyle anlaşıyor ki sizin halktan kastettiğiniz ise sadece size oy veren, sizi tercih eden yani halk da bir anlamda sizin kafanızda bölünmüş. Peki, bu akşam Tutak Belediyesi basıldı, Tutak Belediyesine oy veren halkının iradesi gasbedildi ve eş başkanımız görevden alınarak yerine bir kayyum atandı. Peki, siz hangi hakla, hangi hukukla Tutak Belediyesinin iradesine el koyuyorsunuz? Şunu bir kez daha söylemek isterim ki, bu halk sizi asla ve asla tercih etmeyecek. Şiddetle, zorla, baskıyla siz onların fikirlerini değiştiremeyeceksiniz.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Taşdemir.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece 4’üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi maddenin gizli oylamasına geçeceğiz.

Hükûmet ve Komisyon sıralarını sadece görevli arkadaşlara bırakmanızı istirham ediyorum. Meclis Başkanlık Divanı üyeleri haricinde -sayın milletvekillerimizin affına sığınarak- bu alanda oy kullanma haricinde bulunmamanızı istirham ediyorum. Milletvekillerimiz yerlerine buyursunlar. Ad okunduktan sonra milletvekillerimiz oylarını kullanacak. Özellikle kâtip üyelere de önerim, tavsiyem ad okunmayan sayın milletvekillerine zarf ve pul verilmemesi.

Şimdi, gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını bir kez daha arz ediyorum: Komisyon ve Hükûmet sıralarında yer alan kâtip üyelerden Komisyon sırasındaki kâtip üyeler, Adana'dan başlayarak Denizli'ye kadar Denizli dâhil ve Diyarbakır'dan başlayarak İstanbul'a kadar İstanbul dâhil; Hükûmet sırasındaki kâtip üyeler ise İzmir'den başlayarak Mardin'e kadar Mardin dâhil ve Mersin'den başlayarak Zonguldak'a kadar Zonguldak dâhil adı okunan milletvekilini ad defterinde işaretleyerek kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf verecektir. Milletvekilleri, Başkanlık Kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklar. Vekâleten oy kullanacak bakanlar da yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır. Bildiğiniz üzere, bu pullardan beyaz olanı kabul, kırmızı olanı ret, yeşil olanı çekimser oyu ifade etmektedir. Oyunu kullanacak sayın üye, adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden üç yuvarlak pul ile oylamaya özel bastırılan mühürlü zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak ve diğer iki pulu ise ıskarta kutusuna atacaktır. Bilahare oy verme yerinden çıkacak olan üye oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır.

Oylamada adı okunmayan sayın milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir.

Şimdi gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oyların toplanmasına başlandı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kabinlere girsinler kabinlere.

BAŞKAN – Arkadaşlar, buralar boş, kontrol altında; rahat olun. Adı okunmayana verilmiyor zarf. Buyurun.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Arkadaşlar, yığılma yapmayalım, bekleme yapmayalım lütfen. Oyunu kullanan sayın milletvekilleri alanı açsın.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Kâtip üyeler, görevli arkadaşlar oylarını kullandılar mı?

Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Herkes oy kullandı.

O hâlde oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi oy kupalarını kaldıralım.

Kâtip üyelerimizi, idare amirlerimizi, Başkanlık Divanı üyelerimizi buraya davet ediyorum.

Başkanlık Divanı üyeleri haricindeki arkadaşlarımız da rahat rahat otursunlar koltuklarında, biraz sabrınızı zorlayacağız, inşallah yakın zamanda da sonucu açıklayacağız.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 486

Kabul : 343

Ret : 139

Boş : 2

Geçersiz : 2

Kâtip Üye

Özcan Purçu

İzmir

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Nevşehir”

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.43

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök, söz talebiniz var.

Açalım arkadaşlar Sayın Gök’ün mikrofonunu, iki dakika süre verelim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bir talebim olsun da ondan sonra bakarsınız.

BAŞKAN – Buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, dün saat 14.00’te başlayan görüşmelerde şu anda saat sabahın ikisi, tam on iki saattir çalışan bir Meclis çalışma takvimini hep beraber yürütüyoruz. Anlaşıyor ki iktidar partisi, bu getirmiş olduğu Anayasa teklifinin gündüz, sabah, akşam, gece tartışılarak bir an önce geçirilmesini ve bu konuda da bir acelecilik içerisinde olduğu kanısını uyandıran bir gayret içerisinde. Elbette, halkın menfaatlerine olan her konuda biz sabahlara kadar çalışalım ama birçok maddesi 2019’da yürürlüğe girecek bir Anayasa teklifinin de burada bir dayatmayla, saatlerce, bir angarya oluşturacak şekilde görüşülmesinden büyük bir... Arkadaşlarımızın, herkesin, çalışanların fiziki yorgunluğu da dikkate alınarak tam bir angarya oluşturduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle, bu saat itibarıyla çalışılmasını usule ve Anayasa’ya aykırı buluyoruz. Dolayısıyla, eğer Sayın Başkanlığınız çalışmalara devam kararı yönünde bir görüş içerisindeyse bir usul tartışması açarak bu konuyu tartışmak istiyoruz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Angarya yasak, angarya.

BAŞKAN – Sayın Gök, çok teşekkür ediyorum.

Yalnız, daha önce de bu Parlamento çok kere çalıştı, birlikte de sabahladığımız anlar oldu. Dolayısıyla, bir süre daha çalışıp...

LEVENT GÖK (Ankara) – Biz usul tartışması açıyoruz Sayın Başkanım.

Aleyhte...

BAŞKAN – Peki.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lehte, Sayın Başkan, açıyorsanız, lehte...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aleyhte...

BAŞKAN – Lehte, Sayın Elitaş, Sayın Kubat; aleyhte, Sayın Gök, Sayın Kerestecioğlu.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, angaryaya döndü, gerçekten zorla çalıştırılıyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İnsan haklarına aykırı.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İnsan haklarına aykırı, herkes o yüzden geriliyor, gergin, sinirli, yorgun bir şekilde...

BAŞKAN - Tutumum lehinde ilk söz, Sayın Mustafa Elitaş’a aittir.

Buyurun Sayın Elitaş.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin görüşmelerinin bir angarya oluşturacak kadar uzun saatler devam ettirilmesinin çalışma usul ve esaslarına aykırı olup olmadığı hakkında

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün saat 14.00'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu açıldı, bir saatlik süreyle gündem dışı konuşmalar ve sisteme giren arkadaşlarımızın -konuyla- gündem dışı yaptıkları görüşmeler çerçevesinde görüşmeler gerçekleşti, arkasından iki siyasi partimizin grup önerisi görüşmeleri oldu.

Biliyorsunuz, bu Anayasa değişikliği Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçtikten sonra, her zaman ifade ettiğimiz gibi, ister 550 milletvekili “evet” desin, ister 450 milletvekili “evet” desin, 330'u geçtikten sonra iradenin gerçek sahibi olan milletin önüne götürmek için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. Biz bu Anayasa değişikliği teklifini bir an önce bu ülkenin gerçek sahibinin takdirine sunabilmek için, onların kanaatlerini alabilmek için, onların önüne götürmek için gayret gösteriyoruz. Benim tavsiyem şudur ki, Anayasa değişikliği teklifiyle hakikaten çok önemli bir değişikliği yapıyoruz. Hükümet etme sistemini yenileyen, Türkiye'nin daha çağdaş bir sisteme gitmesi için gayret gösteren, Parlamente'nin gücünü artıran bu sistemle ilgili muhalefet partisi itirazlarını yapabilir.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Rejim, rejim, Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Halka gidip -çünkü halka gideceği kesin olan bir durum- bu değişikliklerle ilgili onların takdirine müracaat etmek doğru bir iş.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Nereden biliyorsun?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Başkan, yarın engel mi var, yarın?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yarınla ilgili bir problem yok, şu anda yarındayız zaten. Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arkadaşları biz burada zorla tutmuyoruz, AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlar da burada zorla durmuyor. Yani bakarız, milletvekili arkadaşlarımız burada, görüşmelerden sonra zaten oylamalar yapılacak, oylamalar konusunda hiç kimse kimseyi zorla burada tutamaz. Nasıl ki oylamaların gizliliği varsa, milletvekillerinin de iradesinin serbestiyeti var. Niye grup başkan vekilleri “Burada durun.” dediği zaman 133 milletvekili burada durmak için kendilerine görev addediyor? Doğru bir şey çünkü bu sistem parti sistemi yani siyasi partiler üzerine oluşmuş bir sistem. Onun için, değerli arkadaşlar, biraz sonraki yapılacak görüşmelerden sonra yapılacak oylamalarda milletvekili arkadaşlarımız oylamalara ister katılır ister katılmaz, takdir değerli milletvekillerinin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bırakmayalım devam edelim o zaman, bir madde daha geçirelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Gündeme alınmış ve gündem çerçevesinde de... Sayın Başkan, ki aslında şikâyet etmesi gereken Meclis Başkan Vekili ama Meclis Başkan Vekili orada on iki saattir büyük bir tahammülle...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim ara vermeyelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...ve tahammül sınırlarını aşan konuşmalara rağmen, büyük bir basiretle Türkiye Büyük Millet Meclisini yönetiyor, ona da yardımcı olalım, devam kararı vermiş zaten. Kendisini de tebrik ediyorum, Sayın Başkan, performansınız için.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ara vermeyelim işte, ara vermeyelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) .

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

Şimdi, tutumum aleyhinde ilk söz, Sayın Levent Gök’e aittir.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aşağı yukarı on iki saati bulan bu çalışma süresi içerisinde neyi zorlayacağız değerli arkadaşlar? Yani her maddenin görüşülmesi sırasında dolar 10 kuruş artıyor, her maddede. 1 Kasımda Sayın Bahçeli’nin bu başkanlık teklifini gündeme getirdiğinde dolar kuru 3,11 lira, şu anda dolar kuru bugün 3,90’a çıktı değerli arkadaşlarım ve Türkiye’nin 1 Kasım 2016’dan itibaren dolardaki dış borcu şu anda 277 milyar liraya ulaştı.

Değerli arkadaşlarım, bu acele niye? Her şey yanlış. Terör var, yolsuzluk var. Halka gidelim, “Terör konusunda AKP doğru mu yapıyor?” diye soralım. Yolsuzluklar konusunda 4 bakanın daha hesabı kapanmamış, yolsuzlukları götürelim halka soralım. (CHP sıralarından alkışlar) Ne bu, bu acelecilik niye? Onları kapatalım. 2019’da yürürlüğe girecekse pek çok maddesi bu telaş niye değerli arkadaşlar? Fikrî dünyamızın berrak olmasında, dinlenerek, daha zinde çalışarak burada görüşmelerin yürütülmesinde yarar yok mu? Yani, bunu basın izliyor, stenograflar burada, bütün Meclis personeli burada; herkesi AKP kilitlemiş, çalışın, çalışın, çalışın. Niçin çalışın? Bir kişi başkan olsun! Değerli arkadaşlarım, yani bir kişiye mi endeksli yürüteceğiz, 80 milyonun çıkarlarına göre mi yürüteceğiz?

Bakın, önceki haftalarda 200 maddelik bir kanunu burada Cumhuriyet Halk Partisinin yapıcı önerileriyle geçirdik hep beraber. Toplumun yararına olan konularda varız ama bu konu bu kadar da illa dayatmayla geçecek bir konu değil ki. Enine boyuna tartışılması gereken maddeler olduğu daha Anayasa teklifinin Komisyon aşamasında ortaya çıktı. Paçavraya döndü metin. Birçok maddenin yanlış yazıldığını, aranızdaki anlaşmazlık yüzünden geri çekildiğini hepimiz biliyoruz.

Sayın Başbakan geçenlerde açıklama yapıyor, yanlışım varsa lütfen bağışlayın beni, “Ben hukuktan, anayasadan pek anlamam, benim işim inşaatçılık, elektrik mühendisliği ya da başka şeyler, yollar yaparım ben.” diyor ama bu Anayasa’yı da anlamak lazım değerli arkadaşlar. Başbakan gerçi önceki gün itiraf etti ve bir veda konuşması yaptı, “Bay bay.” dedi herkese, “Bu Anayasa değişikliği Başbakanlığı kaldırıyor yani beni ilga ediyor.” dedi. Sayın Başbakan bunu anlamış ama daha halkımız pek çok maddeyi anlamadı.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Halkımız her şeyi biliyor, halkımız her şeyi biliyor.

LEVENT GÖK (Devamla) – O nedenle burada sağlıklı çalışma koşulları yoktur. Angarya yasaktır.

Sayın Başkan, sizin de dinlenmeye ihtiyacınız var. Zaman zaman sinirleniyorsunuz, tanıdığımız Ahmet Aydın’ın ötesine geçiyorsunuz. Kendinize de haksızlık etmeyin. Hep beraber dinlenelim, yarın gelin güzel bir çalışmayı beraber göstereyim diyorum.

Hepinize iyi geceler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Gök.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Anayasa’nın 18’inci maddesi angaryayı yasaklıyor, şu anda vekillere angarya vardır.

ZEHRA TAŞKESENLIOĞLU (Erzurum) – Angarya mı millet için çalışmak? Millet için çalışmak mı angarya?

BAŞKAN – Tutumum lehinde ikinci söz Sayın Kubat’a aittir.

Buyurun Sayın Kubat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Değerli Başkanım, esasen usul tartışmasına konu edilemeyecek bir konuyu gündeme getirdi sayın grup başkan vekilimiz; saygı duyarım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, çalışma saat ve günlerimiz İç Tüzük 54’te düzenlendi. Biliyorsunuz, 3 Ocakta biz bir grup önerisi getirdik ve 19’uncu madde gereğince burada görüşüldü, Meclisin 24 Ocağa kadarki çalışma gün ve saatleriyle gündemini düzenledik. Ve burada geçen hafta da Anayasa değişikliğine ilişkin teklif gündeme alındı, bu çalışmaların da sürdürülmesi... Zaten sizler de biliyorsunuz.

Şimdi, bir arkadaşımız “Anayasa’da angarya yasak.” dedi. Evet, doğru angarya yasak Anayasa’da. Angarya, bir kimseye ya da bir topluluğa hiçbir ücret ödemeksizin, zorla ve baskıyla iş yaptırma anlamına geliyor. Elhamdülillah, biz burada millete hizmet için meccanen de olsa çalışırız ama aziz milletimiz bize maaşımızı da veriyor.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim, niye bir madde? Bir madde daha, iki madde yapalım!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Saraya hizmet, millete değil bu.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Elhamdülillah, zorla ve baskıyla, biraz önce Sayın Elitaş’ın da söylediği gibi, hiç kimse zorla, baskıyla burada durmuyor. Burada eğer görüşülen kanuna katkı vermek istiyorsanız...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Millete hizmet ederiz her zaman, saraya değil.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...eleştiri hakkı kutsaldır saygı duyarım. Ama, değerli arkadaşlar, bugün saat ikide Meclisi açtık, saat altı buçukta maddeye geçtik...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Hiç geçmesek de olurdu. Bunları hiç görüşmesek daha güzel olurdu. Teklifi olduğu gibi geri çekin. Vatana ihanettir bu.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...saat onu yirmi geçe bir madde yaptık; on biri yirmi geçe açtık, saat iki olmuş, bir madde yaptık.

Değerli arkadaşlar, muhalefetin eleştiri hakkı var ama kusura bakmayın, bu Meclisin de gündemine uygun biçimde çalıştırılması, gündemindeki işleri de görüşmesi gerekiyor.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sarayın gündemi bu, sarayın.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sarayın gündemi bu, sarayın.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Onun için, bunu bir angarya olarak değerlendiren arkadaşlarıma söylüyorum...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim, konu önemli, devam edelim!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...bu bir angarya değil, millete hizmet asla angarya olarak değerlendirilemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Saraya hizmet bu, saraya.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Bizim yetmiş dakikada normalde 1 madde görüşmemiz lazım.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Millete canımız feda ama siz Saray için bu angaryayı yaptırıyorsunuz.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Tamam, eleştiri yapılır, usul tartışması açılır vesaire, bir buçuk saat diyelim. 4 saat bir madde sürer mi Allah aşkına arkadaşlar ya?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Şipşak mı yapacağız Sayın Başkan, şipşak mı yapalım? Bir maddenin dört sene sürmesi lazım. Böyle anayasa mı olur?

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Bu saate kadar iş neden gecikiyor biraz da bunu değerli muhalefetteki temsilcilerimiz düşünsün. Onun için aziz milletimize 316 milletvekillimizin imzasıyla bir teklifte bulunmuşuz ve biz bunu bir an önce kanunlaştırıp, yine egemenliğin sahibi olan millete götürme arzusundayız. Milletimiz için biz burada yirmi yedi saat, kırk sekiz saat aralıksız çalıştık; bugün de çalışırız inşallah diyorum.

Sizleri saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kubat.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Orman kanunu çıkarıyorsunuz orman kanunu. Hangi kanundan bahsediyorsun Başkan?

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök...

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, kayıtlara geçmesi açısından konuşuyorum. Sayın Kubat şöyle bir hesap yapıyor, 1 Anayasa maddesinin geçmesi için yetmiş dakikalık bir süre öngörmüşler.

Sayın Kubat, Anayasa yapma işi ciddi bir iştir. Bütün ülkelerde anayasalar yıllarca süren çalışmalarla hazırlanmıştır. Böyle bir tablo içerisinde bir yetmiş dakikaya sığdırmak konuyu...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök, herhâlde bitti.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, son cümlemi toparlayayım.

Böyle bir tablo içerisinde bir anayasa maddesini yetmiş dakikalık bir sınır içerisine koymak Anayasa yapım çalışmalarının iktidar tarafından ne kadar hafife alındığının çok temel bir göstergesidir. Bunu da kayıtlara geçmesi açısından söyledim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tutumum aleyhinde ikinci ve son söz Sırrı Süreyya Önder'in.

Buyurun Sayın Önder. (HDP sıralarından alkışlar)

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; önce, Sayın Levent Gök'e açık bir sataşmayla başlamak istiyorum. Gerçeklere uygun bir beyanda bulunmadı, "Dolar her gün 10 kuruş yükseliyor." dedi, yanlış...

LEVENT GÖK (Ankara) – Maddede.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – Yanlış çünkü dolar yükselmiyor Türk lirası değer kaybediyor; bunun böylece kayıtlara geçmesini istiyorum.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sevinin!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – Niye sevinecekmişiz, olan yoksula oluyor. Bu tarz enflasyon en vahim hırsızlıktır; fakara, garip gurebanın her gün cebindeki para 100 lira iken alım gücü ondan 10 kuruş eksiliyor. Buna kim sevinebilir? Buna ancak doları çok olanlar sevinebilir, eurosu çok olanlar sevinebilir.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sizlerin sevindiğini biz görüyoruz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – Biz ay başını zor getiriyoruz. O yüzden hiç sevinecek bir hâlimiz yok. İktisattan da anlarız, iktisatçıyım ben.

Şimdi, gelelim ikinci meseleye: Yedi gün yirmi dört saat çalışmaya hazırız. Bizim parti olarak görüşümüz bu. Bu çalışmayı angarya saymayız, yedi gün yirmi dört saat, gücümüz kudretimiz nereye yeterse fakat buradan bir rahmet, bereket ve bir demokratikleşme çıkacaksa. Oysa ortada böyle bir

durum söz konusu değil. Niye? Eksik olan, burada çok çalışma ya da kısa sürede çıkarma meselesi değil; eksik olan, Meclis iradesinin önemli ölçüde darbe almış olmasıdır. Bu Meclisin 11 vekili siyasi saiklerle rehin tutulmaktadır. Esas çalışmaya mâni hâl budur.

Son olarak Levent Gök'e bir daha açık bir sataşmada bulunmak istiyorum; o da şu: "Yarın çalışalım." talebi doğru bir talep değil, bu teklifin komple geri çekilmesi olmalıydı bu şartlar altındaki talep.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Önder.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, kendisi zaten ifade etti "Sataştım." diye. Ben de izin verirsiniz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, içinde sadece "sataşma" geçti.

BAŞKAN – Bu bir espriydi Sayın Gök.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) - Yo, espri değil, yalan söyledi.

LEVENT GÖK (Ankara) – İzin verin ben de hemen bir değerlendireyim.

BAŞKAN – Sayın Gök...

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, ama çok ciddi bir sataşmada bulundu Sayın Önder. Lütfen izin verin, ben de cevap vereyim.

BAŞKAN – Neyse.

Ben sataşma olarak görmüyorum ama bu kadar ısrar ettikten sonra emsal teşkil etmemek üzere iki dakika süre vereceğim size.

Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

17.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Sırrı Süreyya Önder adımdan da açıkça bahsederek doların yükselmediğini, Türk parasının değerinin düştüğünü ifade etti, benim böyle bir cümle kurmam gerektiğinden bahsetti. Aslında ekonomik açıdan bakıldığı zaman doğru bir değerlendirme. Ancak değerli arkadaşlar, asla benim iç dünyam, fikrî dünyam, fikrî düşüncem Türk parasının değerinin düşmesine izin veren bir anlayış içerisinde değil. (CHP sıralarından alkışlar) Ben Türk parasının, Türk ulusumuzun her zaman değerli olduğunu düşündüğüm için bilhassa özellikle o cümleyi kullandım. Yani doların artışı evet elbette Türk lirasının düşüşünü bir noktada getiriyor ama biz hiçbir zaman Türk parasının değerinin düşmesini içimize dahi sindiremeyiz. O yüzden dilimizin ucuna getirip telaffuz dahi edemiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim milliyetçilik anlayışımız böyledir Sayın Süreyya Önder. Bu nedenle, biz ülkemizin değerleri konusunda o kadar hassas olduğumuz için bu lisani kullanmayı tercih ettim. Ama anlattığınızda da bir gerçeklik var, elbette bu bileşik kaplar gibi, bir taraf yükselince diğer taraf düşüyor. Ama yine benim tercihim Türk lirası karşısında doların değer kazandığı görüşü olacaktır. Ben Türk lirasının değer kaybetmesini savunan bir anlayış içerisinde değil, benimseyen bir anlayış içerisinde değil tam tersine Türk lirasının değer kazanmasını talep eden bir milletvekili olarak karşınızda bulunmak isterim her zaman.

Hepinize saygılar sunarım. Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin görüşmelerinin bir angarya oluşturacak kadar uzun saatler devam ettirilmesinin çalışma usul ve esaslarına aykırı olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, aziz milletimiz için yüce Meclisimizin ve siz değerli milletvekillerimizin yaptığı hiçbir çalışma angarya sayılmaz. Bunun altını özellikle çizmek istiyorum.

Yine, alınan karar gereğince bugünkü birleşimin 356 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinin tamamlanmasına kadar devam etmesi benimsenmiştir ve bu kararı da Genel Kurul aldı. Genel Kurul kararıyla belirlenen çalışma süresi karşısında Başkanlık Divanı olarak birleşimi sona erdirmeye yetkimiz söz konusu değildir. Bu çerçevede Genel Kurul çalışmalarına devam edeceğiz. Dolayısıyla tutumumda bir değişiklik yoktur.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN - 5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2709 sayılı Kanunun 87 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 87- Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmek.”

BAŞKAN - Madde üzerinde gruplar adına ilk söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair 447 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, çeşitli siyasal sistemlerde daha kuramsal ve teknik tanımlamaları olmasına rağmen aklımızda kalan en net ifadesiyle halkın kendi kendini idare etmesidir demokrasi. Antik Yunan'dan günümüze kadar hızlı bir tekâmül içerisinde olan “demokrasi” kavramı ve uygulamaları dikkate alındığında, merkezinde güçlü bir demokrasi algısı ve kültürüne ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu algının ve kültürün en açık tezahürü ise uygulayıcıları açısından halkın istek, dilek ve beklentilerini dikkate almaktır.

Sayın milletvekilleri, çeşitli ülkelerde olduğu gibi demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti devletinde de halk adına öncelenen en önemli husus güvenlik ve refahtır. 1808'de başlayan Türk demokrasi serüveni çeşitli vesilelerle tadilat ve değişikliklere maruz kalmıştır. Özellikle 12 Eylül sonrası Kenan Evren'in, konumunu güçlendirme adına, geniş yetkiler içeren anayasasının çoğu maddelerinin birçok defa değişikliğe uğradığına tanıklık etmiş bulunmaktayız.

Demokrasi serüvenimizin ta başından beri sıklıkla görülen yetki ve sorumluluk tartışmaları günümüze kadar farklı sıklık ve şiddetle gündeme gelmiştir. Dolayısıyla, iki başlılık durumu yakın siyasi tarihimizde Özal-Demirel, Demirel-Çiller, Gül-Erdoğan ve son kertede de Erdoğan-Davutoğlu yönetimlerinde vuku bulmuştur. Gecenin bu gergin saatlerinde bir tanesini özellikle rahmetli Levent Kırca'nın o güzel repliğiyle hatırlatmak isterim. Seçimlerde Süleyman Demirel'in en büyük vaatlerinden bir tanesi, gündeme getirdiği şey "Başbakan olmaya hak kazanırsam Çankaya'ya çıkmayacağım, görevi almayacağım." demişti. Gerçekten bunu çok iddialı söylemişti. Daha sonra durum vuku bulunca, çıkmak zorunda kalınca, epey bir tartışmalar sonrası, gazeteciler Çankaya ziyareti sonrası sordu: "Efendim, Sayın Özal'ın elini sıktınız ama" dediler. O da kendine özgü esprili bir tavrıyla dedi ki: "Ne yapacaktım? Elini uzattı elini sıktım." Dolayısıyla, gerçekten yakın siyasi tarihimize baktığımızda bu tür örnekleri sıklıkla yaşamış bulunmaktayız.

Bugün gelineen noktada ise Türkiye'nin içinde bulunduğu ağır siyasi şartların sistematik bir tıkanıklığa neden olduğunu görmekteyiz. Türkiye'nin içinde bulunduğu bu tıkanıklık gerçekten zamanla bir kaosa doğru sürüklemektedir. Yani demokrasinin olmazsa olmaz iki önemli odak noktası güvenlik ve refah sekteye uğramaya başlamıştır. Diğer bir ifadeyle terör artık şehir merkezlerine inmiş, canlı bombalarla binlerce şehidimize neden olmaya başlamıştır ve bu durum gerek içerde gerekse dışarıda güvenlik, refah, ekonomik ve diplomatik birtakım krizlere de neden olmuştur. Bu duruma bir de 15 Temmuz FETÖ kalkışması eklenince Türkiye bir beka sorununa sürüklenmiştir. İşte, MHP, kurumsal kimliği gereği bir kez daha ismiyle müsemma davranarak inisiyatif alma sorumluluğunu duymuştur aynen geçmişte olduğu gibi çünkü hatırlayacaksınız, yine böyle zor şartlarda, 1980 öncesinde, terörün büyük bir ivme kazandığı bir dönemde, Meclisin bir Başkanlık seçimiyle tıkanıklığa uğradığı bir dönemde, Milliyetçi Hareket Partisi o dönemde de her zaman ülkesi ve ilkeleri gereği "Milletin ve ülkenin çıkarları" demesi hasebiyle o tıkanıklığı Cumhuriyet Halk Partisi bir Meclis Başkanı adayına oy vererek aşmıştır. Benzer tavrını yine 2010 referandumunda da ortaya koymuştur. Bütün bunları yaparken aynı cenahta olduğu diğer siyasi partilerle kirli ya da temiz hiçbir pazarlığın içinde olmamıştır çünkü inandığı dava ve idealler, pazarlığı değil, kirli ya da temiz pazarlıkları değil, gizli anlaşmaları değil, ülkesini karşılıklı sevmeyi emrettiği için bunları yapmak zorunda kalmıştır. Bugünlerde büyük bir terör saldırısı sonrasında bile ortak bir metne imza atamayacak duruma geldiğimizde günlerde Milliyetçi Hareket Partisi her zaman önceleyici olmuştur, sorun çözmede ön almayı yeğlemiştir.

Hukuk açısından da bakıldığında, geçmişte bazı adalet bakanlarının partizanca tavrı sorgulandığında aynen şu ifadeleri söylemesiyle yani "Ne yapsaydık, milliyetçi, ülkücü savcılar mı atasaydık?" demesiyle seçimle gelen HSYK'nın, maalesef, bir FETÖ yapılanmasına ön açacak bir atama yapması arasında ne fark vardır? Demokrasi açısından ikisi de, bu her iki tavır da, her iki partizan tavır da izaha muhtaç bir tavidir. O zaman tek sorumlu olarak sistemi görmektense bir an önce demokrasinin kurallı bir yaşama, kurallı bir idare etme şekli olduğuna odaklanmak zorundayız. İşte, bu kertede MHP bir kez daha kırk sekiz yıllık siyasi yaşamı boyunca hep yapıcı ve ülkenin birliğinin, beraberliğinin, üniter yapısının yani Anayasa'da bugün ilk 4 maddede ete kemiğe bürünmüş hâlinin adı olmuştur. Bunu parti tüzüğünde de programında da ve seçim beyannamelerinde de açık bir şekilde belirttiği şekliyle uygulamaya çalışmaktadır. En kısa ve öz tanımıyla, milletini ve onun değerlerini sevmek ve onun iradesine saygı duymak şiarıyla hareket eden Milliyetçi Hareket Partisi, bir taraftan milliyetçilik ve öte yandan demokrasi vuslatını siyasi alana taşıyıp uyumlu bir terkip hâline getiren bu hareket, millete rağmen siyasetin adresi olmamıştır. Çünkü, biz milletin vekilleri böyle hayati konularda temsil ettiğimiz halkı bir tarafa bırakmaktan çok, tam aksine, vekalet ettiğimiz asli unsur olarak doğrudan millete gitmeyi yeğleriz. Bunu bir şekilde yaparken, gerçekten, burada gerçek hakem hüviyetiyle milletin kararını çok dikkate almak zorundayız. Millete rağmen siyasetin yapılmadığını yakın Türk

siyasi tarihinde defalarca gördük. Çünkü bu tür uygulamaların, 367 garabeti gibi, günümüze kadar hangi siyasi tikanıklara neden olduğunu iyi biliyoruz. Çünkü gerçekten o 367 garabeti yaşanmasaydı belki bugün buralarda şu meseleleri çok fazla gündeme getirmeyecektik.

Sayın milletvekilleri, çok açık ve net bir şekilde Milliyetçi Hareket Partisi adına ifade etmek isterim ki bu durumlarda demokrasinin olmazsa olmaz unsuru veya paydaşı millettir, halkın kararıdır. Dolayısıyla, özellikle bu teklifin Mecliste görüşülmesi sonucu halkın iradesine başvurmak, onu hakem kılmak olması gerektirir ve onların kararı da kararımızdır ve baş üstünde kabul edilmesi gereken bir durumdur diyorum, hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aydın.

Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran’a aittir.

Buyurun Sayın Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Önce sistemi ayarlamak gerekiyor.

BAŞKAN – Sistemde problem olduğunu söylediniz yani siz de.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Maalesef Başkan, bu saatte canlı yayın olmadığı için kendi sistemimizi kurmamız gerekti, bu işi de ben yaptığım için biraz. Neyse...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu saatinde Anayasa değişikliğini görüşüyoruz. Evet, bence de angarya değil, konuşmamız gerekiyor doğrudur ama bunu konuşurken birkaç saat önceki manzaralarla birlikte konuşmamamız gerekiyor. Gerçekten, üç dört saat önceki manzaradan eğer halkın seçilmişleri bunlarsa halk ne yapar ya da nasıl bir boyutta halk arasında bir karışıklık, bir çatışma ortamı oluşur, onu da bence bir daha düşünüp ona göre adım atmak gerekiyor. Özellikle, kadına karşı bir şiddetin uygulanması da gerçekten utanç verici Meclis adına ve bence Meclisteki bütün kadınlar adına da utanç verici bir olaydı.

Ayrıca, bugün Anayasa’yı konuşuyoruz, halkın iradesinin ne kadar önemli olduğunu kaç gündür konuşuyoruz ama halkın iradesiyle seçilmiş olan, içerisinde eş genel başkanlarımızın da olduğu 11 milletvekili arkadaşımız burada yok. Onlar olmadığı müddetçe de bu Anayasa değişikliğinin ya da bu getirmek istediğiniz sistemin ya da yaptığınız işin hiçbir meşruiyeti halk nezdinde de olmayacak çünkü halkın temsilcisi, halkın adına söz söyleyenler bugün burada yok. En kısa zamanda önce bunun giderilmesi gerekiyor, o giderildikten sonra gerçekten biz burada sağlıklı bir şekilde bu değişiklik ya da her neyse, adına ne diyorsanız -rejim değişikliği ya da sistem değişikliği her neyse- onun üzerinde konuşabiliriz arkadaşlar.

Evet, birkaç günlük konuşmada bir de en çok dikkatimi başka bir şey daha çekti. Özellikle, iktidar ve imza sahiplerinden bu kürsüyü en fazla kullananlar erkekler oldu, hatta yüzde 99 oranında erkekler bu kürsüyü kullandı. Yani, bu sistemin ne kadar eril olduğunun bir başka göstergesi maalesef. Yani, bu sistemi kalkıp savunabilecek bir kadının olmadığına ya da kadınların bu sistem içerisinde kendini ifade edebilecekleri bir noktanın olmadığına bence bir göstergesi bu iki günlük görüşmeler sırasında özellikle kadınların hiçbirinin ya da çoğunun bu kürsüyü kullanmamasından da ortaya çıkıyor.

Yine, seçilme yaşının 18’e indirilmesiyle ilgili olarak bugün bazı konuşmalar yapıldı. Evet, biz özellikle seçilme yaşının 18’e indirilmesiyle ilgili ilk teklifi veren parti olarak burada bulunuyoruz. Biz hiçbir zaman seçilme yaşının 18’e indirilmemesi, gençlerin burada temsiliyetinin olmaması konusunda bir görüş beyan etmeyeceğiz, etmedik de. Ki parti politikalarımızda da özellikle gençlerin ve kadınların her düzeyde temsiliyeti için bizim tüzüğümüzde özel maddeler var arkadaşlar. Ama, bu, şu anki mevcut

getirdiğiniz düzenleme bizim açımızdan sizin hiçbir samimiyetinizin olmadığını net göstergesidir. Çünkü, şöyle yapmışsınız: Gerçekten şu anda fecaat bir değişiklik ya da tasarı önümüzde, onun üzerine konuşuyoruz. Onun içerisine birkaç tane güzel şey koyarak bu tasarının halk nezdinde ya da toplum nezdinde kabul oranını yükselttiğinizin net bir göstergesi. Ama, burada yine gençlerin sesi ve sözü yok. Eğer gerçekten gençlerin temsiliyetine bu kadar önem veriyorsanız bence bu yaptığınız değişiklikle ilgili “Gençler ne düşünüyor?” diye çıkıp topluma bir daha sormanız ya da gençlere bir daha sormanız gerekiyor. Çünkü, laikliği savundu diye, kendi görüşünü ifade etti diye gençlerin tutuklandığı bir süreçten geçiyoruz biz. Onun için de kesinlikle “Biz burada gençlerin iradesini buraya yansıtıyoruz.” deme hakkınızın olmadığını düşünüyorum

Yine, biz özellikle Komisyonda da çokça belirtmiştik bir istikrarsızlık ortamının olduğunu, bir kaos ortamının olduğunu. Halkın birlik ve beraberliği için bu rejim değişikliğinin şart olduğunu söylüyorsunuz. Evet, sistemde bazı aksaklıklar, eksiklikler olabilir, doğrudur ama bunun tek bir alternatifi yok arkadaşlar, sadece şu anda sizin “Cumhurbaşkanlığı sistemi” dediğiniz ama literatürde bilimsel olarak baktığımızda diktatörlüğe eş değer olan bu sistem gerçekten bu halkın derdine derman olacak mı? Bakın, üç yıl içerisinde biz iki sistemin ya da iki düşüncenin ya da iki görüşün kısa fragmanlarını izledik, bir çözüm sürecinde birlik, beraberlik ya da bütün kesimlerin, bütün halkların bir arada yaşayabileceği adımların atıldığı bir süreci yaşadık. Bu iki yıl süren bir süreçti. Bunun Türkiye’deki yansımalarına bir bakalım; huzur vardı, ekonomik istikrar vardı, hak ve özgürlüklerde ciddi anlamda düzeltilmeler vardı. Eksiklikleri ve yanlışlıklarıyla söylüyorum ben bunları. Bir de başkanlık sisteminin fragmanına bakalım: Özellikle 15 Temmuz darbe girişiminden sonra, Allah’ın lütfü olarak gördüğünüz o darbe girişiminden sonra bir bakın ne oluyor Türkiye’de? Her gün parti binalarımızın basıldığı, her gün kendine “muhalif” diyen, sizin söylediğiniz görüşlere katılmayanların gözaltına alındığı, tutuklandığı, hedef gösterildiği bir dönem. Her gün, bugün de dâhil -Ağrı’nın bir ilçesinde belediyeye kayyum atandı- belediyelere kayyum atandığı bir süreçte, her gün milletvekillerinin tutuklandığı ve tutuklanma tehlikesiyle yüz yüze bırakıldığı bir süreç, işte buda bu başkanlık sisteminin fragmanı. Ve yine, doların anbean yükseldiği ama doların yükselmesine de basın ambargosu koyduğunuz bir süreç. Bakın, doların ne kadar yükseldiğini acaba halk biliyor mu? Biliyor mu? Hayır. Çünkü gazeteler doların Türk TL’si karşısında ne kadar yükseldiğini bile artık vermiyor. Niye? Çünkü siz bir istikrar ortamı olduğunu ya da şu anki mevcut durumda bu Anayasa görüşmelerinin, bakın bu getirmek istediğiniz rejimin isminin bile geçmesinin ekonomide nasıl bir çalkantıya neden olduğunu, nasıl Türk lirasında değer kaybına neden olduğunu açıklayabilecek durumda değilsiniz. Onun için orada da bir basın ambargosu konulduğunu görüyoruz. Her gün her yerde maalesef bombaların patladığı, insanların hayatını kaybettiği, dış politikada her gün oraya giden askerlerin hayatını kaybettiği ve büyük bir bataklığa saplandığımız bir süreçte, işte bu “başkanlık” dediğiniz ya da her neyse, sizin “Cumhurbaşkanlığı” dediğiniz ama bizim “tek adam rejimi” dediğimiz işte o sistemin fragmanıdır bu arkadaşlar. Peki, bundan nasıl bir sonuç çıkacağını düşünüyorsunuz siz? Sizin janjanlı paketlerle, kaplarla sardığınız bu değişiklik halka gittiğinde gerçekten toplumsal huzuru, barışı, istikrarı mı sağlayacak yoksa şu andaki fragmanın çok daha kötü bir film versiyonunu, gerçek ya da kâbus versiyonunu mu yaşayacağız?

Gerçekten eğer burada toplumsal barışı istiyorsak, eğer gerçekten bu ülkede istikrar istiyorsak, eğer gerçekten bu ülkede başka darbe teşebbüslerinin olmasını istemiyorsak yapacağımız tek şey vardır, daha çok demokrasi ama demokrasiyi de sizin tanımladığınız şekilde söylemiyorum ben. Bakın, Dolmabahçe mutabakatının ilk maddesi demokratik siyasetin tanımı ve içeriği idi; çok önemli, çok değerlidir çünkü bizim önce demokrasiyi tanımlamamız gerekiyor, önce siyaseti tanımlamamız gerekiyor. Eğer biz demokrasiyi çoğunluğun azınlığa tahakkümü olarak ele alır ve yüzde 50,1 oranla seçilecek kişinin bütün ülkedeki tek tek bütün vatandaşlarla ilgili karar alabileceği ve hiçbir şekilde denetim

mekanizmasının olmadığı bir sistem olarak düşünüyorsak orada büyük yanlış içerisindedir; bunun adı demokrasi falan değildir. Ya da siyaseti, biz eğer halkı koyun olarak ve kendimizi de çoban olarak görürsek, bunun adı da siyaset değildir arkadaşlar. Siyaset, halkların kendilerine yaşayabilecekleri bir sistem oluşturma çabasıdır. Eğer siz doğru tanımlamalar yapmazsanız, doğru yerden başlamazsak eğer, varacağımız sonuç, işte yaptığınız bu tek adam rejimiyle bütün ülkede daha büyük kaos ortamlarını, her an darbe tehlikeleriyle karşı karşıya kalılabilecek ortamları, insanların kendini var hissetmediği, kendini içerisinde hissetmediği sistemleri oluşturmaktan öteye gidemeyeceksiniz.

Bu Anayasa'nın, değişikliğin neresinde kadın var; gençler neresinde, Aleviler neresinde? Ermeniler, Ezidiler, bütün farklılıklar buranın neresinde? Burada tek bir kişiyi siz baz alıyorsunuz ve şunu da söyleyeyim: Evet, tek bir kişi için bir düzenleme yapıyorsunuz ama insanlar fanidir, ölümlüdür. Peki, ondan sonra gelecek kişi ne yapacak? Çılgının biri geldi ve bütün ülkeyi çılgınlığa sürükledi, buna engel olabilecek bir mekanizmamız var mı elimizde? Yok.

Onun için biz tek tek maddeler üzerinden konuşmuyoruz, bu Anayasa değişikliğinin tümü tek adam rejimine götürecektir bizi, daha büyük kaoslara götürecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Başkan, kadınlar için iki dakika ek süre istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakikada toparlayın lütfen.

Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bence herkesin tek tek ilerisini de düşünerek, sadece bugün birini, bir şahsı korumak adına bütün ülkeyi uçuruma sürükleyecek bir düzenlemeden en kısa zamanda vazgeçerek, akliselime dönerek bu Anayasa değişikliği ya da bu rejim değişikliği ya da bu tek adam sistemi oluşturma çabasından vazgeçmesi gerekiyor. Bu ülkeye aydınlık gelecekleer bırakabiliriz hep beraber, o güçte ve o yeterlilikte olduğumuza inanıyorum. En kısa zamanda Meclisteki bütün arkadaşların bu hatadan vazgeçebileceklerini umuyorum en azından, düşünüyor ve umuyorum en azından.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başaran.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel'e aittir.

Sayın Özel, sizin şahıslar adına da söz talebiniz var. Grupların muvafakatiyle, emsal teşkil etmemek üzere onu da birleştiriyorum; süreniz on beş dakikadır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizi ve değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlarım. Anayasa değişikliğinin 5'inci maddesi, Anayasa'mızın 87'nci maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerini düzenleyen madde üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, söze, şu anda ne yapmakta olduğumuzun farkında olup olmadığımızı sormakla başlamak isterim. Arkamızda bir yazı var, bu Mecliste çokça atıf yapılan ve çokça gösterilen bir yazı: “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.”

Değerli milletvekilleri, bu yazı Meclisin tasarımı yapan iç mimarın “Burada bir boşluk oldu, buraya bir yazı güzel olur.” diye yazdığı bir yazı değildir. Bu yazı, 19 Mayıs'ta canı pahasına, köhne bir gemiyle Kurtuluş Savaşı'nın işaret fişğini atmak üzere yola çıkan Gazi Mustafa Kemal'in, cumhuriyeti

kuran Gazi Mustafa Kemal'in 22 Haziran 1919'da Amasya Genelgesi'nde ortaya koyduğu "Hâkimiyet bilakayduşart milletindir. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." diye milletin gönlüne yazdığı yazıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu söz, Atatürk'ün Amasya'dan Erzurum'a, Balıkesir'den Alaşehir'e, Sivas'tan Ankara'ya uzanan kurtuluş mücadelesinde ülkenin hem kurtuluşunu yüreklendirdiği, organize ettiği hem de kuruluşunun temellerini attığı bu kongreler zincirinin sonunda, o gün daha kâğıda dökülmeyen Anayasa'mızı tek bir cümleyle özetleyen Anayasa'mızın temel direğidir. Bugün akşam siz bu yazıyı Meclisin duvarından silmeye kalkıyorsunuz. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün tüm kuvvetleri, tüm yetkileri, tüm güçleri bir kişiye, bir makama vermek üzere buradasınız. Şunu açıkça söyleyelim: Bu kadar çok yetkiyle, bu kadar bir yerde toplanmış güçle her şeyi yapabilirsiniz, her şeyi ama her şeyi yapabilirsiniz ama bir tek şeyi yapamazsınız, bu kadar fazla yetki ve güçle devleti yönetemezsiniz. Çünkü, devlet yönetimi kuvvetlerin ayrılığına, birbirini denetimine, kuvvetlerin birbirini dengelemesine ve fren mekanizmalarına dayanan son derece önemli, son derece ciddi bir iştir. İki yıldır hem Sayın Bahçeli'nin ifadeleri -son dönemde, 10 Ekimden beri- hem de sizin temel savununuz, ülkede fiili bir başkanlık sistemi var. Kontrolsüz bir güç, denetimsiz, dengesiz, frensiz ve yanlış üstüne yanlış yapıyor dış politikada, güvenlikte, ekonomide. Siz eğer böyle bir dengesiz, denetimsiz sistemi hayata geçirirseniz ülkenin içinde bulunduğu duruma, son bir yılda, bir buçuk yılda yaşadığı felaketler zincirine hiç kimse şaşırmaz, dünya siyaset tarihi de şaşırmıyor zaten, benzer örneklerle dolu.

Bu yetkiler, bu fiili durum, istenen her şeyi yapabilme hâli, bu muktedirlik her şeyi çözüyorsa terörü, akan kanı, gelen şehitleri, anaların gözyaşını ya da dizginlenemeyen doları niye durdurmuyorsunuz? Memleketteki yangını, mutfaktaki yangını, anaların, babaların yüreklerindeki yangını durdurmuyorsanız eğer bugünkü yetkilerinizi Anayasa'ya yazsanız ne olur, yazmasanız ne olur? Ama eğer şu soruya verecek bir cevabınız yoksa kusura bakmayın size de şunu sorarlar: "Yoksa bütün bu olanla bitenle, bugün bu ülkeye yaşıttıklarınızla iki yıldır bir rejimi tüketiyor ve yeni bir rejimi mi üretiyorsunuz?" Bu sorunun muhatabı olursunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün, burada egemenliği halktan alıp tekrar bir saraya vermenin telaşı içindediniz. Oysa 23 Nisan 1920 iradesi, 29 Ekim 1923 iradesi, kurucu irade, gerçek kurucu irade, egemenliği bir şahıstan, bir aileden, bir hanedandan alıp buraya, bu Meclise, halka getirmişti. Şimdi, bir tali kurucu iktidar olma iddiası kendisini asli kurucu iktidarın yerine koyup birleştirdiği, birleştirdiğini iddia ettiği güçlerle asli kurucu iktidar yetkisiyle verilmiş bir kararı ortadan kaldırmaya çalışıyor.

Arkadaşlar, bu madde Meclisin elindeki yetkinin Meclisten yani halktan alınıp saraya ve bir kişiye verilme maddesidir. Size şunu sormak isterim: Biz vatandaşa gidip emaneti alırken 1 Kasım'da vatandaşa bunu söyledik mi? Biz gidip de vatandaşa "Sen bana yetkiyi ver, senin yerine dört yıl yasama ve denetim görevi yapacağım, bu dört yılın sonunda emaneti sana geri getireceğim, demokrasi budur." mu dedik, yoksa "Ben, bir yılı biraz geçtikten sonra yetkilerimin en temel kısımlarını birisine emanet edip senin karşına emaneti birilerine bırakmış olarak geleceğim." diye mi söyledik? Esas tartışma budur. Eğer, bu tartışmaya verecek müspet bir cevabınız yoksa sizin emaneti aldığınız kişiler bunu emanete ihanet sayacaklardır, bunu asla unutmayın.

Pazartesi günü burada tarihî anlar yaşandı. Bir Başbakan ibret alınması gereken bir konuşma yaptı, siyasi tarihin en büyük tutarsızlığı, siyasi tarihin en büyük çelişkisiyle hepimizin huzurlarındaydı. Meclisi ikna edebilirse, altında birinci imzacısı olduğu o pakete oy vermeye Meclisi ikna edebilirse kendisini yok edecekti ve bize de şunu söylüyordu: "Evet, oy verin ve işlevsizleşin, ortadan kalkın, yetkilerinizi devredin, beni de yok edin." Meclisi kendi ayağına kurşun sıkmaya, kendi kendine bir

sivil darbe yapmaya, Meclisi kendi kendini imhaya davet ediyordu. Öyle bir süreçte bunları yaptı ki biz kendisine şunu söylemiştik: “Gelin, bunu televizyonlar açıkken halkın gözünün içine baka baka tartışalım.” Aslında, çok güvenilir bir kaynak pazar günü gazetelere Başbakanın konuşmayı kendisinin yapacağını, televizyonların açılacağını söylemiş, bir saygıdeğer eski bakan da bunu basınla paylaşmakta beis görmemişti. Gazeteler yazdı: “Televizyonlar açılacak, Başbakan gelecek, pazartesi günü her şeyi millet izleyecek.” Pazartesi olduğunda televizyonun kapalı kalacağını öğrendik. Bu durumun niye böyle olduğunu çözmeye çalışırken Sayın Başbakan bize gayet güzel anlattı, dedi ki: “Bir gemide 2 kaptan olmaz, yoksa gemi batar.” Geminin ana salonundaki televizyonu ikinci kaptan açmak istemiş, birinci kaptan “Kapalı kalacak.” demişti. Bir “Açılsın.”, bir “Kapansın.” derken televizyon kapanmış, ikinci kaptan buraya çıkmış “Bir gemide 2 kaptan olmaz.” demişti. Çareyi televizyonu kapatmakta, ikinci kaptanı da denize atmakta buldunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Ne güzel demagoji yapıyorsunuz ya! Allah Allah.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Ama gemiler 4 kaptanla gider, yeter ki kaptanların hepsi yetkisini, sorumluluğunu bilsin, birbirinin işine, birbirinin sorumluluk alanlarına müdahale etmesinler. Bu gemiyi yüzdüremediğiniz doğru, ikinci kaptanın boğazını bundan altı ay önce sıkıttığınız, onu da denize attığınız doğru, yeni ikinci kaptana denize kendisini atlamaya ikna ettiğiniz de doğru ama gemi doğru gitmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Geminin içinde hepimiz varız, vatandaş var, emeklisi, işçisi, çiftçisi, memuru var ve siz bu gemiyi batırmaya doğru götürüyorsunuz, buna izin vermeyeceğiz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Siz hayatınızda gemi kullandınız mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Burada yapılan iş, Gazi Meclisin yapmadığını yapmaktır, burada talep edilen yetki, Gazi’nin talep etmediklerini talep etmektir. Gazi Mustafa Kemal’in kalbinin üzerindeki o köstekli saat olmasaydı Anafartalar Muharebesi’nde şehit düşmüş olacaktı. Kendi hayatı pahasına verilmiş bir kurtuluş ve arkasından tüm hayatın feda edilerek taçlandırıldığı bir kuruluş mücadelesinin kahramanı o. Bu ülke için hayatını ortaya koymuş birisi. Savaştan sonra sordu yabancı gazeteci: “Ekselansları, İngiliz tipi bir krallık mı, Amerikan tipi bir başkanlık mı, yoksa padişahlığa devam mı edeceksiniz?” dedi. Gazi’nin cevabı beklenenden de ilerideydi: “Biz, milletle el ele kol kola yetkiyi saraydan aldık, Meclise getirdik, o yüce Meclis ne görev verirse onun emrinde o görevi yapacağız.” Bugün, Atatürk’ün kendine talep etmediği yetkileri, Gazi Meclisin kurucusuna, kahramanına, mareşaline, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e teklif etmediği, vermediği yetkileri bir talep mekanizması ve ona karşı bunu kabul eden bir iktidar grubu ve ona destek veren bir Parlamento grubuyla karşı karşıyayız. İşte, tarihî çelişkiniz, işte, karşı karşıya olduğunuz tarihî sorumluluk bundan ibarettir.

15 Temmuz akşamı darbeciler başarılı olsaydı eğer, OHAL olacak, görevden almalar olacak, tutuklamalar olacak, dernekler, gazeteler kapanacak, gazeteciler, akademisyenler tutuklanacak, KHK’lar yayınlanacak ve Amerika’daki bir meczup, Amerika’daki bir molla bir uçaktan inip, Humeyni gibi gelip başımıza geçecekti. Biz 15 Temmuzda kendi canımızı da ortaya koyarak, evlatlarımızın canını da ortaya koyarak Türk ulusu olarak direndiysek o Amerika’dan o molla gelip, başımıza geçip, bütün yetkileri eline alıp göstermelik bir Meclisle tek adam olmasın diye direndik. Bugün onunla aynı hedefe farklı yollardan yürüdüğünü, yolda aldatıldığını söyleyen birisine bu yetkileri vermeyeceğiz, vermemelisiniz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANİ RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Millet verecek, millet verecek. Senin gücün yetmez ona.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bilmelisiniz ki bu işte eninde sonunda vicdanlar kazanacak. Seçtiğiniz bölgelerde, illerde, gittiğiniz kahvelerde bir lokma ekmeğini sizinle yer sofrasında paylaştan, size umut bağlamış, size güvenmiş, size yetki vermiş, sorununu çözün, güvenliğini sağlayın, karnını doyurun diye size inanmış vatandaşın, köylümüzün gözünün içine bakamayacak durumdasınız. Bu yüzden şuna inanıyoruz ki burada akliselim hâkim olacak, burada vicdan kazanacak. Ama olmazsa halkımız sandıkta vicdan terazisinde sizi tartacak ve sizi mahkûm edecek arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Tarttı bizi, tarttı; sizi de tartar. Millet anlayacak neyin ne olum olmayacağını.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Çok eminsiniz, çok.

12 Eylül 2010’da, burada, kendinden çok emin Adalet ve Kalkınma Partililer, inanmış ve adanmış, bugünkü Adalet Bakanı gibi kendinden çok emin kişiler bu ülkenin çıkış yolunun yeni anayasa düzenlemesi olduğunu, HSYK düzenlemesiyle, Anayasa Mahkemesi düzenlemesiyle yapıların vesayetleri yıkacağını, yeni bir Türkiye kuracağını anlatırken, bizler, Cumhuriyet Halk Partili hatipler, size “Yapmayın arkadaşlar, yanlış yapıyorsunuz. Yaptığınız iş, önce adaleti, yürütmekte olan siyasi davalar üzerinden baktığınızda da daha sonra Silahlı Kuvvetleri ve bürokrasimizi bir cemaate emanet eder. Felaketi çağırıyorsunuz.” diyorduk. O gün çok emindiniz, müttefikleriniz vardı. Onlardan bazısı, şimdi Parlamentoda da bulunan bir siyasi partinin bir kısmı boykot ediyor, bir kısmı “Yetmez ama evet.” diyordu. Bir siyasi parti propaganda yapmayarak bizi “Hayır.” cephesinde sizin karşınızda yalnız bırakmıştı. Sizin en kuvvetli müttefikinize ise bir balkon konuşmasında, okyanus ötesine, muhterem Hoca Efendi’ye teşekkürler yolluyordunuz. O gün “Yanlış yapıyoruz.” dediğimizde inanmayan sizler, bugün “Rabb’im ve milletim beni affetsin.” diyerek o günkü yanlışını söylüyorlar.

Burada size bütün inanmışlığımla, bütün adanmışlığımla, o gün 1 katsa bugün 10 kat, 100 kat üzerinden söylüyorum ki eminim, namusum ve şerefim üzerine size söylüyorum ki yanlış yapıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar) Yapmakta olduğunuz iş -12 Eylül 2010 referandumu- burayı vuran F16’yı, askerlerimizi şehit eden silahlara konan mermiyi, tanklara konan mazotu doldurmuştu. Bugün verdiğiniz yetkiler bu ülkenin sonunu getiriyor. Siz bugün Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda bu yüce Meclisin yetkilerini değiştirerek -“Yapmayın, yarın sabaha bırakın.” dedik- televizyon kapalıyken, göz görmeden kendi kendinizi imha etmeye çalışıyorsunuz. Biz buna izin vermeyeceğiz. Biz, halkın gözlerinin içine baka baka bu maddenin burada konuşulmasını temin etmek için, gerekirse yirmi dört saat çalışmak için ama halka bunu sınırsız olarak anlatmak için, halkın kürsüsünü başkasına vermemeniz için halkın kürsüsünü sizden koruma altına alıyoruz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Yaşasın, hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir. Milletın kürsüsüne sahip çıkıyoruz, milletin kürsüsünü sizlerden koruyoruz.

(CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Bu görüşmeleri bu gece tamamlamayacağız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Grubumuzla gurur duyuyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, burası bir tiyatro alanı değil, burası bir sahne değil. Ciddi bir iş yapıyoruz, millet adına bir iş yapıyoruz. Bu kürsü milletin kürsüsüdür.

Lütfen, sayın milletvekilleri, herkes yerini alsın.

Sayın milletvekilleri, demokrasi anlayışımız bu olmasa gerek.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.51

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 03.18

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum, herkes kendi grubunun bulunduğu yere çekilsin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, bu, gücü gücü yetene mi olacak yani? Biz bir demokratik tavır koyduk.

BAŞKAN - Şunu özellikle ifade edeyim...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen yerinize...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN - Bakın, değerli arkadaşlar, bu kürsü Kurtuluş Savaşı’nda dahi işgal edilmedi. Bombaların altında hep birlikte direndik. Ne olursunuz, herkes bulunduğu yere, herkes bulunduğu gruba çekilsin.

Şimdi, değerli arkadaşlar, madde üzerinde söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal’a aittir.

Buyurun Sayın Ünal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Telsiz mikrofonunuz var.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ahmet, biri ölürse sorumlusu sensin.

BAŞKAN – Sorumlusu burayı işgal edenlerde.

TACETTİN BAYIR (İzmir) - İşgal yok.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN - Süreniz on dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Devamla) - Sayın milletvekillerimiz, buyurun, siz isterseniz yerlerinize geçin.

BAŞKAN – Sayın Ünal’a şahsı adına olan söz talebini de ekliyorum.

On beş dakika süre veriyorum.

Buyurun.

MAHİR ÜNAL (Devamla) – Değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, Meclis başladı çalışmaya, hadi!

MAHİR ÜNAL (Devamla) - ...bu yüce Mecliste dört yıl grup başkan vekilliği yaptım ve bu kürsüye her geldiğimde büyük bir heyecanla geldim çünkü bu Gazi Meclisin mehabeti ve temsil ettiğimiz büyük Türk milletinin üzerimizdeki sorumluluğu...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yalan!

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Devamla) - ...bizi her defasında daha çok heyecanlandırdı. Bu Meclis özellikle 15 Temmuz günü bütün milletin iradesine sahip çıkıldığı Meclistir. (Gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yapmayın! Milleti millete kırdırmayın!

MAHİR ÜNAL (Devamla) - Bu kürsü kutsal bir kürsüdür. Bu kürsü dokunulmazlığı olan bir kürsüdür.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu milleti birbirine kırdırmayın! Burada şov yapmayın!

MAHİR ÜNAL (Devamla) - Bu Meclis demokrasinin merkezi olan Meclistir. Millî iradenin tecelligâhı olan bu Meclis kutsal bir Meclistir.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yanlış yapıyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yerlerinize lütfen. Lütfen yerlerinize geçin.

MAHİR ÜNAL (Devamla) – Değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – İnsanları kırdırıyorsunuz birbirine!

MAHİR ÜNAL (Devamla) - ...her biriniz, her birimiz temsil ettiğimiz bu aziz millete karşı sorumluyuz. Bu sorumluluk Anayasa ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'yle belirlenmiştir. Bizim, Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün dışında hareket etmemiz beklenemez. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yanlış yapıyorsunuz! Yapmayın! Milleti birbirine kırdırmayın! Burada şov yapmayın!

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Siz kırdırıyorsunuz lan!

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Devamla) – Hele hele, bu Mecliste Anayasa'ya uygun, demokrasimize uygun...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yazıktır, millete yazık! Sizin yaptıklarınız doğru değil!

ABDULLAH BAŞCI (İstanbul) – Bağırma! Delirtme beni!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yerlerinize lütfen. Herkes yerine otursun.

MAHİR ÜNAL (Devamla) - ...her türlü düzenlemeye uygun bir şekilde getirilmiş yasal bir hak kullanılırken....

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN – Kürsü hatibe aittir. Lütfen herkes yerine otursun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Milleti birbirine kırdırmayın!

MAHİR ÜNAL (Devamla) - ...bu şekilde bir kürsü işgali kabul edilemez.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Milleti birbirine düşürmeyin! Mahvoluruz! Yapmayın, vatanın evlatlarını birbirine düşürmeyin!

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Ya bağırma, bağırma!

MAHİR ÜNAL (Devamla) – Öncelikle, milletvekili arkadaşlarımı sükûnete davet ediyorum (CHP sıralarından “Yuh!” sesleri, gürültüler) ve bu yüce Meclisi hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, “Bravo!” sesleri)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bırakın gelsinler! Bırakın gelsinler!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi yok.

5’inci madde üzerinde beşi aynı mahiyette olmak üzere yedi önerge vardır. İlk okutacağım beş önerge aynı mahiyettedir.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler, alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1504 esas numaralı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesi ile 2709 sayılı Kanun’un değiştirilen 87’nci maddesinde yer alan “öngörülen” ibaresinin “belirtilen” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Fırat

(Adıyaman)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Aynı mahiyetteki önergelerimizi çekiyoruz.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Son okutacağım önerge Anayasa’ya aykırılık önergesi.

İki ayrı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Meral Danış Beştaş

Hüda Kaya

Adana

İstanbul

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederim.

Engin Altay	Levent Gök	Özgür Özel
İstanbul	Ankara	Manisa
Ahmet Haluk Koç	Tekin Bingöl	Ali Şeker
Ankara	Ankara	İstanbul

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN – Komisyon, katılıyor musunuz okunan önergeye?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Ali Şeker...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir dakika Başkan, ben konuşacağım.

BAŞKAN – Ali Şeker'i davet ettim, gelmedi.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda değişiklik öngören teklifin tümü kuvvetler ayrılığını, demokratik cumhuriyeti ve hukuk devletini ortadan kaldıran bir düzenlemedir. Bu hâliyle, Anayasa'mızın değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen ilk dört maddesine aykırı olup bu hâliyle tamamen geri çekilmelidir. Bu çerçevede, yukarıda belirtilen maddenin teklif metninden çıkarılması talep edilmektedir.

BAŞKAN – Gerekçesini okuttuğum önergeyi oylarınıza sunuyorum... (CHP sıralarından "Yuh!" sesleri)

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Konuşacağız, konuşacağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkan, benim önergem var ya!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Önergemiz var.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Konuşacağız, hakkımız var. (AK PARTİ sıralarından "Otur yerine!", "Provokatörsün!" sesleri)

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Meral Danış Beştaş (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu? (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hüda Kaya, İstanbul Milletvekili...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, bir ara verin, böyle çalışma mı olur?

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – İsteyin ara verelim, isteyin vermeyelim; var mı böyle bir şey!

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Parlamento yetkilerini azaltan ve Parlamentonun yürütme üzerindeki denetim görevini neredeyse elinden alan bu düzenlemenin tasarı metninden çıkarılması elzemdır. Milletvekillerini işlevsiz kılarak halk iradesinin gerçek anlamda tesisinin engellenmesine dönük diğer değişiklik hükümleriyle birlikte değerlendirildiğinde tek kişinin hâkimiyetine dayalı bir sistemin inşa edileceği açıktır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Böylece görüşmeler tamamlanmıştır. (CHP sıralarından gürültüler)

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.27

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 03.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Bir önceki oturumda madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı.

Şimdi 5’inci maddenin gizli oylamasına başlayacağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, başladınız işleme.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, biz bu maddeyi Parlamentonun kendisini fesih ve yok etmesi olarak algılıyoruz. Bu nedenle, bu maddenin gecenin üçünde değil, gündüz gözüyle milletin gözünün önünde görüşülmesini arzu ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu sebeple, bu tura mahsus, Parlamentonun feshedilmesine imkân veren bu tura mahsus bu oylamaya katılmıyoruz. [AK PARTİ sıralarından alkışlar (!)]

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, şimdi gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, lütfen bitirelim artık, oylamaya başladık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Az önceki yapılan iş, on beş yıldır parlamenterim, bugüne kadar böyle bir şiddeti görmedim.

Anayasa’nın bu değişiklik maddesi Cumhuriyet Halk Partisinin veya bir başka partinin diyeceğiyle değil, millî irade ne derse o olacak. Parlamento feshedilmiyor, Parlamento güçleniyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, Komisyon ve Hükûmet sıralarını boşaltıyoruz, sadece görevli arkadaşlarımız ve Başkanlık Divanı üyelerimiz olacak.

Şimdi ad okumak suretiyle sayın milletvekillerine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ve bu madde için hazırlanmış olan özel bir zarf verilecektir. Milletvekilleri Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oy kullanmayacaklardır. Bu pullardan hangisinin ne anlama geldiğini çok tekrar ettik, biliyorsunuz, tekrara kaçmayacağım.

Dolayısıyla, oylamanın sıhhati için bütün milletvekillerinden istirham ediyoruz, şu alanı boş tutacaklar.

Şimdi gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oyların toplanmasına başlandı)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, bakın, yine bir önceki oylamadan tamamen ayrılındı. Böyle bir şey yok. Yani kavga oldu diye usul değişecek mi? Böyle bir şey yok. 4,4 çağıracaksınız, arka arkaya niye okunuyor? (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Arka arkaya okuma yok, demin siz ilan ettiniz; dörder dörder çağıracaksınız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, usulüne uygun gizli oylamaya gösterdiğiniz hassasiyetten dolayı teşekkür ediyoruz. Lütfen oylamayı usulüne uygun bir şekilde devam ettirelim. Teşekkür ediyorum.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN - Evet, kâtip üyelerimiz, görevli arkadaşlarımız oy kullandı mı? Kullanmışlar.

Oyunu kullanmayan sayın üye var mı?

ZİYA PİR (Diyarbakır) - Var, var, Selahattin Demirtaş var.

BAŞKAN - Evet, sayın milletvekilleri, oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları kaldırılсын.

Başkanlık Divanı üyelerimizi de buraya rica ediyorum.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:	354
Kabul	:	343
Ret	:	7
Boş	:	3
Geçersiz	:	1

Kâtip Üye
Ömer Serdar
Elâzığ

Kâtip Üye
Zihni Açba
Sakarya”

(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.31

ONUNCU OTURUM**Açılma Saati: 04.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada bulunan 443 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 443)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4’üncü sırada yer alan 439 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 439)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 12 Ocak 2017 Perşembe günü, alınan karar gereğince saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı sabahlar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kapanma Saati: 04.34

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Birleşik Arap Emirliklerinden Abu Dabi Emirliğinde tutuklanan iki avukatın durumuyla ilgili yapılan diplomatik girişimlere ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/9705)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**ANKARA**

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Mevlüt ÇAVUŞOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve T.B.M.M içtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.24.11.2016

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

Birleşik Arap Emirlikleri Abu Dabi'ye giden İstanbul Barosu avukatlarından Av.Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin "sahtecilik ve dolandırıcılık" iddiaları ile 27.10.2016 tarihinde gözaltına alınarak tutuklanmışlardır.

Konuya ilişkin olarak;

- 1- Bakanlığınızca konuya ilişkin olarak herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmuş mudur? Bulunulmadiysa sebebi nedir?
- 2- Tutuklu avukatların sağlığı ve tutukluluk koşulları konusunda Abu Dabi Ülkesi ile diyalog kurularak, bilgi alınmış mıdır? Tutuklu Av. Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin'in sağlık durumu nasıldır?
- 3- Av. Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin ile Büyükelçilik veya avukatlar aracılığıyla konuşulmuş mudur? Av.Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin 'den edinilen bilgi nedir?
- 4- Av. Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin'in tutukluluk halleri ve sağlık durumları hakkında kamuoyuna bilgilendirme yapılacak mıdır?
- 5- Konu ile ilgili olarak Büyükelçilik kanalı ile Av.Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin 'in ailelerine bilgi verilmiş midir?
- 6- Tutuklamanın evrensel hukuk kurallarına aykırılığı söz konusu olup, vatandaşlarımızın mağduriyetlerini giderecek bir çalışma yapılmış mıdır?Yapılmadıysa sebebi nedir? Yargılama süreci hakkında bilgi alınmış mıdır, bu süreç nasıl işleyecektir?
- 7- Hukuki temeli olmayan bu tutukluluk halinin kaldırılmasına yönelik Bakanlığınızın en üst düzeyde girişimi veya çalışması olacak mıdır?
- 8- Av. Vahit Aykut ERGİL ve Av Metin Urcin'in savunma haklarının korunması için avukat tayini yapılmış mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Vatandaşlarımıza hukuki ve diplomatik destekte bulunulacak mıdır?

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Konsolosluk İşleri Genel M¼d¼rl¼ė¼

Sayı : 87016113-520.50-2016/11770967
Konu : Soru Önergesi

03 Ocak 2017

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: 19.12.2016 tarih ve 43452547-120.07-72946 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 7/9705 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin yanıt ekte takdim kılınmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevl¼t ÇAVUŞOĞLU
Dışışleri Bakanı

Ek:

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MAHMUT TANAL'IN, 7/9705 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN YANIT

İstanbul Barosuna kayıtlı Avukat Vahit Aykut Ergil m¼vekkilinin miras davasını takip etmek üzere Dubai'ye gitmiőtir.

Ergil, yanında anılan Baroya kayıtlı Avukat Abdulmetin Uraçın olduğu halde, m¼vekkilinden aldığı vekâletname ve belgelerle mirasa konu meblağın bulunduğu bankaya gittiklerinde g¼zaltına alınarak tutuklanmışlardır.

Savcının iddianamesinin, tanzim ettikleri sahte belgelerle, bir devlet bankasını kasıtlı bir biçimde dolandırmaya teőebb¼s suçuna dayandığı anlaşılmıőtir.

Abu Dabi B¼y¼kelçiliėimiz Ergil ve Uraçın'ı cezaevinde sık sık ziyaret etmiőt, vatandaşlarımızın aileleriyle de g¼r¼őmeleri sağlanmıştıır. Adıgeçenler ve aileleri gelişmeler hakkında d¼zenli olarak bilgilendirilmiş ve gerek soruşturma gerek mahkeme sürecinde savunmanın yerel profesyonel avukatlarca yapılmasının önemi ailelerin dikkatine getirilmiştir.

Diğer yandan B¼y¼kelçiliėimiz, keyfiyet hakkında Birleşik Arap Emirlikleri Dışışleri Bakanlığının ilgili birimiyle s¼rekli temas halindedir.

Konu Bakanlığımızca ve Abu Dabi B¼y¼kelçiliėimizce yakından takip edilmektedir.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

55'İNCİ BİRLEŞİM

11 OCAK 2017 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 20 Aralık 2016 Salı günü ile 28 Şubat 2017 Salı günleri (dâhil) arasındaki Salı ve Çarşamba günlük birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve yine yukarıda belirtilen tarihler arasındaki Salı, Çarşamba ve Perşembe günlerindeki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi,

443 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9’uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 15’inci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 20.12.2016 tarihli 43’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22 ve 23 Ocak 2017 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00’te toplanarak bu birleşimlerinde gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

11 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde 356 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde 169 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

13 Ocak 2017 Cuma günü birleşiminde 109 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

14 Ocak 2017 Cumartesi günü birleşiminde 137 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

15 Ocak 2017 Pazar günü birleşiminde 380 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Ocak 2017 Pazartesi günü birleşiminde 88 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Ocak 2017 Salı günü birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

18 Ocak 2017 Çarşamba günkü birleşiminde 181 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Ocak 2017 Perşembe günkü birleşiminde 248 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

20 Ocak 2017 Cuma günkü birleşiminde 142 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

21 Ocak 2017 Cumartesi günkü birleşiminde 392 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Ocak 2017 Pazar günkü birleşiminde 192 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Ocak 2017 Pazartesi günkü birleşiminde 194 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Ocak 2017 Salı günkü birleşiminde 191 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerinde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

446 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 15'inci maddelerden, ikinci bölümünün 16 ila 38'inci maddelerden oluşması,

nerilmiştir.

(Genel Kurulun 3.1.2017 tarihli 49'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

55'İNCİ BİRLEŞİM

11 OCAK 2017 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 446)** Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.12.2016) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 447)** Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2017) (*)

3.- **(S. Sayısı: 443)** Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.12.2016) (**) (X)

4.- **(S. Sayısı: 439)** Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.11.2016) (X)

5.- **(S. Sayısı: 440)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/656) ile Dışişleri Komisyonu ve Milli Savunma Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 30.11.2016) (X)

6.- **(S. Sayısı: 340)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 250)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 302)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

12.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 285)** Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 390)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/415) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 356)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/570) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 357)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/571) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 169)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 195)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 355)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 137)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 380)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/700) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 378)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 406)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Temini ve Yönetimine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/719) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.07.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 181)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 251)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 248)** Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 229)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 321)** Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 392)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/576) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 193)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

37.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 352) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/629) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

39.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

40.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

41.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

42.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

43.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

44.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

45.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

46.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

47.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

48.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

49.- (S. Sayısı: 339) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

51.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

52.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

53.- (S. Sayısı: 215) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

54.- (S. Sayısı: 338) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

55.- (S. Sayısı: 79) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

56.- (S. Sayısı: 363) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

57.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

58.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

59.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

65.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

66.- (S. Sayısı: 130) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

67.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

68.- (S. Sayısı: 135) Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

69.- (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 328) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

71.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

72.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

73.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

74.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 307)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(**)**

78.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

87.- (S. Sayısı: 38) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 40) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

89.- (S. Sayısı: 41) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

90.- (S. Sayısı: 43) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

91.- (S. Sayısı: 44) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

92.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

93.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

94.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

95.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

96.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

97.- (S. Sayısı: 71) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

98.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

99.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

100.- (S. Sayısı: 77) Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

101.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

102.- (S. Sayısı: 80) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

103.- (S. Sayısı: 81) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

104.- (S. Sayısı: 82) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 84) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 89) Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 90) Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 91) Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 92) Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 93) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 94) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 99) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 100) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 101) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 102) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 103) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 104) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 105) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 106) Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 126) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 127) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 128) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 129) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 131) Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 132) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 133) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

198.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

201.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (**S. Sayısı: 199**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

211.- (**S. Sayısı: 200**) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

212.- (**S. Sayısı: 206**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

213.- (**S. Sayısı: 214**) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

214.- (**S. Sayısı: 241**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

215.- (**S. Sayısı: 243**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

216.- (**S. Sayısı: 245**) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

217.- (**S. Sayısı: 247**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

218.- (**S. Sayısı: 253**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

219.- (**S. Sayısı: 254**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

220.- (**S. Sayısı: 255**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

221.- (**S. Sayısı: 256**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

222.- (**S. Sayısı: 258**) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (**X**)

223.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağımsızlıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

241.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

242.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

243.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

244.- (S. Sayısı: 152) 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

245.- (S. Sayısı: 293) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

246.- (S. Sayısı: 301) Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

247.- (S. Sayısı: 303) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

248.- (S. Sayısı: 308) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana'da Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

249.- (S. Sayısı: 309) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

250.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

251.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

252.- (S. Sayısı: 314) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

253.- (S. Sayısı: 316) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

254.- (S. Sayısı: 317) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

255.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

256.- (S. Sayısı: 319) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

257.- (S. Sayısı: 320) Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

258.- (S. Sayısı: 322) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

259.- (S. Sayısı: 323) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

260.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

261.- (S. Sayısı: 329) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

262.- (S. Sayısı: 330) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

263.- (S. Sayısı: 331) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

264.- (S. Sayısı: 333) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

265.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

266.- (S. Sayısı: 336) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

267.- (S. Sayısı: 315) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

268.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

269.- (S. Sayısı: 326) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

270.- (S. Sayısı: 327) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

271.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

272.- (S. Sayısı: 335) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

273.- (S. Sayısı: 337) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

274.- (S. Sayısı: 224) Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

275.- (S. Sayısı: 344) Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

276.- (S. Sayısı: 342) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

277.- (S. Sayısı: 346) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

278.- (S. Sayısı: 347) Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/679) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

279.- (S. Sayısı: 348) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gizlilik Dereceli Bilginin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/681) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

280.- (S. Sayısı: 349) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/408) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

281.- (S. Sayısı: 351) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/608) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

282.- (S. Sayısı: 353) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/632) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

283.- (S. Sayısı: 354) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

284.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

285.- (S. Sayısı: 358) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

286.- (S. Sayısı: 359) Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

287.- (S. Sayısı: 362) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

288.- (S. Sayısı: 364) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

289.- (S. Sayısı: 365) Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

290.- (S. Sayısı: 366) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

291.- (S. Sayısı: 367) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

292.- (S. Sayısı: 368) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

293.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

294.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

295.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

296.- (S. Sayısı: 372) Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

297.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

298.- (S. Sayısı: 374) Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

299.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

300.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

301.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

302.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

303.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

304.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

305.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

306.- (S. Sayısı: 391) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

307.- (S. Sayısı: 394) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

308.- (S. Sayısı: 397) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

309.- (S. Sayısı: 345) Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

310.- (S. Sayısı: 393) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

311.- (S. Sayısı: 350) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

312.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

313.- (S. Sayısı: 377) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Gececek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) (X)

314.- (S. Sayısı: 415) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

315.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

316.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

317.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

318.- (S. Sayısı: 428) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/738) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

319.- (S. Sayısı: 429) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/749) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

320.- (S. Sayısı: 430) Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/747) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

321.- (S. Sayısı: 427) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/731) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.11.2016) (X)

322.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

323.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

324.- (S. Sayısı: 431) Türkiye Cumhuriyeti ile Singapur Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/757) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.12.2016) (X)

325.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

326.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

